

AGATHA CHRISTIE

Uyuyan Öüm

Gwenda yeni evine taşındıktan kısa bir süre sonra, garip olaylar meydana gelmeye başlar. Evi modern bir hale sokmak için verdiği uğraşlara rağmen, evin ürkütücü geçmişiyle ilgili pek çok şey öğrenir. Daha kötüsü, merdivenlerden üst kata her çıkışında anlamsız bir korku tüm benliğini sarmaya başlar.

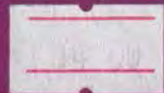
Korkuya kapılan Gwenda hayatını kuşatan hayaletlerden kurtulmak için Miss Marple'dan yardım ister. Ve iki kadın, yıllarca önce işlenmiş mükemmel bir cinayeti çözmek için bir araya gelirler.

"Sonunda büyük bir tatmin duygusu bırakan çapraşık sürprizlerle dolu bir bulmaca."

"Sunday Express."

Agatha Christie

KİTABIN ORJİNAL ADI

SLEEPING MURDER

YAYIN HAKLARI

AGATHA CHRISTIE ©
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET A.Ş. ©

YAYINA HAZIRLAYAN

AZİZE BERGİN

KAPAK

GÜLHAN TAŞLI

BASKI

2. BASIM / ŞUBAT 2008
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET A.Ş.'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 0951 - 3

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul

Tel: 0.212.513 63 65 / 526 80 12
0.212.520 62 46 / 513 65 18

Faks: 0.212.526 80 11

<http://www.altinkitaplar.com.tr>
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Uyuyan Öüm

TÜRKÇESİ
GÖNÜL SUVEREN

Uyuyan Ölüm

Uyuyan Ölümü Uyandırmaya Çalışanlar:

Gwenda Reed	: Yeni evli genç bir kadın.
Giles Reed	: Gwenda'nın kocası. Esrarlı olaylara meraklıydı.
Raymond West	: Ünlü bir yazar. Gwenda'yı eğlendirmeye çalışıyordu.
Joan West	: Raymond'ın karısı ve Miss Marple'in yeğeniydi.
James Kennedy	: Yaşlı doktor. Kız kardeşini arıyordu.
Helen Halliday	: Güzel bir kadın. Nerede olduğu bilinmiyor.
Kelvin Halliday	: Helen'in kocası. Gwenda'nın babası.
Dr. Penrose	: Akıl hastanesi başhekimisi. Halliday'e acıyordu.
Walter Fane	: Orta yaşlı avukat. İçine kapanık bir adamdı.
Eleanor Fane	: Walter'ın annesi, otoriter biriydi.
Edith Pagett	: Aşçı kadın. Yıllar önce meydana gelen bazı olayları hatırlıyordu.
Lily Kimble	: Hayali geniş kendisini çok zeki sanan bir kadındı.
Joe Kimble	: Lily'nin kocası. Fazla konuşkan biri değildi.
Richard Erskine	: Geçmişinden dolayı acı çeken yakışıklı bir adam.
Janet Erskine	: Richard'ın karısı son derece kıskanç bir kadın.
Jackie Afflick	: Sonradan görme bir zengin.
Dorothy Afflick	: Jackie'nin karısı. Galiba kocasından korkuyordu.
Foster	: Bahçıvan çay içmeyi, dedikodu yapmayı çalışmaya tercih ediyordu.
Manning	: Yaşlı bir adam. Helen'in çocukluğunu biliyordu.
Bayan Cocker	: Gileslerin hizmetçisi. Bir daha brendi içmeyecekti.

ve

Miss Jane Marple

Miss Marple'ın Elindeki İpuçları:

- Bir oyundan cümleler
- Tenis kortu ağı
- İki mektup
- Bir bavul dolusu giysi
- Bir merdiven
- Duvar kâğıdı
- Ara kapı
- Brendi şişesi
- Altın çançiekleri
- Bir araba
- Uzman raporu

Miss Marple'ın Şu Soruları Cevaplandırması Gerekiyordu:

- Helen'in gizli âşığı kimdi?
- Genç kadın kuzeye gideceklerini saklamayı neden istiyordu?
- Dadı pencereden ne görmüştü?
- Helen, kocasına ilaç veriyor muydu?
- Gwenda'nın hatırladıkları gerçek miydi?
- Helen kimden korkuyordu?
- Richard Erskine gerçekten çapkın bir erkek miydi?
- Halliday aklını mı kaybetmişti?
- Lily'nin fark ettiği araba kimindi?
- Fane görüldüğü kadar gerçekten sakın bir insan mıydı?

İçindekiler

- 1 Bir Ev 9
- 2 Duvar Kâğıdı 17
- 3 Yüzünü Ört 28
- 4 Helen? 35
- 5 Geçmişte Kalan Cinayet 41
- 6 Dedektiflik Egzersizleri 53
- 7 Dr. Kennedy 62
- 8 Kelvin Halliday'ın Kuruntusu 73
- 9 Bilinmeyen Nedenlerden Biri 79
- 10 Bir Cinayet Dosyası 88
- 11 Hayatındaki Erkekler 95
- 12 Lily Kimble 110
- 13 Walter Fane 113
- 14 Edith Pagett 119
- 15 Bir Adres 130
- 16 Annenin Oğlu 133
- 17 Richard Erskine 141
- 18 Boruçiçeği 159
- 19 Bay Kimble Konuşuyor 164
- 20 Helen Denilen Kız 168
- 21 J. J. Afflick 177
- 22 Lily Randevuya Geliyor 190
- 23 Onlardan Hangisi? 202
- 24 Maymunun Pençeleri 217
- 25 Torquay'da Bir Dipnot 231

Bölüm 1

Bir Ev

Gwenda Reed hafifçe titreyerek rıhtımda duruyordu.

Doklar ile gümrük barakaları ve de görebildiği kadarıyla tüm İngiltere dalgalarla kalkıp iniyordu.

Gwenda işte o anda kararını verdi; çok önemli olaylara yol açacak karardı bu.

Gwenda önceden planladığı gibi Londra'ya gemi bağlantılı trenle gitmeyecekti.

Ayrıca bunu neden yapsındı ki? Hiç kimse onun yolunu gözlemiyordu, hiç kimse onu beklemiyordu. O eski, iki yana yalpalayan ve de her yana gıcırdayan gemiden yeni inmişti. (Körfezden Plymouth'a kadar olağan dışı fırtınalı denizde üç gün çok zor bir yolculuk yapmıştı.) Ve de Gwenda'nın istediği son şey ise homurdanarak iki yana sallana sallana giden bir trene binmekti. İyi bir semtte, sağlam bir arazide yükselen sevimli ve dimdik duran bir otele yerleşecek hiç gıcırdamayan sallanıp durmayan bir karyolada yatacağı. Ve ertesi sabaha kadar bir güzel uyuyacaktı; ne harika bir fikir. Sabah olunca bir araba kiralayacak, hiç acele etmeden ağır ağır İngiltere'nin güneyini dolaşıp ev arayacaktı -güzel bir ev- Gwenda'nın Giles'le birlikte planladıkları gibi bir ev bulacaktı. Evet, bu harika bir fikirdi.

Agatha Christie

Bu sayede, o da İngiltere'yi biraz görmüş olacaktı. Giles'in ona anlattığı ve de daha önce hiç görmediği fakat Yeni Zelandalıların çoğu gibi anavatan saydığı İngiltere'yi biraz tanıyacaktı. Şimdilik İngiltere hiç de öyle çekici görünmüyordu. Kurşuni bir gündü, yağmur başlamak üzereydi ve sert bir rüzgâr esiyordu. Gwenda, pasaport ve gümrük kontrolü için kuyrukta ağır ağır ilerlerken Plymouth'un belki de İngiltere'nin en güzel yeri olmadığını düşündü.

Ama ertesi sabah Gwenda'nın duyguları tamamen değişiverdi. Güneş ısıltı ısıltı parlıyordu.

Gwenda'nın penceresinden görünen manzara çok hoştu. Ve de evren artık ne iki yana yalpalıyor ne de dalgalanıyordu. Yani durulmuştu. İşte nihayet İngiltere buydu ve yirmi bir yaşındaki genç evli kadın Gwenda Reed de İngiltere'ye gelmişti. Giles'in İngiltere'ye ne zaman döneceği belli değildi. Genç adam birkaç hafta sonra Gwenda'nın peşinden İngiltere'ye gelebilirdi ve gelmesi de altı ay sürebilirdi. Giles, Gwenda'nın ondan önce İngiltere'ye gidip onlara uygun bir ev aramasını önermişti. İkisi de sürekli yaşayabilecekleri uygun bir ev bulmanın çok hoş olacağı kanısındaydılar. Giles'in görevi onun sık sık seyahat etmesini gerektiriyordu. Bazen Gwenda da kocasıyla birlikte bu yolculuklara katılabilecekti, ama kimi zaman da koşullar genç kadın için uygun olmayabilirdi. Fakat ikisi de bir yuvaya sahip olma fikrinden hoşlanıyordu, kendilerine ait bir yer olmalıydı. Kısa bir süre önce Giles'e bir haladan birkaç parça eşya miras kalmıştı, bütün bunlar bir araya gelince fikir mantıklı ve de pratik görünmüştü.

Gwenda ile Giles hali vakti yerinde kişiler oldukları için yuva kurarken güçlüklerle karşılaşmayacaklardı.

Gwenda önce tek başına ev arama fikrine karşı çıkmıştı. Kocasına, "Bunu birlikte yapmalıyız," demişti. Fakat Giles gülerek şu karşılığı vermişti: "Ben evlerden pek anlamam. Eğer sen istersen, denerim. Küçük bir

Uyuyan Ölümler

bahçesi olmalı, tabii ve o yeni, korkunç evlerden birini seçmemeliyiz, ayrıca çok da büyük bir ev olmamalı. Ben güney kıyılarında bir yerde ev bulmanın daha iyi olacağını düşünüyordum. Her neyse çok da içerilerde olmamalı."

Gwenda, "Aklında özel bir yer var mı?" diye sordu. Fakat Giles, "Hayır," diye cevap verdi. Küçük yaşta yetim kaldığı için (ikisi de yetimdiler) tatillerini farklı akrabalarının yanında geçirirdi onun için hiçbir yerin özel bir anlamı yoktu. Ev, Gwenda'nın olacaktı... ve evi birlikte seçebilmek için zamanları olmayabilirdi ya da bu süre daha uzayabilirdi. Onca zamanı Gwenda nasıl geçirecekti? Otellerde mi sürünecekti? Hayır, genç kadının bir ev bulup yerleşmeliydi.

Gwenda, "Yani senin demek istediğin, bütün işi benim yapmam," dedi.

Fakat Gwenda bir ev bulup Giles gelinceye kadar onu dayayıp döşemek, yaşanılır, sıcak bir yuvaya dönüştürmek fikrini çok beğenmişti.

Onlar evleneli sadece üç ay olmuştu ve Gwenda, kocasını çok seviyordu.

Genç kadın odasına kahvaltı getirttikten sonra, kalkıp bir plan yaptı. Günü çok hoşlandığı Plymouth'u gezerek geçirdi. Ertesi gün kendisine bir arabayla şoför kiraladı ve İngiltere içinde yapacağı yolculuğa başladı.

Hava çok güzeldi ve Gwenda da bu yolculuktan çok hoşlanmıştı. Devonshire'da pek çok ev gezdi, ama hiçbirinin tam istediği gibi olmadığını düşündü. Acelesi yoktu. Aramaya devam edecekti. Genç kadın emlakçıların büyük bir hevesle yaptıkları tanıtımların satır aralarındaki gerçekleri okumayı öğrendiği için boşu boşuna oraya buraya gitmekten kurtulmuştu.

Bir hafta kadar sonra bir salı akşamı araba, dönemeçli dağ yolundan ağır ağır inerek Dillmouth'a vardı ve bu hâlâ sevimliliğini koruyan şirin

Agatha Christie

kasabanın hemen dışında bir "Satılık" levhasının önünden geçti, ağaçların arasında küçük beyaz Victoria stili bir villa dikkatini çekti.

O anda Gwenda'nın yüreği hopladı, o evi tanıır gibi olmuştu. İşte burası *onun* eviydi. Evin bahçesini, yüksek pencerelerini gözlerinin önünde canlandırabiliyordu... burası tam onun istediği evdi.

Vakit geç olmuştu, bu nedenle Gwenda, Royal Clarence Oteli'nde bir odaya yerleşti. Ertesi sabah da tabelada adını gördüğü emlakçıya gitti.

Bir süre sonra elinde evi gezebilmesi için gerekli belge ile, eski moda uzun misafir odasında duruyordu; odanın Fransız stili iki penceresi teras-
sa bakıyordu. Terasın önünde taşlarla çevrili bir çiçeklik vardı, sarmaşık dalları aşağıdaki çimenliğe doğru sarkıyordu. Bahçedeki ağaçların arasın-
dan denizi görmek mümkündü.

Gwenda bu *benim evim*, diye düşündü. Yuvamız işte bu. Daha şimdi-
den evin her köşesini biliyor gibiyim.

Kapı açıldı ve uzun boylu melankolik görünüşlü, durmadan burnunu çeken nezleli bir kadın içeri girdi. "Siz Bayan Hengrave misiniz? Miss Galbraith ve Penderley Emlak'tan aldığım bir izin belgesi var. Galiba çok erken bir saatte geldim..."

Bayan Hengrave burnunu sildikten sonra acıklı bir sesle bunun hiç önemli olmadığını söyleyerek evi gezmeye başladılar.

Evet, burası tam Gwenda'nın istediği gibiydi. Fazla büyük değildi. Biraz eski stildi, ama Giles ile eve bir iki banyo ilave ettirebilirlerdi. Mutfak da modernleştirilebilirdi. Neyse ki fırını vardı. Yeni bir evye ve güncel gereçlerle burası...

Gwenda evde yapacağı değişiklikleri düşünürken müteveffa Binbaşı Hengrave'in son hastalığının ayrıntılarını anlatan Bayan Hengrave'in sesi ara ara kulağına çalınıyordu. Gwenda aklını tam olarak veremese de, baş sağlığında bulunmak, anlayış göstermek ve acılarını paylaşmak gibi ondan beklenenleri yapıyordu. Bayan Hengrave'in akrabalarının hepsi şe-

Uyuyan Ölüm

hirde yaşıyordu... ve Bayan Hengrave'in de şehre gidip onlara yakın bir yere yerleşmesini istiyorlardı... Binbaşı, Dillmouth'u pek severdi. Uzun yıllar da golf kulübünün sekreterliğini yapmıştı, ama Bayan Hengrave...

"Evet... Tabii... Sizin için çok zor olmalı... Çok doğal... Evet, bakımevleri öyledir... Elbette... Öyle olmalısınız."

Gwenda bir yandan da evle ilgili ayrıntıları düşünüyordu: şuraya çamaşır dolabı koymak gerek. Evet. Çift oda... güzel deniz manzarası var... Giles bundan hoşlanacak. Şurada gerçekten çok kullanışlı bir küçük oda var... Giles bu odayı giyinme odası yapabilir... Banyo, sanırım banyonun çevresinde maun kullanılmış... Ah evet, öyle. Ne hoş, hem de kadın tam ortasında! Bunu değiştirmeyeceğim, bu bir dönemi simgeliyor!

Aman ne büyük bir banyo!

İnsan çevreye elmalar serpiştirebilir. Ve de yelkenli tekneler -ve boyalı ördekler. İnsan burada kendini denizdeymiş gibi hissedebilir- borular mutfağın üzerinden geçirilir ve bunu da olduğu gibi bırakırız... Biliyorum o arkadaki karanlık boş odayı yeşil ve krom rengi banyolara dönüştürebiliriz...

Bayan Hengrave, "Zatülcenp," dedi. "Üçüncü gün çift taraflı zatürreye dönüştü."

Gwenda, "Çok feci," dedi. "Bu koridorun sonunda bir yatak odası daha yok mu?"

Böyle bir oda vardı ve tam da Gwenda'nın düşündüğü gibiydi. Neredeyse duvarları yuvarlak sayılabilecek, kavisli penceresiyle dikkat çeken bir odaydı. Kuşkusuz Gwenda burayı elden geçirmek zorundaydı. Oda oldukça iyi durumdaydı. Bayan Hengrave gibi kadınlar neden hardalimsi, bisküvi rengi duvar boyasını tercih ederlerdi ki?

Koridorda yürümeye devam ettiler. Gwenda dalgın dalgın, "Altı, hayır tavan arasındaki küçük odayı da sayarsak tam yedi yatak odası," dedi.

Agatha Christie

Gwenda'nın ayakları altında tahta döşemeler gıcırdıyordu. Genç kadın burada yaşayanın Bayan Hengrave değil de kendisi olduğunu düşündü. Bayan Hengrave bu evde bir fazlalıktı; odaları hardal bisküvi rengine boyayan, oturma odasının duvarlarını salkım figürleriyle süslemekten hoşlanan bir kadın. Gwenda elinde tuttuğu daktiloyla yazılmış, ev ile ilgili ayrıntılarla istenilen fiyatın yazılı olduğu kâğıda baktı.

Gwenda birkaç gün içinde evlerin değerleri konusunda enikonu bilgi sahibi olmuştu. İstenilen fiyat yüksek değildi -tabii evin bir miktar modernize edilmeye ihtiyacı vardı- ama yine de... Gwenda kâğıtta "tekliflere açgız" cümlesini fark etmişti. Anlaşılan Bayan Hengrave şehre gidip akrabalarının yakınında yaşamak için sabırsızlanıyor olmalıydı. Merdivenlerden aşağıya inmeye başladıkları sırada Gwenda birdenbire nedenini bilemediği bir dehşet duygusunun benliğini sardığını hissetti. Bu, insanı hasta eden bir heyecandı ve başladığı gibi birdenbire yok oluverdi. Fakat bu duygu geride yeni bir endişe bırakmıştı.

Gwenda, "Bu ev perili filan değil mi?" dedi.

Bayan Hengrave bir basamak aşağıda durmuş, Binbaşı Hengrave'in sağlık durumunun nasıl hızla kötüleştiğini anlatıyordu, birden şaşkın bir tavırla başını kaldırdı.

"Bildiğim kadarıyla değil, Bayan Reed. Ne oldu, birisi böyle bir şey mi söyledi?"

"Siz hiçbir şey hissetmediniz ve bir şey görmediniz mi? Burada ölen kimse olmadı mı?"

Gwenda birden bunun pek uygunsuz bir soru olduğunu düşündü çünkü Binbaşı Hengrave muhtemelen...

Bayan Hengrave gergin bir tavırla, "Kocam St. Monica Bakımevi'nde öldü," dedi.

"Ah, tabii, bunu bana anlatmıştınız."

Uyuyan Ölüm

Bayan Hengrave yine aynı soğuk tavırla sözlerini sürdürdü. "Yüz yıl kadar önce inşa edilen bir evde normal koşullar altında ölümlerin olması kaçınılmazdır. Sevgili kocam yedi yıl önce bu evi Bayan Elworthy'den satın aldığı zaman kadıncağыз gayet sağlıklıydı. Ve kadın, uzak ülkelere gidip misyonerlik yapmayı planlıyordu ayrıca ailesinden yakın geçmişte bir kayıp yaşandığından da söz etmedi."

Gwenda telaşla Bayan Hengrave'i sakinleştirmeye çalıştı. Tekrar oturma odasına dönmüşlerdi. Burası huzur veren sevimli bir odaydı, Gwenda'nın hoşlandığı atmosfere sahipti. Genç kadının o bir anlık panikleme si şimdi çok anlamsız geliyordu. Gwenda'ya ne olmuştu? Bu evde hiçbir kusur yoktu ki.

Gwenda, Bayan Hengrave'den bahçeye şöyle bir göz atmak için izin istedikten sonra camlı kapıdan terasa çıktı. Genç kadın çim alana inerken burada bir merdiven olmalı, diye düşündü.

Fakat merdiven yerine adamakıllı boy atmış altın çançiçekleri vardı, çiçekler deniz manzarasını olduğu gibi kapatıyordu.

Gwenda kendi kendine başını salladı. Bunların hepsini değiştirecekti.

Genç kadın, Bayan Hengrave'in ardından yürüyerek terası geçti ve en uç noktadaki merdivenlerden aşağı indi. Gwenda çiçekliğin bakımsız bırakıldığını ve çevreyi otların bürüdüğünü, ayrıca çiçek açan bodur ağaçların da budanmaları gerektiğini fark etti.

Bayan Hengrave ağzının içinden mırıldanarak bahçe bakımsız kaldığı için özür dilemeye çalıştı. Sadece haftada iki kez biri gelip bahçeyle sözüm ona ilgileniyordu. Ama çoğu zaman da bahçeye uğramıyordu.

İki kadın birlikte küçük ama yeterli olan mutfak bahçesini inceledikten sonra eve döndüler. Gwenda başka evleri de göreceğini ve Hillside'dan (ne sıradan bir isim) çok hoşlanmasına rağmen hemen karar veremeyecekti.

Agatha Christie

Bayan Hengrave, Gwenda'nın yanından oldukça dalgın bir tavırla, son bir kez daha uzun uzun burnunu çekerek ayrıldı.

Gwenda emlak bürosuna döndü ve ona ayrıntılı bir araştırma raporu hazırlamaları için ciddi bir teklifte bulundu, sabahın geri kalan kısmını da Dillmouth çevresini dolaşarak geçirdi. Burası çok sevimli ve eskiden kalma bir kıyı kasabasıydı. Uzakta, "modern" kesimde yeni görünüşlü birkaç otel ve tamamlanmamış gibi görünen küçük tahta evler vardı, fakat arkası dağlarla çevrili olan coğrafi yapı, Dillmouth'u genişleyip büyümekten koruyordu.

Gwenda'ya yemekten sonra emlakçıdan, Bayan Hengrave'in Gwenda'nın teklifini kabul ettiğini haber veren bir telefon geldi. Gwenda dudaklarında muzip bir gülümsemeyle hemen postaneye gidip Giles'e bir telgraf çekti.

"Bir ev satın aldım. Sevgiler. Gwenda."

Gwenda kendi kendine, bu haber onun aklını başına getirecek, diye düşündü. Sürekli oturmaktan ayaklarının altında otların bitmeyeceğini ona göstermiş olacağım.

Bölüm 2

Duvar Kâğıdı

I

Aradan bir ay geçmişti ve Gwenda, Hillside'a taşınmıştı. Giles'in teyzesinin eşyası depodan getirilmiş, eve yerleştirilmişti. Gelen eşya kalite-
liydi ama eski modaydı. Bir iki kocaman gardırobu Gwenda satmıştı, ama
geri kalanlar eve gayet iyi uymuşlardı. Oturma odasında sedef kakmalı,
sevimli küçük, çiçek ve şato resimleri yapılmış sehpa vardı. Küçük bir
iş masasının alt kısmına saf ipekten yapılmış bir torba yerleştirilmişti. Gül
ağacından yapılma küçük bir dolap ve maun bir sehpa göze çarpıyordu.

Koltuk olarak tanımlanan oturma birimlerini de Gwenda çeşitli ya-
tak odalarına dağıtmıştı, genç kadın kendisi ve Giles için koskocaman iki
koltuk satın almış bunları şöminenin iki yanına yerleştirmişti. Büyük
chesterfield stili kanepeler pencere yakınlarına konulmuştu. Gwenda per-
deler için üstünde toz pembesi güller ve sarı kuş desenleri olan krem ren-
gi bir kumaş seçmişti. Genç kadın artık odayı kesinlikle doğru döşegİN-
den emindi.

Evde hâlâ işçiler çalıştığı için Gwenda tamamen yerleşmiş sayılmaz-
dı. İşçilerin artık gitmiş olmaları gerekirdi, ama kendisi eve taşınmadıkça
adamların da gitmeyeceklerini çok iyi biliyordu.

Agatha Christie

Mutfakta yapılması kararlaştırılan değişiklikler bitmişti, yeni banyolar da hemen hemen tamamlanmış sayılırlardı. Gwenda dekorasyonu tamamlamak için biraz bekleyecekti. Yeni evinin tadını çıkarmak ve yatak odaları için hangi renkleri seçeceğine karar vermek için biraz zamana ihtiyacı vardı. Ev gerçekten çok iyi durumdaydı, ayrıca her şeyi hemen yapmaya da gerek yoktu.

Mutfakta Bayan Cocker adında bir kadın çalışıyordu, muhafazakâr görünümlü kadın, Gwenda'nın aşırı demokratik dost tavırlarını hiç onaylamıyordu, fakat Gwenda, ona bir güzel haddini bildirince sorun kalmadı.

İşte o sabah Gwenda yatağının içinde otururken Bayan Cocker kahvaltı tepsisini genç kadının dizlerinin üzerine bıraktı.

Bayan Cocker, "Evde bir beyefendi olmayınca, hanımefendi de kahvaltısını yatağında yemek ister," dedi. Gwenda da sözüm ona İngiliz âdetlerini kabullenivermişti.

Bayan Cocker tepsideki yumurtaları göstererek, "Bu sabah yağda çırpılmış yumurta hazırladım. Siz, bana isli balıktan söz etmiştiniz ama yatak odasında isli balık yemek hoşunuza gitmeyecekti. Balığın kokusu odaya siner. Balığı size akşama üzerine yağ sürülmüş kızarmış ekmekle vereceğim."

"Ah çok teşekkür ederim, Bayan Cocker."

Bayan Cocker kibarca gülümseyerek odadan çıkmak için hazırlandı.

Gwenda iki kişilik büyük yatak odasını kullanmayacaktı. O odaya yerleşmeyi Giles dönünceye kadar bekleyebilirdi. Genç kadın büyük odanın yerine koridorun sonundaki yuvarlak duvarlı ve de kavisli penceresi olan odayı seçmişti. Bu odada kendini evinde hissediyordu ve de mutluydu.

Gwenda çevresine bakınırken birdenbire, "Bu odayı çok sevdim," diye bağırdı.

Bayan Cocker hoşgörülü bir tavırla çevresine bakındı.

Uyuyan Ölüm

"Burası biraz küçük, ama gerçekten güzel sayılır, madam. Pencere-lerdeki demir korkuluklara bakılırsa, ben burası bir zamanlar çocuk oda-sıymış derim."

"Aslında ben bunu hiç düşünmemiştim. Belki de dediğiniz doğru-dur."

Bayan Cocker imalı bir ses tonuyla, "Ah, şey yani," dedi ve odadan çıktı.

Kadıncağız sanki, evde bir beyefendi olunca, kimbilir, demek ister gibiydi. Kimbilir *belki* o zaman çocuk odasına ihtiyaç olur.

Gwenda kızardı. Odaya göz gezdirdi. Bir çocuk odası mı? Evet bura-sı sevimli bir çocuk odası olabilir. Gwenda hayalinde odayı döşemeye başladı. Kocaman oyuncak bebekevi ve duvara dayalı oyuncaklarla dolu alçak bir dolap ve de ateşi canlı canlı yanan bir şömine; şöminenin önün-de koruyucu bir demir kafes. Ama bu iğrenç hardal rengi duvar olmaz. Hayır, Gwenda duvarları canlı desenli duvar kâğıtlarıyla kaplatacaktı. Şöyle parlak, neşe saçan desenler. Küçük gelincik demetleri ile peygam-berçiçeği demetleri... Evet bu çok şirin olacaktı. Gwenda böyle desenli duvar kâğıdı bulmaya çalışacaktı. Genç kadın bir yerlerde böyle desenli duvar kâğıdı gördüğünden emindi.

Odada fazla eşyaya gerek yoktu. İki adet yerli dolap vardı, fakat do-laplardan birini köşede duranın, kapısı kilitliydi ve de anahtarı kayıptı. Dahası dolabın her tarafı boyalıydı yani uzun yıllar açılmamış olsa gerek-ti. İşçiler evden ayrılmadan onlara dolabın kapısını açtırmalıyım, diye dü-şündü. Şimdilik giyeceklerinin hepsini koyacak yeri yoktu.

Gwenda her geçen gün Hillside'a biraz daha alışıyordu. Genç kadın açık pencereden dışarıda birinin genzini temizlediğini ve kesik kesik ök-sürdüğünü duyunca kahvaltısını bitirmek için acele etti. Eve ara sıra uğ-rayan ve verdiği sözlere güvenilmeyen bahçıvan Foster, nasılsa söz verdi-gi gibi bugün işe gelmiş olmalıydı.

Agatha Christie

Gwenda banyo yaptı tüvit bir etek ile bir kazak giyip telaşla bahçeye çıktı. Foster dışarıda, oturma odasının penceresinin önünde çalışıyordu. Gwenda'nın ilk işi çiçeklikten aşağıya doğru bir patikanın yapılmasını sağlamak olmuştu. Foster çiçeklerden bazılarının sökülmesi gerekeceğini söyleyerek bu fikre karşı çıkmıştı, fakat Gwenda kararından vazgeçmemişti ve Foster da artık bu işi her şeyiyle benimsemişti.

Foster, Gwenda'yı kıkır kıkır gülererek karşıladı.

"Galiba eski günlere dönüyorsunuz, küçük hanım."

(Foster, Gwenda'ya "küçük hanım" diye hitap etmekten vazgeçemiyordu.)

"Eski günlere dönmek mi? Nasıl?"

Foster küreğini yere vurdu. "Eski basamaklara ulaştım -görüyor musunuz işte gittikleri yer orası- tam şimdi sizin istediğiniz gibi. Merdiveni birisi yaptırmış, sonra da üzerini toprakla kapatmış."

Gwenda, "Bunu yapanlar aptallık etmişler. İnsan oturma odasının penceresinden çimenliği ve daha uzaktaki denizi görmek ister elbet."

Foster manzarayı pek umursamıyordu, ama yine de Gwenda'nın düşüncesini benimsiyormuş gibi göründü.

"Beni yanlış anlamayın, bunun bir gelişme olmayacağını söylemiyorum... Hoş bir manzara olacak... o bodur ağaçlar da oturma odasını karartıyordu. Ama yine de o altın çançiçeklerinin büyüyüp gelişmeleri hoş gidiyordu. Leylaklar pek önemli değil, ama diğerlerinin hayli pahalı çiçekler olduklarını sanıyorum. Üstelik bu bitkiler tekrar ekilmek için fazla yaşlı sayılırlar."

"Oo, bunları ben de biliyorum, ama böylesi çok çok daha hoş."

Foster başını kaşıdı. "Şey belki öyledir."

Gwenda başını sallayarak, "Doğrusu bu," dedi. Sonra birdenbire sordu. "Hengravelerden önce burada kimler oturuyormuş? O insanlar burada uzun süre kalmamışlar, öyle değil mi?"

Uyuyan Ölüm

"Altı yıl kadar. Buraya ait değildiler? Onlardan önce Bayan Elworthy ile ailesi. Kiliseye pek bağlı insanlardı. Putperestlerin arasında misyonerlik yaparlardı. Bir ara buraya zenci bir rahip çağırdılar. Tam dört kız kardeştiler, bir de erkek kardeşleri vardı fakat adamcağız o kadar kadının arasında pek huzursuzdu. Onlardan önce de, durun bakayım hah Bayan Findeyson burada yaşıyordu... ah o kadın gerçek bir hanımefendiydi, gerçekten öyleydi. Buraya aitti o. Ben doğmadan önce burada yaşamış."

Gwenda, "Kadıncağız, burada mı öldü?" diye sordu.

"Mısır'da ya da öyle bir yerde. Fakat cenazesini ülkeye getirdiler. Kilisenin bahçesinde gömülü. Manolya ile sarısalkımları o dikmişti. Çiçekleri çok severdi."

Foster sözlerine devam etti. "O günlerde tepenin önündeki yeni evlerin hiçbirisi daha yapılmamıştı. Buralar köy gibiydi. O zamanlar sinema da yoktu. Ve tabii şu yeni dükkânlar da. Ayrıca caddede tören de yapılmıyordu." Adamın ses tonunda her türlü yeniliğe karşı çıkan yaşlılara özgü bir hoşnutsuzluk vardı. Kızarcasına, "Değişiklikler," dedi. "Değişiklikten başka bir şey yok."

Gwenda, "Sanırım zamanla her şeyin değişmesi kaçınılmaz," dedi. "Ne de olsa günümüzde pek çok gelişme, yenilenme göze çarpıyor, öyle değil mi?"

"Öyleymiş diyorlar. Ben hiçbirini fark etmedim. Değişikliklermiş." Foster sol taraftaki çalılığın arasından hayal meyal görünen binayı işaret etti. "Burası eskiden kulübemsi bir hastaneydi, çok iyi bir hastaneydi, üstelik çok kullanışlıydı. Sonra adamlar gidip kasabanın bir mil ötesinde büyük bir bina inşa ettiler. Eğer ziyaret gününde oraya gitmek isterseniz yirmi dakika yürümeniz gerekir ya da üç metelik ödeyip otobüse binersiniz." Adam tekrar eliyle çalılığı işaret etti. "Şimdi orada bir kız okulu var. Okul yaklaşık on yıl önce buraya taşındı. Sürekli değişiklik. Bugünlerde

Agatha Christie

insanlar bir ev satın alıp on on iki yıl o evde yaşıdıktan sonra çekip gidiyorlar. Huzursuzlar. Bunun ne faydası var? Geleceğini düşünemiyorsan doğru dürüst çiçek de yetiştiremezsin."

Gwenda hayran bakışlarla manolyayı inceledi.

"Bayan Findeyson gibi..." dedi.

"Ah o tam bir hanımefendi idi. Buraya gelin geldi, gerçekten öyle. Çocuklarını yetiştirip onları evlendirdi, kocasını gömdü. Yaz aylarında torunlarını burada ağırladı ve seksen yaşına gelmek üzereyken de göçtü gitti."

Foster'ın sesinde samimi ve onaylayıcı bir ifade vardı.

Gwenda hafifçe gülümseyerek eve gitti.

Genç kadın ustalarla konuştuktan sonra salona döndü, masanın başına geçip birkaç mektup yazdı. Mektuplarına cevap yazılması gereken kişiler arasında Giles'in Londra'da yaşayan kuzenleri de vardı. Gwenda ne zaman Londra'ya gelmek isterse, kuzenler onu Chelsea'deki evlerinde ağırlamaktan mutlu olacaklarını belirtiyorlardı.

Raymond West popüler sayılmasa da iyi tanınan bir roman yazarıydı ve karısı Joan'ın da ressam olduğunu biliyordu. Londra'ya gidip onların evinde kalmak eğlenceli olacaktı, ama karıkoca belki de Gwenda'yı sa-nattan estetikten uzak bulacaklardı. Gwenda içinden Giles ile kendisinin hiç de öyle burunları havada kişiler olmadıklarını düşündü.

Holden bir gongun kulakları tırmalayan sesi yankılandı. Siyah tahtadan oyulup cilalanmış bir çerçeveye kaplı gong, Giles'in halasının çok değer verdiği eşyalarından biriydi. Bayan Cocker'ın kendisi de gonga vurup sesini dinlemekten çok zevk alıyordu ve her defasında sesin çok yüksek çıkmasına özen gösteriyordu. Gwenda elleriyle kulaklarını tıkayıp ayağa kalktı.

Genç kadın hızlı adımlarla salonun sonundaki pencerenin yanındaki duvara doğru yürüdü, sonra da canı sıkılarak homurdandı. Tam üçüncü

Uyuyan Ölüm

kez aynı hatayı yapmıştı. Gwenda yandaki yemek salonuna duvardan geçebileceğini sanmıştı hep.

Genç kadın geri dönüp ön kısımdaki hole çıktı, salonun duvarının yanından geçip yemek salonuna gitti. Bu, bayağı uzun bir yolculuktu ve kış aylarında çok da sıkıntı yaratabilirdi, çünkü ön kısımdaki hol cereyanlıydı ve de merkezi ısıtma sistemi yemek odasıyla salonu ve de yukarıdaki iki yatak odasını ısıtıyordu.

Gwenda, Lavender Hala'nın masif maun kare şeklindeki yemek masasına karşılık satın aldığı Shareton marka yemek masasında otururken içinden salondan yemek salonuna bir kapı açmamak için hiçbir neden göremiyorum, diye düşündü. Bay Sims o gün öğleden sonra eve uğrayınca bu konuyu onunla konuşacaktı.

Bay Sims inşaatçı ve dekoratördü, orta yaşlı insanları kolayca ikna edebilen boğuk sesli bir adamdı ve elinden hiç eksik etmediği küçük not defterine patronlarının pahalı fikirlerini not etmeye her zaman hazırды.

Bay Sims'e danışılınca adam hemen heveslendi. Adam boğuk bir sesle, "Bu dünyanın en kolay işi," dedi. Ve, "İzninizle bunun büyük bir yerlilik olacağını belirtmek isterim."

Gwenda yavaş yavaş Bay Sims'in yeteneğinden ve hevesinden kuşku duymaya başlamıştı. "Bu iş çok pahalıya mı çıkar?" diye sordu. Bay Sims'in ilk hesaplamasından sonra bazı ek masraflar çıkmış ve bunlar sorun yaratmıştı.

Bay Sims boğuk sesinde hoşgörölü ve de güven verici bir ifadeyle, "Bu iş çocuk oyuncağı," dedi. Gwenda'nın kuşkusu şimdi daha da artmıştı. Genç kadın, Bay Sims'in o "çocuk oyuncağı" gibi tanımlamalarına güvenmemeyi çoktan öğrenmişti. Adamın kendini katmadan yaptığı tahminler çok daha akla yakın oluyordu.

Bay Sims ikna edici bir sesle, "Bakın size ne diyeceğim, Bayan Reed," dedi. "Taylor'dan bugün öğleden sonra giyinme odasındaki işini bitir-

Agatha Christie

ınce gelip buraya bakmasını isteyeceğim, ondan sonra da size kesin bir taliminde bulunabilirim. Her şey, duvarın durumuna bağlı."

Gwenda teklifi kabul etti. Joan West'e bir mektup yazıp daveti için teçekkür etti ancak ustaların başında olması gerektiği için şu sıra Dillmott'dan ayrılamayacağını belirtti. Sonra da deniz kıyısında gezintiye çıktı, denizden gelen hafif esinti çok hoşuna gitmişti. Daha sonra salona geri döndü. Bay Sims'in ustabaşısı Taylor köşeden doğrulup Gwenda'yı sırtarak karşıladı.

Taylor, "Bu işin hiçbir zorluğu yok, Bayan Reed," dedi. "Daha önce de burada bir kapı varmış. Kapıdan hoşlanmayan biri, üzerine sıvayı kapattırmış."

Gwenda haklı olarak bu açıklamaya şaşırıyordu. İçinden, benim burada hep bir kapının varlığını hissetmiş olmam ne olağandışı, diye düşündü. Genç kadın öğleyin yemek zamanında nasıl da kendinden emin bir tavırla duvara doğru yürüdüğünü hatırladı. Ve bu olayı birden anımsayınca da garip bir huzursuzluk duygusuyla ürperdi. Aslında bunu düşününce, biraz da garip geliyordu. Gwenda neden orada bir kapının varlığından kesinlikle emindi? Duvarda bir kapının varlığını akla getirecek küçük bir işaret dahi yoktu. Kapının varlığını nasıl olup da tahmin etmişti? Kuşkusuz salondan yemek odasına geçmeyi sağlayacak bir kapının var olması akla çok yakındı. Peki ama genç kadın neden hep duvarın o noktasına gidip kapı arıyordu? İki salonu bölen duvarın herhangi bir bölümünde kapı olabilirdi, fakat Gwenda hep belirli bir noktaya dikkatini odaklamıştı ve gerçekten de orada bir kapı vardı.

Gwenda tedirgin bir halde, umarım ben *medyum* falan değilimdir, diye düşündü.

Gwenda'nın gapten haber verebilmek gibi bir özelliği hiçbir zaman olmamıştı. Genç kadın öyle biri değildi. Yoksa öyle bir özelliği var mıydı? Dışarıdaki şu küçük patika. Terastan aşağıya inilip fundalıkların arasın-

Uyuyan Ölüm

dan çim alana inen merdiven... Acaba genç kadın bir şekilde merdivenin varlığını bildiği için mi, özellikle o noktaya merdiven inşa edilmesini istemişti?

Gwenda huzursuzca, belki de biraz psişik olduğunu düşündü. Yoksa bütün bunların evle bir ilgisi mi vardı?

Gwenda o gün Bayan Hengrave'e evin perili olup olmadığını neden sormuştu?

Ev, perili falan değildi. Çok sevimli bir evdi. Evde herhangi bir sorun olamazdı. Hem ayrıca Bayan Hengrave, Gwenda'nın sorusuna çok şaşır-mıştı.

Ya da kadın bir şeyleri gizlemeye çalışır gibi miydi? Gwenda, Tanrı aşkına, ben de saçmalamaya başladım, diye düşündü.

Genç kadın kendini zorlayarak dikkatini Taylor ile yaptığı konuşma-ya verdi.

Gwenda, "Bir sorunun daha var," dedi. "Yukarıda benim odamdaki dolaplardan birinin kapısı sıkışmış. O kapının açılmasını istiyorum."

Adam, Gwenda ile birlikte yukarı çıkıp dolabın kapısını inceledi.

"Kapı birkaç kez boyanmış, eğer sizin için uygunsa, yarın ustaları getirir kapıyı açtırırım."

Gwenda teklifi onaylayınca, Taylor da çekip gitti.

O akşam Gwenda nedense huzursuz ve sinirliydi. Salonda oturmuş kitap okumaya çalışırken odadaki eşyanın çıkardığı en hafif çıtırtının bile farkındaydı. Birkaç kez arkasına bakıp ürperdi. Patika ile kapı olayının önemsiz olduğunu kendine defalarca tekrarladı. Bunlar bir rastlantıdan ibaretti. Ayrıca bunlar basit mantık yürütmenin bir sonucuydu.

Gwenda kendine itiraf etmese de, yatma fikri onu endişelendiriyordu. Sonunda yerinden kalkıp ışıkları söndürdükten sonra kapıyı açıp hole geçince merdivenlerden yukarı çıkmaktan korktuğunu hissetti. Basamak-ları telaşlı telaşlı hızla çıktıktan sonra yine telaşla koridoru geçip odasının

Agatha Christie

kapısını açtı. İçeri girer girmez korkuları hafifleyip sinirleri yatıştı. Çevresine sevgi dolu gözlerle bakındı. Burada kendini güvende hissetti, güvende ve mutlu. Evet, şimdi burada olduğu için artık güvendedeydi. Gwenda kendine, "A budala hangi tehlikeye karşı güvendesin?" diye sordu. Genç kadın yatağın üzerine serilmiş pijamalarını ve karyolanın kenarına bırakılmış terliklerine baktı.

Amma yaptın Gwenda sanki altı yaşında bir çocukmuş gibisin. Tavşan başlı terlikler giyecekmiş gibisin.

Gwenda rahatlamış bir halde yatağa girdi ve çok geçmeden uykuya daldı.

Ertesi sabah kasabada yapması gereken bazı işleri vardı. Eve geri döndüğünde yemek vakti gelmişti. Bayan Cocker özenle kızartılmış dilbalığı, patates püresi ve kremalı havuçtan oluşan yemeğini getirirken, "Ustalar yatak odanızdaki dolabın kapısını açtılar, madam," dedi.

Gwenda, "Ah çok iyi," diye mırıldandı.

Genç kadın acıkmıştı, yemeğini iştahla yedi. Salonda kahvesini içtikten sonra yukarıya yatak odasına çıktı. Odanın diğer ucuna geçince, köşedeki dolabın kapısını açtı.

O anda korku içinde hafif bir çılgılık attı ve olduğu yerde, hayretle bakakaldı.

Dolabın içi, diğer duvarlarda sarımsı bir boya ile örtülen duvar kâğıdı ile kaplanmıştı. Salon bir zamanlar küçük gelincik demetleri ve mavi peygamberçiçekleriyle süslü şirin bir kâğıtla kaplanmış olmalıydı...

II

Gwenda orada uzun süre dolaba şaşkın şaşkın bakıp durdu, sonra sarsılmış bir halde yatağa gidip kenarına oturdu.

Uyuyan Ölim

Genç kadın, daha önce hiç ziyaret etmediği bir ülkede ve de daha önce hiç girmediği bir evdeydi -ve daha iki gün önce yatağına uzanmış bu oda için bir duvar kâğıdı desenini gözlerinin önünde canlandırıyordu- ve de Gwenda'nın düşündüğü duvar kâğıdı deseni. Bir zamanlar bu duvarları kaplayan duvar kâğıdıyla aynı desendeydi.

Gwenda'nın beyninde çılgınca açıklamalar uçuşup duruyordu. Dunne, Zamanla Deneyler... geçmiş de değil de geleceği görmek...

Gwenda bahçedeki patika ile kapıyı bir rastlantı sayabilirdi fakat bunun rastlantıyla ilgisi olamazdı. İnsan böylesine özgün desenli bir duvar kâğıdını hayalinde canlandırdıktan sonra bu evde hayal ürünü kâğıdın aynısıyla karşılaşması olacak şey değildi. Hayır hayır, mutlaka Gwenda'nın bilmediği bir açıklaması olmalıydı bunun... evet, olanlar onu korkutuyordu. Ara sıra geleceği değil geçmişi düşünüyordu... evin eski halini. Gwenda her an başka bir şeylerle karşılaşabilirdi; onun görmek istemediği şeylerle. Ev onu korkutuyordu... Ama onu korkutan ev miydi yoksa *kendisi* miydi? Gwenda o bazı şeyleri gören kişilerden biri olmak istemişti.

Genç kadın derin bir soluk aldı, şapkasını ve paltosunu giyip hızla evden çıktı. Postanede şu telgrafı yolladı:

West, 19, Addway Square Chelsea, London.

Fikrimi değiştirip yarın size gelebilir miyim?

Gwenda

Genç kadın telgrafı cevabının parasını da ödeyerek gönderdi.

Bölüm 3

Yüzünü Ört

Raymond West ile karısı, genç Giles'in eşi kendini evinde gibi hissetsin, diye ellerinden geleni yaptılar. Gwenda'nın onları esrarengiz ve biraz da ürkütücü bulması onların suçu değildi. Raymond'un insandan çok bir kargayı anımsatan o tuhaf görüntüsü, arkaya doğru taranmış gür saçları, birden yükselip alçalan ses tonu ve de anlaşılması güç konuşması, gözleri iri iri açılan Gwenda'yı endişelendirdi. Raymond ile eşi Joan, kendilerine özgü bir dilde konuşur gibiydiler. Gwenda daha önce kültür düzeyi yüksek bir atmosferde hiç bulunmamıştı ve de kullandıkları terimlerin hemen hemen hepsi ona yabancıydı.

Gwenda yolculuğun üstüne bir fincan çay içmeyi tercih edeceğini düşünerek cin içerken Raymond, "Seni birkaç gösteriye götürmek istiyoruz," dedi.

Gwenda hemen canlanıverdi.

"Bu gece Sadler's Wells'de bale gösterisi var ve yarın da benim inanılmaz bir kadın olan Jane Hala'mın doğum günü partisi var. Gielgud'un rol aldığı *Malfi Düşesi* var. Cuma günü de *Ayaksız Yürüdüler*'i mutlaka izlemelisin. Rusçadan çevrilmiş, hiç kuşkusuz, son yirmi yılın en dikkat çeken oyunu. Küçük Witmore Tiyatrosu'nda sergileniyor."

Uyuyan Ölümler

Gwenda, onun için hazırladıkları bu planlardan dolayı minnet duyduğunu belirtti. Ayrıca Giles geri döndüğü zaman müzikli gösterileri ve diğerlerini hep birlikte izleyebilirlerdi. Gwenda, "Ayaksız Yürüdüler" oyununun muhtemel etkisini aklına getirince biraz tedirgin oldu, fakat belki de oyundan hoşlanacağını düşündü. Ancak şu "belirgin" oyunların tek ortak özelliği, genellikle izleyicilerin çok hoşlanmamalarıydı.

Raymond, "Jane Hala'na bayılacaksınız," dedi. "Bu kadın, bana göre yaşadığı dönemin mükemmel bir örneği. Tepeden tırnağa Victoria döneminin simgesi. Tuvalet masalarının hepsi yere kadar uzayan örtülerle kaplı halam bir köyde yaşıyor; hiçbir olay yaşanmayan türdeki köylerden, tıpkı durgun bir gölcük gibi.

Giles'in karısı kuru bir sesle, "Vaktiyle orada bir şey olmasına olmuş," dedi.

"Sadece bir ihtiras dramı -kabaca- hiçbir inceliği yoktu."

Joan hafifçe gözlerini kırıştırarak, "O zaman sen çok hoşlanmıştın," dedi.

Raymond vakur bir tavırla, "Ben bazen köyde kriket de oynuyorum," dedi.

"Her neyse. Jane Hala o cinayet yüzünden ayrıcalık kazandı."

"Ooo, hiç de aptal değildir. Problemlere de bayılır."

Gwenda'nın aklı aritmatığe gitmişti. "Problemler mi?" diye sordu.

Raymond elini havada salladı.

"Her çeşit problem. Bakkalın karısı güzel bir gecede kilise toplantısına giderken neden şemsiyesini yanına almıştı. Neden haşlanmış karideslerin solungaçları o yerde bulundu? Rahibin beyaz cüppesine ne oldu? Bütün bunlar Jane Hala'nın değirmeninde öğütülür. Eğer senin de hayatınla ilgili bir problemin varsa, hemen halaya açıl, Gwenda. O sana sorunun cevabını verecektir."

Agatha Christie

Raymond güldü, Gwenda da güldü ama bu içten gelen bir gülüş değildi. Gwenda, Miss Marple adıyla bilinen Jane Hala ile ertesi gün tanıştı. Miss Marple yaşlı ve çekici bir kadındı, uzun boylu zayıf, pembe yanaklı, mavi gözlü kibar tavırlı, ama biraz da telaşlı bir kadındı. Mavi gözlerinde sık sık muzipçe pırıltılar fark ediliyordu.

Erkenden sofraya oturup Jane Hala'nın sağlığına kadeh kaldırdıkları akşam yemeğinden sonra hep birlikte Kraliyet Tiyatrosu'nun yolunu tuttular. Gruba yaşlı bir sanatçı ile genç bir hukukçu da katıldı. Yaşlı sanatçı kendini Gwenda'ya adadı. Genç hukukçu ise ilgisini, Joan ile esprilerinden çok hoşlandığı Miss Marple arasında paylaşıyordu. Ancak tiyatroda, bu düzenlemenin tam tersi gerçekleşti. Gwenda sıranın ortasında Raymond ile genç hukukçu arasına oturmuştu.

Salonun ışıkları söndü ve oyun başladı.

Oyuncular çok iyi oynuyorlardı ve Gwenda da oyuna bayılmıştı. Genç kadın daha önce böyle birinci sınıf bir oyunu pek fazla izlememişti.

Oyunun sonu yaklaşmıştı, o müthiş dehşet dolu sahnedeysdi sıra. Aktörün sesi, sahne ışıklarının arkasından geldi, bir delinin ya da sapığın felaketinin yankısı gibiydi.

"Onun yüzünü örtün. Benim gözlerim kamaşıyor, o çok genç öldü..."

Gwenda bir çığlık attı.

Genç kadın ok gibi yerinden fırladı, sanki gözleri görmüyormuş gibi insanları ite kaka sıra aralarından geçip çıkış bölümünden merdivenleri tırmandı ve kendini sokağa attı. Gwenda sokağa çıkınca da durmadı, yarı yürüyüp yarı koşarak panik içinde Haymarket'a kadar geldi.

Genç kadın ancak Piccadilly'e vardığı zaman yanından boş bir taksinin geçmekte olduğunu fark edebildi ve taksiyi durdurup kapısını açtı içeri girdi ve şoföre Chelsea'deki evin adresini verdi. Titreyen parmaklarıyla çantasından para çıkarıp taksinin ücretini ödedi ve merdivenlerden yukarı çıktı. Ona kapıyı açan hizmetçi genç kadına şaşkınlıkla baktı.

Uyuyan Ölümler

"Erken geldiniz, bayan. Yoksa kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?"

"Ben... hayır, evet... birden fenalaştım."

"Bir şey ister misiniz, efendim? Biraz brandi?"

"Hayır, hiçbir şey istemem. Doğruca gidip yatacağım."

Gwenda başka sorulara cevap vermemek için koşarak merdivenlerden yukarı çıktı.

Hemen üzerindekiyi çıkarıp yığın halinde yere attı ve yatağa girdi. Tır tır titriyordu, kalbi hızla atıyordu, gözlerini tavana dikmiş öylece yatıyordu.

Gwenda aşağıda yeni gelenlerin seslerini duymadı, fakat yaklaşık beş dakika kadar sonra odanın kapısı açıldı ve Miss Marple içeri girdi. Kadıncağız koltuğunun altına iki sıcak su şişesi kıstırmıştı, elinde de bir fincan vardı.

Gwenda titremesini durdurmaya çalışarak yatağın içinde doğruldu.

"Ah Miss Marple, çok çok üzgünüm. Bana ne oldu bilemiyorum... çok kötü davrandım. Diğerleri bana çok kızdılar mı?"

Miss Marple, "Şimdi sen endişelenmeyi bırak, sevgili çocuğum," dedi. "Şu sıcak su şişeleriyle ısınmaya çalış."

"Benim sıcak su şişesine gerçekten ihtiyacım yok."

"Oh, evet, aslında var. Tamam işte. Şimdi de şu çayı iç bakalım."

Çay çok sıcak ve koyuydu dahası aşırı şekerliydi, fakat Gwenda itiraz etmeden çayı içti. Titremesi artık iyice azalmıştı.

"Şimdi güzelce yatıp uyumaya bak." Miss Marple konuşmasına devam etti. "Biliyorsun, bir şok geçirdin. Bunu yarın sabah konuşuruz. Sen hiçbir şey için endişelenme. Sadece uyumaya bak."

Bayan Marple, genç kadının yorganını örtüp gülümsedi. Gwenda'yı okşadı ve dışarı çıktı.

Aşağıda Raymond tedirgin bir tavırla, "Yahu kızın nesi var? Yoksa hastalandı filan mı?" diye Joan'a soruyordu.

Agatha Christie

"Sevgili Raymond, ben bir şey bilmiyorum. Sadece bir çılgılık attı. Sanırım piyes ona biraz fazla *dehşet* verici geldi."

"Şey elbette Webster biraz ürkütücüdür. Ama doğrusu benim aklıma hiç..." Miss Marple odaya girerken Raymond sözünü yarıda kesti. "Gwenda iyi mi?"

"Sanırım iyi. Biliyorsunuz, çok kötü bir şok geçirdi."

"Şok mu? On yedinci yüzyıla ait bir oyun izlemek mi onu bu hale getirdi?"

Miss Marple düşünceli düşünceli, "Belki işin içinde başka şeyler var," dedi.

Gwenda'nın kahvaltısı odasına gönderildi. Genç kadın birkaç yudum kahve içti, kızarmış ekmekten bir iki lokma yedi. Gwenda giyinip aşağıya indiği zaman Joan atölyesine gitmişti. Raymond da çalışma odasına kapanmıştı ve sadece Miss Marple nehir manzaralı pencerenin önüne oturmuş, harıl harıl yün örüyordu.

Gwenda odaya girince Miss Marple başını kaldırıp yüzünde yumuşak bir gülümsemeyle ona baktı.

"Günaydın, hayatım. Umarım kendini daha iyi hissediyorsundur."

"Ah, evet artık çok iyiyim. Dün gece nasıl oldu da böyle *aptal* gibi davrandım, bilemiyorum. Şey onlar, yani onlar bana çok kızdılar mı?"

"Yoo hayır, canım. Hepsi biliyor."

"Neyi biliyorlar?"

Miss Marple örgüsünün üzerinden Gwenda'ya baktı.

"Yani senin dün gece çok kötü bir şok geçirdiğini." Miss Marple yumuşak bir sesle ekledi. "Bana her şeyi güzelce anlatman doğru olmaz mı?"

Gwenda sinirli sinirli bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı.

"Galiba bir psikiyatra falan görünsem iyi olacak."

Uyuyan Ölüm

"Londra'da çok başarılı sinir hastalıkları uzmanları var. Ama bunun gerekli olduğundan emin misin?"

"Şey... Galiba ben deliriyorum... *Herhalde* deliriyorum ben."

Yaşı geçkin bir orta hizmetçisi bir tepsiyle odaya girdi tepsinin üzerinde bir telgraf vardı ve tepsiyi Gwenda'ya uzattı.

"Çocuk telgrafa bir cevap yazıp yazmayacağınızı bilmek istiyor, hanım-efendi."

Gwenda zarfı hemen yırtıp açtı. Telgraf Dillmouth'dan buraya tekrar çekilmişti. Gwenda bir iki saniye kadar telgrafa baktı, sonra kâğıdı avucunda buruşturdu.

Genç kadın mekanik bir tavırla, "Cevap yazmayacağım," dedi.

Hizmetçi odadan çıktı.

"Umarım kötü bir haber almamışsındır, hayatım."

"Telgraf Giles'den yani kocamdan gelmiş. Artık buraya dönüyor. Bir hafta içinde burada olacak."

Gwenda'nın sesinde şaşkınlık ve sıkıntı vardı. Miss Marple hafifçe öksürdü.

"Ee... herhalde bu çok güzel bir haber olmalı, öyle değil mi?"

"Acaba öyle mi? Ben deli olup olmadığımı bilemezken. Eğer ben de-
liysen Giles ile asla evlenmemem gerekirdi. Ve de o ev... ve olaylar. Ora-
ya dönemem. Ah, ne yapacağımı bilemiyorum."

Miss Marple davetkâr bir tavırla kanepeye eliyle vurdu.

"Şimdi, şuraya otur bakayım şekerim ve de olup bitenleri bana bir
bir anlat."

Gwenda rahatlamış bir halde daveti kabul etti. Sonra da Hillside'ı ilk
gördüğü dakikadan başlayıp ilk kez onu meraklandıran ve daha sonra da
tasalandıran olayı anlattı.

Gwenda sözlerini, "İşte ben de biraz korktum," diye tamamladı. "Her
şeyden uzaklaşabilmek için Londra'ya geldim. Ama işte ondan bir türlü

Agatha Christie

kurtulamadım. O beni buraya kadar izledi. Dün gece." Gwenda gözlerini kapadı ve o anı hatırlayıp yutkundu.

Miss Marple, "Dün gece mi?" diye sordu.

Gwenda, "Eminim buna inanmayacaksınız," diye hızlı hızlı konuştu. "Benim isterik biri ya da akıl hastası falan olduğumu düşüneceksiniz. Her şey çok ani oldu. Oyun hoşuma gitmişti. O arada evi hiç aklıma getirmedim. Derken hiç beklenmedik bir anda, aktör o sözleri söyleyince..."

Gwenda alçak ve titrek bir sesle o sözleri tekrarladı: "*Yüzünü örtün, benim gözlerim kamaşıyor, o genç öldü.*"

"Ben evdeydim... merdivenlerde, tırabzanların arasından hole bakıyordum ve işte o zaman onun yerde kolları ve bacakları iki yana açılmış bir halde yattığını gördüm... ölmüştü. Saçları altın sarısıydı ve yüzünü gördüm tümüyle morarmıştı, *mosmordu*. Ölmüştü, boğazı sıkılarak öldürülmüştü ve birisi korkunç sözleri söylüyordu- o sırada adamın ellerini gördüm- kurşuni renkte buruşuk eller hayır eller değil maymun pençeleri. Şu kadarını söyleyeyim, korkunçtu. Kadın ölmüştü..."

Miss Marple yavaşça sordu. "Ölen kimdi?"

Cevap hemen mekanik bir şekilde geldi. "Helen...."

Bölüm 4

Helen?

Gwenda bir an için Miss Marple'a öylece baktı, sonra alnındaki saçları geriye itti.

Genç kadın, "Ben bunu neden söyledim?" diye sordu. "Neden Helen dedim? Ben, Helen adında kimseyi tanımıyorum ki!"

Gwenda çaresizliğini belirtecek şekilde ellerini aşağı bıraktı.

"Görüyorsunuz ya ben deliyim. Bazı şeyleri hayal ediyorum. Gerçekte orada olmayan şeyleri görüyorum. Önce sadece duvar kâğıtlarıydı... ama şimdi bir de ceset var. Yani durumum kötüye gidiyor."

"Hemen bir sonuca varma, yavrum..."

"Ya da belki ev. Ev perili... ya da büyülenmiş falan. Ben orada yaşanmış şeyleri görüyorum... ya da belki orada olacakları görüyorum... işte bu daha da kötü sayılır. Belki de Helen adında bir kadın orada öldürülecek... Ancak bence ev perili falan değil, öyle olsa neden evden uzaktayken de o korkunç şeyleri görüyorum? Bu nedenle aslında gariplik bende, diye düşünüyorum ve *hemen* gidip bir psikiyatra görünmeliyim... hemen bu sabah."

"Şey, sevgili Gwenda eğer başka bir çözüm yolu bulamazsan, istediğin zaman bunu da yapabilirsin. Fakat ben her zaman öncelikle en basit ve en sıradan açıklamaları incelerim. Gerçekleri bir kez daha gözden ge-

Agatha Christie

çirelim. Seni tedirgin eden üç olay var. Bahçede üzeri çiçeklerle örtülmüş, ama orada olduğunu bildiğin bir patika var, tuğla ile örülmüş bir kapı ve de hiç görmediğin halde desenini ve ayrıntılarını doğru tahmin ettiğin bir duvar kâğıdı söz konusu. Dediklerim doğru mu?"

"Evet."

"Şey bütün bunların en kolay ve en doğal açıklaması onları daha önce görmüş olmandır."

"Başka bir hayatta mı demek istiyorsun?"

"Hayır, canım. Ben *bu* hayatta demek istedim, yani bütün bunlar senin geçmişinle ilgili gerçek *anılar*."

"Ama ben bir ay öncesine kadar İngiltere'ye ayak basmadım, Miss Marple."

"Bundan kesinlikle emin misin, hayatım?"

"Elbette eminim. Ben hayatım boyunca, Yeni Zelanda'da Christchurch yakınlarında yaşadım."

"Orada mı doğdun?"

"Hayır, Hindistan'da doğmuşum. Babam İngiliz ordusunda subaydı. Annem ben doğduktan bir iki yıl sonra ölmüş. Babam da beni büyütmeleri için annemin Yeni Zelanda'daki akrabalarının yanına göndermiş. Birkaç yıl sonra babam da öldü."

"Hindistan'dan Yeni Zelanda'ya gidişini hatırlamıyor musun?"

"Aslında pek hatırlamıyorum. Sadece bir gemide olduğumuzu hayal meyal hatırlar gibiyim. Yuvarlak pencere... bir lomboz olsa gerek. Ve de kırmızı yüzlü, mavi gözlü beyaz üniformalı bir erkek, çenesinde bir iz vardı... sanırım bir yara iziydi. Beni kucaklar, havaya atıp tutardı ve galiba biraz korkmakla beraber bundan hoşlanırdım da. Ama bütün bunlar pek bölük pörçük anılar."

"Bir dadının ya da bir Hintli Ayah'ın varlığını hatırlıyor musun?"

Uyuyan Ölümler

"Ayah yoktu. Bir İngiliz dadıyı hatırlıyorum, çünkü dadı uzunca bir süre kaldı; ben beş yaşına gelinceye kadar. Kâğıttan ördekler yapardı. Evet, dadı da gemideydi. Kaptan, beni öptüğü zaman sakalları canımı acıttığı için ağlayınca dadım beni azarlamıştı."

"Bak canım, bu çok ilginç. Çünkü sen iki yolculuğu birbirine karıştırıyorsun. Yolculukların birinde, kaptanın sakalı vardı, diğerinde ise kaptan kırmızı yüzlüydü ve de çenesinde bir yara izi vardı."

Gwenda düşünceli bir tavırla, "Evet dedi sanırım yolculukları karıştırmışım."

Miss Marple, "Bana öyle geliyor ki," dedi. "Annen öldüğü zaman, baban, seni önce İngiltere'ye getirdi ve de sen Hillside'daki bu evde gerçekten yaşadın. Hatırlıyor musun, bana bu evin kapısından içeri girer girmez, kendini yuvandaymışın gibi hissettiğini söylemiştin. Ve de kendine yatak odası olarak seçtiğin oda da belki bir çocuk odasıydı."

"Çocuk odası olduğu kesin, çünkü pencerelerinde de demir parmaklıklar var."

"Gördün mü? Duvarları da o şirin peygamberçiçekli kâğıtla kaplanmış. Çocuklar, odalarının duvarlarını çok iyi hatırlarlar. Benim odamın duvarlarının eflatun susam çiçekleriyle süslü kâğıtla kaplı olduğunu hatırlıyorum, oysa o günlerde ben sadece üç yaşındaydım."

"Peki hemen oyuncakları, bebekevinin ve oyuncak dolabını düşünmemin nedeni bu mu?"

"Evet. Ve de maun çerçeveli banyo küveti. O banyoyu görür görmez küvette ördek yüzdürmeyi düşünmüştün, bana öyle dedin."

Gwenda düşünceli bir şekilde, "Eve girer girmez her şeyin yerini bildiğim doğru... mutfak ve çamaşır dolabı. Sonra da sürekli salondan yemek odasına geçilen bir kapının varlığını düşünmeye başladım. Ama herhalde benim İngiltere'ye gelip de uzun yıllar önce yaşadığım evi satın almam imkânsız değil mi?"

Agatha Christie

"İmkânsız değil, canım. Bu sadece çok şaşırtıcı bir rastlantı... ve de şaşırtıcı rastlantılar da olağan şeylerdir. Kocan güneyde bir eve sahip olmak istemiş. Sen de öyle bir ev ararken bazı hatıraları canlandıran ve de hoşuna giden bu evi satın almak istemişsin. Evin büyüklüğü size uygundu ve de fiyatı da makuldü. İşte bu nedenle sen de evi satın aldın. Hayır bu öyle pek de olmayacak bir durum değil. Eğer ev sadece perili olarak tanıtılmasaydı, sanırım tepkin çok daha farklı olurdu. Fakat bana söylediğine göre belirli bir anın dışında şiddet ya da tiksinti gibi duygulara kapılmadın. Bu da sen merdivenlerden inmeye başlayıp hole baktığın zaman çok sarsıldın."

Gwenda'nın gözlerinde o korku dolu ifade yeniden belirir gibi oldu. "Yani size göre... yani şey, şey şu Helen... yani o da gerçek mi?"

Miss Marple şefkat dolu bir sesle, "Şey, yani sanırım öyle, canım... Sanırım durumu şöyle değerlendirmeliyiz: eğer olup bitenler birer anı ise, bu da bir anı olmalı..."

"Yani ben gerçekten birinin öldürüldüğünü gördüm... gırtlığı sıkılarak ve de cesedinin yerde yattığını mı gördüm?"

"Onun gırtlığının sıkılarak öldüğünü kesin olarak bildiğini sanmıyorum, bu geçen gece izlediğin oyun ve de artık olgun bir kadın olduğun için morarmış bir yüzün ne anlama geldiğini bilmenden kaynaklanıyor. Çok küçük bir çocuk merdivenlerden yavaşça süzülürken şiddeti, ölümü ve kötülüğü fark edebilir ve bunları bazı sözcüklerle eşleştirebilir, çünkü ben bence katilin gerçekten o sözleri söylediğinden hiç kuşku yok. Böyle bir olay küçük bir çocuk için ciddi bir şok nedeni olur. Çocuklar garip küçük yaratıklardır. Eğer çok korkutulmuşlarsa, özellikle de anlamadıkları bir şey yaşamışlarsa, bu konu hakkında konuşmazlar. Her şeyi içlerinde saklarlar. Hatta görünüşe göre belki de unuturlar. Fakat olup bitenlerin anısı bilinçaltının derinliklerinde gizlidir."

Gwenda derin bir soluk aldı.

Uyuyan Ölümler

"Yani başıma gelenlerin nedeninin bu olduğunu mu düşünüyorsunuz? Öyleyse neden şimdi her şeyi hatırlamıyorum?"

"İnsan her şeyi sırasıyla hatırlayamaz ki. Hatta çoğu zaman da insan hatırlamaya çalıştıkça anılar ondan daha da uzaklaşır. Fakat sanırım olup bitenin bu olduğunu ima eden bir iki kanıt var. Örneğin az önce bana dün gece tiyatrodaki olayları anlatırken çok dikkat çekici kelimeler kullandın. Merdivenlerde tırabzan *aralıklarından* aşağıdaki hole baktığını söyledin fakat biliyorsun normalde insan aşağıya tırabzan *aralıklarından* değil de *üstünden* bakar. Sadece bir çocuk tırabzan *aralıklarından* aşağıya bakabilir."

Gwenda, "Çok akıllıca bir açıklama bu," dedi.

"Böyle küçük ayrıntılar çok belirleyicidir."

Gwenda şaşırmış bir halde, "Peki ama Helen kimdi?" diye sordu.

"Hayatım, şimdi söyle bakayım, o kadının Helen olduğundan kesinlikle emin misin?"

"Evet... Bu korkulacak derecede tuhaf, çünkü ben Helen'in kim olduğunu bilmiyorum... ama aynı zamanda biliyorum. Yani orada yatanın Helen olduğunu biliyorum demek istedim... Daha fazlasını nasıl öğreneceğim ben?"

"Bana kalırsa, açıkça görülüyor ki yapılması gereken şey senin çocukken İngiltere'de bulunup bulunmadığını ya da böyle bir ihtimalin var olup olmadığını öğrenmek. Akrabaların..."

Gwenda, kadının sözünü kesti. "Alison Teyze. Eminim o biliyordur."

"O zaman yerinde olsam ona uçak postasıyla bir mektup yollarım. Akrabana önemli bir meselenin çözümü için senin İngiltere'ye daha önce gelip gelmediğinin bilinmesinin gerektiğini anlat. Belki de kocan buraya gelmeden sana mektubun cevabı uçak postasıyla gönderilmiş olur."

"Ah, çok teşekkür ederim, Miss Marple. Siz, bana çok iyi davrandınız. Ve de umarım tahminleriniz doğru çıkar. Çünkü eğer öyle ise, sorun yok demektir. Yani doğaüstü bir durumla karşılaşmayız."

Agatha Christie

Miss Marple gülümsedi.

"Umarım, düşündüklerimiz doğru çıkar. Ertesi gün, İngiltere'nin kuzeyinde yaşayan birkaç eski dostumu ziyaret edeceğim. On gün kadar sonra da tekrar Londra'dan geçeceğim. O tarihte kocanla sen hâlâ burada iseniz ya da mektubuna bir cevap almışsan, sonucu öğrenip merakımı gidermeyi çok isterim."

"*Elbette*, Miss Marple. Ayrıca Giles ile tanışmanızı zaten çok istiyorum. O mükemmel biridir. Ve de olup bitenlerle bir güzel dalga geçeriz."

Gwenda'nın morali artık iyice düzelmişti.

Ancak Miss Marple düşünceli görünüyordu.

Bölüm 5

Geçmişte Kalan Cinayet

I

Aradan aşağı yukarı on gün geçtikten sonra, Miss Marple, Mayfair'de küçük bir otele girdi ve de genç Bay ve Bayan Reed tarafından büyük bir heyecanla karşılandı.

"Bu benim kocam Giles, Miss Marple. Miss Marple'ın bana ne kadar iyi davrandığını sana anlatamam."

"Sizinle tanıştığıma sevindim, Miss Marple. Duyduğuma göre Gwenda öyle paniğe kapılmış ki, az kalsın akıl hastanesinde soluğu alacaktı."

Miss Marple'ın müşfik bakışlı mavi gözleri Giles Reed'i olumlu buldu. Çok cana yakın, uzun boylu, sarışın bir genç adamdı, utangaçlığından olacak ikide bir gözlerini kırptırıyordu. Miss Marple, Giles'in kararlı çenesini ve sert hatlarını fark etmekte gecikmedi.

Gwenda, "Küçük bekleme odasında çay içeceğiz," dedi. "Şu loş odada yani. Oraya hiçbir zaman giren olmaz. Sonra da Miss Marple'a Alison Teyze'nin mektubunu gösteririz."

Miss Marple birden başını kaldırıp keskin bir bakış fırlatırken Gwenda sözlerini sürdürdü. "Evet. Mektup geldi, anlatılanlar, aşağı yukarı sizin düşündüklerinizi doğruluyor."

Agatha Christie

Çay faslı tamamlanınca, uçak postasıyla gönderilen mektup açıldı ve okunmaya başlandı:

Çok sevgili Gwenda (Bayan Danby'nin mektubu böyle başlıyordu:)

Senin endişe verici bir olay yaşadığını öğrenmek beni çok sarstı. Doğrusunu istersen, senin küçük bir çocukken kısa bir süre İngiltere'de yaşadığını tamamen unutmuşum.

Annen, yani kız kardeşim Megan, bazı dostlarımızı ziyaret etmek için Hindistan'a gittiği zaman, orada görevli olan baban Binbaşı Halliday ile tanışmış. Annenle baban Hindistan'da evlendiler ve sen de orada doğdun. Senin doğumundan yaklaşık iki yıl sonra annen öldü. Bu hepimiz için büyük bir şok oldu ve yüzünü bile görmediğimiz, sadece mektuplaştığımız babana seni bize emanet etmesi için yalvardık, seni yanımıza almak bizi çok sevindirecekti, ayrıca bir subay için küçük bir çocukla ilgilenmek çok zor olacaktı. Ancak baban, bu öneriyi reddetti ve bize ordudan ayrılıp seninle birlikte İngiltere'ye döneceğini bildirdi.

Anladığım kadarıyla baban dönüş yolculuğunda genç bir kadınla tanışıp onunla nişanlanmış ve sonra da İngiltere'ye ulaşır ulaşmaz onunla evlenmiş. Galiba bu mutlu bir evlilik olmamış ve bir yıl kadar sonra boşanmışlar. İşte o sıralarda baban bize mektup yazıp seni yanımıza alma teklifimizin hâlâ geçerli olup olmadığını sormuştu. Seni yanımıza almaktan ne büyük mutluluk duyduğumuzu anlatmama gerek yok, canım. Bir İngiliz dadıyla birlikte bize gönderildin ve baban mal varlığının büyük bir bölümünü sana devretmişti, dahası, istersek seni evlat edinmemize de izin vereceğini belirtmişti. Doğrusunu istersen bu teklif bize biraz garip gelmişti, ama bunun bir minnettarlık göstergesi olduğunu ve kendini bu ailenin bir üyesi gibi hissetmeni sağlamayı amaçladığını düşündük. Fakat bu teklifi kabul etmedik. Bir yıl kadar sonra,

Uyuyan Ölümler

baban bir bakımevinde öldü. Bence, baban seni bize gönderdiği sıralarda sağlığıyla ilgili kötü bir haber almıştı.

Babanla birlikte İngiltere'de olduğunuz dönemde nerede yaşadığınıza korkarım ki, sana açıklayamayacağım. Kuşkusuz babanın o dönemde gönderdiği mektupların zarflarında adres yazılı olmalıydı, fakat aradan on sekiz yıl geçti ve insan bu tür ayrıntıları o kadar uzun zaman aklında tutamıyor. Biliyorum, İngiltere'nin güneyinde bir yerdi. Dillmo-uth olduğunu sanıyorum. Dartmouth da olabilir ancak bu iki isim birbirine benziyor. Üvey annenin tekrar evlendiğini sanıyorum, fakat onun adını hatırlayamadım, baban onunla evleneceğini bildirdiği mektupta adını yazmıştı, ama ben hatırlamıyorum. Galiba babanın, annen öldükten çok kısa bir süre sonra tekrar evlenmesine biraz da içlerimmiş. Ama gemi yolculuklarında yakınlaşmalar kaçınılmaz oluyor ayrıca baban, senin açısından da bu evliliğin yararlı olacağını düşünmüştür.

Sen hatırlamasan bile İngiltere'de yaşadığını sana açıklamamakla aptallık ettim, fakat dedim ya olup bitenler aklımdan çıkmış. Annenin Hindistan'da ölmesi ve bunun sonucunda senin bizim yanımıza gelmen, her zaman çok önemli hususlardı, umarım artık her şey açıklanmış sayılabilir.

Giles'in yakında senin yanına geleceğine inanıyorum. Evliliğin bu ilk döneminde ayrı kalmanız ikinize de mutlaka zor geliyordur.

Haberlerin hepsi bundan sonraki mektubumda olacak. Bunu senin telgrafına hemen cevap verebilmek için alalecele yazdım.

Seni seven teyzen,

Alison Danby

Not: Seni endişelendiren olayın ne olduğunu belirtmemişsin.

Gwenda, "Görüyorsunuz ya," dedi. "Her şey aşağı yukarı sizin tahmin ettiğiniz gibiymiş."

Miss Marple ince mektup kâğıdının kıvrılan uçlarını düzeltti.

Agatha Christie

"Evet... Evet gerçekten öyle. Mantık açıklaması. Biliyor musunuz, bunun çoğu kez doğru olduğunu saptadım."

Giles, "Şey, size çok minnettarım, Miss Marple," dedi. "Zavallı Gwen-da çok perişan olmuştu, ayrıca ben de Gwenda'nın medyum falan olması ihtimalini düşünerek endişelenmiştim."

Gwenda, "Bir eşin medyum olması rahatsız edici bir durum. Tabii tertemiz bir hayatın olmuşsa, o başka," dedi.

Giles, "Ki, ben öyleyim," diye karşılık verdi.

Miss Marple, "Ya ev? Ev hakkındaki düşünceniz nedir?" diye sordu.

"Oh, o bakımdan hiç sorun yok. Yarın oraya gidiyoruz. Giles evi görmek için sabırsızlanıyor."

Giles, "Bilmiyorum, farkında mısınız, Miss Marple, ama elimizde birinci sınıf bir cinayet var. Aslında hemen kapımızın eşiğinde... ya da daha doğrusu giriş holünde," dedi.

Miss Marple, "Ah evet, ben de bunu düşündüm," dedi.

Gwenda, "Ve de Giles tek kelimeyle dedektif hikâyelerine bayılır," diye mırıldandı.

"Şey, demek istiyorum ki bu bir dedektif hikâyesi. Holde boğularak öldürülmüş güzel bir kadının cesedi. Ölenin birinci adından başka hiçbir şey bilinmiyor. Tabii, olay yirmi yıl kadar önce yaşanmış. Aradan bunca zaman geçtikten sonra ipucu bulunamaz, ama insan şöyle biraz araştırıp bazı ipuçları bulmaya çalışabilir. Ah, doğrusu kimsenin bu bulmacayı çözebileceğini sanmıyorum."

Miss Marple, "Ben çözebileceğinizi sanıyorum," dedi. "Aradan on sekiz yıl geçmiş olsa bile. Evet, bunu başarabileceğinizi sanıyorum."

"Canım, zaten bir deneme yapmaktan kimseye zarar gelmez."

Giles sustu, yüzü heyecandan parlıyordu.

Miss Marple sıkıntıyla kıpırdandı, onun yüzünde ciddi hatta biraz da endişeli bir ifade vardı.

Uyuyan Ölümler

Yaşlı kadın, "Ama bu çok büyük bir zarara yol açabilir. Size yani ikinize de -ah evet, gerçekten ikinize de bu meseleyi bir kenara bırakmanızı özellikle tavsiye edeceğim- her şeyi unutmanızı özellikle tavsiye edeceğim."

"Bir kenara bırakmak mı? Yani bize ait cinayet olayı... yani eğer olay bir cinayet ise..."

"Sanırım olay bir cinayetti. İşte bu nedenle bir kenara bırakılmasını öneriyorum. Cinayet şey değildir, yani gerçekten öyle rasgele, eğlence niyetine ilgileneceğiniz bir olay değildir."

Giles, "Ama Miss Marple," dedi. "Herkes sizin gibi düşünseydi..."

Miss Marple, Giles'in sözünü kesti. "Ah, biliyorum, örneğin masum biri suçlanmışsa ya da birkaç kişi zan altında kalmışsa. Böyle durumlarda olayı araştırmak kişilerin görevi olabilir. Örneğin tehlikeli bir suçlunun tekrar suç işlemesi ihtimali varsa... Fakat bu cinayet geçmişte işlenmiş. Büyük bir olasılıkla cinayet olduğu bile düşünülmeyi aksiyon olsaydı yaşlı bahçıvan ya da orada yaşayan birileri size çoktan her şeyi anlatmış olurlardı. Bir cinayet ne kadar uzun süre önce işlenmiş olsa da her zaman önemli bir haberdur. Hayır, ceset bir şekilde yok edilmiştir ve de olup bitenlerden hiç kimse kuşkulananmamıştır. Şimdi bütün bunları yeniden eşeleyip ortaya çıkarmanın akıllıca bir iş olacağından emin misiniz?"

Gwenda yüksek sesle, "Miss Marple, siz gerçekten çok endişelenmiş gibi görünüyorsunuz."

"Evet, endişeleniyorum, hayatım. Siz ikiniz çok düzgün, çok sevimli gençlersiniz. Yeni evli bir çiftsiniz ve birlikte çok mutlusunuz. Sizlere yalvarıyorum, sizleri şey edecek, yani nasıl diyeyim, huzurunuzu kaçırap canınızı sıkacak şeyleri ortaya çıkarmaya kalkışmayın."

Gwenda, kadının yüzüne bakakaldı. "Siz özel bir meseleyi mi düşünüyorsunuz ya da herhangi bir şeyi mi ima ediyorsunuz, ne söylemek istiyorsunuz?"

Agatha Christie

"Bir şeyi ima etmiyorum, hayatım. Ben çok uzun zaman yaşadığım ve de insan doğasının, bir meseleyi kenara bırakmayı huzur kaçırıcı bulduğunu çok iyi bildiğim için her şeyi olurlarına bırakmanızı istiyorum."

Giles daha sert bir ses tonuyla, "Ama bunu öylece bırakmak olmaz. "Hillside bizim evimiz. Gwenda'nın ve benim evim. Vc o evde birisi öldürülmüş ya da biz buna inanıyoruz. On sekiz yıl önce işlenmiş olsa bile evimde bir cinayetin işlenmesine göz yumamam ve de buna ilgisiz kalamam."

Miss Marple içini çekerek, "Özür dilerim," dedi. "Sanırım yürekli genç adamların çoğu böyle düşünür. Sizi anlıyorum ve hatta, biraz da hayranlık duyuyorum. Fakat keşke... şey, gerçekten bunu yapmamanızı isterdim."

II

Ertesi gün, St. Mary Mead köyünde Miss Marple'ın tekrar evine döndüğü haberi yayıldı. Miss Marple sabah saat on birde High Sokağı'nda görülmüştü. On ikiye on kala da papazın evine uğramıştı. O gün öğleden sonra köyün dedikoducu üç kadını Miss Marple'ı ziyaret etti. Kadınlar Miss Marple'a kent hayatının eğlenceleriyle ilgili sorular sorup bu nezaket gösterisini tamamlar tamamlamaz yaklaşan kermesteki el işleri tezgâhı ile çay çadırının yeri için çıkması beklenen savaşın dedikodularına daldılar.

O akşamüstü daha geç bir saatte, Bayan Marple'ı her zamanki gibi bahçede görmek mümkündü, fakat bu kez komşularının faaliyetleri değil de bahçede sökülmeleri gereken ayrıkotları onun zihnini meşgul ediyordu. Sade akşam yemeğini yerken de pek dalgındı ve küçük hizmetçisi Evelyn'in ballandıra ballandıra anlattığı, köy eczacısının serüvenini de zar zor dinler gibiydi. Ertesi gün, Miss Marple hâlâ dalgınlığını sürdürüyordu, papazın eşi dahil birkaç kişi Miss Marple'ın durumuna değindi. O

Uyuyan Ölümler

akşam, yaşlı kadın, kendini iyi hissetmediğini söyleyip erkenden yattı. Ertesi sabah da Doktor Haydock'u çağırttı.

Dr. Haydock uzun yıllardan beri Miss Marple'in doktoru, dostu ve müttefikiydi. Doktor, Miss Marple'in şikâyetlerini dinledikten sonra onu güzelce muayene etti. "Senin yaşındaki bir kadın için ve de insanları yandıran çelimsiz görüntüne karşın şaşılacak derecede sağlıklısın," dedi.

Miss Marple, "Sağlık durumumun genelde çok iyi olduğunu biliyorum," dedi. "Ama itiraf edeyim ki, kendimi biraz fazla yorgun ve bitkin hissediyorum."

"Dur durak bilmeden oradan oraya gezip tozdun. Londra'da geç saatlere kadar ayakta kalmak..."

"Ah, evet, orası öyle. Son zamanlarda Londra'yı biraz yorucu buluyorum. Ve de havası... O kadar kirli ki. Temiz deniz havasına hiç benzemiyor."

"St. Mary Mead'in havası çok güzel ve temizdir."

"Ama çoğu zaman yağmurlu ve de oldukça da nemli. Bilirsin işte pek de insanı diriltir bir havası yok."

Dr. Haydock, yaşlı kadını giderek artan bir ilgiyle inceledi.

"Sana bir tonik göndereyim bari."

"Teşekkürler, doktor. Easton şurubu her zaman çok iyi geliyor."

"Ayıp olmasın diye benim reçetemi kullanmak zorunda değilsin, kadın."

"Şey acaba diyorum, biraz hava değişimi iyi gelmez mi?"

Miss Marple mavi gözlerinde samimi ve soran bir ifadeyle doktora baktı.

"Üç haftadır burada değildin, seyahatten yeni döndün."

"Biliyorum. Ama Londra'ya gitmiştim. Sen de her zaman söylersin ya orası insanda enerji bırakmıyor. Sonra da kuzeye gittim, endüstri bölgesi. İnsana güç veren deniz havasına benzemiyor."

Agatha Christie

Dr. Haydock çantasını aldı. Sonra gülümseyerek arkasına döndü.

"Şimdi beni neden çağırttığını söyle bakalım. Ne yapılması gerektiğini bana açıkla, ben de sözlerini tekrarlayayım. Şimdi benden profesyonel olarak deniz havasına ihtiyacın olduğunu belirtmemi bekliyorsun değil mi?"

Miss Marple minnetle, "Beni anlayacağımı biliyordum," dedi.

"Deniz havası mükemmel. Bence hemen Eastbourne'a gitmelisin, aksi halde sağlığını iyice bozulabilir."

"Bence Eastbourne oldukça soğuk. Biliyorsun o yüksek meralar..."

"O halde Bournemouth ya da Wight Adası."

Miss Marple, doktora göz kırptı.

"Ben her zaman küçük bir yerin daha hoş olacağını düşünürüm."

Dr. Haydock tekrar oturdu.

"Doğrusu, beni meraklandırıyorsun," dedi. "Sen hangi küçük kıyı kasabasını öneriyorsun?"

"Şey ben Dillmouth'u düşünmüştüm."

"Şirin küçük bir yer. Oldukça sıkıcı. Neden Dillmouth'u seçtin?"

Miss Marple bir iki saniye suskun kaldı. Gözlerinde endişeli ifade yeniden belirmişti. Ve, "Diyelim ki, bir gün, tamamen rastlantı sonucu, on dokuz yirmi yıl önce işlenmiş bir cinayeti ortaya çıkaran bir olayla karşılaştın. O olayı yalnızca sen biliyorsun, hiçbir zaman kuşku yaratmamış ya da açıklanmamış bir cinayet. Sen olsan bu durumda ne yapardın?"

"Aslında bu geçmişte kalan bir cinayet mi?"

"Evet, kesinlikle öyle."

Haydock bir saniye kadar düşündü. "Peki, bunda adaletin bir hatası yok değil mi? Bu suç yüzünden kimse acı çekmedi değil mi?"

"Bildğim kadarıyla, hayır."

Uyuyan Ölüm

"Hımm, geçmişte kalan bir cinayet. Uyuyan ölüm. Şey, bak... Ben olsam, uyuyan cinayeti kurcalamazdım... evet ben olsam böyle yapardım. Cinayete bulaşmak daima tehlikelidir. Hatta çok tehlikeli de olabilir."

"İşte beni korkutan da bu."

"İnsanlar, bir katilin her zaman suçlarını tekrarlayacağını söylerler. Bu doğru değil. Bunların bir tipi vardır, adam suç işler, ama yakayı ele vermemeyi başarır ve ondan sonra da burnunu bu tür işlere bir daha sokmamaya özen gösterir. Bunların ölünceye dek mutlu yaşadıklarını söylemeyeceğim -bunun doğru olduğuna inanmıyorum- pek çok ceza türü vardır. Fakat hiç değilse dışarıdan bakıldığında her şey yolundaymış gibi görünür. Belki de Madeleine Smith ya da Lizzie Borden vakalarında da durum buydu. Madeleine Smith'in suçu kanıtlanamadı ve Lizzie de serbest bırakıldı. Fakat pek çok kişi bu iki kadının da suçlu olduğuna inanıyor. Sana başkalarını da örnek verebilirim. O kişiler asla bir daha suç işlemediler, bir suç onlara istediklerini verdi ve onlar da bununla yetindiler. Fakat diyelim ki, bu insanları bir tehlike tehdit etti? Senin şu katili ele alalım, kadın ya da erkek, her kim ise o türde biriydi. Bir suç işledi ve bu işten yakasını kurtardı ve hiç kimse de ondan kuşkulandı. Fakat diyelim ki, biri olayı kurcalamaya başladı taşları kaldırıp altından bazı ipuçlarını ele geçirdi ve de sonunda belki de hedefe ulaşıverdi. Senin katil bu durumda ne yapar? Avcı, ona giderek yaklaşırken orada gülümseyerek öylece duracak mı? Hayır, eğer bir prensip söz konusu değilse, bu işin peşini bırak derim." Doktor önceki sözlerini tekrarladı. "Uyuyan ölümü uyandırma."

Doktor kararlılıkla, "*Sana emrediyorum,*" dedi. "*Bu işe karışma.*"

"Ama işe karışan ben değilim ki. Çok sevimli, tatlı iki çocuk, cinayete burunlarını sokan onlar. İzin ver de sana her şeyi anlatayım."

Miss Marple öyküyü anlattı. Haydock da onu dinledi.

Yaşlı kadın sözlerine son verince, Dr. Haydock, "İnanılmaz bir şey bu," dedi. "Olağandışı bir rastlantı. Tümüyle olağandışı bir iş. Sanırım sen de bu işin ne anlama gelebileceğini anlıyorsundur."

Agatha Christie

"Ah, elbette. Fakat bunu o gençlerin akıl edebildiklerini hiç sanmıyorum."

"Bu iş büyük bir mutsuzluk getirecek ve bu işe hiç karışmamış olmayı dileycekler. Kirli çamaşırlar ortaya dökülmemeli. Yine de, biliyor musun, ben şu genç Giles'in görüşüne katılıyorum. Aslında ben de bu işe karışardım. Ben de olanlara ilgisiz kalamazdım. Şimdi bile merak ediyorum..."

Doktor sözlerini yarıda kesti ve Miss Marple'a sert sert baktı.

"Demek Dillmouth'a gidebilmek için bahane üstüne bahane uydurmanın nedeni buydu. Seni hiç ilgilendirmeyen bir işe karışacaksın."

"Hayır, hiç de öyle değil, Doktor Haydock. Sadece o iki genç için endişeleniyorum. Onlar daha çok genç ve de tecrübesiz, üstelik insanlara çok fazla güveniyorlar, dahası çok da saflar. Onlara göz kulak olmak için oraya gitmem gerektiğini düşünüyorum."

"Demek oraya gitmenin nedeni bu. Onlara göz kulak olmak. Sen hiçbir zaman bir cinayetin peşini bırakamaz mısın, kadın? Geçmişte işlenmiş bir cinayet olsa bile..."

Miss Marple hafifçe gülümsedi.

"Fakat sen de, Dillmouth'da birkaç hafta kalmamın sağlığıma iyi geleceğini düşünüyorsun değil mi?"

"Bence bu daha çok senin sonun olabilir. Ama beni dinlemeyeceğini biliyorum."

III

Miss Marple, dostları albay ve Bayan Bantry'yi ziyarete giderken albay ile karşılaştı. Albayın tüfeği elindeydi ve tazısı da ayaklarının dibinde dolanıyordu. Albay, Miss Marple'ı samimi bir tavırla karşıladı. "Sizi tekrar burada gördüğümüze sevindim. Londra nasıl?"

Uyuyan Ölüm

Miss Marple, Londra'da çok eğlendiğini söyledi. Yeğeni, yaşlı kadını birkaç kez tiyatroya götürmüştü.

"Bahse girerim ki, entellere uygun piyeslerdi. Ben şahsen sadece müzikal komedileri tercih ediyorum."

Miss Marple çok uzun olmasına rağmen son derece ilginç bir Rus oyununu izlediğini açıkladı.

Albay Bantry birden gürledi. "Ruslar ha..." Adam bakımevindeyken ona okusun diye Dostoyevski'nin bir romanını vermişlerdi. Albay, Miss Marple'a Dolly'yi bahçede bulacağını söyledi.

Bayan Bantry'yi her zaman bahçede bulmak mümkündü. Bahçede çiçeklerle uğraşmak tutkusuydu. Kadının en çok sevdiği edebiyat eserleri de çiçek soğanı kataloglarıydı. Konuşma konularını da tohumlar, çiçek soğanları, fidanlar ve Alp Dağları'nda yetişen çiçekler oluştururdu. Miss Marple'ın kadınla ilgili ilk izlenimi de solmuş bir tüvite sarınmış iri kalçaları oldu.

Bayan Bantry yaklaşan ayak seslerini duyunca, kemikleri çıtırdaya çıtırdaya yüzünü buruşturarak doğruldu, dik durmaya çalıştı, merakı yüzünden romatizma ağrıları çekiyordu. Kadıncağız, toprak bulaşmış elinin tersiyle terli alnını silerek arkadaşını karşıladı.

Bayan Bantry, "Jane geri döndüğünü duydum," dedi. "Yeni hezaren çiçeklerim ne kadar güzel değil mi? Şu yeni küçük kızl kantaron çiçeklerimi görüyor musun? Bunlar beni epey uğraştırdılar, ama sanırım artık her şey yoluna girdi. Şimdi ihtiyacımız olan şey yağmur. Mevsim çok kurak geçiyor." Bayan Bantry ekledi. "Esther, bana senin hastalanıp yattığını söyledi." Esther, Bayan Bantry'nin aşçısı ve ona köyde olup bitenleri aktaran kişiydi. "Hastalık haberinin doğru olmamasına sevindim."

Miss Marple, "Sadece biraz fazla yorulmuşum," diye karşılık verdi. "Dr. Haydock biraz deniz havasına ihtiyacım olduğunu söyledi, gerçekten de bayağı bitkinim."

Bayan Bantry, "Ama şimdi çekip gidemezsin," dedi. "Bahçenin en güzel zamanı. Herhalde senin tarhlar da çiçeklenmeye başlamıştır."

"Dr. Haydock deniz kıyısına gitmemin şart olduğunu düşünüyor."

Agatha Christie

"Şey, Dr. Haydock bazı meslektaşları gibi aptalın teki değildir." Bayan Bantry dişlerini gıcırdatarak itiraf etti.

"Şey, Dolly, senin şu aşçını düşünüyordum da."

"Hangi aşçı? Senin bir aşçıya ihtiyacın var? Şu sarhoş kadını kastetmiyorsun değil mi?"

"Hayır, hayır, hayır. O nefis tatlıları yapanı söylüyorum. Hani kocası da uşak olanı."

Bayan Bantry, "Ha şu Sahte Kaplumbağa'dan söz ediyorsun." Bayan Bantry, Miss Marple'ın kimden söz ettiğini hemen anlamıştı. "Her zaman sanki hüngür hüngür ağlamaya başlayacakmış gibi boğuk kederli sesle konuşan kadın. O iyi bir aşçıydı. Kocasını şişman ve oldukça tembel bir adamdı. Arthur her zaman onun viskiye su kattığını söylerdi. Bilemiyorum. Ne yazık ki her zaman eşlerden biri işe yaramaz oluyor. Bunlara da eski patronlarından birinden bir miras kalmış, karıkoca buradan ayrılıp güney sahilinde küçük bir pansiyon işletmeye başladılar."

"Ben de öyle düşünmüştüm. Pansiyon, Dillmouth'da değil miydi?"

"Doğru. Sahil Yolu, No.14, Dillmouth."

"Düşündüm de Dr. Haydock, bana deniz kenarını tavsiye ettiğine göre, ben de oraya gidebilirim. Karıkocanın soyadı Saunders değil miydi?"

"Evet. Bak işte bu harika bir fikir, Jane. Daha iyisini yapamazdın, Bayan Saunders, sana çok iyi bakar. Artık ölü mevsime de girildiği için senin pansiyonda kalmana sevinirler ve de fazla para almazlar. Güzel yemekler ve deniz havasıyla kısa sürede kendini toplarsın."

"Teşekkür ederim, Dolly." Miss Marple ekledi. "Ben de toparlanacağımı sanıyorum."

Bölüm 6

Dedektiflik Egzersizleri

I

Giles, "Sence ceset neredeydi? Buralarda mı?" diye sordu.

Giles, Gwenda ile Hillside'in giriş holünde idiler. Bir gece önce oraya dönmüşlerdi. Giles sevinçten ve heyecandan yerinde duramıyordu. Yeni bir oyuna kavuşmuş bir çocuk gibi mutluydu.

Gwenda, "Şurada olmalı," dedi. Merdivenleri ağır ağır çıktı ve ciddi bir tavırla aşağıya baktı. "Evet... sanırım buralardaydı."

Giles, "Eğilsene," dedi. "Biliyorsun o günlerde üç yaşlarındaydın."

Gwenda söz dinleyerek iki büküm oldu.

"O sözcükleri söyleyen adamı gerçekten görmüş olamazsın değil mi?"

"Onu gördüğümü hatırlayamıyorum. Adam birazcık daha geride olmalıydı... evet, orada. Ben, onun sadece pençelerini görebiliyordum."

Giles kaşlarını çatı. "Pençelerini mi?"

"Evet pençeydiler. Kurşuni pençeler, insan elleri değildi."

"Bana bak, Gwenda. Bu bir çeşit Morg Sokağı Cinayeti değil. Bir adamın pençeleri olamaz."

"Ama onun pençeleri vardı."

Agatha Christie

Giles kuşkuyla karısına baktı.

"Hikâyenin bu kısmını daha sonra hayal etmiş olmalısın."

Gwenda ağır ağır, "Her şeyi ben hayal etmiş olamaz mıyım?" dedi. "Biliyor musun Giles, düşünüyordum da... Her şeyin *hayal* ürünü olması bana daha akla yakın geliyor. Bu da mümkün. Bu bir çocuğun görüp de çok korkacağı ve de sürekli hatırlayacağı bir rüyaya benzeyebilir. Bunun en doğru açıklama olduğunu düşünmüyor musun? Çünkü Dillmouth'da yaşayanların hiçbiri bu evde herhangi bir cinayet işlendiğine ya da ani bir ölüm vakasının yaşandığına, birinin kaybolduğuna veya herhangi bir garip olayla karşılaşıldığına tanık olmamış."

Giles farklı türde bir küçük çocuk gibiydi; o güzelim yeni oyuncakçı elinden alınmış bir küçük çocuk.

Giles istemeye istemeye, "Bunların hepsi bir kâbus olabilir," dedi. Sonra yüzü birdenbire aydınlandı.

"Hayır," dedi genç adam. "Ben buna inanmıyorum. Maymunların pençelerini ya da birinin öldüğünü hayal edebilirsin fakat sen şu *Malfi Düşesi* oyunundan yapılan o alıntıyı rüyada duyabildiğine kesinlikle inanmam."

"O sözü başka birinden duymuş olabilirim, daha sonra da rüyama girmiştir."

"Hiçbir çocuğun bunu yapabileceğini sanmam. Eğer çocuk çok büyük bir stres altında iken o sözleri duymuş ise o zaman iş değişir -ve eğer durum bu ise biz de tekrar başladığımız yere dönmüş oluruz- dur bir dakika, tamam. Elbette senin rüyanda gördüğün şey *pençelerdi*. Cesedi gördün sonra da onunla ilgili bir kâbus yaşadın ve de rüyanda sallanan maymun pençeleri vardı, belki de sen maymunlardan korkuyordun."

Gwenda biraz şüphelenmiş gibiydi, ağır ağır konuştu. "Sanırım mesele bundan *ibaret* olabilir..."

"Keşke biraz daha fazlasını hatırlayabilseydin. Aşağıya, hole gelsene. Gözlerini kapa. Düşün... Aklına başka şeyler gelmiyor mu?"

Uyuyan Ölümler

"Hayır, gelmiyor, Giles. Düşündükçe, hayaller de benden uzaklaşıyor... Yani gerçekten bir şeyler gördüğümünden de kuşku duymaya başladım. Belki de geçen gece tiyatrodaki bir bunalım geçirdim."

"Hayır. Bir şey *vardı*. Miss Marple da öyle düşünüyor. Ya şu 'Helen'e ne demeli? Hiç kuşkusuz Helen ile ilgili *bir şeyler* hatırlıyordur."

"Hiç ama hiçbir şey hatırlamıyorum. Sadece bir *isim* o."

"Ama doğru isim olmayabilir de."

"Evet, isim doğru. Kadının adı Helen'di."

Gwenda inatla inandığı şeyi savunuyordu.

"Madem kadının adının Helen olduğundan eminsin onun hakkında bir şeyler de bilmen gerekir," diye Giles mantık yürüttü. "Sen onu iyi tanıyor muydun? Kadın burada mı yaşıyordu? Yoksa sadece burada mı kalıyordu?"

"Sana söyledim ya, *bilmiyorum*." Gwenda huzursuz ve sinirli görünmeye başlamıştı.

Giles başka bir yol denedi.

"Başka kimleri hatırlıyorsun? Babanı mı?"

"Hayır, yani bilemiyorum demek istedim. Babamın fotoğrafı hep evde duruyordu. Alison Teyze, bana fotoğrafı gösterip, 'Bu senin baban,' der dururdu. Babamı burada yani bu evde gördüğümü hatırlamıyorum..."

"Hiç hizmetçi, dadı gibi kişiler yok muydu?"

"Hayır... hayır. Ben hatırlamaya çalıştıkça, belleğim iyice boşalıyor. Bildiklerimin hepsi de bilinçaltında kalmış; hemen şu kapıya doğru gidişim gibi. Ben orada bir kapı olduğunu *hatırlamadım*. Belki de sen, beni bu kadar zorlamasaydın, her şeyi daha kolay hatırlayabilirdim. Her neyse zaten olanlar hakkında daha fazla bilgi edinmeye çalışmak da boşuna."

"Hiç de boşuna değil. Yaşlı Miss Marple da bunu kabul etti."

Gwenda, "Miss Marple, bize nasıl başarıya ulaşabileceğimiz konusunda hiç fikir vermedi ki," dedi. "Fakat kadının gözlerindeki parıltıdan bir şeyler tasarladığını hissettim. Acaba o işe nereden başladı?"

Agatha Christie

"Miss Marple'ın bizim aklımıza gelmeyen şeyleri düşüneceğini hiç sanmam." Giles olumlu bir yaklaşım içinde konuştu. "Artık tahminlerle oyalanmayı bırakmalıyız, Gwenda şimdi sistemli bir şekilde çalışmamız gerekiyor. Bir başlangıç yaptık. Kilisedeki ölüm kayıtlarını inceledim. Kayıtlarda o yaşlarda ölmüş bir Helen adına rastlamadım. Aslında benim araştırdığım dönemlerin kayıtlarında Helen adı hiç yer almamış. O yılların kayıtlarında bir Ellen Pugg adı var, kadın doksan dört yaşında ölmüş. Şimdi bundan sonra ne yapacağımızı kararlaştırmalıyız. Eğer baban ve muhtemelen üvey annen bu evde yaşadılarsa, evi ya satın almışlardı ya da kiralamışlardı."

Bahçıvan Foster'ın dediğine bakılırsa, Hengravelerden önce bu evde Elworthy adındaki aile yaşamış, onlardan önce de Bayan Findeyson bu evde oturmuş. Başka kimse yok."

"Baban evi satın almış ve de çok kısa bir süre orada yaşamış olabilir, sonra da belki tekrar sattı. Fakat bence, babanın evi kiralamış olması akla daha yakın. Belki de evi eşyasıyla birlikte kiraladı. Eğer öyle ise yapılacak en akıllıca iş, emlakçıları dolaşmak olacak."

Emlakçıları dolaşmak öyle uzun sürecek bir iş değildi. Dillmouth'da sadece iki emlakçı vardı. Wilkinsonlar oldukça yeni sayılırlardı. Bürolarını açalı sadece on bir yıl olmuştu. Wilkinsonlar daha çok bungalovlar ve kasabanın diğer ucundaki yeni evlerle ilgileniyorlardı. Diğer emlakçı Galbraith ve Penderley, Gwenda'nın evi satın almasına yardımcı olan emlak bürosuydu. Giles büroya uğrayıp hemen hikâyesini anlatmaya koyuldu. Giles, eşiyle ikisinin Hillside'ı ve de Dillmouth'u çok sevdiklerini açıkladı. Bayan Reed küçük bir çocukken Dillmouth'da yaşadıklarını yeni keşfetmişti. Genç kadın, evle ilgili hayal meyal bir şeyler hatırlar gibiydi. Gwenda, Hillside'ın gerçekten yaşamış olduğu ev olabileceğini düşünüyordu, fakat bundan pek de emin değildi. Acaba büronun kayıtlarında evin Binbaşı Halliday'e kiralandığına ilişkin bir belge var mıydı? Aşağı yukarı on sekiz on dokuz yıl öncesine ait kayıtlara bakmak gerekiyordu.

Uyuyan Ölüm

Bay Penderley özür dilemek isteyen bir tavırla ellerini uzattı.

"Maalesef, size bilgi vermemize imkân yok, Bay Reed. Bizim kayıtlarımız o kadar eskiye gitmiyor, yani mobilyalı ya da kısa süre için kiralanmış evler demek istedim. Size yardımcı olamayacağım için çok üzgünüm, Bay Reed. Aslında bizim eski başkâtibimiz Bay Narracott bugün sağ olsaydı -adamcağız geçen kış öldü- size yardımcı olabilirdi. İnanılmaz derecede güçlü bir belleği vardı, gerçekten şaşılacak derecede güçlü bir belleği vardı. Bay Narracott bu büroda tam otuz yıl çalıştı."

"Acaba hatırlaması mümkün olan başka biri yok mu?"

"Bizim ekibimiz daha çok genç arkadaşlardan oluşuyor. Tabii yaşlı Bay Galbraith var. O da birkaç yıl önce emekliye ayrıldı."

Gwenda, "Belki ona sorabilirim," dedi.

"Şey, bunu pek bilemem." Bay Penderley biraz kuşkuluydu. "Geçen yıl felç geçirdi. Ne yazık ki aklının yerinde olduğunu zannetmiyorum. Zaten yaşı da sekseni geçti."

"Bay Galbraith, Dillmouth'da mı oturuyor?"

"Ah evet, Kalküta villasında. Seaton Sokağı'nda çok sevimli küçük bir yer. Ama gerçekten, sanmam ki..."

II

Giles, Gwenda'ya, "Bu pek zayıf bir umut," dedi. "Ama hiç belli de olmaz. Ona mektup yazacağımızı sanmıyorum. İkimiz birlikte adamın evine gidip onu kişiliğimizle etkilemeye çalışalım."

Kalküta villası küçük düzgün bir bahçeyle çevriliydi ve de karıkocanın davet edildiği oturma odasında da biraz fazla eşya bulunmasına karşın derli topluydu. Balmumu ve Ronuk kokuyordu. Eşyanın pirinç kısımları pırıl pırıldı. Pencerelelere ağır kavisli perdeler asılmıştı.

Kuşkulu bakışlı, zayıf orta yaşlı bir kadın odaya girdi.

Agatha Christie

Giles hemen durumu anlattı ve elektrik süpürgesi satmaya çalışan bir satıcıyla karşı karşıya olduğunu düşünen Bayan Galbraith'in yüzündeki ifade hemen değişti.

"Üzgünüm ama gerçekten size yardımcı olabileceğimi hiç sanmıyorum," dedi. "Bu çok eski bir olay öyle değil mi?"

Gwenda, "İnsan bazen en olmayacak şeyleri hatırlayabiliyor," dedi.

"Tabii benim hiçbir şeyden haberimin olmaması gerekir. Ben hiçbir zaman işlerle ilgilenmedim. Binbaşı Halliday adında biri mi dediniz? Hayır ben Dillmouth'da bu ismi taşıyan biriyle hiç karşılaşmadım."

Gwenda, "Belki babanız hatırlayabilir," dedi.

"Babam mı?" Bayan Galbraith başını salladı. "Babam son zamanlarda hiçbir şeyin farkında değil ve de hafızası çok zayıfladı."

Gwenda'nın düşünceli bakışları Benares marka pirinç masaya takılmıştı, sonra bakışları şöminenin rafında sıraya dizilmiş yürüyen fil heykelciklerine yöneldi.

Gwenda, "Belki babanız hatırlar diye düşünmüştüm," dedi. "Çünkü babam da Hindistan'dan yeni dönmüştü. Evinize Kalküta villası deniyor öyle mi?"

Gwenda soru sorarmış gibi susup bekledi.

Bayan Galbraith, "Evet, babam bir süre Kalküta'da kaldı. Orada işleri vardı. Sonra savaş başladı ve 1920 yılında da buraya gelip büroda çalışmaya başladı, ama babam her zaman oraya geri dönmek istediğini söyler durur. Fakat annem yabancı bölgeleri pek sevmezdi ve tabii iklimin de sağlığa pek yararlı olduğu söylenemez. Şey, bilmiyorum ama belki de babamı görmek istersiniz. Ancak bugün, iyi günlerinden birinde olup olmadığını bilmiyorum."

Bayan Galbraith, onları küçük karanlık bir çalışma odasına aldı. Burada büyük eski deri bir koltuğa gömülmüş beyaz pos bıyıklı yaşlı bir

Uyuyan Öliim

adam vardı. Yüzü hafifçe yana doğru çarpılmıştı. Kızı konukları tanıştı-
rırken yaşlı adam Gwenda'yı beğenen bakışlarla süzdü.

Yaşlı adam oldukça zor duyulan boğuk bir sesle, "Belleğim eskisi gibi
değil," dedi. "Halliday mı dediniz? Hayır, o ismi hatırlamıyorum. Vaktiyle
Yorkshire'da okulda o isimde bir çocuk vardı ama yetmiş küsur yıl öncey-
di."

Giles, "Onun Hillside villasını kiraladığını sanıyoruz," dedi.

"Hillside mı dediniz?" Yaşlı adamın hareket edebilen tek gözkapağı
birden kapanıp açıldı. "Findeyson orada yaşırdı. Hoş bir kadındı."

"Babam o villayı kiralamış olabilir... Hindistan'dan yeni gelmişti."

"Hindistan mı? Hindistan mı dediniz? Orada birini tanımıştım, su-
baydı. Birkaç halı satın alırken beni kazıklayan Muhammed Hasan'ı tanı-
yordu. Genç bir eşi vardı ve bir de bebeği... küçük bir kız."

Gwenda kendinden emin bir tavırla, "O, benim," dedi.

"Öyle miii? Demeyin... Ee, zaman uçup gidiyor işte. Şimdi, adamın
adı neydi? Mobilyalı bir ev arıyordu... evet... Bayan Findeyson'a doktoru
kışı Mısır ya da başka bir sıcak ülkede geçirmesini emretmişti... hepsi saç-
malık işte. Sahi adamın adı neydi?"

Gwenda, "Halliday," dedi.

"Tamam, hayatım... Halliday. Binbaşı Halliday. Efendi bir adam.
Çok güzel bir eşi vardı... çok da gençti... açık kumral saçlıydı, ailesine ya-
kın olmak mı istiyordu ne? Evet, çok güzeldi."

"Akrabaları kimlerdi?"

"Hiçbir fikrim yok. Hiç fikrim yok. Siz ona benzemiyorsunuz."

Gwenda az kalsın, "O benim üvey annemdi," diyecekti fakat işleri
daha da karıştırmamak için sustu. Sonra da, "Bayan Halliday nasıl biriy-
di?" diye sordu.

Agatha Christie

Bay Galbraith hiç beklenmedik bir cevap verdi. "Endişeli görünüyor-
du. Evet kadıncağız öyle görünüyordu. Evet, o binbaşı çok efendi biriydi.
Benim Kalküta'da yaşadığımı öğrenince, bunu pek ilginç buldu. İngiltere'den dışarı hiç çıkmamış o gençlere benzemiyordu. Darkafalılar... yani o gençler. Ben dünyayı gezdim, gördüm. Şu genç adamın adı neydi, şu su-
bay olanın... hani mobilyalı ev istemişti?"

Bay Galbraith bozuk bir plağı durmadan çalan eski bir gramofon gi-
biydi.

"St. Catherine. Tamam. Haftalığı altı gineden St. Catherine'i kirala-
dı... Bayan Findeyson Mısır'da iken. Zavallı kadıncağız orada öldü. Ev,
açık artırmayla satışa çıkarıldı... sahi o evi kim satın aldı? Elworthyler...
tamam onlar... bir sürü kadın... kız kardeşler. Villanın adını değiştirdiler.
St. Catherine'in papaya yakışan bir isim olduğunu düşündüler. Papayla il-
gili her şeye kızarlardı. Dinsel broşürler dağıtırlardı. Hepsisi de çirkindi.
Zencilere ilgi duymaya başlamışlardı... onlara pantolonlar ve İnciller
gönderirlerdi. Dinsizleri dine yönlendirmeye pek meraklıydılar."

Bay Galbraith birden içini çekti ve arkasına yaslandı.

Bay Galbraith terslenerek, "Aradan çok zaman geçti," dedi. "İsimleri
hatırlayamıyorum. Hindistan'dan gelen genç adam... efendi biriydi... Yo-
ruldum Gladys. Çayımı getirsen iyi olur."

Giles ile Gwenda, yaşlı adamla kızına teşekkür ettiler ve evden ayrıl-
dılar. Gwenda, "Böylece iddialar kanıtlandı," dedi. "Babamla ben Hillsi-
de'da yaşamışız. Bundan sonra ne yapacağız?"

Giles, "Ben budalanın tekiymişim," dedi. "Somerset House."

Gwenda, "Somerset House nedir?" diye sordu.

"Evlilik kayıtlarının bulunduğu büro. Oraya gidip babanın evliliğini
araştıracam. Teyzenin anlattığına bakılırsa, baban ikinci eşiyle, İngiltere-
re'ye gelir gelmez, hemen evlenmiş. Anlamıyor musun, Gwenda... bunu
daha önceden akıl etmeliydik... şu Helen adındaki kadının üvey annenin

Uyuyan Ölüm

bir akrabası olması pekâlâ mümkün, belki de bir küçük kız kardeş. Her neyse, üvey annenin kızlık soyadını öğrenince, Hillside'da neler olup bittiğini bilen birini de bulabiliriz. Unutma, o ihtiyar delikanlı Bayan Halliday'ın akrabalarına yakın olabilmek için Hillside'da ev aradıklarını söyledi. Eğer üvey annenin akrabaları buralarda yaşıyorlarsa, onlardan bir şeyler öğrenebiliriz."

Gwenda, "Giles, sen harikasin," dedi.

III

Giles sonunda Londra'ya gitmesinin gerekli olmadığını anladı. Genç adamın enerjik doğası onu her zaman oradan oraya koşuşturmaya ve her şeyi tek başına yapmaya yönlendirse de sıradan bir soruşturmayla bir başkasını görevlendirmenin doğru olacağını biliyordu.

Giles şehirlerarası telefonda Londra'daki bürosunu aradı.

Karşı taraftan beklenen cevap gelince, "Başardım," diye heyecanla bağırdı.

Beklediği mektuptan bir evlilik kaydının onaylanmış kopyasını ayırdı.

"İşte burada, Gwenda. Cuma, 7 Ağustos, Kensington nikâh dairesi. Kelvin James Halliday, Helen Spenlove Kennedy ile evlenmiş."

Gwenda acı bir çığlık kopardı. "*Helen mi?*"

Karıkoca birbirlerine baktılar.

Giles ağır ağır mırıldandı. "Ama... ama şey. Bu o *kadın* olamaz yani demek istiyorum ki, onlar ayrıldılar ve kadın daha sonra tekrar evlenip uzaklara gitti."

Gwenda, "Onun uzaklara gittiğini... bilmiyoruz ki," dedi.

Gwenda tekrar okunaklı harflerle yazılmış isme baktı.

Helen Spenlove Kennedy.

Helen...

Bölüm 7

Dr. Kennedy

I

Gwenda kısa bir süre sonra, rüzgârlı bir günde deniz kıyısında yürürken birden, ince düşünceli bir şirketin ziyaretçileri için yaptırdığı cam sığınaklardan birinin yanında durdu.

Şaşkınlıkla, "Miss Marple," diye bağırdı.

Oradaki kadın gerçekten de Miss Marple'dı. Kalın tüylü bir mantoya iyice sarınmıştı, boynunda da kalın bir atkı vardı.

Miss Marple telaşla, "Beni burada bulmanızın sizi çok şaşırttığına eminim," dedi. "Fakat doktorlarım bana bir süre için hava değişikliğine ihtiyacım olduğunu belirttiler ve de sizin Dillmouth hakkında anlattıklarınız beni öylesine etkilemişti ki, sonunda buraya gelmeye karar verdim... özellikle de bir arkadaşımın aşçısıyla uşağı da evlerine pansiyoner aldıklarını öğrenince kararım kesinleşti."

Gwenda, "Peki ama neden bizi görmeye gelmediniz?" diye sordu.

"Hayatım, yaşlı insanlar bazen çok sıkıcı oluyorlar. Ayrıca yeni evli genç çiftler bir süre baş başa kalmalıdır." Miss Marple, Gwenda'nın itirazına hafifçe gülümsedi. "Beni çok iyi ağırladınız, bundan eminim. Ee, ikiniz nasılsınız bakalım? Şu esrarı çözme konusunda bir ilerleme kaydettiniz mi?"

Uyuyan Ölümler

Gwenda, Miss Marple'in yanına oturdu. "Tam iz üzerindeyiz," dedi.

Genç kadın daha sonra o güne kadar yapılan araştırma ve soruştur-
maları ayrıntılarıyla anlattı.

Gwenda, "Ve şimdi de," diye sözlerini tamamladı. "Birçok gazete-
ye ilan verdik. Yerel gazetelere ve de *Times* ile diğer büyük gündelik gazete-
lerde ilan yayınlandı. İlan metinlerine, 'Kızlık soyadı Kennedy olan Ba-
yan Helen Spenlove Halliday hakkında bilgisi olanlar falanca adres baş-
vursunlar,' diye yazdık. Bu ilana bir hayli cevap alabileceğimizi sanıyo-
rum, siz de öyle düşünmüyor musunuz?"

"Ben de öyle düşünüyorum, hayatım. Evet sanırım."

Miss Marple'in ses tonu her zamanki gibi yumuşaktı, fakat bakışları
endişeliydi. Yanında oturan genç kadına yan gözle baktı. Gwenda'nın ka-
rarlı ve samimi sesi sanki pek de gerçek değilmiş gibiydi. Yaşlı kadın,
Gwenda'nın endişeli görüldüğünü düşündü. Dr. Haydock'un dediği gibi
Gwenda, ona yapılan imaları yeni yeni anlamaya başlamıştı. Fakat artık
geriye dönmek için çok geçti...

Miss Marple kibarca ve özür dilemek istercesine, "Bütün bunlar ba-
na da çok ilginç gelmeye başladı. Biliyorsunuz, benim hayatımda pek az
heyecana yer var. Gelişmeler hakkında bana bilgi vermenizi istersem,
umarım beni fazla meraklı bulmazsınız."

"Elbette size bilgi vereceğiz," diye Gwenda sevgi dolu bir sesle ko-
nuştı. "Her şeyi siz de öğreneceksiniz. Hem ayrıca siz olmasaydınız dok-
torlara beni kasvetli bir tımarhaneye kapatmaları için yalvaracaktım. Ba-
na buradaki adresinizi verin. Ayrıca bize gelip bir şeyler içmenizi de çok
isteriz... yani bizimle çay içmenizi ve de evi gezmenizi öneriyoruz. Ne de
olsa, suç mahallini görmeniz gerekir öyle değil mi?"

Gwenda güldü, ama gülüşünde hafif sinirli bir ifade vardı.

Gwenda oradan ayrılınca Miss Marple da hafifçe başını sallayıp kaş-
larını çatı.

II

Giles ile Gwenda her gün gelen mektupları büyük bir heyecanla açıp inceliyorlardı, ama başlangıçta düş kırıklığına uğradılar. Ala ala sadece özel dedektif bürolarından gönderilen iki mektup ellerine geçmişti. Özel dedektifler, onların adına soruşturmalar yapmaya istekli ve de muktedir olduklarını bildirmişlerdi.

Giles, "Onlara başvurmak için daha zamanımız var," dedi. "Ve eğer bir dedektiflik bürosuyla anlaşma yapacaksak, bu her bakımdan birinci sınıf bir firma olmalı, öyle mektuplarla iş yürütmeye çalışanlarla değil. Fakat özel dedektiflerin bizim yaptıklarımızın dışında ne yapabileceklerini de doğrusu merak ediyorum."

Giles'in iyimserliği ya da kendine güveni birkaç gün sonra doğrulandı. Bir sabah bir mektup geldi. Mektup pek de okunaklı olmayan profesyonel birine özgü bir el yazısıyla yazılmıştı.

*Galls Hill
Woodleigh Bolton*

Sayın Bayım,

Times gazetesinde yayınlanan ilanınıza cevaben Helen Spenlove Kennedy'nin benim kız kardeşim olduğunu belirtiyorum. Yıllar önce onunla bağlantıyı kaybettim ve onun hakkında bilgi edinmek beni çok sevindirecek.

Saygılarımla,

Dr. James Kennedy

Giles, "Woodleigh Bolton," dedi. "Buradan çok da uzakta değil Woodleigh Camp bir piknik yeri. Yukarıdaki kırık bölge. Buradan aşağı yu-

Uyuyan Ölümler

karı otuz mil uzakta. Dr. Kennedy'ye bir mektup yazıp onu ziyaret etmemize izin verip vermeyeceğini ya da kendisinin buraya gelmeyi tercih edip etmeyeceğini sorarız."

Bu mektuba, Dr. Kennedy'nin ertesi çarşamba günü onları ağırlamaktan memnurluk duyacağını belirten bir cevap geldi ve karıkoca o gün yola çıktılar.

Woodleigh Bolton bir dağın yamacına yaslanmış bir köydü. Galls Hill köyün en yüksek binasıydı, tepeye yapılmıştı ve binanın pencerelelerinden Woodleigh Camp ve de denize doğru uzanan kırlar görünüyordu.

Gwenda ürpererek, "Burası oldukça kasvetli bir yer," dedi.

Evin kendisi de kasvetliydi ve besbelli Dr. Kennedy merkezi ısıtma sistemi gibi yeniliklerden hoşlanmıyordu. Onlara kapıyı açan kadın esmer ve oldukça da suratsızdı. Kadın konukları oldukça boş sayılabilecek bir holden geçirip bir çalışma odasına aldı. Dr. Kennedy konukları ayakta karşıladı. Burası uzun ve oldukça yüksek tavanlı bir odaydı, duvarlarda kitap dolu raflar dikkat çekiyordu.

Dr. Kennedy kır saçlı yaşlı bir adamdı ve kalın kaşlarının altında zeki bakışlı gözleri dikkat çekiyordu. Adamın bakışları dikkatle bir konuğundan diğerine yöneldi.

"Bay ve Bayan Reed'siniz değil mi? Buraya oturun, Bayan Reed, bu belki de evin en rahat koltuğudur. Şimdi bütün bu olup bitenler neyin nesi?"

Giles önceden hazırladıkları hikâyeyi güzelce anlattı.

Giles ve eşi kısa bir süre önce Yeni Zelanda'da evlenmişlerdi. Sonra da Giles'in eşinin çocukken kısa bir süre yaşadığı İngiltere'ye gelmişlerdi, genç kadın eski aile dostlarını ve yakınlarını bulmaya çalışıyordu.

Dr. Kennedy öylece dimdik durmuş duruşunu hiç bozmadan anlatılanları dinliyordu. Adam kibar davranıyordu, ama sömürgelerde yaşayan-

Agatha Christie

ların duygusal aile bağları konusunda bu derece ısrarcı olmalarının onu tedirgin ettiği belliydi.

Dr. Kennedy, "Siz kız kardeşimin yani üvey kız kardeşimin ve belki de benim... sizlerle akraba olduğumuzu düşünüyorsunuz, öyle mi?" diye Gwenda'ya kibarca ama biraz da düşmanca bir tavırla sordu.

Gwenda, "O benim üvey annemdi," dedi. "Babamın ikinci eşi. Onu doğru dürüst gerektiği gibi hatırlayamıyorum tabii. O zamanlar çok küçüktüm. Benim kızlık soyadım Halliday."

Dr. Kennedy, Gwenda'ya bakakaldı... sonra da birdenbire bir gülümseme yüzünü aydınlattı. Farklı bir kişiliğe büründü, artık o soğuk halinden eser kalmamıştı.

Dr. Kennedy, "Aman Tanrım," dedi. "Sakın bana o küçük Gwennie olduğunu söyleme."

Gwenda heyecanla başını salladı. Çoktan unutulmuş takma adıydı bu, genç kadının kulaklarında yankılanıyordu.

Genç kadın, "Evet, ben Gwennie'yim," dedi.

"Aman Tanrım. Büyümüş, evlenmişsin. Zaman nasıl da uçup gidiyor. Aradan ne kadar zaman geçti, on beş yıl mı? Hayır, tabii çok daha uzun zaman geçmiş olmalı. Herhalde beni hatırlamıyorsun değil mi?"

Gwenda başını iki yana salladı.

"Babamı bile hatırlamıyorum. Yani her şey bulanık, bir sis perdesinin arkasında."

"Tabii... Halliday'in ilk eşi Yeni Zelanda'dan gelmişti... babanın bana bunu söylediğini hatırlıyorum. Herhalde güzel bir ülke olmalı."

"Orası dünyanın en güzel ülkesi... fakat İngiltere'yi de çok seviyorum."

"Buraya ziyaret amacıyla mı geldiniz, yoksa İngiltere'ye yerleşecek misiniz?" Dr. Kennedy zili çaldı. "Çay içelim." Uzun boylu kadın yanları-

Uyuyan Ölim

na gelince doktor, "Lütfen bize çay getir... ve... şey üzerine tereyağı sürülmüş kızarmış ekmek... veya... veya kek... ya da işte öyle bir şey getir."

Saygıdeğer kâhya kadın pek öfkelenmiş görünüyordu ama, "Emredersiniz, efendim," diyerek dışarı çıktı.

Dr. Kennedy dalgın dalgın, "Ben genellikle çay içmem," dedi. "Ama bu buluşmayı kutlamalıyız."

Gwenda, "Çok nazıksınız," dedi. "Ama ziyarete gelmedik. Biz bir ev satın aldık." Gwenda kısa bir aradan sonra ekledi. "Hillside'ı satın aldık."

Dr. Kennedy yine dalgın bir tavırla, "Ah evet. O ev Dillmouth'da. Bana oradan mektup yollamıştınız."

Gwenda, "Bu inanılmaz bir rastlantı," dedi. "Öyle değil mi, Giles?"

"Bence de öyle sayılır." Giles ekledi. "Gerçekten çok şaşırtıcı."

Gwenda devam etti. "Ev satılığa çıkarılmıştı." Dr. Kennedy'nin yüzündeki ifadeden durumu anlamadığını fark edince, "Bu ev, çok çok eskiden bizim yaşadığımız ev," diye yanıt verdi.

Dr. Kennedy kaşlarını çatı. "Hillside mı? Ama herhalde... Ah, evet, evin adını değiştirdiklerini duymuştum. Evin adı St. Bilmem neydi... eğer doğru evi düşünüyorsam, bina Leahampton yolunda, kasabaya girerken sağ taraftaydı."

"Evet."

"İşte o ev. Ne tuhaf, isimler insanın aklından uçup gidiveriyor. Durun bakayım. St. Catherine. Evin eski adı buydu."

Gwenda, "Ve ben de orada yaşadım değil mi?" diye sordu.

"Evet, tabii orada yaşadın." Dr. Kennedy bu konuşmaları eğlenceli bulmuş gibi gülümsedi. "Neden oraya dönmek istedin? Herhalde o ev hakkında pek bir şey hatırlamıyorsunuzdur."

"Hayır hatırlamıyorum, ama nedense bana orası yuvamış gibi geldi."

Agatha Christie

Doktor tekrarladı. "Yuvanmış gibi geldi." Bu sözcüklerde bir ifade yoktu, fakat Giles, adamın o anda neler düşündüğünü merak etti.

Gwenda, "İşte gördüğünüz gibi bana her şeyi anlatırsınız diye umutlanmışım... babam ile Helen'i ve de..." Gwenda çekine çekine ekledi. "Yani her şeyi."

Doktor düşünceli bir tavırla Gwenda'ya baktı. "Sanırım onlar bir şey bilmiyorlardı... yani Yeni Zelanda'dakiler. Öyle neden bilsinler ki? Zaten anlatılacak pek fazla bir şey de yok. Helen... kız kardeşim Hindistan'dan gelirken, baban da aynı gemideymiş. Baban küçük bir kız çocuğuyla dul kalmıştı. Helen ya ona acımişti ya da âşık olmuştu. Baban yapayalnızdı, ya da Helen'e âşık oldu. İşlerin nasıl geliştiğini bilmek çok zor. İngiltere'ye varır varmaz, Londra'da evlendiler ve Dillmouth'a benim yanıma geldiler. O sıralarda ben doktorluk yapıyordum. Kelvin Halliday efendi bir genç adama benziyordu, biraz sinirli ve yorgun bir hali vardı... fakat ikisi birlikte yeterince mutlu görünüyorlardı... sonra?"

Gwenda sordu. "Helen kiminle kaçtı?"

Doktor zeki bakışlarını Gwenda'ya yöneltti.

"Helen, bana açıklamadı," dedi. "Ben, onun sırdaşı değildim. Ancak Kelvin ile Helen'in arasında bir soğukluk olduğunu ister istemez fark ettim. Neden böyle olduğunu bilmiyorum. Ben her zaman ahlak kurallarına bağlı kalmışımdır... evlilikte sadakate inananlardanım. Helen neler olup bittiğini öğrenmemi istemezdi. Bazı dedikodular duydum... dedikodular insanın kulağına gelir... fakat belli bir kişiden söz edilmiyordu. Eve sık sık Londra'dan ya da İngiltere'nin başka bölgelerinden konuklar gelirdi. Söz konusu kişinin bu konuklardan biri olduğunu düşündüm."

"Demek ki boşanma söz konusu olmadı öyle mi?"

"Helen boşanmak istemiyordu. Bunu bana Kelvin söyledi. İşte bu nedenle belki de yanlıştı, ama ben evli bir erkeğin araya girdiğini düşündüm. Belki de soylu bir kadınla cvli bir erkekti."

Uyuyan Ölüm

"Ya babam?"

"Baban da boşanmak istemedi."

Dr. Kennedy konuşmayı kısa kesmek ister gibiydi.

Gwenda, "Bana biraz da babamdan söz edin," dedi. "Babam neden birdenbire beni Yeni Zelanda'ya göndermek istedi?"

Dr. Kennedy cevap vermeden önce bir saniye kadar düşündü. "Sanırım orada yaşayan akrabalarınız babana baskı yapıyorlardı. Babanız, ikinci evliliğinin de sona ermesi üzerine belki de seni oraya göndermenin en iyi çözüm olacağını düşünmüştür."

"Peki, beni oraya neden kendisi götürmedi?"

Dr. Kennedy dalgın bir tavırla şöminenin rafına göz gezdirip bir pipo temizleyicisi aradı.

"Şey, bilemiyorum... Babanızın sağlık durumu oldukça kötüydü."

"Babamın nesi vardı? Neden öldü?"

Kapı açıldı ve aksi yüzü kâhya kadın elinde dolu bir tepsiyle görüldü.

Tereyağlı kızarmış ekmek ile biraz da reçel vardı, ama pasta yoktu. Dr. Kennedy belli belirsiz bir işaretle Gwenda'dan fincanlara çay koymasını istedi. Gwenda isteneni yaptı. Fincanlar çayla doldurulup servis edildikten ve Gwenda bir dilim kızarmış ekmek aldıktan sonra Dr. Kennedy zoraki bir neşeyle, "Bu eve neler yaptığınızı anlatın bakalım," dedi. "Siz ikiniz işleri bitirince ben evi tanıyabileceğimi hiç sanmıyorum."

Giles, "Banyolarla biraz oynuyoruz," dedi.

Gwenda gözlerini doktordan ayırmadan sordu. "Babam neden öldü?"

"Kesin bir şey söyleyemem, hayatım. Dediğim gibi sağlığı bozulmuştu, sonunda bir sanatoryuma gitti... doğu sahilinde bir yerde. Baban iki yıl kadar sonra öldü."

"Şu sanatoryum tam olarak neredeydi?"

"Üzgünüm. Şimdi yerini hatırlayamıyorum. Az önce dediğim gibi, sanatoryumun doğu kıyısında bir yerde olduğunu sanıyorum."

Agatha Christie

Adamın kaçamak cevaplar verdiği her halinden anlaşılıyordu. Giles ile Gwenda bir saniye kadar birbirlerine baktılar.

Giles, "Efendim, hiç değilse bize onun nerede gömülü olduğunu söyleyemez misiniz? Gwenda doğal olarak babasının mezarını ziyaret etmek için sabırsızlanıyor," dedi.

Dr. Kennedy şöminenin önünde eğildi, piposunun içini bir çakıyla temizledi.

Dr. Kennedy sıradan bir konuşma yapar gibi, "Biliyor musunuz," dedi. "Ben geçmiş üzerinde fazla kafa yormanın doğru olmadığına inanıyorum. Bütün bu soya sopa tapınmak... bence hata. Önemli olan gelecektir. İşte siz ikiniz sağlıklı gençlersiniz, dünya sizin önünüzde. İleriyi düşünün. Çok az tanıdığın birinin mezarına çiçek koymanın hiçbir yararı yok."

Gwenda isyankâr bir tavırla, "Ben, babamın mezarını görmek isterim," dedi.

"Korkarım ki, bu konuda size yardımcı olamayacağım." Dr. Kennedy'nin ses tonu nazik fakat soğuktu. "Aradan çok uzun zaman geçti ve de benim belleğim de artık eskisi gibi değil. Babanız Dillmouth'dan ayrıldıktan sonra onunla bağlantıyı kaybettim. Galiba sanatoryumdan bana bir mektup göndermişti ve de dediğim gibi sanatoryumun doğu kıyısında olduğunu sanıyorum ama ben bundan bile emin değilim. Ve de babanızın nerede gömülü olduğu hakkında da hiçbir fikrim yok."

Giles, "Ne kadar garip," dedi.

"Yoo pek de öyle sayılmaz. Aramızdaki bağ Helen'di. Ben Helen'e çok düşkündüm. O benim üvey kardeşim ve yaşı benden çok çok daha küçüktü, fakat ben, onu elimden geldiğince iyi yetiştirmeye çalıştım. En iyi okullar falan işte. Ancak Helen'in hiçbir zaman dengeli biri olmadığını inkâr etmenin anlamı yok. Daha çocuk yaştayken uygunsuz bir delikanlı ile başı derde girdi. Onu bu beladan sağ salım kurtardım. Helen sonra da Walter Fane ile evlenmek için Hindistan'a gitmek istedi. Eh bu-

Uyuyan Ölümler

na itirazım yoktu. Delikanlı, efendi bir gençti, Dillmouth'un en önde gelen avukatının oğluydu, fakat açıkçası pek can sıkıcı biriydi. Delikanlı, Helen'e eskiden beri tapıyordu, fakat Helen, onun yüzüne bakmazdı bile. Yine de fikrini değiştirip onunla evlenmek için Hindistan'a gitti. Şu benim kızardeşimin davranışları yüzünden nasıl diyeyim biraz da delikanlıyla tekrar yüz yüze gelince evlilikten vazgeçti. Kardeşim İngiltere'ye dönmek için benden telgrafla para istedi. O parayı hemen gönderdim. Dönüş yolunda Kelvin ile tanıştı. Benim hiçbir şeyden haberim yokken evlenivermişler. Nasıl diyeyim, kız kardeşim, beni utandırdı. Helen çekip gittikten sonra Kelvin ile ilişkimizi neden sürdüremediğimizi de bu olay açıklıyor." Dr. Kennedy birden sordu. "Helen şimdi nerede? Bana açıklayabilir misiniz? Onunla bağlantı kurmak isterim."

Gwenda, "Ama biz de bilmiyoruz," dedi. "Kesinlikle hiçbir fikrimiz yok."

"Gazetedeki ilanınızı okuyunca sandım ki..." Dr. Kennedy, karıkocaya aniden meraklanarak baktı. "Şimdi açıklayın bakalım, o ilanı neden yayınlattınız?"

Gwenda, "Bağlantıya geçmek istiyorduk ve de..." Genç kadın birden sustu.

Dr. Kennedy şaşırmış görünüyordu. "Hemen hemen hiç hatırlamadığınız biriyle mi bağlantı kurmak istediniz?"

Gwenda telaşla atıldı. "Ben düşündüm ki... eğer kız kardeşinizle bağlantı kurabilirsem... yani şey o da bana babamı anlatır diye düşünmüştüm."

"Evet... evet... anlıyorum. Üzgünüm ama sizlere pek yararım dokunmayacak. Belleğim eskisi gibi değil. Dahası aradan çok zaman geçti."

Giles, "Hiç değilse, binbaşının yatırıldığı sanatoryumun ne tür bir hastane olduğunu biliyorsunuzdur? Verem sanatoryumu mu?"

Dr. Kennedy'nin yüzü yine taş kesildi. "Evet... evet, öyle olduğuna inanıyorum."

Agatha Christie

Giles, "O halde hastaneyi kolayca bulmamız gerekir," dedi. "Bize anlattıklarınız için çok çok teşekkür ederiz, efendim."

Giles ayağa kalktı, Gwenda da onu izledi.

Genç kadın da, "Çok teşekkür ederiz," dedi. "Lütfen Hillside'a, bizi görmeye gelin."

Karıkoca odadan çıktı, Gwenda başını hafifçe arkaya çevirince Dr. Kennedy'nin şöminenin yanında durmuş kır bıyıklarını çekiştirdiğini ve de endişeli görüldüğünü fark etti.

Gwenda arabaya binerken, "Bu adamın bize anlatmadığı *bir şeyler* var, bundan eminim," dedi. "Ah Giles, keşke evet keşke bu işe hiç bulaşmasaydık diyorum."

Karıkoca birbirine baktı ve ikisinin de zihninde, birbirlerine açıklamadıkları bir korku belirmişti.

Gwenda, "Miss Marple haklıymış," dedi. "Geçmişî hiç kurcalamamalıymışız."

Giles pek de emin olmadan, "Daha fazla ileri gitmek zorunda değiliz," dedi. "Bana kalırsa, Gwenda sevgilim, belki de daha ileri gitmememiz doğru olacak."

Gwenda başını iki yana salladı.

"Hayır, Giles, bu aşamada vazgeçemeyiz. Aksi halde sürekli meraklanacağız ve de hayaller kurmaktan vazgeçemeyeceğiz. Hayır, devam etmek zorundayız. Dr. Kennedy bize iyi davranmış olmak için bir şey anlatmadı. Yolumuza devam edip gerçekte neler olduğunu öğrenmeliyiz. Hatta, evet hatta, şeyi... şey eden babam olsa bile..." Gwenda sözlerine devam edemedi.

Bölüm 8

Kelvin Halliday'in Kuruntusu

Ertesi sabah karıkoca bahçede gezinirken Bayan Cocker yanlarına gelip, "Özür dilerim, beyefendi ama telefonda Dr. Kennedy adında biri sizinle konuşmak istiyor," dedi.

Giles, Gwenda'yı yaşlı Foster ile başbaşa bırakıp eve girdi, telefonun alıcısını kaldırdı.

"Ben Giles Reed."

"Ben Doktor Kennedy. Dün yaptığımız konuşmanın üzerinde çok düşündüm, Bay Reed. Sanırım sizin ve eşinizin bilmeniz gereken bazı gerçekler var. Bugün öğleden sonra ziyaretinize gelirim, evde olacak mısınız?"

"Elbette evde olacağız. Kaçta gelirsiniz?"

"Saat üçte."

"Bize uygun."

Bahçede yaşlı Foster, Gwenda'ya, "Bu adam, bir zamanlar West Cliff'de yaşayan Doktor Kennedy mi?" diye sordu.

"Sanırım o. Sen, onu tanıyor muydun?"

"Onun buradaki en iyi doktor olduğu söylenirdi... ama Dr. Lazenby'nin daha çok sevildiği de bir gerçek. Konuşkandı, her zaman insan neşelendirecek bir şeyler bulur söylerdi, Dr. Lazenby böyle biriydi. Dr.

Agatha Christie

Kennedy ise az konuşan, biraz da soğuk bir adamdı, ama işini çok iyi yapardı."

"Dr. Kennedy, mesleğini ne zaman bıraktı?"

"Aradan çok uzun zaman geçti. Herhalde on beş yıl kadar oluyor. Sağlığı bozulmuş, öyle dediler."

Giles pencerenin önünden çekildi ve Gwenda'nın soramadığı sorusuna cevap verdi.

"Dr. Kennedy bugün öğleden sonra bize gelecek."

"Yaa!" Gwenda tekrar Foster'a döndü. "Sen Dr. Kennedy'nin kız kardeşini tanıyor muydun?"

"Kız kardeşi mi? Hatırladığım kadarıyla hayır. O zamanlar küçük bir kızcağızdı. Yatılı okulda okuyordu, sonra da yurtdışına gitti, ama evlendikten sonra kısa bir süre için buraya geldiğini duymuştum. Fakat yanılmıyorsam, sonra da adamın biriyle kaçmış. Zaten onun çılgının biri olduğunu söylemişlerdi. Onu hiç görmediğim için tanımıyorum. Zaten ben o sırada Plymouth'da bir işe girmiştım de."

Terasın diğer ucuna doğru giderlerken Gwenda, Giles'e sordu. "Bu adam neden buraya gelmek istemiş olabilir?"

"Nedenini saat üçte öğreneceğiz."

Dr. Kennedy tam dediği saatte geldi. Salonda çevresine bakınırken, "Tekrar burada olmak insana biraz garip geliyor," dedi.

Dr. Kennedy sonra da lafı uzatmadan hemen konuya girdi. "Anladığım kadarıyla siz ikiniz Kelvin Halliday'in öldüğü sanatoryumu bulmaya, onun hastalığı ve de ölümüyle ilgili ayrıntıların tümünü öğrenmeye kesinlikle kararlısınız. Öyle değil mi?"

Gwenda, "Evet, kesinlikle öyle," dedi.

"Şey... tabii bunu kolayca başarabilirsiniz. Ama gerçekleri benden öğrenirseniz, daha az sarsılacağınızı düşündüm. Size bunları anlatmak zorunda kaldığım için üzgünüm, çünkü bunun size de başkalarına da yararı olmayacak ve de Gwennie, sana da çok acı vermesi ihtimali fazla.

Uyuyan Ölümler

Ancak işte her şeyi açıklıyorum... babam vereme yakalanmamıştı ve de söz konusu sanatoryum da bir akıl hastanesiydi."

"Bir akıl hastanesi mi? Yani babam aklını kaybetmişti öyle mi?"

Gwenda'nın yüzü bembeyaz kesilmişti.

"Babanın deli olduğuna hiçbir zaman kesin karar verilemedi. Ve baba kalırsa da o genel anlamda deli değildi. Sadece çok ciddi bir sinir krizi geçiriyordu ayrıca bazı kuruntuları ve sabit fikirleri vardı. Kendi isteğiyle bakımevine gitti ve istediği zaman da oradan ayrılabilirdi. Ancak durumunda bir düzelme olmadı ve orada öldü."

"Kuruntu ve sabit fikirler mi?" diye Giles mırıldandı. "Ne tür kuruntulardı bunlar?"

Dr. Kennedy kuru bir sesle, "Halliday, karısını boğarak öldürdüğünü hayal ediyordu."

Gwenda boğuk bir sesle haykırdı. Giles hemen elini uzatıp karısının buz gibi elini avucuna aldı.

Giles, "Ve de Bay Halliday bunu yaptı mı?"

Dr. Kennedy, "Yaptı mı?" dedi ve şaşkın şaşkın Giles'e baktı. "Hayır, elbette hayır. Böyle bir şey söz konusu bile olamaz."

Gwenda kararsız bir sesle sordu. "İyi ama siz nereden biliyorsunuz?"

"Sevgili yavrum. Böyle bir şey hiçbir zaman söz konusu olmadı. Helen, kocasını başka bir erkek uğruna terk etti. Babanın sinirleri uzun zamandan beri bozuktuk, kâbuslar görüyor, kötü hayallere kapılıyordu. Yaşadığı son şok onun dengesini iyice kaybetmesine neden oldu. Ben bir psikiyatr değilim. Bu tür olayları uzmanlar açıklayabiliyorlar. Eğer bir erkek, karısının ona ihanet edeceğine ölmesini yeğleyecekse, kendini karısının öldüğüne, hatta onu kendi elleriyle öldürdüğüne inanabilir."

Gwenda ile Giles birbirlerine sanki bir uyarıda bulunur gibi baktılar.

Giles yavaşça, "Yani siz, Bay Halliday'ın yaptığını söylediği şeyi kesinlikle yapmadığından eminsiniz öyle mi?"

Agatha Christie

"Ah, kesinlikle eminim. Helen'den iki mektup aldım. Birincisi, evden kaçtıktan bir hafta sonra Fransa'dan postalanmıştı. İkinci mektup da altı ay sonra geldi. Ah hayır, bunların hepsi kuruntuydu ve açıklaması da çok basitti."

Gwenda derin bir soluk aldı. "Lütfen," dedi. "Bana olanların hepsini anlatacak mısınız?"

"Anlatabileceğim her şeyi sana açıklayacağım, hayatım. Öncelikle, Kelvin bir süreden beri pek garip bir ruhsal bunalım geçiriyordu. Bunun için bana geldi. Huzur bozucu bazı rüyalar gördüğünü anlattı. Rüyalar her zaman aynı idi ve de hepsi aynı şekilde sona eriyordu... onun Helen'i boğarak öldürmesiyle. Bu sorunun kökenine inmeye çalıştım, sanırım ilk çocukluk yıllarında bazı çelişkiler yaşamıştı. Belli ki, annesiyle babası mutlu bir çift değildi. Neyse şimdi bunların ayrıntılarına girmeyeceğim. Bunlar sadece bir tıp adamı için önemli olabilir. Kelvin'e bir psikiyatra başvurmasını önerdim, dallarında çok başarılı uzmanlar da var... fakat Kelvin bunları duymak bile istemedi... böyle şeylerin baştan aşağı saçmalık olduğunu düşünüyordu.

"Onun Helen ile çok da iyi anlaşamadığını hissetmişim, fakat o hiç bir zaman bundan söz etmedi, ben de soru sormaktan hoşlanmıyordum. Bir akşam Kelvin'in ansızın evime gelmesiyle olaylar başladı... hatırlıyorum, bir cuma günüydü, hastaneden dönünce onu evimde, muayene odasında buldum; aşağı yukarı yarım saatten beri beni bekliyor olmalıydı. Ben içeri girer girmez başını kaldırdı ve, 'Helen'i öldürdüm,' dedi."

"Bir an ne düşüneceğimi bilemedim. Kelvin o kadar sakın ve kayıtsızdı ki şaşırdım. Ona, "Yani yeni bir rüya gördüğünü mü söylemek istiyorsun?" diye sordum.

Kelvin, "Bu kez rüya değil," dedi. "Gerçek bu. Helen orada boğulmuş olarak yatıyor. Onu ben boğdum."

"Kelvin sonra da gayet sakın ve mantıklı bir ifadeyle şöyle dedi. 'Benimle birlikte eve gelersen iyi olacak. Oradan polise telefon edebilirsin.'

Uyuyan Öliim

O anda ne düşüneceğimi bilemedim. Arabayı tekrar çıkardım ve buraya geldik. Ev sessiz ve karanlıktı. Yukarıya yatak odasına çıktık..."

Gwenda, doktorun sözünü kesti. "*Yatak odasına mı?*" Sesinde sadece şaşkınlık ifadesi vardı.

Dr. Kennedy de biraz şaşırılmış göründü.

"Evet, evet, işte her şey de orada oldu. Şey tabii, biz yukarı çıktığımızda orada hiçbir şey yoktu. Yatağın örtüleri buruşmamıştı bile. Karyolaya çaprazlamasına yatırılmış bir kadın cesedi de yoktu. Her şey bir akıl hastasının gördüğü hayallerden ibaretti."

"Peki, o zaman babam ne dedi?"

"Ah, şey, tabii hikâyesinin doğru olduğu konusunda ısrar etti. Sizin anlayacağınız, anlattıklarına gerçekten inanmıştı. Onu bir yatıştırıcı ilaç alması için ikna ettim ve sonra da yatağına yatırdım. Daha sonra çevreme alıcı gözüyle bakma fırsatını buldum. Oturma odasındaki çöp kutusunda, Helen'in yazmış olduğu ve daha sonra buruşturup attığı mektubu buldum. Her şey açıkça ortadaydı. Helen aşağı yukarı şu anlamda bir not yazmıştı. 'Bu bir veda. Üzgünüm ama evliliğimiz daha başlangıçta bir hataydı. Bugüne kadar âşık olduğum tek erkekle birlikte gidiyorum. Eğer başarabilirsen, beni bağışla. Helen.'

"Açıkgası Kelvin eve gelmiş, karısının notunu okuyup yukarı çıkmış ve o zaman beyinde duygusal bir fırtına kopmuş daha sonra da bana gelip Helen'i öldürdüğüne beni inandırmaya çalışmıştı.

"Sonra da evdeki hizmetçiyi sorguya çektim. Kadın o akşam izinliymiş eve geç dönmüş. Hizmetçiyi, Helen'in yatak odasına götürdüm, gardırobu kontrol etmesini istedim. Her şey ortadaydı. Helen bir çantayla bir bavul hazırlamış ve onlarla birlikte evden ayrılmıştı. Ben evi iyice aradım, fakat olağandışı sayılabilecek hiçbir şey yoktu. Boğularak öldürülmüş bir kadın cesedi kesinlikle yoktu.

"Sabahleyin Kelvin ile çok zor dakikalar geçirdim, fakat sonunda her şeyin bir kuruntu olduğuna inandı ya da en azından inanmış gibi göründü ve tedavi için bir bakımevine gitmeye razı oldu.

Agatha Christie

"Bir hafta sonra Helen'den bir mektup aldım. Mektup Biarritz'den postaya verilmişti fakat oradan İspanya'ya gideceğini yazmıştı. Kelvin'e Helen'in boşanmak istemediğini bildirmem gerekiyordu. Kelvin'in onu mümkün olduğu kadar çabuk unutması doğru olacaktı.

"Mektubu, Kelvin'e gösterdim. Fazla bir şey söylemedi. Planlarını uygulamaya devam edecekti. İlk eşinin Yeni Zelanda'da yaşayan ailesine bir telgraf çekip kızını yanlarına almalarını istedi. İşlerini düzene koydu, daha sonra da çok iyi bir özel akıl hastanesine yatıp uygun tedavinin yapılmasına izin verdi. Ancak tedavinin ona hiçbir yararı olmadı. İki yıl sonra da o hastanede öldü. Size oranın adresini verebilirim. Hastane Norfolk'da. Şimdiki başhekimi, o zamanlar genç bir doktordu, o belki de sana babanın hastalığının tüm ayrıntılarını açıklayabilir."

Gwenda, "Bir süre sonra kız kardeşinizden bir mektup daha aldınız öyle değil mi?" diye sordu.

"Ah evet. Yaklaşık altı ay sonra. Bana Floransa'dan yazmış ve Bayan Kennedy adına bir posta kutusu adresi vermişti. Mektubunda, boşanmayı istememekle belki de Kelvin'e haksızlık etmiş olduğunu belirtmişti. Hem de kendisi boşanmak istemediği halde. Eğer Kelvin boşanmak istiyorsa ben, ona durumu bildirecektim ve Helen derhal gerekli evrakları bana gönderecekti. Mektubu Kelvin'e gösterdim. Hemen bana boşanmak istemediğini tekrarladi. Kardeşime durumu açıklayan bir mektup yazdım. O zamandan beri de Helen'den hiç haber alamadım. Nerede yaşadığını ya da gerçekten hayatta olup olmadığını bilmiyorum. İşte sizin ilanınızla ilgilenmemin nedeni de bu ve ayrıca kardeşimden bir haber alabileceğimi umdum."

Dr. Kennedy kibarca ekledi. "Bütün bunlara çok üzüldüm, Gwennie. Ama bilmen gerekiyordu. Sadece başından bu işe hiç karışmamış olmanı isterdim."

Bölüm 9

Bilinmeyen Nedenlerden Biri

I

Giles, Dr. Kennedy'yi uğurladıktan sonra geri döndüğünde, Gwenda'yı bıraktığı yerde oturur buldu. Genç kadının iki yanağı da pençe pençe kızarmıştı, gözleri de ateşten çakmak çakmaktı. Konuşurken sesi de çatlak ve boğuk çıkıyordu.

"Hani eski bir deyim vardı, neydi o? Ölüm mü, çıldırmak mı, ikisinden biri, derler -bu da aynen öyle- ölüm veya delilik."

"Gwenda sevgilim." Giles, eşinin yanına gitti, kolunu onun boynuna doladı. Genç kadının vücudu kaskatı kesilmişti.

"Neden her şeyi olurluna bırakmadık? Neden yapmadık bunu? Helen'in boğazını sıkıp öldüren benim öz babamdı. Duyduğum o sözleri söyleyen de öz babamdı. O kadar çok korkmuş olmama da hiç şaşmamalı. Benim öz babam."

"Dur, Gwenda bir dakika. Aslında hiçbir şeyi kesin olarak bilemiyoruz."

"Elbette biliyoruz. Babam, Dr. Kennedy'ye karısının boğazını sıkıp öldürdüğünü söylemiş, öyle değil mi?"

"Ama Kennedy, babanın Helen'i öldürmediğinden gayet emin..."

Agatha Christie

"Cesedi bulamadığı için. Ama bir ceset *vardı* ve ben onu *gördüm*."

"Sen cesedi holde gördün... yatak odasında değil."

"Bu neyi değiştirir ki?"

"Şey ama biraz tuhaf öyle değil mi? Halliday, karısını holde öldürdüyse, neden cinayeti yatak odasında işlediğini söylemiş?"

"Oh, bilemiyorum. Bu sadece küçük bir ayrıntı."

"Ben o kadar emin değilim. Aklını başına topla, sevgilim. Bütün bu olanlarda kafa karıştıran bir gariplik var. İstersen, babanın Helen'i *boğduğunu* varsayalım. Holde. Peki sonra ne oldu?"

"Babam, Dr. Kennedy'yi ziyarete gitti."

"Ve de ona karısını yatak odasında boğduğunu söyledi, sonra da Kennedy ile birlikte eve geldi. Ancak holde bir ceset yoktu, tabii yatak odasında da. Kabul et, cesetsiz cinayet *olmaz*. Baban cesedi ne yapmış olabilir?"

"Belki de bir ceset vardı. Dr. Kennedy, babama yardımcı oldu ve olayı örtbas etti, kuşkusuz *bize* bunları açıklayamazdı."

Giles başını iki yana salladı.

"Hayır, Gwenda. Kennedy'nin böyle davranmış olduğuna ihtimal veremiyorum. O katı, kurnaz ve duygusuz bir İskoçyalı. Sen de onun babanı korumak için kendini tehlikeye atmış olabileceğini ima ediyorsun. Onun böyle bir şey yapmış olabileceğine inanmıyorum. Doktor, Halliday'in ruh sağlığı konusunda ifade vererek Halliday'e elinden geldiğince yardımcı olabilirdi... bu tamam. Fakat adam olup bitenleri örtbas etmek uğruna neden burnunu bu işe soksun ki? Kelvin Halliday, onun akrabası falan değildi, yakın bir dostu da sayılmazdı. Öldürülen kişi, adamın kız kardeşiydi ve besbelli Helen'in o şen şakrak davranışlarını Victoria dönemine özgü tutucu bir tavrıla onaylamamış olsa bile kardeşine çok düşküncü. Aslında *sen* onun kız kardeşinin kızı da değildin. Hayır, Kennedy cinayeti gizlemeye çalışmış olamaz. Aksini düşünsek bile, onun yapabileceği tek

Uyuyan Ölüml

şey, kardeşinin kalp krizi sonucu öldüğünü belirten bir rapor düzenlemkti. Sanırım, böyle bir uygulamayla olayı *kapatabilirdi* fakat Kennedy'nin böyle bir şey *yapmadığını* kesinlikle biliyoruz. Çünkü kilise kayıtlarında Helen'in ölüm belgesi yer almamış ve de Kennedy bunu yapmış olsaydı, bize de kız kardeşinin öldüğünü açıklardı. Şimdi bunlardan yola çıkarak yapabilirsen, cesede ne olduğunu anlat."

"Belki de babam, cesedi bir yere gömdü... yani bahçede bir yere."

"Sonra da Kennedy'ye gidip ona karısını öldürdüğünü söyledi öyle mi? Neden? Neden karısının onu terk ettiğİ hikâyesini kullanmadı?"

Gwenda alnını örten saçlarını geri itti. Şimdi eskisi kadar gergin görünmüyordu ve yüzündeki kırmızılıklar da solmaya başlamıştı.

Genç kadın, "Bilemiyorum," dedi. "Sen anlatınca bu iş bana biraz garip gelmeye başladı. Ne dersin acaba Dr. Kennedy, bize işin doğrusunu mu anlattı?"

"Ah, evet... bundan eminim. Doktorun açısından, bu son derece mantıklı bir öykü. Rüyalar, kuruntular... sonunda müthiş bir kuruntu. Babanın sorununun bir kuruntu olduğu kesin, az önce de konuştuğumuz gibi cesetsiz cinayet olmaz. İşte biz bu noktada Kennedy'den farklı bir durumdayız. Aslında bir cesedin var olduğunu biliyoruz."

Giles sustu, sonra sözlerine devam etti. "Doktorun açısından her şey birbirine uyuyor. Kayıp giyecekler, bavul ve veda notu. Ve daha sonra da kız kardeşinden gelen iki mektup."

Gwenda kıpırdandı.

"Şu mektuplar. Onları nasıl izah edeceğiz?"

"İzah etmiyoruz, fakat bunu yapmak zorundayız. Eğer Kennedy'nin bize gerçeğİ anlattığını kabul edersek (ve dediğim gibi ben, onun gerçeğİ söylediğinden eminim), o mektupların bir açıklamasını yapmak zorundayız."

Agatha Christie

"Herhalde mektuplar, gerçekten Helen'in el yazısıyla yazılmıştı değil mi? Ve de Kennedy yazıyı tanıdı?"

"Biliyorsun Gwenda, ben bu hususun gündeme geleceğini hiç sanmıyorum. Bu kuşkulu bir çekin altındaki imza değil ki. Eğer o mektuplar, Helen'in el yazısına oldukça benzeyen bir yazı stiliyle yazılmışsa, bundan kuşkulananmak, doktorun aklına bile gelmezdi. Zaten doktor, kız kardeşinin birisiyle kaçıp gittiğine daha önce inanmıştı. Mektuplar da bu inancı doğrulamıştı. Eğer doktor, kız kardeşinden hiç haber almamış olsaydı... eh işte o zaman kuşkulanaabilirdi. Her neyse bu mektuplarla ilgili bazı hususlar onun dikkatini çekmemiş olabilir, ama ben hemen farkına vardım. Mektuplarda isim ve adres yok. Sadece bir posta kutusu adresi var. Mektubu alacak kişinin kimliği belirtilmemiş. Yani eski bağlarla ilgiyi tamamen kesmeye kararlı olduğu belli. Benim demek istediğim şey şu: bunlar tam da bir *katilin*, kurbanının ailesinin kuşkularını yok etmek istediği zaman ortaya çıkaracağı türden mektuplar. Yine o eski Crippen^(*) stili şeyler bunlar. Mektupları denizaşırı bir yerden postaya verdirmek kolay olurdu."

"Senin düşüncene göre, babam..."

"*Hayır...* işte tam üstüne bastın... *hayır* öyle düşünmüyorum. Karısından kurtulmaya karar vermiş bir adamı ele alalım. Adam, karısının onu aldattığına dair bazı söylentilerin yayılmasını sağlıyor. Karısının evden ayrılmasıyla ilgili sahneyi düzenliyor, geride bırakılan bir not, giyecekler bavula doldurup götürülmüş. Dikkatle planlanmış aralıklarla, yurtdışından gönderilen mektuplar. Aslında adam, karısını sessizce öldürmüştür ve evde bodrumun döşemesinin altına gömmüştür diyelim. Bu bir cinayet modeli. Ve de sık uygulanan bir tür. Fakat böyle bir cinayeti işlemiş olan

(*) Ünlü Amerikalı doktor İngiliz asıllı karısının kaybolduğunu iddia etmiş sonra kadının cesedi parçalanmış şekilde evinin bodrumunda bulunmuş ve doktor metresiyle birlikte Amerika'ya kaçarken yakalanmış ve 1910 yılında Londra'da idam edilmiş.

Uyuyan Ölüm

kişinin *yapmayacağı* şey, telaşla kayınbiraderinin evine koşup karısını öldürdüğünü söyledikten sonra polise gitmelerinin doğru olup olmayacağını sormaktır. Diğer taraftan baban duygusal biriydi ve duygularına kapılarak cinayet işlemesi mümkündü, büyük bir kıskançlık krizine kapılıp karısını boğarak öldürdü -Othello stilinde- (bu da senin duyduğun konuşmayla örtüşüyor.) Ama bu durumda baban, karısının giyeceklerini bavula koyup mektupların yurtdışından gönderilmesini sağladıktan sonra meseleyi örtbas etmeye meyilli olmayan birine koşup cinayeti ona ilan etmeye kalkışmaz. Bunların hepsi yanlış, Gwenda. Aslında bu model tümüyle yanlış."

"Peki sen nereye varmaya çalışıyorsun, Giles?"

"Bilmiyorum... Öyle görünüyor ki, baştan sona olup bitenlerde bilinmeyen bir faktör var. Buna X diyelim şimdiye dek ortaya çıkmamış biri. Ama insan zaman zaman onun tekniğini hayal meyal fark etmeye başlıyor."

Gwenda, "X mi?" diye merakla sordu. Sonra gözleri doldu. "Bunları sen uyduruyorsun, Giles. Sözüm ona beni rahatlatmak için."

"Yemin ederim ki, uydurmuyorum. Olanların hepsine uygun bir planın yapılamayacağını sen de görmüyor musun? Helen Halliday'in boğularak öldüğünü biliyoruz, çünkü sen gördün..."

Giles birden sustu.

"Aman Tanrım, ben ne aptalım. Şimdi anlıyorum. Her şey yerli yerine oturdu. Sen haklısın. Ve Kennedy de haklı. Dinle, Gwenda Helen, âşığıyla kaçmaya hazırlanıyor... âşığın kim olduğunu bilmiyoruz."

"X mi?"

Giles sabırsızlanarak eşinin tahminini konu dışı bıraktı.

"Helen, kocasına bir not yazmıştır... fakat tam o sırada kocası gelir ve karısının yazmakta olduğu notu okur, o zaman da aklı başından gider. Adam notu buruşturup çöp sepetine attıktan sonra karısının yanına gi-

Agatha Christie

der. Kadın korku içinde telaşla hole koşar... erkek kadını yakalayıp boğazını sıkar... kadın cansızlaşmıştır, adam da onu yere bırakır. Daha sonra adam, kadından biraz uzakta dururken *Malfi Düşesi* isimli oyundaki o sözleri tekrarlar, o sırada çocuk da yukarı kata varmış, tirabzanlara yaslanarak aşağıyı gözetlemektedir."

"Peki ya sonra?"

"İşte önemli nokta da şu: *kadın ölmemiştir*. Adam, onun ölmüş olduğunu düşünebilir fakat kadın yarı boğulmuş durumdadır. Belki o sırada kadının sevgilisi de gelir... çılgın koca, doktorun kentin diğer yakasındaki evine gitmek üzere yola çıktıktan sonra ya da belki kadın, kendi kendine ayılıp toparlanmıştır. Her neyse, kadın kendine gelir gelmez, evden arkasına bakmadan kaçır. Hem de hızla. İşte bu da her şeyi açıklıyor. Kelvin'in karısını öldürdüğüne inanması. Kadının giyeceklerinin ortadan kaybolması; bavula yerleştirilip günün daha erken bir saatinde evden götürülmesi. Ve de sözü edilen mektuplar... *bunlar kesinlikle kadın tarafından yazılmıştı*. İşte bunlar her şeyi açıklamaya yetiyor."

Gwenda ağır ağır mırıldandı. "Ama bütün bunlar, Kelvin'in karısını neden yatak odasında boğarak öldürdüğünü söylemesinin nedenini açıklayamıyor."

"Adamın kafası öylesine karışmıştı ki, her şeyin nerede olup bittiğini hatırlayamıyordu."

Gwenda dedi ki: "Sana inanmak isterim. Daha doğrusu inanmak istiyorum. Fakat ben eminim... kesinlikle eminim... yukarıdan aşağıya baktığım zaman kadın ölmüştü... hiç şüphe yok ki ölmüştü."

"Ama bunu nereden bileceksin ki? Üç yaşına yeni basmış bir çocuk-tun..."

Gwenda, kocasına tuhaf tuhaf baktı.

"Bence o yaşta bir çocuk pekâlâ anlayabilir. Hatta belki daha büyük yaşta bir çocuktan daha da iyi anlayabilir. Tıpkı köpekler gibi. Onlar ölü-

Uyuyan Ölümler

mü hissederler ve başlarını geri itip ulumaya başlarlar. Bence çocuklar... ölümü bilirler..."

"Bu çok saçma. Düpedüz bir fantezi..."

Sokak kapısının zili, Giles'in konuşmasını yarıda kesti. "Acaba kim geldi?"

Gwenda'nın canı sıkılmış gibiydi.

"Ah tamamen unutmuşum. Gelen Miss Marple olsa gerek. Bugün onu çaya davet etmiştim. Bütün bunlardan ona hiç söz etmeyelim."

II

Gwenda çay faslının çok zor geçmesinden korkuyordu, ama Miss Marple, ev sahibesinin biraz fazla hızlı konuştuğunu ve de fazla hararetili göründüğünü, ayrıca neşesinin de biraz zoraki olduğunu fark etmemiş gibiydi. Miss Marple'a gelince o çok neşeliydi. Dillmouth'da kalmaktan öylesine memnundu ki, ayrıca bu heyecan verici değil miydi? Bazı arkadaşlarının arkadaşları Dillmouth'da yaşayan kendi arkadaşlarına mektup yazmışlardı ve bunun sonucunda da Miss Marple yörenin sakinlerinden son derece cazip davetler almıştı.

"Yıllarca buralarda yaşamış insanlardan bazılarını tanıma fırsatını bulursan, daha az yabancılik çekersin, hayatım. Yani ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi? Örneğin ben bugün Bayan Fane'e çaya davetliyim; bu kadın, buradaki en tanınmış hukuk firmasının en büyük ortağının dul eşi. Çok eski bir aile şirketi. Şimdi şirketi Bayan Fane'in oğlu yönetiyor."

O yumuşak dedikoducu ses konuşmaya devam etti. Pansiyon sahibem öyle iyi bir kadındı ki ve de beni öyle rahat ettiriyordu ki. "...gerçekten çok güzel, lezzetli yemekler pişiriyor. Bir süre benim eski dostum Bayan Bantry'nin yanında çalışmış -gerçi doğma büyüme buralı değil- ama

Agatha Christie

teyzesi uzun yıllar burada yaşamış, o ve kocası da tatillerini burada geçirirmiş, bu nedenle de yörenin dedikodularını çok iyi biliyor. Bu arada siz bahçıvandan memnun musunuz? Duyduğuma göre buralarda adam için gevezenin biri olduğu söyleniyor. Çalışmak yerine konuşmayı tercih edenlerdenmiş."

Giles, "Konuşmak ve çay onun en belirgin özelliği," dedi. "Adam günde aşağı yukarı beş fincan çay içiyor. Fakat biz onu izlerken çok da iyi çalışıyor."

Gwenda, "Gelin bahçemizi görün," diye araya girdi.

Karıkoca Miss Marple'a bahçeyi ve evi gezdirirlerken Miss Marple da kendisinden beklenen uygun yorumları yaptı. Gwenda bir terslik olduğunu zeki kadının gözlerinden kaçmayacağını düşünerek boşuna endişelendiğini anladı. Çünkü Miss Marple hiç de olağandışı bir durumu fark etmiş gibi görünmüyordu.

Ancak çok garip gelecek, ama beklenmedik tavırlar sergileyen Gwenda oldu. Miss Marple bir çocukla bir deniz kabuğuna ilişkin bir fıkrayı anlatırken Gwenda soluk soluğa Giles'e bir şey anlatmak için kadının sözünü kesti.

"Umurumda değil, ona. Her şeyi anlatacağım..."

Miss Marple merakla Gwenda'ya baktı. Giles de bir şey söylemeye başlayacakken vazgeçip sustu. Daha sonra, "Eh, bu senin sorunun Gwenda," dedi.

Ve böylece Gwenda olup bitenleri bir bir anlattı. Dr. Kennedy'ye yaptıkları ziyaret sonrası adamın da onları ziyaret etmesi ve de doktorun karıkocaya yaptığı açıklamaları, tek tek anlattı.

Gwenda kesik kesik konuştu. "Siz Londra'da bunu ima etmiştiniz değil mi? Yani babamın bir şekilde işe karışmış olabileceğini düşündünüz değil mi?"

Uyuyan Ölümler

Miss Marple yumuşak bir sesle, "Bu, bir ihtimal olarak aklıma geldi... evet öyle. Helen çok genç bir üvey anne olabilir... ve de boğularak öldürme konusunda da şey yani demek istiyorum ki, genellikle kocanın bu iş ile ilgisi olur."

Miss Marple sanki doğal bir olayı incelermiş gibi şaşkınlığa ve duygusallığa yer vermeden konuştu.

"Neden bu işin peşini bırakmamızı istediğinizi şimdi çok iyi anlıyorum," dedi. "Ah, şimdi ben de keşke diyorum. Fakat insan geri dönemiyor."

Miss Marple da, "Hayır," dedi. "Ne yazık ki geri dönülemiyor."

"Ve şimdi de Giles'i dinleseniz iyi olacak. Kocanın itirazları ve de önerileri var."

Giles, "Benim bütün söylediğim şu: bilinenler birbirini tutmuyor," dedi. Sonra da açık açık, anlaşılır bir şekilde daha önce Gwenda'ya sıraladığı hususları tekrarlardı.

Ve daha sonra da son teorisinin üzerinde durdu.

"Eğer, Gwenda'yı olayın ancak bu şekilde gerçekleşmiş olabileceğine inandırırırsanız..."

Miss Marple'in bakışları Giles'den Gwenda'ya yöneldikten sonra tekrar Giles'e baktı.

"Bu son derece mantıklı bir teori," dedi. "Fakat sizin de, belirttiğiniz gibi her zaman bir X olasılığı vardır."

Gwenda, "X mi?" dedi.

Miss Marple, "Bilinmeyen husus," diye açıklama yaptı. "Diyelim ki, henüz ortaya çıkmamış birisi... fakat onun gözle görülen gerçeklerin arkasındaki varlığı mantığa uygun olabilir."

Gwenda, "Norfolk'daki babamın öldüğü sanatoryuma gideceğiz," dedi. "Belki orada bir şeyler bulabiliriz."

Bölüm 10

Bir Cinayet Dosyası

I

Saltmarsh House sahilden altı mil kadar içeride sevimli bir binaydı. Beş mil uzaktaki South Benham kasabasından Londra'ya düzenli tren seferleri vardı.

Giles ile Gwenda eşyaların üzerine çiçekli basma örtüler örtülmüş büyük ve havadar bir oturma odasına alındılar. Çok çekici görünen ak saçlı bir kadın odaya girdi, elinde bir bardak süt vardı. Karıkocaya başıyla selam verdikten sonra şöminenin yakınına oturdu. Kadının gözleri Gwenda'ya yönelmiş, düşünceli bir şekilde onu süzüyordu. Bir ara Gwenda'ya doğru eğilerek fısıltıyı andıran alçak bir sesle sordu. "*O zavallı senin çocuğun mu, hayatım?*"

Gwenda biraz şaşırmış gibiydi. Kuşkulu kuşkulu, "Hayır... hayır değil," dedi.

Yaşlı kadın başını sallayıp sütünü yudumladı. "Ah merak etmiştim," diye mırıldandı sonra konuşmuş olmak için, "Saat on buçuk," dedi. "Her zaman tam on buçukta. Fevkalade bir şey bu." Kadın sesini alçalttı ve tekrar öne doğru eğildi.

Uyuyan Öliim

"Şöminenin arkasında," diye fısıldadı. "Fakat sakın size anlattığımı söylemeyin."

O sırada beyaz üniformalı bir hizmetçi odaya geldi ve Giles ile Gwenda'dan onu izlemelerini rica etti.

Karıkoca Dr. Penrose'un çalışma odasına alındılar, Doktor Penrose da ziyaretçilerini ayakta karşıladı.

Gwenda, Dr. Penrose'un da biraz deliye benzediğini düşünmekten kendini alamadı. Örneğin adam, onların bekleme odasında karşılaştıkları yaşlı kadından çok daha fazla delirmiş görünüyordu, ama belki de psikiyatrlar her zaman biraz deli gibi görünüyorlardı.

Dr. Penrose, "Sizin mektubunuzu aldım," dedi. "Dr. Kennedy'ninkini de. Ve ben de babanızın olayı ile ilgili dosyaları inceliyordum, Bayan Reed. Onun olayını çok iyi hatırlıyorum, tabii. Fakat belleğimi biraz tazeleyip size bilmek isteyeceğiniz her şeyi rahatça anlatabilecek durumda olmalıydım. Anladığım kadarıyla siz olup bitenleri ancak kısa bir süre önce öğrenmişsiniz, değil mi?"

Gwenda, Yeni Zelanda'da annesinin akrabalarının yanında büyüdüğünü ve babası hakkında öğrendiği tek şeyin onun İngiltere'de bir bakım evinde öldüğü olduğunu anlattı.

Dr. Penrose başını salladı. "Çok doğru. Bayan Reed , babanızın durumunda bazı gariplikler vardı."

Giles sordu. "Mesela ne gibi?"

"Şey işte... tutku ya da kuruntu... bunlar çok güçlüydü. Binbaşı Halliday sinirlerinin çok bozuk olduğu açıkça görülmekle birlikte ikinci eşini bir kıskançlık krizi sırasında boğarak öldürdüğünü ısrarla belirtiyordu. Bu tür vakaların büyük bir çoğunluğunda saptanan belirtiler yoktu ve Bayan Reed, size şunu söylemekte bir sakınca görmüyorum: Eğer Dr. Kennedy, Bayan Halliday'in gerçekten sağ olduğuna beni inandırmasaydı, o zaman babanızın iddiasını olduğu gibi kabul edebilirdim."

Agatha Christie

Giles sordu. "Yani siz binbaşının gerçekten eşini öldürdüğü kanısında mıydınız?"

"Ben size 'o zaman' demiştim. Daha sonraları Binbaşı Halliday'in karakterini ve ruhsal durumunu iyice anlayanca, fikrimi gözden geçirmem gerekti. Bayan Reed, babanız kesinlikle paranoyak bir tip *değildi*. Ne infaz tutkusu vardı ne de şiddete başvurma isteği. O sakın, efendi ve kendini çok iyi kontrol eden bir beyefendiydi. Şu deli damgası vurulanlardan da değildi ve başkaları için de tehlike yaratmıyordu. Fakat Bayan Halliday'in ölümüyle ilgili sabit fikrine inatla bağlı kalmıştı. Bunun kaynağını bulabilmek için çok gerilere, çocuklukta yaşanmış herhangi bir olaya gitmemiz gerektiğine kesinlikle inanıyorum. Fakat tüm analiz yöntemlerinin bize doğru ipucunu vermediğini de kabul etmeliyim. Bir hastanın analize direnişine son verebilmek çok uzun sürebilir. Hatta bazen yıllar alabilir. Babanızın olayında, zaman yetersizdi."

Doktor sustu, keskin bakışlarla konuklarını süzdükten sonra sözlerine devam etti. "Bayan Reed, herhalde babanızın intihar ettiğini biliyorsunuz değil mi?" dedi.

Gwenda, "Yoo, *hayır!*" diye bağırdı.

"Üzgünüm Bayan Reed. Bunu bildiğinizi sanıyordum. Aslında bu konuda bizi biraz da suçlamaya hakkınız olsa gerek. Babanız, sürekli gözlem altında tutulsaydı, intihar önlenebilirdi, bunu kabul ediyorum. Fakat açıkçası, Binbaşı Halliday'in davranışlarında bir intihar eğilimi yoktu. Melankoliye kapılma eğiliminde değildi. Öyle kara düşüncelere kapılmazdı. Uykusuzluktan yakınıyordu ve meslektaşım da ona belli dozda uyku hapı veriyordu. Babanız bu hapları yutuyormuş gibi davranmasına karşın aslında yeterli miktarda hap biriktirip...."

Dr. Penrose çaresizlik içinde ellerini iki yana açtı.

"Babam çok mu mutsuzdu?"

Uyuyan Öliim

"Hayır. Ben öyle olduğunu sanmıyorum. Bana kalırsa, suçluluk duygusuydu onun derdi, kendisine bir ceza verilmesini istiyordu. Biliyor musunuz, başlangıçta babanız polise başvurmak için ısrar etti, onu bu kararından vazgeçirmeyi başarmamıza rağmen, hiçbir suç işlemediğine onu bir türlü inandıramadık. Ona suçlu olmadığını defalarca kanıtladık ve sonunda o da aslında cinayet işlediğini hatırlamadığını kabul etti." Dr. Penrose önündeki kâğıtları karıştırdı. "Babanızın o geceyle ilgili hikâyesi hiç değişmedi. Eve geldiğini söyledi ve de dediğine göre ev karanlıkmış. Hizmetkârlar evde değillermiş. Babanız, genellikle hep yaptığı gibi doğruca yemek odasına gidiyor, kendine bir içki koyuyor, birkaç kadeh içtikten sonra da aradaki kapıdan geçip salona gidiyor. Hikâyenin bundan sonrası hiç, ama hiç hatırlamıyor. Yani yatak odasına gidinceye kadar olanları... Yatak odasında, boğazı sıkılarak öldürülmüş olan karısına bakıyor ve onu kendisinin öldürdüğünü biliyor..."

Giles, doktorun sözünü kesti. "Özür dilerim Dr. Penrose, ama binbaşı cinayet işlediğini nereden biliyordu?"

"Cinayeti işlediğinden hiç kuşkusu yoktu. Binbaşının kafasında çılgınca ve melodramatik şüpheler var. Örneğin bana, karısının, ona uyuşturucu ilaçlar verdiğinden emin olduğunu söylemişti. Tabii, babanız Hindistan'da yaşamıştı ve o ülkenin yerel mahkemelerinde eşlerini Datura zehiriyle çıldırtmaya çalışan kadınların davalarına çok sık rastlanır. Binbaşı da zaman ve yer kavramlarını karıştırıp korkunç hayaller görüyordu. Babanız eşinin onu aldattığından kuşku duyduğunu defalarca ve ısrarla yalanlamıştı, ama ben yine de bu kuşkunun onu harekete geçiren güç olduğunu sanıyorum. Öyle görünüyor ki, aslında, binbaşı salona gitmiş, karısının onu terk ettiğini açıklayan mektubunu okuduktan sonra onu öldürmeyi tercih ettiğini düşünmüştü. Ondan sonra da ayakta kâbus görmeye başlamıştı."

Agatha Christie

Gwenda sordu. "Yani babamın eşine çok mu düşkün olduğunu söylemeye çalışıyorsunuz?"

Dr. Penrose, "Evet, bugün gibi ortadaydı, Bayan Reed."

"Ve de babam her şeyin kötü bir rüyadan ibaret olduğunu asla fark edemedi öyle mi?"

"Binbaşı bunun kötü bir hayalden ibaret *olması* gerektiğini kabul etmesine etti, ama iç dünyasındaki inancı hiç sarsılmadan öylece kaldı. Tutkusu. Mantığa yer veremeyecek kadar güçlüydü. Eğer onun çocukluk döneminden kalma sabit fikirlerini açığa çıkarabilseydik..."

Gwenda, doktorun sözünü kesti. Çocukluktan kalma sabit fikirler onu ilgilendirmiyordu.

"Ama *siz* kesinlikle emin olduğunuzu söylüyorsunuz, yani babamın... onun cinayet işlemediğinden eminsiniz öyle mi?"

"Ah, eğer sizi endişelendiren bu ise, Bayan Reed, bir an önce o düşünceyi aklınızdan çıkarmalısınız. Kelvin Halliday, karısını ne kadar çok kıskanmış olursa olsun, o kesinlikle bir katil değildi."

Dr. Penrose öksürdü ve küçük eski görünüşlü siyah bir defteri raftan aldı.

"Eğer isterseniz, Bayan Reed bu deftere sahip çıkacak doğru kişi sizsiniz. Babanız burada kaldığı dönemde bu deftere çeşitli notlar yazmış. Babanızın ölümünden sonra özel eşyasını avukatına (aslında bir avukatlık bürosu) teslim etmek istediğimiz zaman, o günlerde başhekim olan Dr. McGuire defterin vakayla ilgili bir belge olduğunu düşünerek sakladı. Bildiğiniz gibi, babanızın vakası, Dr. McGuire'in kitabında da yer aldı; sadece isimlerin başharfleri kullanılmış. Örneğin Bay K. H. gibi. Eğer bu günlüğü almak isterseniz."

Gwenda hemen iki elini birden uzattı.

"Teşekkür ederim," dedi. "Buna sahip olmayı çok isterim."

II

Trenle Londra'ya dönerlerken Gwenda eski görünüşlü siyah defteri çantasından çıkarıp okumaya başladı.

Genç kadın defterin rasgele bir sayfasını açtı.

Kelvin Halliday şunları yazmıştı:

"Bu doktorlar, işlerini çok iyi biliyorlar. Bundan eminim... Ama öyle de saçma sapan sorular soruyorlar ki. Babamdan nefret etmiş miyim? Anneme âşık mıymışım? Bunların bir kelimesine bile inanmıyorum... Bunun basit bir polisiye vaka olduğunu hissetmekten kendimi alamıyorum -ceza mahkemesi- bir tumarhane meselesi değil. Ama yine de -buradaki insanların bazıları- öylesine doğal, öylesine mantıklı ki -yani tıpkı herkes gibi- sadece insanın birdenbire kafalarının karışıklığı ortaya çıkıyor. Pekâlâ işte benim de kafam karışık...

James'e yazdım... Helen ile temasa geçmesi için ısrar ettim... Eğer Helen yaşıyorsa, gelip beni görmesini istedim... James, Helen'in nerede olduğunu bile bilmediğini söylüyor... Bunun da nedeni Helen'in öldüğünü ve onu benim öldürdüğümü bilmesi... James iyi bir dost, fakat beni kandıramıyor... Helen öldü...

Helen'den kuşkulandırmaya ne zaman başladım? Çok uzun zaman önce... Dillmouth'a geldikten hemen sonra... Helen'in tavırları değişmişti... Benden bir şey gizliyordu... Onu sürekli gözliyordum... Evet ve o da beni gözliyordu...

Yiyeceklerime ilaç kattı mı? O garip ve korkunç kâbuslar. Sıradan rüyalar değil... Canlı kâbuslar... Onlara ilaçların neden olduğunu biliyorum... Bunu ancak Helen yapabiliirdi... Neden?... Bir adam var... Helen'in korktuğu biri...

Agatha Christie

Dürüst olayım. Karımın bir sevgilisi olduğundan kuşkulandım, öyle değil mi? Birisi vardı... birisi olduğunu biliyorum... Helen gemide bana o kadarını açıkladı... Sevdiği ama evlenmesine imkân olmayan biri... Aslında bu ikimiz için de geçerliydi... Ben Megan'ı unutamadım... Küçük Gwennie, bazen ona ne kadar çok benziyor. Helen gemide, Gwennie ile ne güzel oyunlar oynuyordu... Helen... Sen öyle güzelsin ki... Helen...

Helen yaşıyor mu? Yoksa ellerimi onun boynuna dolayıp gırtlığını sıkarak onu boğdum mu? Yemek odasına gittim ve Helen'in notunu gördüm... Katlanıp masanın üzerine bırakılmıştı... ve sonra... ve sonra... her şey karanlık. Kapkaranlık. Artık hiç kuşku yok... Onu ben öldürdüm... Tanrı'ya şükür, Gwennie, Yeni Zelanda'da çok rahat. Hepsi çok iyi insanlar. Megan'ın uğruna, kızımı sevecekler. Megan... Megan, ah burada olmanı ne kadar isterdim....

En iyisi bu... Skandal falan yok... Çocuk için en iyisi bu. Devam edemeyeceğim. Yıllar yılı katlanamam. Kestirme yoldan çekip gitmeliyim. Gwennie bütün bunlar hakkında hiçbir şey bilmeyecek. Babasının bir katil olduğunu asla öğrenemeyecek...

Gwenda'nın gözlerinden yaşlar boşandı. Karşısında oturan Giles'e baktı. Ama Giles'in gözleri karşı köşeye yönelmişti.

Genç adam, Gwenda'nın meraklandığını fark edince, başıyla karşı köşeyi işaret etti.

Karıkocanın kompartıman arkadaşı bir akşam gazetesini okuyordu. Gazetenin baş sayfasındaki o dramatik başlığı ikisi de karşıdan görebiliyordu. *Onun hayatındaki erkekler kimlerdi?*

Gwenda ağır ağır başını salladı. Kucağındaki günlüğe baktı.

"Birisi vardı. Birisinin olduğunu biliyorum."

Bölüm 11

Hayatındaki Erkekler

I

Miss Marple kordon boyunu geçip Fore Caddesi'nde yürümeye başladı sonra da Kemer'in yanından tepeye tırmandı. Buradaki dükkânlar, eskiden kalmaydılar. Bir yüncü ve elışı dükkânı, bir şekerci, Victoria zamanından kalmış gibi görünen bir mağaza ve kumaşçı dükkânıyla, bunlara benzer başka dükkânlar.

Miss Marple elışı dükkânının vitrinine baktı. İki genç tezgâhtar müşterilerle ilgileniyorlardı, ama dükkânın arka kısmında yaşlıca bir kadın boş duruyordu.

Miss Marple kapıyı itip açtı, içeri girdi. Tezgâhın önündeki sandalyeye oturdu. Orta yaşlı, kır saçlı sevimli bir yardımcı, "Sizin için ne yapabilirim, madam?" diye sordu.

Miss Marple bir bebek hırkası örmek için açık mavi yün istiyordu. Dükkânda işler ağır aksak, telaşa ihtiyaç duyulmadan yapılıyordu. Modeller tartışıldı, Miss Marple çeşitli yün modellerini inceledi. Ve bu arada da yeğenlerinden ve kuzenlerinden söz etmeye başladı. Miss Marple da satış elemanı da acele etmiyordu. Tezgâhtar uzun yıllar, Miss Marple gibi müşterilere hizmet etmişti. Kadıncağız, bu dedikodu meraklısı, yaşlı, gez-

Agatha Christie

meve meraklı avare hanımefendileri, sabırsız, oldukça nezaketten uzak ne istediklerini bilmeyen ucuz ve gösterişli şeylere meraklı genç annelere tercih ediyordu.

Miss Marple, "Evet," dedi. "Bu gerçekten çok güzel olacak. Ben Storkleg marka yünlere her zaman güvenirim. Gerçekten de o yünler hiç çekip küçülmez. Sanırım fazladan iki çile daha alsam iyi olacak."

Tezgâhtar paketi hazırlarken bugün rüzgârın çok kuvvetli ve soğuk estiğini belirtti.

Miss Marple, "Evet gerçekten öyle," dedi. "Rıhtımda yürürken ben de bunu fark ettim. Dillmouth çok değişmiş. Ben uzun zamandan beri burayı görmedim biliyor musunuz? Durun bakayım. Buraya gelmeyeli nerdeyse on dokuz yıl olmuş."

"Gerçekten mi, madam? O halde burada pek çok değişiklik göreceksiniz. O zamanlar Superb Oteli daha inşa edilmemişti sanırım, galiba Southview Oteli de henüz yoktu."

"Yoo hayır, burası küçücük bir yerdi. Ben dostlarımın yanında kalıyordum... St. Catherine's adıyla bilinen bir evde, belki siz o evi bilirsiniz? Leahampton Yolu'nda."

Ama tezgâhtar sadece on yıldan beri Dillmouth'da yaşıyordu.

Miss Marple kadına teşekkür etti, paketi alıp yandaki kumaşçıya girdi. Burada da yaşını başını almış bir tezgâhtar gözüne kestirdi. İki arasında konuşmada aşağı yukarı aynıydı, bir de yazlık yeleklerden söz edildi. Ancak bu kez tezgâhtar hemen konuşmaya başladı.

"Orası Bayan Findeyson'un evi olsa gerek."

"Evet... evet. Dostlarım evi elden geçirdiler. Binbaşı Halliday ile eşi ve bir de küçük kızları vardı."

"Ah, evet madam. Yanılmıyorsam, o aile evde bir yıl kadar yaşadı."

"Evet. Binbaşı Halliday, Hindistan'dan ülkeye geri dönmüştü. Çok da iyi bir aşçıları vardı. Bana fırında pişmiş elmalı pasta tarifi vermişti- ve

Uyuyan Ölümler

sanırım bir de tarçınlı ekmek tarifi almıştım. O kadını sık sık düşünüp nerelerde olduğunu merak ederim."

"Anladığım kadarıyla siz Edith Pagett'den söz ediyorsunuz, madam. O hâlâ Dillmouth'da. Şimdilerde Windrush Pansiyonu'nda çalışıyor."

"Ayrıca birileri daha vardı.. Fane ailesi. Yanılmıyorsa, adam avukattı."

"Yaşlı Bay Fane yıllar önce öldü. Genç Bay Fane, yani Bay Walter Fane, annesiyle birlikte yaşıyor, hiç evlenmedi. Bay Fane şimdi firmanın büyük ortağı."

"Yaa, öyle mi? Benim aklımda, Bay Walter Fane, Hindistan'a gitti gibi kalmış... çay üreticiliği mi ne yapıyormuş."

"Bay Fane yıllar önce eminim yapmıştır, madam. Gençlik yıllarında. Fakat bir iki yıl kadar önce, oradan geri dönüp avukatlık bürosunda çalışmaya başladı. Firma buralarda en önemli işlere el atar, çok da itibarlı bir firmadır. Bay Walter Fane de çok efendi, sessiz ve kibar bir bey. Onu herkes sever."

Miss Marple, "Evet, tabii!" diye bağırdı. "O Bayan Kennedy ile nişanlıydı öyle değil mi? Sonra da Bayan Kennedy nişanı bozup Binbaşı Halliday ile evlendi."

"Çok doğru, madam. Bayan Kennedy, Bay Fane ile evlenmek için Hindistan'a gitti, fakat nedense fikrini değiştirip Bay Fane yerine diğer beyefendi ile evlendi."

Tezgâhtarın sesinde belli belirsiz bir hoşnutsuzluk seziliyordu.

Miss Marple öne doğru eğildi ve sesini alçaltarak, "Ben o zavallı Binbaşı Halliday'e hep acımışımdır. Onun annesini tanırdım ve de küçük kızını. Anladığım kadarıyla ikinci eşi binbaşyı terk etmiş. Başka birisiyle kaçmış. Korkarım, kadın biraz havaiymiş."

"Aklı bir karış havada, hoppanın tekiydi. Oysa erkek kardeşi, yani doktor çok efendi biridir. Romatizmalı dizimi iyileştirmek için çok uğraştı."

Agatha Christie

"Bu genç kadın kiminle kaçtı acaba? Adamın kim olduğunu hiç öğrenemedim."

"İşte size bunu söyleyemem, madam. Bazıları adamın yazlıkçılardan biri olduğunu ileri sürdüler. Fakat Binbaşı Halliday'ın çok yıkıldığını biliyorum. Binbaşı evden ayrıldı ve sanırım o sıralar sağlığı da bozuldu. Paranızın üstü, madam."

Miss Marple paketini ve parasını aldı.

"Size çok teşekkür ediyorum." Miss Marple ekledi. "Acaba şu kadın, Edith Pagett miydi adı, hâlâ o tarçınlı ekmek tarifi onda var mı?"

"Olması gerekir, madam. Aslında kadının kız kardeşi burada yan komşumuz, şekerçi Bay Mountford ile evli. Edith izin günlerinde genellikle buraya gelir. Ayrıca Bayan Mountford'un da ablasına bir mesaj iletebileceğinden eminim."

"Bu iyi bir fikir. Zahmetlerinizden dolayı size çok teşekkür ederim."

"Benim için zevkti, madam. Sizi temin ederim ki öyleydi."

Miss Marple dışarı çıktı.

Yaşlı kadın kendi kendine, "Sevimli, eski tip bir dükkân diye mırıldandı." Ve de şu yelekler de gerçekten çok güzel, yani paramı boşa harcamış sayılmam." Miss Marple elbisesinin yan tarafına iğnelenmiş uçuk mavi mineli saatine baktı. "O iki genç ile Ginger Cat'te buluşmama daha beş dakika var. Umarım sanatoryumda işler iyi gitmiştir."

II

Gwenda ile Giles, Ginger Cat'te köşe masalardan birinde oturuyorlardı. Küçük siyah defter, ikisinin arasındaki küçük masanın üzerinde duruyordu.

Miss Marple içeri girdi ve gençlerin yanına gitti.

"Ne içersiniz, Miss Marple? Kahve mi?"

Uyuyan Ölüm

"Evet, teşekkür ederim... hayır kek istemem, sadece çörekle biraz tereyağı yeter."

Giles, garsona siparişi verdi. Gwenda da masada duran küçük siyah defteri, Miss Marple'in önüne itti.

Genç kadın, "Önce bunu okuyun," dedi. "Sonra da konuşuruz. Babamın yazdıkları... bakımevinde kaldığı zaman bunları yazmış. Ah, ama her şeyden önce, Giles, Miss Marple'a Dr. Penrose'un dediklerini açıklayıver."

Giles söyleneni yaptı. Sonra da Miss Marple küçük siyah defteri açtı, o sırada garson kız da üç fincan kahve, bir çörek, biraz tereyağı ve bir tabak pasta getirdi. Giles ile Gwenda hiç konuşmadılar. Miss Marple defteri okurken karıkoca da karşıdan onu izlediler.

Sonunda Miss Marple defteri kapayıp masanın üzerine bıraktı. Yüzündeki ifadeyi okumak zordu. Gwenda o ifadede öfkenin yer aldığını düşündü. Miss Marple dudaklarını sımsıkı kenetlemişti, gözleri de yaşına göre çok parlaktı.

Miss Marple, "Evet," dedi. "Gerçekten evet. Gerçekten evet."

Gwenda, "Hatırlıyor musunuz, siz bir keresinde bize bu işe devam etmememizi önermişsiniz. Bunu neden yaptığınızı anlıyorum. Ama biz devam ettik ve bulunduğumuz noktaya kadar geldik. Ama şimdi öyle bir yere geldik ki, istersek bu işin peşini bırakabiliriz. Yani istersek... Siz vazgeçmemizi istiyor musunuz yoksa istemiyor musunuz?"

Miss Marple başını ağır ağır iki yana salladı. Kadın endişeli ve şaşkın görünüyordu.

Miss Marple, "Bilemiyorum," dedi. "Gerçekten bilemiyorum. Bu işin peşini bırakmak çok daha iyi olabilir, gerçekten böyle yapmanız çok daha iyi olabilir. Çünkü aradan bu kadar zaman geçtikten sonra yapabileceğiniz bir şey kalmıyor... hiçbir şey, yani yapıcı nitelikte."

Agatha Christie

Giles sordu. "Aradan bu kadar zaman geçtikten sonra ortaya çıkarılacak bir şey olmadığını mı söylemek istiyorsunuz?"

Miss Marple, "Yoo, hayır," dedi. "Ben kesinlikle böyle demek *istemedim*. On dokuz yıl o kadar da uzun bir zaman sayılmaz. Olanları hatırlayacak sorulara cevap verebilecek kişiler mutlaka vardır hem de pek çok kişi vardır. Örneğin hizmetkârlar. O günlerde evde mutlaka en az iki hizmetkâr, bir hemşire ve belki de bir bahçıvan vardı. Bu insanları bulup konuşmak zaman alacak ve biraz da uğraştıracak. Aslına bakarsanız daha şimdiden ben birini buldum bile. Aşçı. Hayır, mesele o değildi. Asıl bu araştırmaların size pratikte ne yararı dokunacağını düşünmek gerek ve doğrusu ben de hiçbir yararı olmayacağını belirtmekten yanayım. Ama yine de..."

Miss Marple sustu. "Ama yine de bir nokta var... Ben öyle kolay kolay düşünüp hemen karar veremem, fakat içimde bir his mutlaka bir şey var, diye fısıldıyor. Belki pek akla yakın değil, ama sizin için uğrunda tehlikeye atılmaya değecek bir şey. Ancak bunun ne olduğunu söylemekte zorlanıyorum."

Giles, "Bana öyle geliyor ki..." diye söze başladı ve sustu.

Miss Marple minnettar bir tavırla genç adama döndü.

"Beyefendiler her zaman sorunları gayet açık bir şekilde sıraya koyarlar. Sizin de sorunlar üzerinde düşündüğünüzden eminim."

Giles, "Olanları düşünüp durdum," dedi. "Bana kalırsa insanın varabileceği iki sonuç var. Biri, benim daha önce önerdiğim şeyin aynısı. Gwennie, Helen Halliday'yi holde yatarken gördüğünde o ölmemişti. Helen kendine gelince her kim ise, sevgiliyle birlikte çekip gitti. Bu varsayım bizim tanıdığımız kadarıyla o kişilere uyuyor. Bu ayrıca Kelvin Halliday'in karısını öldürdüğüne olan inancıyla örtüşüyor. Kayıp bavul ve giyecekler ise Dr. Kennedy'nin bulduğu not ile de örtüşüyor. Fakat yine bazı noktalar karanlıkta kalıyor. Örneğin Kelvin'in karısını *yatak odasın-*

Uyuyan Ölümler

da öldürdüğüne niçin bu kadar inandığını açıklamıyor. Ve de benim kafamı kurcalayıp duran *Helen Halliday*, *şimdi nerede?* Bu sorunun yanıtı yok. Çünkü *Helen*'den bir daha hiç haber alınamaması bana mantıkdışı gibi geliyor. Diyelim ki, *Helen*'in yazdığı iki mektup gerçekten onun elinden çıkmıştı, peki ondan sonra ne oldu? Neden bir daha hiç mektup yazmadı? *Helen* erkek kardeşiyle çok iyi anlaşıyordu, besbelli, adam da kardeşine çok bağlıydı ve de hep öyle olmuştu. Ağabey belki de kız kardeşinin davranışlarını onaylamıyordu, ama bu onun kız kardeşinden bir daha asla haber almamayı beklediğini göstermez ki. Bana sorarsanız, bu husus da Dr. Kennedy'yi endişelendiriyor. O zaman, Dr. Kennedy'nin bize anlattığı hikâyeyi doğru kabul ettiğini düşünelim. Kız kardeşinin evi terk etmesi ve *Kelvin*'in bunalıma girmesi. Fakat Dr. Kennedy, kız kardeşinden bir daha haber almamayı beklemiyordu. Sanırım yıllar gelip geçerken kardeşinden hiç haber alamaması, *Kelvin Halliday*'in bunalım geçirdiği sırada karısını öldürdüğünü ısrarla söylemesi ve sonunda intihar etmesi. Adamın zihnini korkunç bir şüphenin sarmasına neden oldu. Ya *Kelvin Halliday*'in hikâyesi *doğru* ise? Binbaşı, *Helen*'i gerçekten *öldürmüş* ise? *Helen*'den hiçbir haber yok ve kuşkusuz kadın bir başka yerde ölmüş olsaydı, ağabeyine haber vermez miydiler? Dr. Kennedy'nin neden bizim ilanı görür görmez harekete geçtiğini açıklıyor. Dr. Kennedy, kız kardeşinin nerelerde olduğunu neler yaptığını öğrenmenin bir yolunu bulmayı ümit ediyordu. Birisinin *Helen* gibi birdenbire ve *hiç iz* bırakmadan ortadan kaybolması kesinlikle normal değil. Sadece bu bile kuşku uyandıran bir durum."

Miss Marple, "Size katılıyorum," dedi. "Fakat tahmin ettiğimiz ikinci sonuç nedir, Bay Reed?"

Giles yavaş yavaş konuştu. "Ben de o ikinci sonucu düşünüyordum," dedi. "Biliyorsunuz, bu gerçekten inanılması zor ve de hayli ürkütücü. Çünkü bu şeyi kapsıyor... nasıl anlatayım... yani bir tür *kötülüğü*..."

Agatha Christie

Gwenda, "Evet," dedi. "Kötülük en doğru söz. Ben bile pek de akla uygun bir şey olmadığını düşünüyorum..." Genç kadın korkuyla ürperdi.

Miss Marple, "Sanırım doğru bir düşünce bu," dedi. "Biliyorsunuz çevremizde tahmin edilemeyecek kadar çok şey... yani gariplik var... Ben bazılarını gözlerimle gördüm."

Miss Marple'ın yüzünde düşünceli bir ifade belirmişti.

Giles, "Görüyorsunuz ya," dedi. "Hiçbir *normal* açıklama olamaz. Ben bu kez de akla hayale sığmayacak varsayımı, yani Kelvin Halliday'in karısını *öldürmediğini* ama büyük bir içtenlikle cinayeti işlediğine *inandığını* kabul ediyorum. Dürüst bir adam olduğuna inandığım Dr. Penrose da anlaşılan böyle düşündü. Halliday ile ilk kez karşılaştığı zaman karısını öldürmüş ve de polise teslim olmak isteyen biriyle tanıştığına inanmıştı. Daha sonra ise Dr. Kennedy'nin gerçeğin böyle olmadığına ilişkin açıklamasını benimsemek zorunda kaldı. Halliday'in karmaşık ve sabit fikirlerin ya da her neyse bir şeylerin kurbanı olduğunu kabullendi. Ama aslında bu çözüm onun hiç de hoşuna gitmemişti. Aslında bu tipleri çok görmüştü, ama Halliday bu belirli hasta tiplerine hiç benzemiyordu. Ancak Halliday'yi daha iyi tanıdıkça, bu adamın bir kadını hangi koşullar altında olursa olsun asla boğazını sıkıp öldüremeyeceğine inanmıştı. Bu nedenle de sabit fikir teorisini kabul etti, ama hâlâ bazı kuşkuları vardı. Bu da sadece bir teorinin olaylarla uyum sağlayacağını gösteriyor. Yani Halliday, karısını öldürdüğüne *bir başkası* tarafından inandırılmıştı. Yani böylece X'e gelmiş oluyoruz.

"Olayları dikkatle incelersek, hiç değilse bu teorinin gerçek *olabileceğini* kabul edebiliriz, diye düşünüyorum. Halliday'in ifadesine göre, adam o akşam eve gelmiş, yemek odasına gidip genellikle *her zaman yaptığı* gibi bir kadeh içki hazırlamış ve daha sonra da yandaki odaya gitmişti. Masanın üzerinde duran mektubu görmüş ve birden kendini kaybetmişti.

Uyuyan Öliim

Giles konuşmasına ara verdi, Miss Marple söylenenleri onayladığını belli etmek için başını salladı. Genç adam da tekrar konuşmaya başladı:

"Diyelim ki, Halliday kendini kaybetmemişti, mesele uyuşturucuyla ilgiliydi. Viskiye katılan ve insana kendini kaybettiren damlalardan biri. Bundan sonra olanlar çok açık değil mi? X, Helen'i holde boğmuştu, fakat daha sonra cesedi yukarı çıkarıp olaya bir *ihtiras cinayeti* süsü vermek için kadını yatağa yatırdı. Kelvin kendine geldiği zaman manzara böyleydi ve zavallı adamcağız, karısını sürekli kıskandığı için, *onu kendisinin öldürdüğüne inanıyor*. Kelvin daha sonra ne yapıyor? Kayınbiraderini bulmaya gidiyor, adam kasabanın diğer tarafında ve de Halliday, onu bulmaya yayan gidiyor. Bu da X'e bundan sonraki oyununu hazırlaması için zaman kazandırıyor. Giyecekleri toplayıp bir bavula yerleştirdikten sonra cesedi de ortadan kaldırıyor, ama doğrusu katilin cesedi ne yaptığını, nereye sakladığını bilemiyorum." Giles öfkeli bir sesle sözlerini bitirdi.

Miss Marple, "Böyle konuşmanız beni çok şaşırttı, Bay Reed," dedi. "Sorunu çözerken bazı zorluklarla karşılaşabiliriz demek bence daha doğrudu. Neyse siz lütfen devam edin."

Giles, "*Hayatındaki erkekler kimlerdi?*" sorusunu tekrarladı. Trenle geri dönerken bu soruyu bir gazetede okudum. Bu başlık beni meraklandırdı, aslında meselenin en can alıcı noktası da bu değil mi? Eğer düşündüğümüz gibi bir Bay X var ise, onun hakkında bütün bildiğimiz... bu adamın kelimenin tam anlamıyla Helen için çıldırdığı."

Gwenda, "Bu nedenle de adam babamdan nefret etti. Ve de onun acı çekmesini istedi," dedi.

Giles, "İşte geldik bu noktada takıldık," dedi. "Helen'in nasıl bir kız olduğunu biliyoruz..." Giles sözlerine devam edemedi.

Gwenda cümlenin sonunu getirdi. "Erkek delisi."

Bayan Marple birden sanki konuşacakmış gibi başını kaldırdı sonra vazgeçti.

Agatha Christie

Giles konuşmaya devam etti. "...ve de Helen'in güzel olduğunu biliyoruz. Fakat kocasının dışında hayatına giren erkeklerin kimler olduğunu bilmiyoruz. Belki birkaç erkek vardı..."

Miss Marple başını iki yana salladı.

"Buna hiç ihtimal vermem. Biliyorsunuz, Helen çok gençti. Ama sizin sözleriniz de tam olarak gerçekleri yansıtmıyor. Sizin 'onun hayatındaki erkekler' tanımlamanız hakkında biz de bir şeyler biliyoruz. Örneğin Helen'in evleneceği erkek vardı..."

"Ah evet... şu avukat genç değil mi? Adamın adı neydi?"

Miss Marple, "Walter Fane," dedi.

"Evet ama onu hesaba katamazsınız. Adam Malaya veya Hindistan ya da öyle bir yerdedi."

"Acaba gerçekten öyle miydi? Bildiğiniz gibi çay yetiştiricisi olmayı sürdürmedi, bunu biliyorsunuz." Miss Marple sözlerine devam etti. Adam buraya geri döndü ve aile şirketine çalışmaya başladı, şimdi de şirketin en büyük hissedarı.

Gwenda bağırdı. "Belki de adam, Helen'in peşinden buraya gelmiştir."

"Bunu yapmış olabilir. Bilmiyoruz."

Giles merakla yaşlı hanımefendiye bakıyordu.

"Bütün bunları nasıl öğrendiniz?"

Miss Marple özür dileyen bir tavırla hafifçe gülümsedi.

"Biraz dedikodu yaptım. Dükkânlarda ve otobüs beklerken. Malum, yaşlı hanımlar meraklı olurlar. Evet, insan bu sayede çevrede olup bitenlerden haber alabiliyor."

Giles düşünceli bir tavırla, "Walter Fane," dedi. "Helen onun teklifini geri çevirmiş. Bu da onu kimbilir nasıl sarsmıştır. Adam hiç evlendi mi?"

Miss Marple, "Hayır," dedi. "Annesiyle birlikte yaşıyor. Hafta sonu onlara çaya gideceğim."

Uyuyan Ölüm

Gwenda birden, "Hakkında bir şeyler bildiğimiz bir başkası daha var," dedi. "Helen okuldan ayrıldığı zaman birisiyle nişanlanmış, hiç ona uygun olmayan birisiyle, Dr. Kennedy böyle dedi. Bu adamın *neden* istenmeyen biri olduğunu doğrusu merak ediyorum."

Giles, "Böylece Helen'in hayatındaki erkeklerin sayısı ikiye çıkıyor," dedi. "İkisinden herhangi biri kin tutmuş olabilir, iki erkek belki de aralarında meseleyi büyüttükçe büyüttüler... Belki de ilk delikanlının akli dengesi bozuktur."

Gwenda, "Bunu bize Dr. Kennedy açıklayabilir," dedi. "Ancak böyle bir açıklama yapmasını istemek biraz zor olabilir. Yani demek istiyorum ki, hayal meyal hatırlayabildiğim üvey annem hakkında sorular sormamın hiçbir sakıncası olmaz. Fakat onun evlenmeden önce yaşadığı aşk serüvenleri hakkında bilgi almaya kalkışırsam, bunun nedenini açıklamak zor olur. İnsanın hemen hemen hiç tanımadığı üvey annesini bu kadar merak etmesi yadırganır."

Miss Marple, "Belki de bunları öğrenmenin başka yolları vardır," dedi. "Ah, evet, sanırım zaman ve sabır sayesinde istediğimiz bilgiyi elde edebiliriz."

Giles, "Zaten elimizde iki ihtimal var," dedi.

Miss Marple, "Sanırım, üçüncü bir ihtimalin daha varlığını düşünebiliriz," dedi. "Tabii bu sadece bir hipotezden ibaret olacak, ama olayların nasıl geliştiğini dikkate alırsanız bu teorinin de sağlam temellere dayandığını görebilirsiniz."

Gwenda ile Giles biraz da şaşırmış gibi yaşlı kadına baktılar.

Miss Marple da hafifçe kızarak, "Bu sadece bir tahmin," dedi. "Helen Kennedy genç Fane ile evlenmek için Hindistan'a gitti. Genç adama öyle çılgınca âşık falan olmadığı ortada, sadece ondan hoşlanıyordu ve hayatını onunla geçirmeye hazırdı. Ancak Helen, Hindistan'a varır var-

Agatha Christie

maz, nişanı bozup geri dönebilmek için erkek kardeşinden telgrafla para istiyor. Neden?"

Giles, "Belki fikrini değiştirdi," dedi. Miss Marple ile Gwenda, genç adama, onu hor gören bir ifadeyle baktılar.

Gwenda, "Helen elbette fikrini değiştirdi," dedi. "Bunu biliyoruz, Miss Marple bunun nedenini öğrenmek istiyor."

Giles laf olsun diye, "Sanırım kızlar çok sık karar değiştirebiliyorlar," dedi.

Miss Marple, "*Belirli bazı koşullar altında*," dedi.

Miss Marple'ın sözlerinde yaşlı hanımefendilerin çok az kelime kullanarak bazı gerçekleri ima edebilecekleri gerçeği gizliydi.

Giles, "Adamın yaptığı bir şey..." diye söze başlayınca, Gwenda, onun sözünü kesti.

"Elbette," dedi. "Başka bir erkek vardı!"

Gwenda ile Miss Marple gururla birbirlerine baktılar, erkeklere asla yer verilmeyen bir kuruma katılmış olmanın ayrıcalığına sahiptiler.

Gwenda emin bir tavırla konuştu. "Gemide. Hindistan'a giderken!"

Miss Marple, "Sürekli bir arada olmanın sağladığı yakınlık," dedi.

Gwenda, "Ay ışığında geminin güvertesinde gezinmeler," dedi. "Yani buna benzer şeyler. Sadece... bunun ciddi bir yakınlaşma olduğu kesin," dedi. "Öyle gelip geçici bir flört değil."

Miss Marple, "Ah, evet," dedi. "Sanırım ciddi bir ilişkiymiş."

Giles sordu. "Peki öyleyse o zaman Helen niçin onunla evlenmemiş?" diye sordu.

Gwenda yavaş yavaş, "Belki de adam aslında ondan çok fazla hoşlanmıyordu," dedi. Sonra başını salladı. "Hayır, sanırım Helen her şeye rağmen Walter Fane ile evlenecekti. Ah tabii, benimkisi de kesinlikle aptallık. Evli bir erkek."

Gwenda zafer kazanmış biri gibi kasılarak Miss Marple'a baktı.

Uyuyan Ölüm

Miss Marple da, "Kesinlikle öyle," dedi. "Bence hikâye şöyle gelişti: Birbirlerine âşık oldular, belki de ümitsizce. Ama adam belki evliydi, belki çocukları da vardı ve muhtemelen dürüst biriydi... eh tabii bu yüzden de ilişkinin sonu geldi."

Gwenda, "Ancak Helen bu durumda Walter Fane ile evlenmeyi göze alamazdı. Bu nedenle de kardeşine telgraf çekip geri döndü. Evet tahminler birbirine uyuyor. Ve de Helen gemiyle geri dönerken babamla karşılaştı."

Gwenda sustu, anlattıklarının üzerinde düşünmeye çalıştı.

Gwenda, "Aslında birbirlerince çılgınca âşık değildiler, sadece birbirlerinden etkilenmişlerdi... ve bir de ben vardım. İkisi de çok mutsuzdu... birbirlerini teselli etmeye çalıştılar. Babam, Helen'e annemden söz etti, Helen de belki diğer adamı anlattı... Evet... tabii..."

Gwenda günlüğün sayfalarını karıştırdı.

"Onun hayatında birisinin olduğunu biliyordum. Helen gemide bana o kadarını açıkladı, sevdiği ama evlenemediği birisi vardı."

"Evet -tamam işte- Helen ile babam, birbirlerinin eşi olduklarını düşünüyorlardı ayrıca bakıma muhtaç bir de ben vardım. Helen, babamı mutlu edebileceğini düşündü ve belki sonunda kendisinin de mutlu olabileceğine inanmak istedi."

Gwenda sustu. Miss Marple'a başını salladı ve neşeyle, "İşte hepsi bu," dedi.

Giles afallamış gibiydi.

"Kusura bakma ama Gwenda, sen kafanda pek çok şeyi uyduruyorsun ve sonra da bunlar gerçekmiş gibi davranıyorsun."

"Anlattıklarımın hepsi gerçekten yaşandı. Yaşanmış olmaları gerekiyor. Ve bu da bizi üçüncü biriyle yani X ile karşılaştırıyor."

Agatha Christie

"Yani kim?..."

"Şu evli adamdan söz ediyorum. Onun nasıl biri olduğunu bilmiyoruz. Hiç de iyi biri olmayabilir. Biraz kaçık biri de olabilir. Helen'in peşinden buraya gelmiş olması da mümkün..."

"Şimdi de adamın onun peşinden Hindistan'a gittiğini söylüyorsun."

"Canım, insanlar Hindistan'dan geri dönebilirler, öyle değil mi? Walter Fane döndü ya. Yaklaşık bir yıl kadar sonra. Ben bu adamın *geri döndüğünü* iddia etmiyorum, ama bu da bir ihtimal. Sizler hep Helen'in hayatındaki erkekleri merak ediyorsunuz. Bildiğimiz üç erkek var. Walter Fane adını bilmediğimiz bir genç adam ve evli bir erkek..."

Giles, karısının sözünü tamamladı. "Gerçekte yaşayıp yaşamadığını bilmiyoruz."

Gwenda, "Bunu öğreneceğiz," dedi. "Öyle değil mi, Miss Marple?"

Miss Marple da, "Zaman ve sabırla pek çok bilinmeyeni ortaya çıkarabiliriz," dedi. "Şimdi katkıda bulunma sırası bende. Bugün kumaş dükânında şans eseri yaptığım çok yararlı küçük bir konuşmanın sonunda, bizim ilgilendiğimiz dönemde St. Catherine'de aşçılık yapan Bayan Edith Pagett'in hâlâ Dillmouth'da olduğunu öğrendim. Kadının, kız kardeşi burada bir şekerçi ile evlenmiş. Sanırım senin onunla görüşmek istemeni kimse yadırgamayacaktır, Gwenda. Bu kadın bize geçmişle ilgili pek çok gerçeği anlatabilir."

Gwenda, "İşte bu harika," dedi. Sonra, "Ben başka bir şey daha düşündüm," diye ekledi. "Ben yeni bir vasiyet hazırlayacağım. Öyle somurtma, Giles. Paramı yine sana bırakacağım. Fakat vasiyetimi Walter Fane'e hazırlatacağım."

Giles, "Gwenda, lütfen dikkatli ol," dedi.

Gwenda, "Vasiyet hazırlamak son derece doğal bir iş. Ayrıca adamı konuşturmak için bulduğum yolun çok isabetli olduğuna inanıyorum."

Uyuyan Ölüm

Her neyse, ben o adamı görmek istiyorum. Onun nasıl biri olduğunu görmeliyim ve de acaba..."

Gwenda cümlesini tamamlamadı.

Giles, "Beni asıl şaşırtan, gazetede yayınlanan ilana başka hiç kimse-
nin cevap vermemesi. Örneğin şu Edith Pagett..."

Miss Marple başını iki yana salladı. "Böyle küçük yerlerde insanların böyle bir konu hakkında karar vermeleri uzun sürer," dedi. "Bu insanlar kuşkucudurlar. Her şeyi ince ince düşünmek isterler."

Bölüm 12

Lily Kimble

Lily Kimble tavada cızırdayan kızarmış patateslerin yağını süzebilmek için mutfak masasının üzerine birkaç eski gazete yaydı. Günün moda melodilerinden birini hafif hafif mırıldanarak öne doğru eğildi, masa üzerindeki gazeteye şöyle bir göz attı.

Sonra birdenbire mırıldanmayı kesip bağırdı. "Jim... Jim. Şunu dinler misin?"

Az konuşan yaşını başını almış biri olan Jim Kimble mutfakta evyede yüzünü yıkıyordu. Karısına cevap vermiş olmak için en çok sevdiği tek heceli sözcüğü kullandı: "Hıı."

"Gazetede bir ilan var. Kızlık soyadı Kennedy olan Bayan Helen Spenlove Halliday hakkında bilgi sahibi olanların Southampton Row'da Bayan Reed ve Hardy'ye başvurmaları rica olunur. Benim anladığım kadarıyla bunlar, Bayan Halliday'den söz ediyorlar, hani benim St. Catherine's'de çalıştığım zaman tanıdığım kadın yani. Kadınla kocası, o villayı Bayan Findeyson'dan kiralamışlardı. *Kadının* adı Helen'di. Bu doğru... Evet, kadın şu bana sürekli bademciklerimi aldırmam gerektiğini söyleyen Doktor Kennedy'nin kız kardeşiydi."

Bayan Kimble tavayı ustalıkla sallayıp patatesleri tavaya yerleştirirken kısa bir sessizlik oldu. Jim Kimble da askıda dönen havluya yüzünü kurularken ağzının içinde bir şeyler mırıldandı.

Uyuyan Ölümler

Bayan Kimble yeniden konuşmaya başladı. "Tabii bu eski bir gazete," dedi. Sonra da gazetenin yayın tarihine baktı. "Aşağı yukarı bir hafta önce yayınlanmış. Hatta belki daha da eski. Acaba bu ilan neden verildi? Acaba bu işte para var mı, ne dersin Jim?"

Bay Kimble yine, "Hıı," demekle yetindi.

Bayan Kimble, "Bir vasiyet falan söz konusu olabilir," diye fikir yürüttü. "Ah aradan çok uzun zaman geçti."

"Hıı."

"On sekiz yıl geçti aradan, belki de daha fazla. Acaba şimdi bütün bunlarla neden ilgileniyorlar dersin? Polisle bir ilgisinin olmadığını düşünüyorsun, değil mi, Jim?"

Bay Kimble, "Her neyse..." dedi.

"Şey, benim her zaman ne düşündüğümü biliyorsun." Bayan Kimble esrarlı bir tavırla konuştu. "Seninle çıktığım günlerde sana neler dediğimi hatırlarsın. Kadın için adamın biriyle kaçtı diyorlardı. Zaten erkekler, eşlerini ortadan kaldırıncaya, hep bunu ileri sürerler. İnan bana, bu olay bir cinayetti. Sana o zaman da bunu söylemiştim, Edie'ye de söyledim, ama o bunu hiçbir şekilde kabul edemeyeceğini belirtti. Zaten hiç hayal gücü yoktu, Edie'nin aklı böyle şeyleri almazdı. Helen'in yanında götürdüğü iddia edilen giyecekler... hiç de uygun şeyler değildiler, yani ne demek istediğimi anlıyorsan. Giyecekleri doldurmak için bir bavul ile bir çanta ve bunları doldurmaya yetecek kadar giyecek evden götürülmüştü, fakat o giyecekler uygun şeyler değildiler. Edie'ye de bunu söyledim. "Bak sözlerime dikkat et, beyefendi, onu öldürüp mahzene sakladı," demiştim. Fakat aslında ceset mahzende değildi. Çünkü şu İsviçreli dadı, pencereden bakarken bir şey görmüş. Kadının benimle birlikte sinemaya gelmesini istedim, oysa bebek odasından hiç ayrılmaması gerekirdi -fakat dediğim gibi bebek gece hiç uyanmıyordu- çok usluymuş, her gece yatağında mışıl mışıl uyuyordu. 'Ayrıca madam da akşamları asla bebek odasına uğramaz,' de-

Agatha Christie

dim. "Benimle birlikte dışarı çıkarsan kimsenin haberi olmaz." Dadı, benim dediğimi yaptı. Eve döndüğümüz zaman, kıyamet kopuyordu. Doktor gelmişti, beyefendi hastaydı ve giyinme odasında uyuyordu. Doktor da onunla ilgileniyordu ve işte o zaman beyefendi, bana gıycekleri sordu. Bunda şaşılacak bir şey yoktu. Ben de hanımın çok yakından ilgilediği o adamla kaçtığını düşündüm... üstelik adam da evliydi... Edie ikimizin bir boşanma davasına adımızın karıştırılmasını istemediğini ve Tanrı'ya bunun için yalvardığını söyledi. Sahi o adamın adı neydi? Hatırlayamıyorum. Adının baş harfi M miydi... galiba... yoksa R miydi? Tanrı bize yardım etsin, insanın hafızası zayıflıyor işte."

Bay Kimble musluğun başından geri döndü. O an için önemsiz görünen meselelere aldırmadan akşam yemeğinin hazır olup olmadığını sordu.

"Hemen patateslerin yağın süzeyim... Bir saniye bekle, başka bir gazete getireyim. Bunu saklayalım diyorum. İlanı verenin polis olmadığı kesin, bunca yıl sonra bu ilanı vermezler. Belki avukatlardır. Kuşkusuz para söz konusudur. Fakat ilanda bir çıkardan söz edilmiyor... ama yine de olabilir... Keşke bana açıklama yapabilecek birini tanısaydım. İlanda, Londra'da bir adrese yazılması isteniyor fakat böyle bir şey yapmak istediğimden de emin değilim... Londra'da bir sürü insana açıklama yapamam. Sen ne diyorsun, Jim?"

Bay Kimble aç aç balıkla kızarmış patateslere bakarken, "Hı," dedi. Tartışma böylece ertelendi.

Bölüm 13

Walter Fane

I

Gwenda geniş maun masanın karşısından Bay Walter Fane'e baktı.

Genç kadının karşısında gördüğü kişi oldukça yorgun görünen, müşfik ifadeli, ama dikkat çekmeyen bir yüze sahip elli yaşlarında biriydi. Gwenda, onunla bir kez karşılaşmış olsa, ikinci karşılaşmada adamı hatırlayamayacağını düşündü... Çağdaş deyimle kişiliksiz biriydi. Adam ağır ağır, kelimeleri dikkatle seçerek hoş bir sesle konuşmaya başladı. Gwenda, onun büyük bir ihtimalle çok iyi bir avukat olduğunu düşündü.

Genç kadın yavaşça büroya bir göz attı; firmanın büyük ortağının bürosuydu burası. Gwenda büronun Walter Fane'e çok yakıştığını düşündü. Büronun eşyası çok eski görünümlü, ama Victoria dönemine ait sağlam malzemeye yapıldığı belliydi. Duvarlara dayalı dosya dolapları vardı ve üzerlerine bölgenin saygın kişilerinin adları yazılmıştı. Sir John Vavasour-Trench. Lady Jessup. Arthur Ffoulkes. Müteveffa.

Yukarı doğru itilerek açılan, camları oldukça kirli görünen pencere-lerden yandaki on yedinci yüzyıldan kalma evin sağlam duvarına yaslanmış duran kare şeklinde bir arka bahçe görünüyordu. Burada süslü ya da güncel bir şey yoktu, ama görüntü öyle sefil de değildi. İlk bakışta dağınık

Agatha Christie

bir büro izlenimi uyandırıyor, üst üste yığılmış kutular ve üzeri darma-
dağınık çalışma masası, raflarına hukuk kitapları gelişigüzel yığılmış ki-
taplıklarıyla gerçekten dağınık gibiydi burası. Fakat aslında bu büro iste-
diği bir şeyi anında bulabilen birisinin çalışma mekânıydı.

Walter Fane'in mürekkep kaleminin cızırtısı kesildi. Adam ağır ağır
yüzüne yayılan gülümsemesiyle Gwenda'ya baktı.

"Bana kalırsa, her şey açık seçik ortada, Bayan Reed," diye Walter
Fane sözlerine devam etti. "Çok basit bir vasiyetname. İmza işi için ne za-
man buraya gelebilirsiniz?"

Gwenda, adama o ne zaman isterse gelebileceğini söyledi. Onun hiç
acelesi yoktu.

Gwenda, "Biliyor musunuz, bizim de bu yörede bir evimiz var. Hillsi-
de."

Walter Fane notlarına göz atarken, "Evet," dedi. "Siz bana adresi ver-
miştiniz."

Adamın tenor sesinin tonunda hiçbir değişiklik olmadı.

Gwenda, "Çok güzel bir ev," dedi. "Biz çok seviyoruz."

Walter Fane gülümsedi. "Gerçekten mi? Ev sahilde mi?"

Gwenda, "Hayır," dedi. "Sanırım adı da değiştirilmiş. Eskiden St.
Catherine'miş."

Bay Fane kelebek gözlüğünü çıkardı. İpekli bir mendil ile camlarını
temizlerken gözlerini masasına dikmişti.

"Ah evet, o villa Leahampton Yolu'nda değil mi?"

Bay Fane başını kaldırdı. Gwenda da sürekli gözlük kullananların
gözlüksüz çok farklı göründüklerini düşündü. Adamın gözleri soluk kur-
şuni renkteydi ve de garip bir şekilde zayıf görünüyorlardı. Üstelik sanki
adam belli bir noktaya bakamıyor gibiydi.

Gwenda bu özelliği nedeniyle adamın yüzünün sanki gerçekte orada
değilmiş hissini uyandırdığını düşündü.

Uyuyan Ölümler

Walter Fane gözlüklerini tekrar taktı. O avukatlara özgü sesiyle, "Sanırım, evliliğiniz nedeniyle bir vasiyetname hazırladığınızı söylemişsiniz," dedi.

"Evet. Fakat o vasiyetnamede, daha sonra ölen akrabalarım da bir şeyler bırakmıştım, işte bu nedenle yeni bir vasiyetname hazırlamanın çok daha kolay olacağını düşündüm; özellikle de artık sürekli burada kalacağımıza göre..."

Walter Fane başını salladı.

"Evet, çok doğru bir düşünce. Şey sanırım, artık her şey açık seçik ortada, Bayan Reed. Öbür gün büroya uğrayabilirseniz çok iyi olur. Sabah on bir sizin için uygun mu?"

"Evet, bu saat çok uygun."

Gwenda ayağa kalkınca Walter Fane de aynı şeyi yaptı.

Gwenda daha önce provasını yaptığı şekilde hızlı hızlı konuştu. "Sizi özellikle seçtim çünkü sanırım... yani inanıyorum ki, demek istedim... bir zamanlar siz benim... benim annemi tanıyormuşsunuz."

"Gerçek mi bu?" Walter Fane biraz daha sıcak bir tavır takınmaya çalıştı. "Annenizin adı neydi?"

"Halliday. Megan Halliday. Sanırım... yani bana anlatılanlara göre bir zamanlar siz annemle nişanlı imişsiniz."

Duvardaki saat çalmaya başladı. Bir iki, bir iki, bir iki...

Gwenda birden kalp atışlarının hızlandığını fark etti. Walter Fane ne kadar da sakin görünüyordu. Yüzünde en ufak bir ifade yoktu. Böyle bazı evler vardı. Tüm perdeleri kapatılmış bir ölüyü barındıran bir ev gibi yani. (Bunlar ne budalaca düşünceler, Gwenda!)

Walter Fane sesi ve tavırları hiç değişmeden, konuştu. "Hayır, ben sizin annenizi hiç tanımadım, Bayan Reed. Fakat vaktiyle kısa bir süre için Helen Kennedy ile nişanlı kaldım, o da daha sonra Binbaşı Halliday ile evlendi, onun ikinci eşi oldu."

Agatha Christie

"Oo anlıyorum. Benimkisi de ne büyük aptallık. Ben her şeyi karıştırmışım. Sözüünü ettiğim kişi Helen'di, yani benim üvey annem. Tabii bütün bunlar ben çok küçükken olmuş. Babamın ikinci evliliği sona erdiği zaman ben küçük bir çocuktum. Fakat birisinden sizin bir zamanlar Hindistan'da Bayan Halliday ile nişanlandığınızı duymuştum -ve tabii bu kişinin benim öz annem olduğunu düşündüm- yani Hindistan yüzünden demek istedim... Babam, annemle Hindistan'da tanışmış."

Walter Fane, "Helen Kennedy, Hindistan'a benimle evlenmek için gelmişti," dedi. "Sonra fikrini değiştirdi. Gemiyle İngiltere'ye dönerken, sizin babanızla tanıştı."

Duygudan yoksun bir açıklamaydı bu. Gwenda hâlâ perdeleri sıkı sıkı kapalı bir evi düşünmekten vazgeçemiyordu.

Genç kadın, "Yoksa pot mu kırdım?" dedi.

Walter Fane gülümsedi; ağır ağır yüzüne yayılan hoş bir gülümsemedi bu. Perdeler açılmıştı.

Walter Fane, "On dokuz yirmi yıl önceydi, Bayan Reed," dedi. "Aradan bu kadar uzun zaman geçtikten sonra insanın gençlik sorunlarının ve çılgınlıklarının bir anlamı kalmıyor. Demek siz Halliday'in küçük kızı-sınız. Babanızla Helen'in gerçekten burada, yani Dillmouth'da bir süre yaşadıklarını, herhalde biliyorsunuz değil mi?"

Gwenda, "Ah, evet," dedi. "Zaten buraya gelmemizin asıl nedeni de bu. Kuşkusuz Dillmouth'u hiç hatırlamıyorum, fakat İngiltere'nin neresinde yaşayacağımıza karar vermeden önce ilk olarak Dillmouth'a gelip buranın nasıl bir yer olduğunu öğrenmek istedim ve de Dillmouth'u o kadar beğendim ki, başka yerleri araştırmaya gerek kalmadan buraya yerleşmemize karar verdim. Ne şans değil mi? Uzun süre önce ailemin yaşadığı evi satın aldık."

Walter Fane, "Evi hatırlıyorum," dedi. Yine o ağır ama hoş gülümsemesi yüzünde belirdi. "Siz beni hatırlamayabilirsiniz, Bayan Reed, ama sizi sırtımda taşıdığımı hatırlıyorum."

Uyuyan Ölümler

Gwenda güldü.

"Gerçekten mi? O halde siz kesinlikle eski bir dostsunuz. Sizi hatırlamış gibi davranmam... o zamanlar iki buçuk üç yaşlarında olduğumu sanıyorum... Siz Hindistan'dan izinle mi dönmüştünüz? Ya da öyle bir şey mi vardı?"

"Hayır, ben Hindistan'dan bir daha geri dönmek üzere ayrıldım. Oraya çay bitkisi yetiştirmek için gitmiştim fakat oradaki yaşama uyum sağlayamadım. Babamın izinden yürümek için yaratılmışım ve böylece maceradan yoksun bir taşra avukatı olmam kaçınılmazmış, hukuk sınavlarımın hepsini çok önceden geçtiğim için geri döner dönmez firmada çalışmaya başladım." Walter Fane kısa bir duraklamadan sonra, "İşte o gün bugündür, buradayım."

Gwenda içinden on sekiz yılın pek de o kadar uzun bir süre sayılamayacağını düşündü.

Sonra da Walter Fane tavrını biraz değiştirerek Gwenda ile tokalaştı ve, "Sizinle eski dostlar sayıldığımıza göre, bir gün eşinizle birlikte anneye çaya gelmelisiniz. Anneme söylerim size yazar. Burada perşembe günü saat on birde buluşuyoruz değil mi?"

Gwenda bürodan çıkıp merdivenlerden aşağıya indi. Merdiven altında büyük bir örümcek ağı vardı. Ağın tam ortasında da solgun, dikkat çekmeyen bir örümcek duruyordu. Gwenda bunun gerçek örümceğe benzemediğini düşündü. Şu tombul sinekleri yakalayıp afiyetle yiyen örümceklere hiç benzemiyordu. O daha çok hayalet bir örümcek gibiydi. Aslında biraz da Walter Fane'i hatırlatıyordu.

II

Giles, eşini rıhtımda karşıladı.

Genç adam, "Ee?" diye sordu.

Gwenda, "Avukat o zamanlar burada Dillmouth'daymış," dedi. "Yani Hindistan'dan döndükten sonra demek istedim. Çünkü beni sırtında taşı-

Agatha Christie

miş. Fakat o hiç kimseyi öldürmüş olamaz, bu mümkün değil. O bir katile yakışmayacak derecede sessiz ve müşfik. Gerçekten çok efendi biri, fakat insanın hiçbir zaman varlığını fark edemeyeceği tiplerden. Bilirsin işte, böyleleri partilere katılırlar, fakat onların partiden ayrıldıklarını fark etmezsin. Bence o son derece dürüst ve annesine çok bağlı, üstelik pek çok meziyeti olan biri. Fakat kadınlar açısından son derece sıkıcı. Helen ile arasındaki buzları neden eritemediğini çok iyi anlıyorum. Efendi ve insana güven veren iyi bir koca adayı ama insan onunla evlenmek istemez."

Giles, "Vah zavallı," dedi. "Ben de onun Helen'i delicesine sevdiğini düşünmüştüm."

"Ah, bilemiyorum... Bence böyle düşünmek hata. Neyse, onun şu bizim korkunç katilimiz olmadığı kesin. Benim kafamdaki katil tipine hiç uymuyor."

"Ama sen katiller hakkında pek fazla bir şey bilmiyorsun değil mi, tatlım?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Şey... şu sessiz sakın Lizzie Borden aklıma geldi de... onun cinayeti işlemediğini sadece jüri söyledi. Bir de şu Walter var. Sessiz bir adamcağızdı, jüri onun karısını öldürdüğü iddiasında ısrar etti, ama cezası bozuldu. Bir de Armstrong vardı... Adamcağız kendi halinde biriydi. Ben katillerin özel tipler olduklarını sanmıyorum."

"Ben de gerçekten Walter Fane'e ihtimal vermiyorum..."

Gwenda birden sustu.

"Ne var?"

"Hiç canım."

Fakat Gwenda, Walter Fane'in ona ilk kez St. Catherine'den söz ettiği sırada gözlük camlarını temizlerken gözlerindeki donuk bakış hatırlamıştı.

Gwenda kuşkuyla, "Belki de," dedi. "Adam Helen için *çıldırıyordu*..."

Bölüm 14

Edith Pagett

Bayan Mountford'un evinin arka tarafındaki hole açılan büyük rahat bir oda vardı. Üzeri örtülü yuvarlak bir masa, modası geçmiş birkaç koltuk, duvara dayalı, sert görünüşlü, ama yayları umulmayacak derecede esnek bir kanepede dikkat çekiyordu. Şöminenin üzerinde porselen köpek bibloları ve başka süs eşyaları dikkat çekiyordu. Ayrıca Prenses Elizabeth ile kız kardeşi Prenses Margaret Rose'un çerçeve içindeki renkli fotoğrafı da duvara asılmıştı. Bir başka duvarda ise kralın denizci üniformasıyla bir fotoğrafı ile Bay Mountford'un bir grup başka fırıncı ve şekerçiyle birlikte çekilmiş fotoğrafları göze çarpıyordu. Deniz kabuklarıyla yapılmış bir resim ve ayrıca Capri'deki yemyeşil denizin suluboya bir resmi asılıydı. Daha başka da bir sürü şey vardı, bunların hiçbirisi güzelliğe ya da daha yüksek bir yaşam standardını göstermiyordu; fakat sonuçta bu oda insanların fırsat buldukça burada toplanıp eğlendikleri mutlu ve neşeli bir mekândı.

Kızlık soyadı Pagett olan Bayan Mountford kısa boylu, siyah saçlı, tombul bir kadındı, saçlarında birkaç tel beyaz saç dikkat çekiyordu. Kadının kız kardeşi Edith Pagett uzun boylu zayıf ve esmerdi. Elli yaşlarında görünmesine karşın saçlarında bir tek beyaz tel yoktu.

Agatha Christie

Edith Pagett, "Şu hale bakın, bizim küçük Bayan Gwennie'miz. Böyle konuştuğum için özür dilerim, hanımefendi, ama insan ister istemez geriye dönüveriyor," dedi. Güzeller güzeli bir bebektin, sık sık mutfağıma gelir hep 'topi topi' derdin. Bu sözcük ile üzüm tanelerini kastediyordun, ama üzüme neden topi dediğini bilemiyorum. Sana mutfakta hep üzüm verirdim. Sultana cinsi çekirdeksiz üzüm verirdim."

Gwenda dimdik duran kırmızı yanaklı kara gözlü kadına bakarken bir şeyler hatırlamaya çalıştı. Fakat hiçbir şey hatırlayamadı. Bellek insana hep zorluk çıkarırdı.

Gwenda, "Keşke bir şeyler hatırlayabilsem," diye söze başladı.

"Senin hatırlaman pek mümkün değil. O zamanlar minicik bir bebektin, evet işte öyle miniciktin. Bugünlerde hiç kimse çocuklu evlerde çalışmak istemiyor. Ben buna anlam veremiyorum. Bana göre çocuklar, eve hayat verir. Tabii bebeğin olduğu yerlerde yemek saatlerinde bazı sorunların çıkması kaçınılmazdır. Ama ne demek istediğimi anlarsanız, hanımefendi. Suç, çocukta değil dadısındadır. Dadılar, hemen her zaman sorun çıkarmayı görev sayarlar, yemek tepsileri ayaklarına götürülür, her zaman hizmet beklerler. Layonee'yi hatırlıyor musunuz, Bayan Gwennie? Özür dilerim, size Bayan Reed diye hitap etmeliydim."

"Léonie mi? O benim dadım mıydı?"

"İsviçreli kız, senin dadındı. Çok iyi İngilizce konuşamazdı. Çok alıngandı. Onun canını sıkacak bir şey söylese, hemen ağlamaya başlardı. Liz orta hizmetçisiydi. Lily Abbott. Genç bir kızdı, akıllı bir karış havada, biraz da fingirdekti. Lily, seninle hep oyun oynardı, Bayan Gwennie. Merdivenlerde saklambaç oynardınız hep."

Gwenda birden elinde olmadan ürperdi.

Merdivenler...

Genç kadın birden konuşmaya başladı. "Lily'yi hatırlıyorum. Kedinin boynuna kurdele bağlamıştı."

Uyuyan Ölüm

"Ah, bunu hatırlamanı hiç beklemiyordum. Doğum günündeydi ve Lily, kedi Thomas'ın da boynuna bir kurdele bağlanması gerektiğini söyledi. Çikolata kutularından birindeki kurdeleyi çıkardı, Thomas çılgına dönmüştü. Hemen bahçeye kaçtı ve kurdeleyi boynundan çıkarıncaya kadar başını otlara sürüp durdu. Kediler, onlara böyle oyunlar oynanmasından hiç hoşlanmazlar."

"Siyahlı beyazlı bir kediydi o."

"Çok doğru. Zavallı yaşlı Tommy'cik. Fare yakalamayı severdi. Gerçek bir fare avcısıydı." Edith Pagett sustu ve hafifçe öksürdü. "Böyle durmadan konuştuğum için beni bağışlayın, madam. Fakat konuşmak insanı eski günlerine geri götürüyor. Siz bana bir şey mi soracaktınız?"

Gwenda, "Sizin eski günlerden söz etmeniz hoşuma gidiyor," dedi. "Benim de duymak istediğim şeyler bunlar. Şey beni Yeni Zelanda'daki akrabalarım büyüttüler ve de bana babam hakkında da üvey annem hakkında da hiçbir şey anlatmadılar. Üvey annem, şey yani o hoş bir kadındı değil mi?"

"Sana gerçekten çok düşkümdü. Ah, evet seni kumsala götürür, bahçede seninle oyunlar oynardı. Anla işte, kendisi de daha çok gençti. Gerçekten, küçük bir kızdı o. Çoğu zaman onun da bu oyunlardan en az senin kadar zevk aldığını düşünürdüm. Aslında o da bir bakıma tek çocukmuş. Ağabeyi Dr. Kennedy, ondan çok çok büyümüş ve kendini kitaplarına adanmış. Üvey annen, okulda arkadaşlarıyla birlikte olmadığı zamanlar, tek başına oyun oynamak zorundaymış..."

Sırtını duvara dayamış oturan Miss Marple yumuşak bir sesle sordu. "Siz herhalde her zaman Dillmouth'da yaşadınız değil mi?"

"Ah, evet, madam. Babamın tepenin hemen arkasında Rylands adında bir çiftliği vardı. Babamın hiç oğlu olmamıştı ve annem de babamın ölümünden sonra çiftlikte çalışmayı sürdüremeyeceğini anlayınca satıp

Agatha Christie

caddenin diğerk tarafında küçük bir dükkân satın aldı. Evet, her zaman burada yaşadım."

"Ve sanırım Dillmouth'da yaşayan herkesi tanıyor olmalısınız."

"Şey elbette o zamanlar burası küçük bir yerdi. Kendimi bildim bileli yaz aylarında burası tatilcilerle dolardı. Fakat her yıl buraya gelenler efendi ve sakin insanlardı. Bugünküler gibi yanları açık otobüslerle gezen çalgın turistler değildiler. Hepsi de iyi ailelerdi, yıllar yılı otelde hep aynı odada kalırlardı."

Giles, "Herhalde Helen Kennedy'yi de Bayan Halliday adını almadan öncesinden tanıyordunuz değil mi?"

"Şey, lafın gelişi onu tanıyor sayılabilirdim, onu birkaç kez orada burada görmüş de olabilirim. Fakat villada çalışmaya başlayıncaya kadar onu doğru dürüst tanıma fırsatım olmadı."

Miss Marple, "Ve de ondan hoşlandınız değil mi?" dedi.

Edith Pagett, Miss Marple'a döndü.

"Evet, madam, onu sevmiştim," dedi. Kadının tavrında bir saldırganlık belirtisi vardı. "Başkaları ne derlerse desinler. O bana her zaman olabildiğince iyi davranmıştır. Onun yaptığını iddia ettikleri şeyleri yapabileceğine hiçbir zaman inanmadım. Öğrenince soluğum kesildi. Ama hemen belirteyim, pek çok söylenti vardı..."

Kadın nedense birden sustu ve Gwenda'ya özür dileyen bir bakış fırlattı

Gwenda ani bir kararla konuştu.

Genç kadın, "Bilmek istiyorum," dedi. "Bu arada sakın söyleyeceklerinin beni kıracağını sanma. O benim öz annem değildi..."

"Bu çok doğru, hanımefendi."

"Senin anlayacağın, biz onu bulmayı çok istiyoruz. Helen buradan çıkıp gitmiş bir daha da ondan haber alınamamış. Onun nerede yaşadığını, hatta sağ olup olmadığını bilmiyoruz. Tabii bazı nedenler var..."

Uyuyan Ölümler

Gwenda birden duraklayınca, Giles atıldı. "Yasal nedenler. Onun ölü mü yoksa hayatta mı olduğunu bilmiyoruz."

"Ah, sizi çok iyi anlıyorum, efendim. Kuzinin kocası kayıptı -Ypres Savaşı'ndan sonra- ve de onun ölü ilan edilmesini sağlamak falan çok zor oldu. Kuzinim için gerçekten çok sinir bozucu bir durumdu. Beyefendi, size gerçekten yararlı olacak bir şeyler anlatabileceksem, eh bir-bimize yabancı da sayılmayız. Bayan Gweenda ve onun 'topi'leri. O kelimeyi öyle komik bir şekilde söyledin ki..."

Giles, "Çok iyisiniz," dedi. "Eğer sizce bir sakıncası yoksa, ben hemen sorularıma başlayacağım. Anladığım kadarıyla Bayan Halliday evini birdenbire terk etmiş öyle değil mi?"

"Evet, efendim, bu hepimiz için büyük bir şok oldu, özellikle binbaşı için, zavallı adam. Tamamen çöktü."

"Size hemen bir sorum daha olacak. Helen'in birlikte kaçtığı adamın kimliği hakkında bir bilginiz var mı?"

Edith Pagett başını iki yana salladı.

"Doktor Kennedy'nin bana sorduğu soru da buydu ve ona da cevap veremedim. Lily de cevap veremedi. Ayrıca şu Layonee de bir yabancı olduğu için yaşananlar hakkında hiçbir şey bilmiyordu."

Giles, "Bilmiyor olabilirsiniz ama bir tahminde bulunamaz mısınız?" dedi. "Aradan çok uzun zaman geçtiği için tahmininiz yanlış olsa bile bunun hiç önemi olmayacak. Mutlaka kuşkulandığınız biri olmuştur."

"Şey... tabii bazı kuşkularımız vardı... Ama hemen belirtiyim, sadece kuşkulardan ibaretti. Ben kendi adıma hiçbir şey görmedim. Fakat Lily şu size söylediğim gibi, çok yaman bir kızdı ve onun bazı fikirleri vardı... uzun zamandan beri bir şeyler hissediyordu. Bize ikide birde, 'Bu sözlerime mim koyun, bu adam hanıma âşıkmiş. Hanım çay servisi yaparken adamın ona nasıl baktığını bir görseniz. Adamın karısı da Bayan Halliday'e onu bıçaklayacakmış gibi bakıyor," derdi.

Agatha Christie

"Anlıyorum. Peki o adam kimdi?"

"Ah, efendim, ne yazık ki adamın adını hatırlamıyorum. Aradan bunca yıl geçtikten sonra hatırlamama imkân yok. Bir yüzbaşıydı galiba... Esdale mi?... Hayır, değil... Emery mi?... Hayır, o da değil. İçimde bir his var, sanki adamın adı E harfiyle başlıyormuş gibime geliyor. Ya da H harfi de olabilir. Pek sık rastlanan bir isim değildi. Fakat ben on altı yıl boyunca o adamı hiç aklıma getirmedim. Adam karısıyla birlikte Royal Clarence Oteli'nde kalıyordu."

"Yazlıkçı mıydılar?"

"Evet, fakat sanırım adam ya da belki karıkoca, ikisi de Bayan Halliday'i önceden tanıyordu. Eve çok sık gelirlerdi. Her neyse işte, Lily'nin dediklerine bakılırsa, adam Bayan Halliday'e pek yakınlık gösteriyormuş."

"Ve de karısı bundan hoşlanmıyormuş öyle mi?"

"Hayır, efendim... Ama unutmayın, ben hiçbir zaman bu durumda bir kötülük olduğunu düşünmedim. Doğrusu bugün de ne düşüneceğimi bilemiyorum."

Gwenda, "O adamla karısı, şey olduğunda... yani şeyde... Helen... benim üvey annem buradan gittiği zaman onlar hâlâ Royal Clarence Oteli'nde miydiler?" diye sordu.

"Benim hatırlayabildiğim kadarıyla onlar da ya Bayan Halliday'in buradan ayrıldığı gün ya da ondan bir gün önce veya bir gün sonra otelden ayrıldılar. Zaten bu da insanların arkadan konuşmalarına yol açtı. Fakat ben asla, kesin bir açıklama duymadım. Öyle bir durum söz konusu olduysa bile, bu örtbas edildi. Bayan Halliday'in birden ortadan kayboluvermesi, herkesi çok şaşırttı. Ama insanlar, onun hep havai ve flörtçü biri olduğunu söylerlerdi. Ancak ben şahsen, onun hafifmeşrep davranışlarına tanık olmadım. Eğer öyle düşünseydim onlarla birlikte Norfolk'a gitmeyi asla kabul etmezdim."

Uyuyan Ölüm

Bir an için üç kişi, ona dikkatle baktılar. Sonra Giles, "Norfolk mu?" dedi. "Onlar Norfolk'a mı gideceklerdi?"

"Evet, efendim. Orada bir ev satın almışlardı. Bayan Halliday, bana şeyden üç hafta önce bunu açıklamıştı. Yani bütün bunlar yaşanmadan üç hafta önce. Bayan Halliday, bana buradan taşındıkları zaman onlarla gidip gitmeyeceğimi sordu ve ben de gideceğimi söyledim. Eh ne de olsa o güne kadar Dillmouth'dan dışarı adımımı atmamıştım ve de bir değişikliğin bana iyi geleceğini düşündüm... yani aileyi de seviyordum."

Giles, "Ben onların Norfolk'da bir ev satın aldıklarını hiç duymamıştım," dedi.

"Şey, bunu söylemeniz de biraz tuhaf, efendim, çünkü Bayan Halliday bunun gizli kalmasını ister gibiydi. Bana da bundan hiç, ama hiç kimseye söz etmememi istemişti. Tabii ben de kimseye bir şey söylemedim. Fakat Bayan Halliday uzun bir süredir Dillmouth'dan ayrılmak istiyordu. Binbaşı Halliday'e de buradan gitmeleri için baskı yapıp duruyordu, fakat binbaşı, Dillmouth'u seviyordu. Binbaşı, St. Catherine'in sahibesi olan Bayan Findeyson'a evini satmayı düşünür mü, diye bir de mektup göndermişti sanırım. Fakat Bayan Halliday buna kesinlikle karşıydı. Sanki Dillmouth'a düşman kesilmiş gibiydi. Sanki orada kalmaktan korkuyordu."

Sözler, Bayan Pagett'in ağzından gayet normal bir şekilde dökülüyordu, fakat onu dinleyen üç kişi birden dikkat kesilmişti.

Giles, "Siz Bayan Halliday'in Norfolk'a gitmek istemesine şu adamın yani adını hatırlayamadığınız adamın neden olduğunu düşünüyorsunuz değil mi?" dedi.

Edith Pagett üzülmüş görünüyordu.

"Ah, efendim, ben böyle bir şeyi düşünmek bile istemezdim. Ve ben bunu bir saniye bile aklımdan geçirmedim -şimdi hatırlıyorum da- onlar yani hanımefendi ile beyefendi kuzeyden bir yerden gelmişlerdi. Sanırım

Agatha Christie

geldikleri yer Northumberland'dı. Her neyse tatil için güneye gelmek hoşlarına gitmişti, çünkü burada hava çok yumuşaktı."

Gwenda, "Bayan Halliday bir şeyden korkuyordu öyle değil mi?" dedi. "Ya da birisinden? Üvey annemden söz ediyorum."

"Siz söyleyince, birden hatırladım."

"Evet?"

"Bir gün Lily mutfağa geldi. Merdivenlerin tozunu alırken duymuş. 'Bizimkiler yine dalaşıyorlar,' dedi. Lily bazen çok kaba konuşurdu, onun için beni bağışlayın."

"Bunun üzerine ben de bu sözlerle ne demek istediğini sordum. Lily de bana beyefendi ile hanımın bahçeden doğruca oturma odasına geçtiklerini ve de hole açılan kapı kapalı olmadığı için de onların konuşmalarını duyabildiğini söyledi.

Bayan Halliday, "*Senden korkuyorum*," demiş. Lily, "Hanımefendi çok korkmuş gibiydi. '*Uzun bir süreden beri senden korkuyorum. Sen delisin. Normal biri sayılmazsın git buradan ve beni rahat bırak. Beni rahat bırakmalısın. Korkuyorum. Sanırım için için senden hep korktum*'..."

"Yani Bayan Halliday bunlara benzer sözler söyledi, tabii şimdi her şeyi kelimesi kelimesine hatırlayamıyorum. Fakat Lily bu sözleri ciddiye almıştı ve bu yüzden de her şey olup bittikten sonra o..."

Edith Pagett birden sustu. Yüzünde garip bir korku ifadesi belirmişti.

"Ben bunu demek istemedim," diye söze başladı. "Beni bağışlayın madam, bazen dilimi tutamıyorum."

Giles yavaşça, "Lütfen bize anlat Edith," dedi. "Bunları bizim öğrenmemiz, gerçekten çok önemli, bunu bilmelisin. Gerçi her şey uzun zaman önce yaşandı, ama biz olanları öğrenmek zorundayız..."

Edith çaresizlik içinde, "Çok emin olduğumu da söyleyemem ki," dedi.

Uyuyan Ölümler

Miss Marple, "Lily'nin inanmadığı ya da inandığı şey neydi?" diye sordu.

Edith Pagett özür dilemek istercesine, "Lily'nin aklı hep bir karış havadaydı. Aklına estiği gibi konuşurdu. Ben hiçbir zaman onun anlattıklarını ciddiye almadım. Sık sık sinemaya giderdi ve izlediği filmler yüzünden bazı budalaca melodramatik fikirlere kapılırdı. O olayın yaşandığı gece de Lily sinemadaydı. Dahası Layonee'yi de yanında götürmüştü ve bu da çok yanlıştı, aynı şeyi kendisine de söyledim. Layonee, bana, 'Canım bir şey olmaz,' dedi. 'Çocuğu evde yalnız bırakmıyoruz ki. Sen mutfaktasın, beyefendi ile hanımefendi de yakında gelirler. Ayrıca çocuk gece uyuduktan sonra bir daha asla uyanmaz.' Ama bu yaptığı yanlıştı, zaten kendisine de söyledim, fakat Layonee'nin de sinemaya gittiğini sonradan öğrendim. Eğer Layonee'nin de sinemaya gittiğini bilseydim, yukarı koşar küçüğün yani sizin Bayan Gwenda iyi olup olmadığınıza bakardım. Ara kapılar kapalı olduğu zaman, mutfaktan hiçbir şey duyamazsınız."

Edith Pagett sustu, kısa bir aradan sonra konuşmasını sürdürdü. "Ben ütü yapıyordum. Akşam saatleri öyle çabuk geçiverdi ki, birden Dr. Kennedy'yi karşımda buldum, bana Lily'nin nerede olduğunu sordu, ben de ona Lily'nin izinli olduğunu ve birazdan eve döneceğini söyledim ve işte o sırada Lily eve döndü. Dr. Kennedy, onu hemen yukarıya, hanımının odasına çıkardı. Dr. Kennedy, hanımın giderken yanına giyecek falan alıp almadığını öğrenmek istiyordu. Bunun üzerine Lily etrafı araştırıp sonucu Dr. Kennedy'ye bildirdi. Lily sonra da aşağıya benim yanıma geldi. Kafası iyice karışmıştı. 'Hanım çekip gitmiş,' dedi. 'Birisıyla gitmiş. Beyefendi berbat durumda. İnme inmiş gibi. Bu beyefendi için büyük bir şok olmuş. Düşündüğümde daha da akılsızmış. Başına gelecekleri tahmin etmeliydi.' Ona, 'Böyle konuşmamalısın,' dedim. 'Hanımının başka birisiyle kaçtığını nereden biliyorsun? Belki de hasta bir akrabadan bir telgraf almıştır.' Lily, 'Hasta akraba masalını külahıma anlat,' dedi. 'Ha-

Agatha Christie

nım bir not bırakmış'. 'Peki hanım kiminle gitmiş?' diye sordum. Lily, 'Sen kiminle gittiğini düşünüyorsun?' diye sordu. 'O koyun gözlü, bir köpek gibi hanımın peşinden giden şu somurtuk Bay Fane ile gitmiş olmaz.' Bunun üzerine ben de, 'Sen şu yüzbaşıyla gittiğini mi düşünüyorsun?' diye sordum. Lily, 'Bahse girerim ki odur. Tabii bizim şu parlak arabadaki esrarengiz adamımız değilse. -Bu bizim aramızda sık sık tekrarladığımız budalaca bir şakaydı- diye cevap verdi. Ve ben de, 'Ben buna inanmıyorum. Bayan Halliday bunu yapmaz. O böyle şeyler yapacak biri değil,' dedim. Lily de, 'Evet ama ne yazık ki, hanım bunu yapmış görünüyor,' diye karşılık verdi.

"Bütün bunlar başlangıçta konuşuldu. Fakat daha sonra yatak odamızda, Lily beni uyandırıp, 'Bana bak,' dedi. 'Bu baştan aşağı yanlış.' 'Yanlış olan nedir?' diye sordum. Lily, 'Şu giyecekler,' dedi. 'Sen neden söz ediyorsun?' diye sordum. Lily, 'Bak dinle, Edie,' dedi. 'Doktor istediği için hanımın giyeceklerinin hepsini gözden geçirdim. Bir bavul eksikti ve bavulu doldurmaya yetecek kadar eşya... ama bunlar bavulda olmaması gereken şeylerdi.' 'Ne demek istiyorsun?' diye sordum Lily de, hanım bir gece elbisesi almış şu kurşuni ve gümüş simli olanı fakat kemeri ve sutyeni ve o sutyenle kullandığı külodu almamış, ayrıca altın brokar gece iskarpinlerini almış, gümüş atkılıları değil. Ayrıca yeşil tüvit takımı da almış oysa hanım o takımı sonbaharın sonlarından önce kesinlikle giymez, o süslü hırkasını almamış, sadece tayyörüyle giydiği dantel bluzları götürmüş. Ah tabii bir de iç çamaşırlarını. Bunların da sayısı bayağı fazlaydı. Sen benim söylediklerimi önemse, Edie. Hanımefendi bir yere gitmedi. Bana sorarsan beyefendi onun işini bitirmiş.'

"Tabii bu sözler iyice uykumu kaçırdı. Yatağın içinde oturup Lily'ye neler saçmaladığını sordum.

"Lily de, 'Geçen hafta *News of the World*'de yayınlanan haber gibi,' dedi. 'Evin beyi, karısının başkasıyla fındırdığını öğrenmiş ve de kadını

Uyuyan Ölüm

öldürüp bodruma indirmiş ve döşemenin altına gömmüş. Senin bir şey duymana imkân yok, çünkü bodrum öndeki salonun altında. Beyefendinin yaptığı bu işte. Sonra da karısını evden gitmiş gibi göstermek için bir bavulu eşya ile doldurmuş. Ama hanımın yeri belli, bodrumun döşemesinin altında. *O bu evden sağ çıkmadı.* Böyle korkunç şeyler söylediği için Lily'yi adamakıllı azarladım. Fakat itiraf edeyim, ertesi sabah erkenden bodruma indim. Fakat bodrumda her şey yerli yerindeydi, kazı falan yapılmamıştı, yukarı çıkıp Lily'ye kendini aptal yerine koyduğunu söyledim. Ancak beyefendinin, hanımın işini bitirdiği inancına saplanıp kalmıştı. Bana, 'Hatırlasana,' dedi. 'Hanım beyefendiden ölümüne korkuyordu. Hanımın bunu beyefendiye de söylediğini kulaklarımla duydum.' Ben de, ona, 'İşte senin yanıldığın nokta bu,' dedim. 'Hanımın konuştuğu kişi kesinlikle beyefendi değildi. O gün sen bana o konuşmayı anlattıktan hemen sonra pencereden dışarı baktım, işte o sırada beyefendi elinde golf sopalarıyla tepeden aşağıya iniyordu, bu nedenle oturma odasında hanımla konuşan kişi, beyefendi olamaz. Başka birisiydi o.'

Kelimeler o sade ve rahat oturma odasında uzun uzun yankılandı.

Giles yavaşça fısıldadı. "*O başka biriydi...*"

Bölüm 15

Bir Adres

Royal Clarence şehirdeki en eski oteldi. Kavisli ön cephesiyle eski dünya havasını taşıyordu. Burası hâlâ deniz kenarında bir ay geçirmekten hoşlanan aileler için ideal bir yerdi.

Otelin resepsiyonunda görevli Bayan Narracott kırk yedi yaşlarında iri göğüslü bir kadındı, modası geçmiş saç stiliyle dikkat çekiyordu.

Bayan Narracott gözlemlerinde yanılmayan bakışlarını Giles'e yöneltirken işte tam bize uygun bir müşteri, diye içinden geçirdi. Ve de istediği zaman çok ikna edici olabilen Giles bir hikâye uydurmuştu. Sözüm ona karısıyla, vaftiz annesinin on sekiz yıl önce bu otelde kaldığı konusunda iddiaya girmişlerdi. Giles'in eşi bu konuda kesin bir karara varmamakla birlikte otelin eski kayıt defterinin çoktan elden çıkarıldığını düşünüyordu. Fakat Giles ise bu varsayımın çok saçma olduğunu söylemişti. Royal Clarence gibi bir otelde bütün kayıtların saklandığını hatta geçmiş yüzyıl öncesine kadar gidebileceğini söylemişti.

"Şey, pek de o kadar değil, Bay Reed. Fakat biz kendi deyimimizle ziyaretçi defterlerinin hepsini saklıyoruz. Bu defterlerde çok da ilginç isimler var. Baksanıza, kral bile tahta çıkmadan, Galler Prensi unvanını taşıırken otelimize gelirdi, Holstein-Rotz Prensesi Adleamar ile nedimesi

Uyuyan Ölüm

de otelimizde kalmışlardı. Ayrıca çok ünlü bazı romancılar ve portre ressamı Bay Dovey de misafirimiz oldular."

Giles, ondan beklendiği şekilde ilgi ve saygıyla anlatılanları dinledi ve sonunda da söz konusu yıla ait kutsal cildi getirip Giles'e gösterdiler.

Önce bazı tanınmış isimlere Giles'in dikkati çekildi, daha sonra Giles sayfaları çevirip ağustos ayına ait kayıtların bulunduğu bölüme geldi.

Evet, işte Giles'in aradığı kayıt kesinlikle buradaydı.

Binbaşı ve Bayan Setoun Erskine, Anstell Konağı, Daith, Northumberland, 27 Temmuz - 17 Ağustos

"Acaba bu bilgiyi yazmama izin verir misiniz?"

"Elbette, Bay Reed. Kâğıt ve mürekkep... Ah, sizin dolmakaleminiz varmış. Beni bağışlayın, ama arka tarafa dış büroya gitmem gerekiyor."

Kadın, defteri ortada bırakınca Giles de yazmaya başladı.

Genç adam, Hillside'a geri döndüğü zaman, Gwenda'yı bahçede tarhların üzerine eğilmiş buldu.

Genç kadın doğrulup soran gözlerle kocasına baktı.

"Bir şey bulabildin mi?"

"Evet, öyle sanıyorum."

Gwenda yavaşça kâğıttaki yazıyı okudu: "Anstell Konağı, Daith, Northumberland. Evet, Edith Pagett, Northumberland demişti. Merak ettim, acaba onlar hâlâ aynı yerde mi yaşıyorlar..."

"Gidip bakmamız gerekiyor."

"Evet... evet oraya gitmek daha iyi olacak... ne zaman?"

"Mümkün olduğu kadar çabuk. Yarın mı? Arabayı alıp onunla gideriz. Böylece İngiltere'yi de biraz daha görmüş olursun."

"Ya onlar ölmüşlerse ya da başka bir yere taşınmışlarsa ve de orada başka birileri yaşıyorsa?"

Agatha Christie

Giles omuzlarını silkti.

"O zaman geri döner elimizdeki diğer ipuçlarıyla ilgileniriz. Ha, bu arada ben Kennedy'ye bir mektup gönderip Helen'in evden ayrıldıktan sonra ona gönderdiği mektupları bana yollamasını -tabii mektuplar hâlâ onda duruyorsa- ve bir de kız kardeşinin el yazısından bir örnek yollamasını rica ettim."

Gwenda, "Keşke diğer hizmetçiyle de bağlantı kurabilsek, şu adı Lily olan ve de Thomas'ın boynuna kurdele bağlayan hizmetçi ile," dedi.

"Birdenbire bunu hatırlaman çok garip, Gwenda."

"Evet, öyle değil mi? Ben Tommy'yi de hatırlıyorum. Üzerinde beyaz lekeler olan siyah bir kedi ve çok sevimli üç yavrusu vardı."

"Ne? Thomas mı?"

"Şey onun adı Thomas'dı fakat aslında adının Thomasina olması gerekiyordu. Kedilerin nasıl olduklarını bilirsin. Ama Lily'ye gelince... acaba o ne yaptı? Edith Pagett, Lily'nin izini tamamen kaybetmiş. O, zaten buralı biri değilmiş ve de St. Catherine'deki ayrılıktan sonra Torquay'da bir yerde çalışmaya başlamış. Bir iki kez mektup yazmış, ama hepsi bu kadar. Edith, onun evlendiğini duyduğunu fakat evlendiği adamın kim olduğunu bilmediğini söyledi. Eğer Lily'yi bulabilirsek çok daha fazla şey öğrenebiliriz."

"Bir de Léonie var. Şu İsviçreli kız."

"Belki... fakat o yabancıydı ve de çevresinde olup bitenleri pek anlayamamıştır. Ayrıca ben de onu hiç hatırlamıyorum. Hayır, bize ancak Lily'nin yardımı olur. Lily çok açık göz, keskin zekâlı bir kızmış... Biliyorum, Giles hadi gazetede bir ilan daha yayınlatalım -Lily için- kızın adı Lily Abbott'du.

Giles, "Evet," dedi. "Bir de bunu deneyebiliriz. Ve yarın kesinlikle kuzeye gidiyoruz, bakalım Erskinelerle ilgili neler bulabileceğiz."

Bölüm 16

Annenin Oğlu

Bayan Fane sulu gözleri hırsla yanan astımlı spanyel^(*) cinsi köpeğe, "Otur, Henry," diye emretti. "Kurabiyeler sıcakken bir tane daha alır mısınız, Miss Marple?"

"Teşekkür ederim. Kurabiyeler çok lezzetli. Aşçınız mükemmel."

"Aslında Louisa hiç de kötü değildir. Diğerleri gibi o da biraz unutkan. Pastalarında da çeşitlilik bulamazsınız. Söyler misiniz, bugünlerde Dorothy Yarde'nın siyatik ağrıları ne durumda? Bir zamanlar çok acı çekiyordu. Galiba daha çok sinirlerden kaynaklanan bir hastalık bu."

Miss Marple hemen ortak dostlarının sağlık sorunları hakkında ayrıntılı bilgi vermeye başladı. Yaşlı kadın bir yandan da çok şanslı olduğunu düşünüyordu. Öyle ya İngiltere'nin dörtbir yanına dağılmış bir sürü akraba ve dostunun arasından Bayan Fane'i tanıyan birini bulması ve de onun da Bayan Fane'e Miss Marple adında bir hanımın şu sıralar Dillmoth'da olduğunu ve sevgili Eleanor'un onu evine davet etme kibarlığını göstermesi için ricada bulunabilmesi büyük bir şanstı.

Eleanor Fane uzun boylu, gözleri çelik grisiydi ayrıca kır saçlı, dediği dedik görünüşlü bir kadındı. Bebek pembesi yanakları ve hiç de bir bebek yumuşaklığına sahip olmadığı gerçeğini gizleyen duru beyaz teni vardı.

(*) Uzun kulaklı uzun tüylü bir köpek türü.

Agatha Christie

İki kadın, Dorothy'nin hastalıklarından ya da hayal ettiği sorunlarından söz ettiler. Sonra sıra Miss Marple'in sağlık durumuna geldi, Dillmuth'un havasından ve de genç kuşakların çoğunluğunun kötü durumunu konuştular.

Bayan Fane, "Onların çocukken şımarıklık yapmalarına göz yumulmuş," dedi. "Benim çocuk odamda böyle şeylere asla izin verilmedi."

Miss Marple, "Sizin bir erkek çocuktan başka çocuklarınız var mı?" diye sordu.

"Üç oğlum var. En büyükleri Gerald. Singapur'da Uzakdoğu Bankası'nda çalışıyor. Robert orduda." Bayan Fane alaycı bir tavırla burun kıvrıdı. "Roma Katolik Kilisesi'ne bağlı bir kızla evlendi. Bunun ne anlama geldiğini anlarsınız! Çocukların hepsi birer Katolik olarak yetiştirildi. Robert'ın babası bunu nasıl karşıladı bilemiyorum, benim kocam kiliseye gönülünden bağlıydı. Son zamanlarda Robert'tan pek haber alamıyorum. Yalnızca onun iyiliği için söylediğim bazı sözlerle alınmış olmalı. Ben samimi olmaya ve düşüncelerimi açık açık söylemeye alışkınım. Robert'ın evliliği bana göre büyük bir şanssızlıktı. Mutluymuş gibi görünmeye gayret ediyor, zavallı çocuk, fakat ben durumunun hiç de öyle olmadığını hissediyorum."

"Galiba en küçük oğlunuz evli değil, öyle mi?"

Bayan Fane'in gözleri parladı.

"Hayır, Walter benimle yaşıyor. Çocukluğundan beri onun bünyesi biraz zayıf, ben de hep onun sağlığına dikkat ettim. Oğlum birazdan gelecek. Onun ne kadar düşünceli ve ailesine sadık bir evlat olduğunu anlatamam. Böyle bir oğlum olduğu için çok şanslıyım."

Miss Marple sordu. "Ve de oğlunuz evlenmeyi hiç düşünmedi mi?"

"Walter modern genç kadınlarla uğraşamayacağını hep söyler durur. Birbirimizle öyle iyi anlaşıyoruz ve öyle çok ortak yanımız var ki, korkarım Walter bu yüzden pek dışarı çıkmıyor. Akşamları oğlum, bana Thac-

Uyuyan Ölümler

keray'in eserlerini okur ve geceleri de genellikle piket oynarız. Walter kelimenin tam anlamıyla bir ev kuşudur."

Miss Marple, "Aman ne kadar güzel," dedi. "Oğlunuz hep hukuk bürosunda mı çalıştı? Birisi bana sizin Seylan'da çay üreticiliği yapan bir oğlunuz olduğundan söz etmişti, ama belki de yanlışmış olabilir."

Bayan Fane'in kaşları hafifçe çatıldı. Konuşma cevazlı kekten yeme-i için ısrar etti ve yaşlı kadının sorusuna yanıt verdi. "O zamanlar Walter çok gençti. İşte o delikanlılığa özgü çalınıklardan biri. Bir erkek çocuk her zaman dünyayı görmeye can atar. Aslında bir de kız meselesi vardı. Kızlar bazen ele avuca sığmıyorlar."

"Ah evet, gerçekten... Hiç unutmam, benim yeğenim de..."

Bayan Fane, Miss Marple'in yeğenine boş verip sözlerine devam etti, konuşma sırasını kapmıştı ve bırakmaya hiç niyeti yoktu. Sevgili Dorothy'nin bu sempatik dostuna yaşadıklarını nakletmekten büyük zevk alıyordu.

"Hiç de uygun bir kız değildi, zaten hep böyle olur ya... Şey yani oyuncu ya da onun gibi bir şey demek istemiyorum. Kasaba doktorunun kız kardeşi idi -aslında daha çok onun, kızı gibiydi, gerçekten doktordan çok gençti- ve de zavallı adam kız kardeşini nasıl yetiştireceğini bilememiş. Erkekler bu konularda nasıl davranacaklarını bilemezler öyle değil mi? Kız da fazlasıyla deli doluydu. Önce büroda bir delikanlıyla başını derde soktu, delikanlı sıradan bir kâtipti ve de sağlam karakterli biri değildi. Delikanlıyı bürodan def etmek zorunda kaldılar. Adam gizli bilgileri başkalarına açıklamış. Her neyse bu kız yani Helen Kennedy sanırım çok güzelmış. Ama bence kızı hiç de güzel değildi. Dahası kızın saçlarının boyalı olduğunu da düşünüyordum. Fakat Walter benim zavallı oğlum, ona çalınlar gibi âşıktı. Dediğim gibi, birbirlerine hiç uygun değildiler. Beş parası olmadığı gibi bir miras beklentisi falan da yoktu. Ama bir an ne ne yapabilir ki? Walter, kıza evlenme teklifinde bulundu, ama kız, onu

reddetti. Bunun üzerine Hindistan'a gidip çay üreticiliği yapmak gibi çılgınca bir hevese kapıldı. Kocam, bana, 'bırak gitsin,' dedi, ama kuşkusuz o da büyük bir düş kırıklığına uğramıştı. Kocam günün birinde Walter'ın onunla birlikte büroda çalışacağını hayal ediyordu. Ayrıca Walter hukuğu seçmişti ve her şey hazırды. Ama işte elden bir şey gelmiyor ki. Gerçekten şu genç kadınlar, ortalığı kırıp geçiriyorlar. El attıkları her şeyi mahvediyorlar!"

"Ah bilmez olur muyum? Benim yeğenim..."

Bayan Fane bir kez daha Miss Marple'ın yeğen hikâyesini anlatması-na fırsat vermedi.

"İşte sonunda sevgili oğlum. Assam'a gitti, yoksa gittiği yer Bangalore muydu. Gerçekten aradan bunca yıl geçtikten sonra isimleri hatırlamam imkânsız. Dahası bu mesele beni çok fazla üzdü, çünkü oğlumun sağlığının oradaki koşullara dayanamayacağını biliyordum. Ve de düşündüğüm oldu. Walter oraya gideli daha bir yıl bile olmamıştı (aslında işleri de çok iyi gidiyordu. Zaten Walter el attığı her işi çok iyi yapar.) Sonra da -inanır mısınız- bu salak kız, fikrini değiştirip Walter'a sonunda onunla evlenmeye karar verdiğini yazıyor."

Miss Marple başını iki yana sallayarak, "Ah Tanrım, ah Tanrım," dedi.

"Kız eşyalarını hazırlıyor, biletini alıyor... kızın bundan sonra ne yaptığını tahmin edebilir misiniz?"

Miss Marple büyük bir merakla öne eğildi. "Kesinlikle tahmin edemem."

"Küçük hanım, yolda evli bir adama âşık oluyor. Buna ne dersiniz? Yanılmıyorsam, üç çocuklu evli bir adamla ilişkisi varmış. Neyse işte Walter geminin limana geldiği gün rıhtımda kızı bekliyor ve kızın Walter ile karşılaşınca yaptığı ilk iş, onunla evlenemeyeceğini söylemek oluyor. Siz bu yapılane kötülük ve ahlaksızlık demez misiniz?"

Uyuyan Ölim

"Ah elbette derim. Bu olay, oğlunuzun insanlara olan inancını tamamen yok edebilirdi."

"Olanlar, oğluma bu kadının içyüzünü göstermeliydi. Fakat işte bu tipteki kadınlar, her zaman akıllarına estiği gibi davranırlar ve de hiç kimse de onlara bir şey diyemez."

Miss Marple, "Oğlunuz bir şey demedi mi?" diye söze başladı kısa bir duraksamadan sonra. "Bu olanlara kızmadı mı? Bazı erkekler böyle olaylara büyük tepki gösterirler."

"Walter her zaman duygularına hâkim olmasını bilmiştir. Walter ne kadar kızarsa kızsın, ne kadar üzülsün o her şeyin üstesinden gelir ve duygularını kesinlikle belli etmez."

Miss Marple düşünceli bakışlarla Bayan Fane'i süzdü, sonra yavaşça kadının ağzını aramaya çalıştı. "Belki de duyguları çok derinlerde. Çocuklar bazen insanı şaşırtıyorlar. Örneğin çocuğun olanları hiç umursamadığını düşünürsünüz, ama o birdenbire parlayıverir. Duygusal bir kişilik ancak dayanılamayacak bir duruma gelince kendini dışavurur."

"Ah bunları söylemeniz çok ilginç, Miss Marple. Benim çok iyi hatırladığım bir şey var. Gerald ile Robert ikisi de çok kolay öfkelenen ve de her dakika dövüşmeye hazır çocuklardı. Kuşkusuz, sağlıklı oğlan çocuklar için bu gayet doğal."

"Ah, elbette çok doğal."

"Ama sevgili Walter her zaman çok sessiz ve sabırlıydı. Derken bir gün, Robert, onun model uçağını ele geçirdi -Walter bu model uçağı günlerce çalışarak tamamlamıştı- parmaklarını büyük ustalıkla ve sabırla kullanırdı. Şakacı, muzip ve de dikkatsiz bir çocuk olan Robert o model uçağın üzerine basıp parçaladı. Ben çalışma odasına girdiğimde, Robert yerdeydi, Walter da şöminenin karıştırıcısı çubukla kardeşine saldırıyordu. Robert yerde yarı baygın yatıyordu. Ben de Walter'ı kardeşinin üzerinden çekebilmek için elimden geleni yaptım. Walter sürekli, 'Bunu bilerek

Agatha Christie

yaptı,' diye Robert'ı suçluyordu. 'Bunu bilerek yaptı, bilerek yaptı. Onu öldüreceğim.' Biliyor musunuz ben gerçekten çok korkmuştum. Erkek çocukların bazı duyguları çok yoğun oluyor, öyle değil mi?"

Miss Marple, "Evet, gerçekten öyle," dedi. Bakışları çok düşünceliydi.

Yaşlı kadın bir önceki konuya dönmek istedi.

"Ve sonunda nişan bozuldu. Peki kıza ne oldu?"

"Ülkeye geri döndü. Dönüş yolculuğunda yeni bir aşk ilişkisi yaşadı ve bu kez o adamla evlendi. Adam tek çocuklu bir duldu. Karısını yeni kaybetmiş bir erkek her zaman çok kolay bir hedeftir ve de çaresizdir, zalvalılık. Kız, onunla evlendi ve buraya yerleştiler, kasabanın diğer yakasında bir ev bulmuşlardı -St. Catherine- ev hastanenin yanı başındaydı. Tabii bu evlilik uzun sürmedi. Bir yıl kadar sonra kadın o adamı da terk etti. Başka bir adamla kaçtı."

Miss Marple başını iki yana salladı. "Aman Tanrım! Oğlunuz şanslıymış doğrusu ucuz kurtulmuş."

"Ben de oğluma hep bunu söylüyorum."

"Peki oğlunuz çay üreticiliğini sağlığı elvermediği için mi bıraktı?"

Bayan Fane'in kaşları hafifçe çatıldı.

"Aslında hayat ona pek de cömert davranmadı," dedi. "Kızın İngiltere'ye dönüşünden altı ay kadar sonra Walter da geri geldi."

Miss Marple cesaretini toplayıp, "Herhalde çok sıkıcı bir durumla karşılaşmıştı," dedi. "Yani o genç kadın gerçekten burada yani aynı şehirde yaşıyorsa."

Walter'ın annesi, "Oğlum harikaydı," dedi. "Sanki hiçbir şey olmamış gibi davrandı. Ben de aradaki bağların tamamen koparılmasının gerektiğini düşünüyordum (zaten o zaman da düşüncemi oğluma açıklamıştım). Gerçekten buluşup görüşmeler, iki tarafa da zarar verecekti. Fakat Walter, ona dostça davranmakta ısrar etti. Son derece samimi bir hava içinde villaya gidip çocukla oyunlar oynuyordu. Bu arada çocuğun buraya geri

Uyuyan Ölümler

dönmüş olması da garip. Küçük kız artık büyüdü, bir kocası var. Geçen gün de Walter'ın bürosuna uğramış ve vasiyetini hazırlatmak istemiş. Reed. Şimdi Reed soyadını taşıyor."

"Bay ve Bayan Reed. Ben onları tanıyorum. Şirin ve iddiasız bir çift. Şu hale bakın, bu genç kadın aslında o çocuk..."

"İlk eşinin çocuğu. İlk eş, Hindistan'da ölmüş. Zavallı binbaşı -adını unuttum- Hallway ya da öyle bir isimdi... o kadın, binbaşığı terk edince adamcağız yıkıldı. En kötü kadınların neden daima en iyi erkekleri etki lediklerine akıl erdirmek güç!"

"Peki ya o kadınla başı derde giren genç adam ne oldu? Yanılmıyorsa oğlunuzun bürosunda çalışan bir kâtipti. Ona ne oldu?"

"O kendini kurtardı, durumu çok iyi. Şu otobüs turlarının çoğunu o yönetiyor. Daffodil Otobüsleri. Afflick'in Daffodil Otobüsleri. Parlak sarı renge boyalı. Günümüzün dünyası pek bayağı."

Miss Marple, "Afflick mi?" diye sordu.

"Jackie Afflick. Çok küstah, aşırı derecede hırslı biri. Sanırım hep ilerlemeyi kafasına koymuş. Helen Kennedy ile ilgilenmesinin nedeni de belki budur. Doktorun kız kardeşiymiş falan... belki de sosyal durumunu bu sayede düzelterek düşünmüştür."

"Ve de şu Helen denen kadın bir daha Dillmouth'a dönmedi öyle mi?"

"Hayır, iyi ki def olup gitmiş. Belki de artık iyice batağa saplanmıştı. Ben Dr. Kennedy için çok üzülmişim. Olanlar onun suçu değildi. Babasının ikinci eşi biraz uçarıydı, kocasından hayli gençti. Anladığım kadarıyla Helen de annesine çekmişti. Ben hep düşündüm ki..."

Bayan Fane cümlesini tamamlamadı.

"İşte Walter geldi." Annesinin kulakları holden gelen belli bazı sesleri tanımıştı. Kapı açıldı ve Walter Fane içeri girdi.

Agatha Christie

"Bu hanım Miss Marple, oğlum. Zili çaliver de, biraz yeni demlenmiş çay getirsinler."

"Boş ver anne, ben bir fincan çay içtim."

"Elbette, yeni demlenmiş çay içeceğiz ve de birkaç kurabiye getir Beatrice." Bayan Fane çaydanlığı almak için salona gelen oda hizmetçisine talimat verdi.

"Emredersiniz, madam."

Walter Fane belli belirsiz sevimli bir gülümsemeyle, "Maalesef annem beni çok şımartır," dedi.

Miss Marple nazıkçe karşılık verirken, Walter Fane'i dikkatle inceledi.

Nazik, sakın görünüşlü bir genç adamdı, biraz utangaç özür dilemek isteyen bir tavrı vardı, renksiz silik biriydi. Kadınların önemsemedikleri sadece sevdikleri erkek, onların duygularını paylaşmadığı zaman evlenmeyi göze aldıkları tiplerdendi. Walter her zaman oradaydı. Annesinin gözbebeği, zavallı Walter. Ağabeyisine şömine çubuğuyla saldırıp onu öldürmeye çalışan küçük Walter Fane.

Miss Marple düşüncelere daldı.

Bölüm 17

Richard Erskine

I

Anstell Konağı'nın kasvetli bir görünüşü vardı. İnsanın içini karartan tepelere arkasını vermiş beyaz bir evdi. Sık bodur ağaçların arasından geçen dönemeçli bir araba yolundan eve ulaşıyordu.

Giles, Gwenda'ya, "Buraya neden geldik?" diye sordu. "Adama ne söyleyebiliriz ki?"

"Her şeyi kararlaştırdık ya."

"Evet... orası öyle. İyi ki, Miss Marple'ın kuzininin kız kardeşinin halasının eniştesi ya da işte her kimse burada ya da yakınlarda bir yerde oturuyor... Fakat ev sahibenize eski aşk ilişkileri hakkında sorular sor-mak, bir nezaket ziyaretinde bulunmaktan çok farklı.

"Üstelik aradan da çok uzun zaman geçmiş.... Belki de... evet belki de adamcağız Helen'i hatırlamıyordur bile."

"Belki hatırlamıyordur. Ve de belki böyle bir aşk ilişkisi hiç yaşanmadı."

"Giles, biz kendimizi iyiden iyiye aptal yerine mi koyuyoruz?"

"Bilmiyorum... Bazen ben de aynı duyguya kapılıyorum. Bunları neden kendimize dert edindiğimizi anlayamıyorum. Artık bunların ne önemi var ki?"

Agatha Christie

"Aradan o kadar uzun zaman geçtikten sonra... Evet, biliyorum... Miss Marple da Dr. Kennedy de ağız birliği yapıp bu işin peşini bırakmamızı söylediler. Neden vazgeçmiyoruz, Giles? Bizi devam etmeye zorlayan nedir? *O* mu yani?"

"O dediğin kim?"

"Helen. Olanları hatırlamamın nedeni o mu? Benim çocukluk anıları. Helen'in hayatla olan tek bağı mı... yani gerçekle? Beni kullanan Helen mi -ve de sen misin- yani gerçek ortaya çıksın diye?"

"Helen'in çok kötü bir şekilde ölmesi yüzünden mi demek istiyorsun?..."

"Evet. Derler ki... kitaplarda denir ki... bazen ölümler huzur içinde yatamazlarmış..."

"Bence sen, kendi kendine kuruntu yapıyorsun, Gwenda."

"Belki öyleyim. Neyse bizim seçme şansımız var. Bu sadece bir nezaket ziyareti. Bu ziyaretin daha başka bir anlam taşıması için ortada bir neden yok, tabii biz istemezsek."

Giles başını iki yana salladı.

"Devam edeceğiz. Artık geri dönemeyiz."

"Evet, sen haklısın. Yine de sınırim ben... biraz da korkmaya başladım, Giles."

II

Binbaşı Erskine, "Siz ev arıyorsunuz, öyle mi?" diye sordu.

Adam, Gwenda'ya sandviç dolu bir tabak uzattı. Genç kadın tabaktan bir sandviç alırken adama baktı. Richard Erskine pek de uzun boylu bir erkek sayılmazdı. Boyu bir yetmiş beş falandı. Kır saçlı, bakışları yorgun, hatta biraz da düşünceliydi. Sesi kısık ve hoştu, kelimeleri yaya yaya konuşu-

Uyuyan Ölüm

yordu. Bu adamın dikkat çekecek hiçbir özelliği yoktu fakat Gwenda, onun kesinlikle çekici biri olduğunu düşündü. Aslında bu adam Walter Fane kadar yakışıklı değildi, ama kadınların Walter Fane'e bir daha bakma ihtiyacı duymadan yanından geçip gitmelerine karşın Erskine'i fark etmeden geçip gidemezlerdi. Fane silik biriydi. Erskine ise sessizliğine karşın kişilik sahibiydi. Sıradan konulardan sıradan bir tavırla söz ediyordu, fakat işte *bir şey* vardı; kadınların hemen farkına vardıkları ve de dişiliklerini ön plana çıkararak karşılık vermek istedikleri bir özellikti bu. Gwenda da farkına varmadan eteğini düzeltti, saçının buklelerini çekiştirdi, rujunu tazeledi. Helen Kennedy on dokuz yıl önce bu adama âşık olabilirdi. Gwenda bundan emindi.

Gwenda başını kaldırınca ev sahibesinin büyük bir ilgiyle bakışlarını kendisine odaklamış olduğunu fark etti ve elinde olmadan kıpkırmızı ke-sildi. Bayan Erskine, Giles ile konuşuyordu, ama Gwenda'yı dikkatle sü-züyordu; bakışları hem hayranlık doluydu hem de kuşku. Janet Erskine, boğuk sesli, uzun boylu bir kadındı. Sesi neredeyse bir erkeğinki kadar boğuktu. Atletik bir vücut yapısına sahipti. Üstünde iyi dikilmiş, büyük cepli tüvit bir tayyör vardı. Kocasından daha büyük gösteriyordu, fakat Gwenda gerçeğin hiç de böyle olmadığını düşündü. Kadının yüzünden yorgun olduğu fark ediliyordu. Gwenda, onun mutsuz ve aşka aç bir ka-dın olduğunu düşündü.

Genç kadın içinden, bahse girerim bu kadın, kocasına cehennem ha-yatı yaşatıyordur, diye geçirdi. Sonra konuşmasına devam etti.

"Ev aramak korkunç cesaret kırıcı bir iş," dedi. "Şu emlakçılar her zaman ellerindeki evleri abartarak anlatıyorlar ve siz de evi görmeye git-tiğiniz zaman, bir de bakıyorsunuz ki, ev harabeye dönmüş."

"Bu civara yerleşmeyi mi düşünüyorsunuz?"

"Şey, üzerinde durduğumuz yerlerden biri burası. Aslında Hadrian Duvarı'na yakın olduğu için. Giles, Hadrian Duvarı'nı her zaman çok be-

Agatha Christie

ğenmiştir. Şey, bütün bunlar size biraz garip gelebilir fakat aslında bizim için İngiltere'nin her tarafı aynı. Benim asıl evim Yeni Zelanda'da ve burada da hiçbir bağım yok. Giles de tatillerini hep teyzelerinin değişik yörelerdeki evlerinde geçirmiş bu nedenle kocamın da özel bir bağı yok. Bizim istemediğimiz tek şey, Londra'ya yakın olmak. Biz gerçek köy hayatını istiyoruz."

Erskine gülümsedi.

"Burada dörtbir yanda köy hayatını bulacaksınız. Burası tamamen ıssızdır. Pek az komşumuz var ve onlar da bizden uzakta oturuyorlar."

Gwenda, Erskine'in tatlı sesinin altında belli ölçüde bir kasvet olduğunu sezdi. Genç kadın bir anda yapayalnız bir hayatı sezer gibi oldu -o kısa karanlık kış günleri, rüzgâr bacalarda ısıklık çalarken- perdeler kapalı -o aç ve mutsuz gözlü kadınla bir evde kapalı kalmak- komşuların da sayısı pek az ve uzakta yaşıyorlar.

Sonra bu görüntü gözünün önünde kayboldu. Yine yaz gelmişti, bahçeye bakan kelebek camlar yukarı kaldırılmıştı, güllerin kokuları ve yazla birlikte gelen neşeli sesler içeriye doluyordu.

Gwenda, "Bu eski bir ev değil mi?" diye sordu.

Erskine başını sallayarak onayladı.

"Kraliçe Anne döneminden kalma. Benim ailemin üyeleri yaklaşık üç yüz yıl burada yaşamışlar."

"Çok hoş bir ev. Onunla gurur duyuyor olmalısınız."

"Artık oldukça harap bir ev. Vergi yüzünden gereken onarımı yaptırmak çok zor. Neyse ki, çocuklar hayata atıldılar, artık büyük sıkıntılar sona erdi."

"Sizin kaç çocuğunuz var?"

"İki erkek. Biri orduda. Diğeri de Oxford Üniversitesi'nden yeni geldi. Bir yayınevinde çalışmaya başlayacak."

Uyuyan Ölüm

Erskine'in bakışları şöminenin üzerine yöneldi, Gwenda'nın gözleri de onu izledi. Şöminenin rafında iki delikanlının fotoğrafı duruyordu. Delikanlılar tahminen on sekiz on dokuz yaşlarında görünüyordular. Gwenda fotoğrafın birkaç yıl önce çekilmiş olabileceğini düşündü, adamın yüzündeki ifadede gurur ve şefkat vardı.

Erskine, "Oğullarım iyi çocuklardır," dedi. "Aslında bunu söylemek bana düşmez."

Gwenda, "İkisi de harika görünüyorlar," dedi.

Erskine, "Evet," dedi. "Sanırım her şeye değdi, gerçekten. İnsanın çocukları için fedakârlık yapmasından söz ediyorum." Erskine son cümleyi Gwenda'nın soran bakışlarına cevap olarak söylemişti.

Gwenda, "Herhalde insan çoğu zaman çocukları için pek çok şeyden vazgeçmek zorunda kalıyor," dedi.

"Hem de nasıl..."

Gwenda, adamın sesinde yine gizli bir acının varlığını hissetti, fakat Bayan Erskine o derinden gelen hükmedici sesiyle hemen araya girdi, "Siz gerçekten dünyanın bu köşesinde ev arıyorsunuz öyle mi? Korkarım ki buralarda size göre bir ev bulunacağını sanmıyorum," dedi.

Gwenda biraz da muzipçe bir tavırla içinden, böyle bir ev olsa da sen bana haber vermezsin, diye geçirdi. Bu aptal yaşlı kadın gerçekten kıskanıyor, diye düşündü. Kıskanıyor, çünkü ben, onun kocasıyla konuşuyorum üstelik genç ve çekiciyim.

Erskine, "Her şey sizin ne kadar aceleniz olduğuna bağlı," dedi.

Giles neşeli bir tavırla, "Hiç acelemiz yok, gerçekten yok. Gerçekten hoşlanacağımız bir ev bulduğumuzdan emin olmak istiyoruz. Şimdilik Dillmouth'da güney sahilinde bir evimiz var," dedi.

Binbaşı Erskine çay masasından kalktı. Pencerenin yanındaki masanın üzerinde duran kutudan bir sigara almak istiyordu.

Agatha Christie

Bayan Erskine, "Dillmouth," diye tekrarladı. Sesi ifadesizdi. Bakışları kocasının başının arkasına odaklanmıştı.

Giles, "Küçük güzel bir yer," dedi. "Siz orayı hiç gördünüz mü?"

Bir saniye süren kısa bir sessizlik oldu, sonra Bayan Erskine yine o ifadesiz sesiyle, "Bir yaz orada birkaç hafta kalmıştık," dedi. "Ama çok çok uzun yıllar önceydi. Doğrusu pek hoşlanmadık fazla dinlendirici bir yer."

Gwenda, "Evet," dedi. "Biz de aynı kanıdayız. Giles de ben de daha şöyle insanın kanını kaynatan bir yer istiyoruz."

Erskine elinde sigara kutusuyla geri geldi. Kutuyu Gwenda'ya uzattı.

Erskine, "Burayı yeterince canlandırıcı bulacaksınız," dedi. "Adamın sesinde zalimce bir ifade vardı."

Erskine, onun sigarasını yakarken Gwenda da başını kaldırıp adama baktı. Saf saf, "Dillmouth'u iyi hatırlıyor musunuz?" diye sordu.

Erskine'in dudakları sanki bir ağrı spazmı geçiriyormuş gibi hafifçe seydi. Yine düşüncelerini belli etmeyen bir ses tonuyla, "Çok iyi hatırladığımı sanıyorum. Biz orada kalmıştık. Durun bakayım hangi oteldi? Royal George mu? Hayır, Royal Clarence Oteli'nde kalmıştık."

"Ah evet, şu sevimli eski moda olan otel. Bizim ev, o otele çok yakın. Hillside adıyla anılıyor, fakat eskiden adı St... St-Mary's miydi, Giles?"

Giles, "St. Catherine's'miş," dedi.

Bu kez çok belirgin bir tepki sergilendi. Erskine sert bir hareketle başını çevirdi, Bayan Erskine'in eli titreyince, tuttuğu fincan da tabağa çarparak şıkırdadı.

Bayan Erskine damdan düşer gibi, "Siz ikiniz belki bahçeyi görmek istersiniz," dedi.

"Ah, evet, lütfen."

Kelebek camlı pencereden dışarı çıktılar. Burası, taş döşeli yolları ve bakımlı tarhlarıyla gerçekten güzel bir bahçeydi. Gwenda bahçenin bakımından birinci derecede binbaşının sorumlu olduğunu düşündü. Binbaşı,

Uyuyan Ölüm

Gwenda'ya güllerden, yeşil bitkilerden söz ederken adamcağızın kederli esmer yüzü aydınlanıverdi. Bahçıvanlık belli ki onun en büyük merakıydı.

Karıkoca sonunda evden ayrılp arabayla oradan uzaklaşırlarken Giles tereddüt içinde sordu. "Sen şey yaptın mı? Onu düşürdün mü?" diye sordu.

Gwenda başıyla onayladı.

"Hezaranların ikinci sırasına bıraktım." Gwenda eline bakıp dalgın dalgın nikâh yüzüğünü parmağında çevirip durdu.

"Peki ya yüzüğü bir daha bulamazsan ne olacak?"

"Şey o benim gerçek nişan yüzüğüm değil ki. Onu kaybetme tehlikesini göze alamazdım."

"Bak işte bunu duyduğuma sevindim."

"O yüzükle aramda duygusal bir bağ var. Yüzüğü parmağıma geçirdiğin zaman neler söylediğini hatırlıyor musun? Yüzüğün taşı yeşil bir zümrüttü, çünkü ben de entrikacı yeşil gözlü küçük bir kedicikmişim."

Giles sakın bir tavırla, "Bizim bu garip konuşma yöntemimiz, bazılarına örneğin Miss Marple'in kuşağındakilere çok tuhaf gelebilir."

"Merak ettim, acaba o sevgili ihtiyarcık şu anda ne yapıyor dersin? Ön bahçede oturmuş güneşleniyor mudur?"

"Mutlaka bir şeylerin peşindedir. Yani ben, onu tanıyorsam demek istedim. Oraya buraya burnunu sokup sorular soruyordur. Umarım bugünlerde fazla ileri gitmez."

"Bence bu çok doğal bir davranış... yani yaşlı bir hanımefendi için demek istedim. Bizim böyle sorular sormamız kadar dikkat çekmez."

Giles'in yüzü tekrar ciddileşti.

"İşte bu yüzden hoşlanmıyorum ya..." Cümlesini yarım bıraktı. "Beni endişelendiren de bunu senin yapmak zorunda kalman. Ben evde otururken senin dışarıda kirli işleri yapmana katlanamayacağım."

Gwenda işaret parmağını kocasının endişeli yüzünde gezdirdi.

Agatha Christie

"Biliyorum, sevgilim, biliyorum. Fakat bu işin biraz da ustalık istediğini kabul etmelisin. Aslında bir erkeğe eski aşk maceralarını sormak küstahlık sayılır fakat ancak bir kadın böyle bir küstahlık suçlamasından kendini kurtarabilir, tabii eğer zeki ise. Ben de zekice davranmaya kararlıyım."

"Senin zeki olduğunu biliyorum. Ama ya Erskine aradığımız adam ise?..."

Gwenda dalgın dalgın mırıldandı. "Aradığımız kişinin o olduğunu sanmam."

"Yani şimdi biz yanlış ağacı mı taşıyoruz?"

"Tamamen öyle sayılmaz. Bence o Helen'e âşık olmasına âşıktı. Fakat o çok iyi bir insan, Giles gerçekten çok çok iyi bir adam. Öyle bir kadını boğacak tiplerden değil."

"Kadınları boğmaya meraklı erkekler hakkında fazla bir bilgin yoktur, öyle değil mi, Gwenda?"

"Yok, ama kadınsı içgüdülerim var."

"Kadın katillerinin kurbanları da bence hep böyle derler. Hayır Gwenda şaka bir yana çok dikkatli olacaksın değil mi?"

"Elbette. Zavallı adama acıyorum canavar gibi bir kadınla evli. Bahse girerim ki, adamcağızın çok mutsuz bir hayatı olmuş."

"Bayan Erskine tuhaf bir kadın... Bir şekilde insanı ürkütüyor."

"Evet, oldukça tehlikeli biri. Beni nasıl sürekli gözetlediğini fark ettin mi?"

"Umarım planımız başarılı olur."

III

Plan ertesi sabah uygulamaya konuldu.

Giles kendi deyimiyle bir boşanma davası için delil toplamaya çalışan hilekâr bir özel dedektif gibi Anstell Konağı'nın ön kapısını görebile-

Uyuyan Ölümler

ceği bir yere gizlendi. Saat on bir buçuğa gelirken Giles, karısına her şeyin yolunda olduğunu bildirdi. Bayan Erskine, Austin marka küçük bir arabayla yola çıkmıştı, büyük bir olasılıkla alışveriş yapmak için beş kilometre kadar uzaktaki kasabaya gidiyordu. Artık yol açık demektir.

Gwenda arabasıyla konağın ön kapısına gitti ve zili çaldı. Kapı açılınca, Bayan Erskine'i görmek istediğini söyledi, ona hanımın evde olmadığı bildirildi. Bunun üzerine Gwenda, Binbaşı Erskine'i sordu. Binbaşı bahçedeydi. Gwenda, ona yaklaşırken bir çiçek tarhının üzerine eğilmiş çiçekleri inceliyordu, genç kadını görünce hemen doğruldu.

Gwenda, "Sizi rahatsız ettiğim için çok özür dilerim," dedi. "Fakat yanılmıyorsam, dün buralarda bir yüzük düşürmüş olmalıyım. Çay içtikten sonra bahçeye çıktığımızda yüzük parmağımdaydı, bunu biliyorum. Yüzük parmağıma biraz bol geliyor, ama benim nişan yüzüğüm olduğu için onu kaybetmeyi asla istemem."

Arayış hemen başladı. Gwenda bahçede bir gün önce yürüdüğü yerlerden tekrar geçti, durduğu yerleri ve hangi çiçeklere dokunduğunu hatırlamaya çalıştı. Biraz sonra da yüzüğü hezaranların yanında buldu. Gwenda rahat bir nefes aldığını abartılı bir şekilde belli etti.

"Ee, şimdi size içecek bir şey getirebilir miyim Bayan Reed? Bira? Bir bardak şeri? Ya da siz kahve veya onun gibi bir şeyi mi tercih edersiniz?"

"Hiçbir şey istemem... hayır gerçekten istemem. Sadece bir sigara, teşekkürler."

Gwenda bir tahta kanepeye oturdu, Erskine de gelip onun yanına yerleşti.

Birkaç dakika hiç konuşmadan sigaralarını içtiler. Gwenda'nın kalbi hızlı hızlı atmaya başlamıştı. Başka seçeneği yoktu. Harekete geçmek zorundaydı.

Agatha Christie

Gwenda, "Size bir şey sormak istiyorum," dedi. "Belki benim münasebetsizlik ettiğimi düşüneceksiniz. Fakat ben de öğrenmeyi çok istiyorum ve belki de merakımı giderebilecek tek kişi sizsiniz. Anladığım kadarıyla siz bir zamanlar benim üvey anneme âşıkmişsiniz."

Erskine büyük bir şaşkınlık içinde Gwenda'ya döndü.

"Sizin üvey annenize mi âşık mıyım?"

"Evet. Helen Kennedy. Daha sonra Helen Halliday adını almıştı."

"Yaa, anlıyorum." Gwenda'nın yanında oturan adam çok sessizdi. Görmeyen gözlerle karşıdaki çayıra bakıyordu. Parmaklarının arasındaki sigaradan dumanlar çıkıyordu. Binbaşının çok sessiz olmasına karşın, Gwenda kolu koluna değen adamın içinde fırtınalar koptuğunu hissetmişti.

Erskine sanki ona sorulan bir soruyu cevaplıyormuş gibi, "Sanırım mektuplar," dedi.

Gwenda karşılık vermedi.

"Ben, ona asla öyle fazla mektup yollamadım; iki ya da üç mektup. Helen onları yok ettiğini söylemişti fakat kadınlar mektupları asla yok etmezler, öyle değil mi? Ve demek sonunda mektuplar sizin elinize geçti. Ve siz de bilmek istiyorsunuz."

"Ben, onun hakkında daha fazla bilgi edinmek istiyorum. Ben, ona çok düşkündüm. Hem de o... çıkıp gittiği zaman küçük bir çocuk olmama rağmen."

"Evden gitti mi?"

"Siz bilmiyor muydunuz?"

Erskine'in dürüst bakışlı gözleri hayret dolu bir ifadeyle Gwenda'ya yöneldi.

"Helen'den hiç haber almadım ki," dedi. Erskine, "Yani şeyden beri, Dillmouth'da geçirdiğimiz yazdan beri."

"Demek siz, onun şimdi nerede olduğunu bilmiyorsunuz öyle mi?"

Uyuyan Ölümler

"Ben nereden bileyim? Yıllar önceydi, uzun yıllar önce. Her şey bitti ve unutuldu."

"Unutuldu mu?"

Adam acı bir şekilde gülümsedi.

"Hayır, belki unutulmadı... Sizin sezgileriniz çok güçlü, Bayan Reed. Ama bana, Helen'den söz edin. O ölmedi değil mi?"

Birden bahçede sanki soğuk bir rüzgâr esmiş gibi ikisini de ürpertti ve hemen sonra da geçip gitti.

Gwenda, "Onun ölüp ölmediğini bilmiyorum," dedi. "Aslında Helen hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Belki siz bir şeyler biliyorsunuzdur, diye düşündüm."

Erskine başını hayır anlamında sallarken Gwenda konuşmaya devam etti. "Helen o yaz bir gece ansızın Dillmouth'daki evden ayrıldı. Hem de hiç kimseye haber vermeden... bir daha da geri dönmedi."

"Ve siz de benim Helen'den bir haber almış olabileceğimi düşündünüz."

"Evet."

Erskine başını iki yana salladı.

"Hayır. Tek kelime bile duymadım, ama Helen'in ağabeyi -şu doktor olan adam- Dillmouth'da yaşıyor. Onun bilmesi gerekir. Yoksa o da mı öldü?"

"Hayır, doktor yaşıyor. Fakat o da Helen hakkında hiçbir şey bilmiyor. Sizin anlayacağınız herkes onun birisiyle kaçtığını düşündü."

Erskine, Gwenda'ya bakmak için başını çevirdi. Gözlerinde derin bir üzüntü vardı.

"Herkes, Helen'in *benimle* kaçtığını mı düşündü?"

"Eh tabii bu da bir olasılıktı."

Agatha Christie

"Bir olasılık mıydı? Hayır, sanmıyorum. Asla böyle bir durum olmadı. Yoksa biz ikimiz budala mıydık? Vicdanının sesini dinleyen, mutlu olma şansını ellerinden kaçıran budalalar mıydık?"

Gwenda bir şey demedi. Erskine tekrar başını çevirip Gwenda'ya baktı.

"Belki meseleyi öğrenmeniz doğru olacak. Aslında anlatılacak da pek fazla bir şey yok. Fakat sizin Helen'i yanlış değerlendirmenizi istemem. Onunla, Hindistan'a giderken gemide tanıştık. Çocuklardan biri hastalanmıştı ve karım bir sonraki gemiyle Hindistan'a gelecekti. Helen de Woods and Forests ya da öyle bir şirkette çalışan bir adamla evlenecekti. Adamı sevmiyordu. O sadece eski bir dosttu. Efendi ve iyi kalpli bir dosttu. Helen hiç de mutlu olamadığı için evinden uzaklaşmak istemişti. Birbirimize âşık olduk."

Erskine konuşmasına ara verdi.

"Genellikle pek klişeleşmiş bir laftır bu. Ama aslında öyle değildi -bunu iyice açıklığa kavuşturmak istiyorum- yani alışılmış gemi maceralarından değildi. Çok ciddi bir ilişkiydi. İkimiz de -şey yani- bu aşk yüzünden çok sarsılmıştık. Ne yazık ki yapılacak bir şey yoktu. Janet ile çocukları yüzüstü bırakamazdım. Helen de benim gibi düşünüyordu. Eğer sadece Janet olsaydı... ama bir de oğlanlar vardı. Bu iş tamamen umutsuzdu. Sonunda vedalaşıp ayrılmayı ve birbirimizi unutmaya karar verdik."

Erskine zoraki bir tavırla kesik kesik güldü.

"Unutmak mı? Ben hiç unutmadım. Bir an olsun aklımdan çıkmadı. Hayat sadece cehennemde yaşamaktan ibaretti. Helen'i düşünmekten bir türlü vazgeçemiyordum..."

"Şey işte... Helen de evlenmek için uzaklara gittiği adamla evlenmedi. Son anda buna katlanamayacağını anlamıştı. Bunun üzerine vatanına, İngiltere'ye döndü ve Hindistan'dan dönerken diğer adamla tanıştı, sanı-

Uyuyan Ölüm

rım sizin babanızdı o. Helen birkaç ay sonra bana mektup gönderip ne yaptığını açıkladı. Helen, adamın karısının ölümüne çok üzülmüş olduğunu yazmıştı. Adamın bir de çocuğu vardı. Helen, onu mutlu edebileceğini düşünüyordu ve yapılacak en doğru işin bu olduğuna inanıyordu. Helen'in mektupları Dillmouth'dan geliyordu. Sekiz ay kadar sonra babam öldü ve ben de işimden istifa edip İngiltere'ye döndüm. Eve taşınmadan önce birkaç hafta tatil yapmak istedik. Karım, Dillmouth'u önerdi. Bir arkadaşısı karıma burasının güzel ve sakın bir yer olduğunu söylemiş. Tabii karımın Helen'den haberi yoktu. Aklımdan neler geçtiğini tahmin edebilir misiniz? Helen'i tekrar görmek. Evlendiği adamın nasıl biri olduğunu öğrenmeye can atıyordum."

Kısa bir sessizlik oldu, sonra Erskine dedi ki: "Buraya geldik ve Royal Clarence Oteli'ne yerleştik. Yaptığım şey büyük bir hataydı. Helen'i tekrar görmek kötüydü... Ama Helen yeterince mutlu görünüyordu, onun hâlâ beni düşünüp düşünmediğini bilemiyordum... Belki de yaşadıklarını unutmayı başarmıştı. Sanırım karım da bir şeylerden şüphelenmişti... Karım şey -o çok kıskanç bir kadın- eskiden beri öyleydi."

Erskine birdenbire konuşmayı kısa kesmek istedi. "İşte hepsi bu... Dillmouth'dan ayrıldık."

Gwenda, "17 Ağustos'ta," dedi.

"Tarih bu muydu. Ben tarihi tam olarak hatırlayamıyorum."

Gwenda, "Günlerden cumartesiydi," dedi.

"Evet, haklısınız. Janet'in kuzeye yolculuk yapmanın kalabalık yüzden zor olacağını söylemişti, bunu hatırlıyorum. Fakat galiba öyle değildi..."

"Lütfen hatırlamaya çalışın, Binbaşı Erskine. Üvey annemi -Helen'i- en son ne zaman gördünüz?"

Binbaşı müşfik bir tavırla ve yorgun bir gülümsemeyle konuştu. "Hatırlamak için kendimi zorlamama gerek yok. Helen'i oradan ayrılmadan

Agatha Christie

önceki gece gördüm. Kumsalda... Akşam yemeğinden sonra yürüyerek kumsala kadar gittim... ve Helen de oradaydı. Orada bizden başka kimse-cikler yoktu. Helen ile onun evine kadar yürüdüm. Bahçeden geçtik..."

"Saat kaçta geçtiniz?"

"Bilmiyorum... Saat dokuzda falan olmalı."

"Ve de onunla vedalaştınız. Öyle mi?"

"Evet vedalaştık." Erskine tekrar güldü. "Yoo, bu sizin aklınızdan geçen türde bir vedalaşma değildi. Çok kısa ve resmi bir veda oldu. Helen, 'Lütfen şimdi git. Çabuk git. Çünkü ben...' dedikten sonra sustu ve ben oradan ayrıldım."

"Otele mi döndünüz?"

"Evet, evet, biraz sonra. Önce uzun bir yürüyüş yaptım, kırlara doğru gittim."

Gwenda, "Aradan bunca yıl geçtikten sonra tarihleri hatırlamak çok zor," dedi. "Fakat bana kalırsa Helen'in evden gittiği ve de bir daha geri dönmediği gece olsa gerek."

"Anlıyorum. Ve karımla ben de ertesi gün oradan ayrıldığımız için insanlar dedikodu yaptılar, Helen'in benimle kaçtığını ileri sürdüler. Şu insanların kafaları ne garip çalışıyor..."

Gwenda damdan düşercesine, "Her neyse," dedi. "Sonuçta Helen sizinle kaçmadı değil mi?"

"Aman Tanrım, hayır, böyle bir şey asla söz konusu olamazdı."

Gwenda, "Öyleyse, sizce Helen neden kaçtı?" diye sordu.

Erskine kaşlarını çatı. Adamın tavrı değişmişti, birdenbire olaya ilgisinin arttığı belli oluyordu.

Erskine, "Anlıyorum," dedi. "Bu biraz da insanın kafasını karıştırıyor. Helen geride bir açıklama falan bırakmamış mı?"

Gwenda biraz düşündükten sonra kendi inancını kelimelere döktü.

Uyuyan Ölüm

"Helen'in bir mektup bıraktığını sanmam. Acaba sizce Helen başka biriyle kaçmış olabilir mi?"

"Hayır, Helen kesinlikle böyle bir şey yapmadı."

"Bundan bayağı emin görünüyorsunuz."

"Eminim."

"O halde Helen neden gitti?"

"Eğer Helen ansızın gittiyse- yani öylece- bence bunun bir tek nedeni olabilir. O benden kaçıyordu."

"Sizden mi?"

"Evet. Belki de ben, onu tekrar görmeye çalışırım, peşini bırakmam diye korkuyordu. Durumumu anlamış olmalı, yani ona hâlâ çılgınlar gibi âşık olduğumu fark etmiştir... Evet, Helen'in gitmesinin nedeni bu olmalı."

Gwenda, "Ama bu, onun neden bir daha geri dönmediğini açıklamıyor," dedi. "Söyler misiniz, Helen size, babam hakkında herhangi bir açıklamada bulundu mu? Babam için endişe ettiğini belirtti mi? Ya da ondan korktuğunu açıkladı mı? Yani buna benzer şeyler söyledi mi?"

"Babanızdan korkmak mı? Neden? Oh, anlıyorum, babanızın onu kışkırttığını düşünüyorsunuz. Babanız kışkırtıcı bir erkek miydi?"

"Bilmiyorum. Babam, ben çocukken öldü."

"Yaa, anlıyorum. Hayır -geçmişini düşünüyorum da- babanız her zaman nazik bir insandı. Helen'e çok düşküncüydü, onunla gurur duyardı, daha fazlasını düşünemiyordum. Hayır, asıl ben *babanızı* kışkırtıyordum."

"Onlar size oldukça mutlu bir çift gibi mi görünüyorlardı?"

"Evet, öyleydiler. Buna sevinmesine sevindim, ama bu gerçeği görmek bana acı verdi... Hayır Helen, bana babanızdan hiç söz etmedi. Size anlattığım gibi onunla yalnız kalmaya pek fırsatımız olmadı, birbirimize sırlarımızı açıklayamadık. Ama şimdi siz... siz söyleyince, hatırladım, Helen biraz endişeliydi..."

"Endişeli miydi?"

Agatha Christie

"Evet, belki de benim karım yüzündendir..." Erskine cümlesini tamamlamadı. Sonra, "Ama bundan daha da derin bir neden olmalı."

Erskine tekrar dikkatle Gwenda'ya baktı. "Helen, kocasından korkuyor muydu? Karısını başka erkeklerden kıskanıyor muydu?"

"Siz böyle bir şeyi düşünmüyor gibisiniz."

"Kıskançlık çok garip bir şeydir. Bazen kendini öyle güzel gizler ki, onu hiç düşünmezsiniz." Erskine birden ürperdi. "Ama korkutucu da olabilir hem de çok korkutucu."

Gwenda, "Bilmek istediğim bir şey daha var," dedi ve birden sustu.

Araba yolundan bir araba geliyordu. Binbaşı Erskine, "Ah, işte karım da alışverişten döndü," dedi.

Binbaşı sanki bir anda başka biri oluvermiş gibiydi. Sesinin tonu sakin, ama biraz da resmiydi, yüzü ifadesizdi. Ama yüzündeki hafif seyirme onun sinirlerinin gerildiğini gösteriyordu.

Bayan Erskine evin köşesini dönüp onlara doğru yürüdü.

Kocas, kadına yaklaştı.

"Bayan Reed dün yüzüğünü bahçede düşürmüştü."

Bayan Erskine, birden, "Yaa öyle mi," dedi.

Gwenda, "Günaydın," dedi. "Evet, neyse ki yüzüğü bulabildim."

"Evet, şansınız varmış."

"Ah evet, gerçekten öyle. Onu kaybetmek beni çok üzerdi. Neyse ben artık gitmeliyim."

Binbaşı, "Ben sizi arabanıza kadar götüreyim," dedi.

Binbaşı Erskine, Gwenda'nın arkasından peşinden yürümeye başladığı sırada karısı sert bir sesle bağırdı.

"Richard, eğer Bayan Reed kusuruna bakmazsa, çok önemli bir telefon geldi..."

Gwenda hemen atıldı. "Ah, gayet tabii. Lütfen hiç zahmet etmeyin."

Uyuyan Ölüm

Genç kadın koşar adımlarla terası geçip evin yanından arabasını bıraktığı yere gitti.

Sonra birden durakladı. Bayan Erskine arabasını öyle bir şekilde park etmişti ki, Gwenda kendi arabasına binip oradan uzaklaşabileceğine pek ihtimal vermedi. Genç kadın bir an durakladı sonra ağır ağır terasa geri döndü. Tam pencerelerin önüne geldiği sırada olduğu yerde kaskatı kesilip durdu. Bayan Erskine'in o boğuk ve yanık sesi kulaklarını doldurdu.

"Senin ne dediğin umurumda değil. Bunu sen ayarladın... evet dün sen ayarladın. Ben Daith'deyken o kızın buraya gelmesini sen planladın. Sen her zaman böylesin... güzel bir kız gördün mü... Ben buna katlanmayacağım, sana söylüyorum, kesinlikle katlanmayacağım."

Erskine'in sesi araya girdi, alçak tonda ve de çaresizlik içinde konuşuyordu.

"Janet, bazen senin gerçekten çıldırdığını düşünüyorum."

"Çıldıran biri varsa, o ben değilim. Sensin. Kadınları bir türlü rahat bırakmıyorsun."

"Bunun doğru olmadığını pekâlâ biliyorsun, Janet."

"Bal gibi doğru. Hatta çok eski günlerde bile -şu kızın geldiği yerde- Dillmouth'da. Şu sarı saçlı Halliday denen kadına âşık olmadığını söylemeyi göze alabilir misin."

"Sen hiçbir şeyi unutmaz mısın? Böyle şeyleri neden kurcalayıp duruyorsun? Kendi kendine bir şeyleri kurup kurup sonra da..."

"Sebep sensin. Kalbimi kırıyorsun... Sana söylüyorum, ben buna katlanmayacağım. Buluşmalar planlamak... arkamdan bana gülüyorsun. Sen beni sevmiyorsun, zaten hiçbir zaman sevmedin. Kendimi öldüreceğim! Kendimi bir uçurumdan aşağı atacağım... keşke ölseydim..."

"Janet... Janet... Tanrı aşkına.."

Agatha Christie

Derinden gelen boğuk ses kesilmişti. Sonra bir hıçkırık sesi, yaz rüzgârıyla çevreye yayıldı.

Gwenda ayaklarının ucuna basarak geri döndü, araba yoluna yürüdü. Bir iki saniye düşündükten sonra sokak kapısının zilini çaldı.

"Acaba bu arabayı şuradan çıkarabilecek biri var mı," dedi. "Ben arabayı buradan çıkarabileceğimi hiç sanmıyorum."

Hizmetçi içeriye döndü. Biraz sonra, eskiden ahır avlusu olan bir yerden adamın biri çıktı. Adam başındaki kaskete dokunarak Gwenda'ya selam verdi. Arabaya binip onu avluya çıkardı. Gwenda arabasına bindikten sonra hızla, Giles'in, onu beklediği otele doğru ilerledi.

Giles, karısını, "Ziyaretin ne kadar uzun sürdü," sözleriyle karşıladı. "Bari bir şeyler bulabildin mi?"

"Evet. Artık her şeyi biliyorum. Oldukça acıklı bir hikâye. Erskine, Helen'e deli gibi âşıkımış."

Gwenda olanları kocasına anlattı.

Genç kadın sözlerini, "Bayan Erskine'in gerçekten biraz deli olduğuna inandım," diye sürdürdü. "Bana iyice çıldırmış gibi geldi. Binbaşının kıskançlıktan neyi kastettiğini çok iyi anladım. Böyle duygulara kapılmak herhalde çok kötü bir şey olmalı. Her neyse artık Helen'in birlikte gittiği adamın Binbaşı Erskine olmadığını ve binbaşının Helen'in ölümü hakkında hiçbir şey bilmediğini de öğrendik. Binbaşı o gece Helen'in yanından ayrıldığında o daha yaşıyordu."

Giles, "Evet," dedi. "Yani hiç değilse Erskine'in öyle söylüyor."

Gwenda öfkeyle kocasına baktı.

Giles kararlı bir tavırla, "Erskine'in söylediği bu," diye tekrarladı.

Bölüm 18

Boruçiçeği

Miss Marple terasta, pencerenin önünde iki büküm eğilmiş, çiçek tarhının arasına nasılsa karışmış boruçiçeklerini temizliyordu. Ama bu sadece küçük bir zaferdi, çünkü toprağın altında boruçiçeklerinin kökleri yeni filizler vermeye hazırdılar. Fakat hezaran çiçekleri en azından kısa bir süre rahat edeceklerdi.

Bayan Cocker oturma odasının penceresi önünde belirdi. "Özür dile-
rim, madam, ama Dr. Kennedy aradı. Doktor bey, Bay ve Bayan Reed'in
seyahatlerinin ne kadar süreceğini sordu, ben de ona kesin bir cevap vere-
meyeceğimi ama belki de sizin bilginizin olabileceğini belirttim. Beyefendi-
yi buraya alabilir miyim?"

"Ah, evet, evet lütfen, Bayan Cocker."

Çok geçmeden Bayan Cocker, Dr. Kennedy ile birlikte terasa döndü.

Miss Marple biraz da şaşkın bir tavırla kendini takdim etti.

"Ve de sevgili Gwenda'ya o burada yokken sık sık buraya gelip bah-
cedeki yabanotlarını ayıklayacağıma söz verdim. Sanırım haftada iki gün
uğrayan bahçıvan Foster yüzünden genç dostlarımla çaresiz kaldıklarını
biliyor olmalısınız. Adam haftada iki gün işe geliyor, akşama kadar dur-
madan çay içip sürekli konuşuyor ve görebildiğim kadarıyla çene yap-
maktan çalışmaya pek zaman bulamıyor."

Agatha Christie

Dr. Kennedy dalgın bir tavırla, "Evet," dedi. "Bunların hepsi aynıdır."

Miss Marple, doktoru alıcı gözüyle süzdü. Karıkoca Reedlerin anlatıklarından daha yaşlıydı. Miss Marple, onun vaktinden önce yaşlanmış olduğunu düşündü. Dr. Kennedy ayrıca hem çok endişeli hem de pek mutsuz görünüyordu. Adam orada öylece durmuş, parmaklarını çenesinin kenarlarında gezdiriyordu.

Dr. Kennedy, "Demek seyahate çıktılar," dedi. "Yolculuklarının ne kadar süreceğini biliyor musunuz?"

"Ah, seyahatleri çok uzun sürmeyecek. Kuzey İngiltere'deki dostlarını görmeye gittiler. Bana göre gençler pek huzursuz oluyorlar. Dur durak bilmeden oradan oraya gitmek istiyorlar."

Dr. Kennedy, "Evet," dedi. "Gerçekten öyle, gençler yerlerinde duramıyorlar."

Dr. Kennedy durakladı sonra biraz da çekine çekine, "Genç Giles Reed, bana mektup yazmıştı," dedi. "Eğer bulabilirsem bazı belgeleri -yani şey mektupları- ona getirmemi istiyordu."

Dr. Kennedy tereddütle durakladı.

Miss Marple alçak sesle, "Kız kardeşinizin mektupları mı?" diye sordu.

Kennedy keskin gözleriyle, yaşlı kadına bir bakış fırlattı.

"Demek, siz onların sırdaşısınız öyle mi? Akraba falan mısınız?"

Miss Marple, "Sadece bir dost," dedi. "Onlara dilimin döndüğü kadar nasihat etmeye çalıştım. Fakat insanlar nasihatları pek dinlemiyorlar... Belki çok yazık ama elden ne gelir ki..."

Kennedy merakla sordu. "Sizin onlara verdiğiniz nasihat neydi?"

Miss Marple kararlı bir sesle açıkladı. "Uyuyan ölümü rahat bırakın, demiştim."

Dr. Kennedy oturması hiç de rahat olmayan tahta koltuğa çöktü.

"Hiç de kötü bir nasihat sayılmaz," dedi. "Ben Gwennie'yi severim. Küçükken çok sevimli bir çocuktü. Şimdi onun büyüüp çok hoş bir genç

Uyuyan Ölümler

kadın olduğunu tahmin ediyorum. Korkarım ki Gwennie başını derde sokmaya hazırlanıyor."

Miss Marple, "O kadar çok dert çeşidi var ki, saymakla bitmez," dedi.

"Yaa? Evet... evet... çok doğru."

Kennedy iç geçirdikten sonra, "Giles Reed, bana mektup yazıp kız kardeşimin buradan ayrıldıktan sonra bana yazdığı mektupları ve el yazısının bir örneğini gönderip gönderemeyeceğimi sordu," dedikten sonra Miss Marple'a zekice bir bakış fırlattı. "Bunun ne anlama geldiğini anlıyorsunuz değil mi?"

Miss Marple başını öne doğru salladı. "Sanırım anlıyorum," dedi.

"Karıkoca, Kelvin Halliday'in karısının boğazını sıkarak öldürüp öldürmediğini öğrenmeye çalışıyorlar. Kız kardeşim Helen'in buradan gittikten sonra gönderdiği mektupları kesinlikle onun yazmadığını düşünüyorlar, yani bu mektuplar sahte olabilirmiş. Ayrıca Helen'in bu evden sağ çıkmadığından da eminler."

Miss Marple kibarca, "Ve şimdi siz de bundan artık eskisi kadar emin değilsiniz öyle mi?" dedi.

Kennedy gözlerini uzaklara dikerek, "O zaman emindim," dedi. "Her şey apaçık ortada gibi görünüyordu. Kelvin'in iddiası tamamen kötü bir hayaldi. Evde ceset yoktu, bir bavul ve bazı giyecekler alınmıştı... başka ne düşünebilirdim ki?"

"Ve kız kardeşiniz -kısa süre önce- yani... öhöö," Miss Marple kibarca öksürdü. "Bir beyefendi ile ilgileniyordu öyle değil mi?"

Dr. Kennedy, yaşlı kadına baktı. Gözlerinde derin bir acı vardı.

"Kız kardeşimi seviyordum," dedi. "Fakat Helen'in hayatında her zaman yeni bir erkeğe yer olduğunu itiraf etmek zorundayım. Bazı kadınlar doğuştan böyle olurlar, başka türlü davranmak ellerinde değildir."

Agatha Christie

Miss Marple, "O zaman siz her şeyin açıkça ortada olduğunu düşünüyordunuz," dedi. "Ama şimdi pek de öyle olmadığına inanıyorsunuz. Neden?"

Kennedy içtenlikle, "Çünkü," dedi. "Eğer Helen hâlâ yaşıyorsa, bunca yıl benimle bağlantıya geçmemiş olması inanılır gibi değil. Aynı şekilde eğer Helen ölmüşse, bana durumun bildirilmemiş olması da çok garip. Eee..."

Kennedy ayağa kalktı. Cebinden bir paket çıkardı.

"İşte yapabileceğimin en iyisi bu. Helen'den aldığım ilk mektubu yırtıp atmış olacağım. O mektubun izini bulamadım. Ama ikinci mektubu sakladım; şu posta kutusu adresini verdiği mektubu. Ve işte el yazısını karşılaştırmanız için Helen'in el yazısından küçük bir örnek bulabildim. Bu ekilmesi planlanan çiçek soğanlarının ve de tohumların listesi. Helen'in titizlikle sakladığı listelerin bir kopyası. Listedeki el yazısıyla mektuptaki yazı bana aynıymış gibi göründü, fakat ben bir uzman değilim. Giles ve Gwenda döndükleri zaman incelesinler diye mektupla listeyi burada bırakacağım. Bunları geri göndermelerine hiç gerek yok."

"Oh, şey onlar galibayarın ya da öbür gün dönecekler."

Doktor başını salladı. Ayağa kalktı hâlâ değişmeyen dalgın bakışlarıyla terasa baktı. Birden, "Beni ne endişelendiriyor, biliyor musunuz? Eğer Kelvin Halliday, karısını öldürmüşse, cesedi bir yere gizlemiş olmalı ya da bir şekilde ondan kurtulmuştur... ve bu da demek oluyor ki (başka ne anlama gelebileceğini kestiremiyorum) Bay Halliday'in bana anlattıkları çok zekice düzenlenmiş bir masal -giyeceklerle dolu bir bavulu gizleyip Helen'in evden gittiği izlenimini uyandırmak istemiş- yurtdışından bana mektup gönderilmesini bile sağlamış... Bu da olayın soğukkanlılıkla ve de önceden tasarlanarak işlenmiş bir cinayet olduğunu gösteriyor. Küçük Gwennie çok sevimli bir çocuktü. Babasının bir paranoyak olduğunu öğrenmesi onun için gerçekten üzücü olacaktı, ama planlı cinayet işleyen bir katilin kızı olduğunu öğrenmesi onun için on misli daha kötü," dedi.

Uyuyan Ölümler

Kennedy dönüp açık pencerenin önüne gitti. Miss Marple, adamın hızla oradan uzaklaşmasına bir soruyla engel oldu.

"Kız kardeşinizin korktuğu kişi kimdi, Dr. Kennedy?"

Kennedy dönüp şaşkın şaşkın kadına baktı.

"Korktuğu kişi mi? Benim bildiğim kadarıyla kardeşimin korktuğu biri yoktu."

"Ben sadece merak etmiştim.... Eğer yakışık almayan sorular soruyorsam, lütfen beni bağışlayın... fakat bir genç adam vardı, öyle değil mi? Yani bir delikanlıyla olmayacak bir ilişkiye girmişti... yani daha çok genç-ken. Yanılmıyorsam bu gencin adı *Afflick*."

"Haa o mu? Genç kızların çoğunun yaşadığı aptalca bir macera. Uygunsuz bir delikanlı, sinsî, hilekâr ve kesinlikle Helen'e layık biri değildi. Daha sonra delikanlının başı burada derde girdi."

"Ben de acaba bu adam intikam almaya kalkışır mı diye meraklandım."

Dr. Kennedy oldukça şüpheli bir tavırla gülümsedi.

"Bu meselenin pek de derinlere indiğini sanmam. Ayrıca dediğim gibi, delikanlının burada başı derde girdi ve bir daha geri dönmek üzere çıkıp gitti."

"Ne tür bir dertti bu?"

"Aman canım, öyle suç falan işlemedi. Sadece düşüncesizce davran-
dı. Patronunun işleri hakkında sağda solda gevezelik etti."

"Ve de onun patronu Walter Fane miydi?"

Dr. Kennedy biraz şaşırmış gibi göründü.

"Evet... evet... siz değinince hatırladım, delikanlı Fane and Watchman Bürosu'nda çalışıyordu. Anlaşmalı avukat falan değildi. Sadece basit bir kâtipti."

Miss Marple, Dr. Kennedy gittikten sonra, bahçede otları ayıklamaya devam ederken sadece basit bir kâtip mi, diye düşündü.

Bölüm 19

Bay Kimble Konuşuyor

Bayan Kimble, "Bilmiyorum, eminim," dedi.

Kadının, kocası belki biraz da öfkelenerek konuştu. Adam elindeki fincanı ilerleterek, "Ne düşünüyorsun, Lily?" diye sordu. "*Şeker koymamışsın.*"

Bayan Kimble öfke krizini hemen bastırmaya çalıştı sonra da meseleyi kendi açısından açıklamaya başladı.

"Şu ilanı düşünüyordum," dedi. "Açık açık Lily Abbott diye yazılmış. Ve de Dillmouth'da St. Catherine'de eskiden oda hizmetçiliği yapmış. Bu kişi kesinlikle benim."

Bay Kimble, "Hı," dedi.

"Bunca yıl sonra... bunun çok garip olduğunu sen de kabul etmelisin Jim."

Bay Kimble, "Hı," dedi.

"Ee, şimde ben ne yapacağım, Jim?"

"Bu işe hiç karışma."

"Ya işin ucunda para varsa?"

Bay Kimble gurultulu sesler çıkararak fincanındaki çayı son damlasına kadar içti, uzun bir konuşma yapmak üzere olduğu için çayın yardımıyla güç toplamak istiyordu. Adam fincanı elinin tersiyle ileriye itip, "Tekrar doldur," diye emrettikten sonra uzun konuşmasına başladı:

Uyuyan Ölüm

"Bir zamanlar sen St. Catherine'de olanları anlatır dururdun. Bunların kadınlara özgü gevezelikten başka bir şey olmadığına inandığım için söylediklerini pek de can kulağıyla dinlemezdim. Belki de anlattıkların saçma değildi. Belki gerçekten bir şeyler oldu. Eğer öyle ise bu polisi ilgilendirir ve sen de bu işlere bulaşmak istemezsin. Zaten her şey olup bitmiş, öyle değil mi? Sen bu işi kurcalama, kızım."

"Bunları söylemesi kolay. Ama birisi vasiyetinde bana para bırakmış olabilir. Belki Bayan Halliday yıllardır yaşıyordu ve şimdi de ölünce vasiyetinde bana bir şeyler bıraktığı anlaşılmış olabilir."

"Kadın vasiyetinde sana bir şeyler bırakmış öyle mi? Peki ama niçin? Hı!" Bay Kimble sıkıntısını belirtmek için tekrarladığı tek heceli sözcükle konuşmasını bitirdi.

"Beni arayan polis olsa bile... Bilirsin, Jim, bazen bir katilin yakalanması için bilgi vereceklere büyük ödüller vaat edilir."

"Eee, sen nasıl bir bilgi verebileceksin ki? Bildiklerinin hepsini sen kendi kafandan uydurdun!"

"Bu senin fikrin. Ama ben düşünüyordum da..."

Bay Kimble tiksintiyle, "Hı," dedi.

"Ama benim bilgim var. Gazetede o ilk yazıyı gördüğümden beri. Belki bazı şeyleri yanlış anlamış olabilirim. Şu Layonee yabancılarının hepsi gibi o da biraz aptaldı, ona söylenen sözleri doğru dürüst anlayamazdı ve de kızın İngilizcesi berbattı. Eğer kızın ne demek istediğini ben anlayamamışsam... O adamın adını hep hatırlamaya çalışıyorum... Eğer kızın gördüğü kişi o adam ise... Sana sözünü ettiğim filmi hatırlayabilecek misin? *Gizli Aşk*. Ne kadar da heyecanlıydı. Sonunda adamı arabasının sayesinde yakalamışlardı. Adam garajdaki görevliye arabanın deposunu doldurduğunu unutması için tam elli bin dolar ödemişti... Ve diğer adam da oradaydı, kıskançlıktan deliye dönmüş kocada. Hepsisi de kadına çılgın gibi âşıktılar. Ve de sonunda..."

Agatha Christie

Bay Kimble öfkeli öfkeli homurdanarak sandalyesini geri itti. Sonra ağır ve düşündürücü olduğu kadar otoriter bir tavırla ayağa kalktı. Adam mutfaktan çıkmaya hazırlanırken karısına bir emir verdi; genellikle pek konuşmayan ama aslında zeki sayılması gereken bir adam emriydi bu.

Bay Kimble kilere geçip çizmelerini giydi. (Lily mutfağın döşemesi-nin temiz kalmasına özen gösteriyordu.) Bay Kimble işini bitirince dışarı çıktı.

"Sen bütün bunları bir kenara bırak, kızım," dedi. "Aksi halde çok pişman olacaksın."

Lily masanın başında oturuyordu. O kurnazlıkla dolu küçük budala beyninin içinden binbir düşünce geçiyordu. Kuşkusuz kocasının sözlerine karşı gelemezdi, fakat yine de... Jim çok çekingen ve de geri kafalıydı. Lily içinden, keşke akıl danışabileceğim bir başka kişi olsaydı, diye geçirdi. Ödüllerle polis hakkında ve bütün bunların ne anlama geldiğini bilen biri olsaydı. Doğrusu iyi bir para alma şansını kaybederse yazık olurdu.

Yeni bir televizyon... saçlarına perma... Russell'in mağazasındaki o kiraz rengi manto (çok şıktı). Hatta belki de oturma odası için on yedinci yüz yıl stili koltuk takımı...

Heyecanlı, açgözlü ve ileriye göremeyen Lily hayal kurmaya devam etti. Yıllarca önce, Layonee, ona tam olarak *ne* demişti?

Birden Lily'nin aklına bir fikir geldi. Kadıncağz ayağa kalktı, mürekkep hokkasını, mürekkep kalemını ve mektup kâğıtlarını aldı.

Lily kendi kendine, "Ne yapacağımı biliyorum," dedi. "Doktora, Bayan Halliday'in ağabeyine mektup yazacağım. Ne yapmam gerektiğini bana o söyler; tabii adam hâlâ yaşıyorsa. Her neyse, doktora, Layonee'den ve de şu arabadan hiç söz etmediğim için vicdan azabı çekiyorum."

Bir süre odada Lily'nin kaleminden çıkan sestен başka ses duyulmadı. Lily pek ender mektup yazdığı için cümleleri derleyip toparlaması da zor oluyordu.

Uyuyan Ölüm

Ama sonunda mektup tamamlanmıştı, Lily kâğıdı katlayıp bir zarfa koyup kapattı.

Fakat Lily yine de tahmin ettiği kadar rahatlamamıştı. Onda bir ihtimal ile doktor ölmüş ya da Dillmouth'dan ayrılmış olabilirdi.

Başka birisi var mıydı?

Şu adamın adı neydi?

Ah, *o* ismi bir hatırlayabilseydi...

Bölüm 20

Helen Denilen Kız

Giles ile Gwenda, Northumberland'dan döndükten bir gün sonra sabah kahvaltılarını yeni tamamlamışlardı ki, Miss Marple'ın geldiği haber verildi. Yaşlı kadın özür dileyen bir tavırla içeri girdi.

"Çok özür dilerim, misafirlğe gelmek için çok erken bir saat bu. Aslında bu şekilde davranmam. Fakat sizlere açıklamam gereken bir şey vardı."

Giles, Miss Marple'ın oturması için bir sandalye çekerken, "Sizi görüşüğümüze çok sevindik," dedi. "Lütfen bir fincan kahve için."

"Yoo, hayır, hayır, teşekkür ederim, hiçbir şey istemem. İyi bir kahvaltı ettim. Şimdi açıklamama izin verin. Sizin yokluğunuzda, beni kırma-yıp bahçede otları ayıklamama izin verdiğiniz için buraya geldim..."

Gwenda, "Siz çok iyi birisiniz," dedi.

"Ve bu arada bana öyle geldi ki, haftada iki gün çalışmak bu bahçe için yeterli değil. Her neyse bana kalırsa Foster, sizin güveninizi kötüye kullanıyor. Çok fazla çay içip çok da fazla konuşuyor. Foster'ın tek başına bu işin altından kalkamayacağını anladım ve kendi kendime bir karar verip haftada bir gün çalışacak bir bahçıvanı işe aldım... adam çarşamba günleri gelecek... aslında bugün gelecek."

Uyuyan Ölümler

Giles, kadına merakla baktı. Doğrusu biraz şaşırmıştı. Belki Miss Marple iyi niyetle hareket etmişti, ama biraz da evin işlerine burnunu sokmuş oluyordu. Ve de Miss Marple'in başkalarının işlerine karışmak gibi bir huyu yoktu.

Giles ağır ağır, "Biliyorum, Foster çok yaşlı. Ve bu işte oldukça ağır."

"Korkarım ki bu Manning adındaki adam daha da yaşlı, Bay Reed. Bana yetmiş beş yaşında olduğunu söyledi. Fakat sadece birkaç günlüğüne onu burada çalıştırmak çok da yararlı bir uygulama olabilir, çünkü bu adam uzun yıllar önce Dr. Kennedy'nin emrinde çalışıyormuş. Ha bu arada, Helen'in nişanlandığı genç adamın adı da Afflick'miş."

Giles, "Miss Marple," dedi. "Ben sizin günahınıza girdim. Siz bir dâhisiniz. Helen'in el yazı örneklerini Doktor Kennedy'den aldığımı biliyor musunuz?"

"Evet. Onları getirdiği zaman ben buradaydım."

"Bugün örnekleri postalıyorum. Geçen hafta, iyi bir el yazısı uzmanının adresini almıştım."

Gwenda, "Hadi bahçeye çıkalım da bakalım Manning neler yapıyor?"

Manning yaşlı, romatizma yüzünden iki büklüm olmuş, kurnaz bakışlı bir adamdı. Patronları yanına yaklaşırken çalışma hızı da dikkat çekecek şekilde artıverdi.

"Günaydın beyefendi. Günaydın hanımefendi. Hanımefendi bir çarşamba günü bahçe işlerine yardım edilmesini istediğinizi söyledi. Bunu seve seve yaparım. Bu bahçenin böylesine ihmal edilmiş olması insanı üzüyor."

"Korkarım ki, bahçe yıllardan beri ihmal ediliyor."

"Gerçekten öyle. Bahçenin Bayan Findeyson'ın zamanındaki durumunu hatırlıyorum da. O zaman tablo gibiydi. Şu Bayan Findeyson var ya o bahçesine pek meraklıydı."

Agatha Christie

Giles rahatça bahçe silindirine yaslandı. Gwenda birkaç gül kopardı. Miss Marple da biraz ileride boruçiçekleriyle ilgileniyordu. Yaşlı Manning tırmığın sapına yaslanmıştı. Yani şöyle rahat rahat eski günlerin anılarından söz ederek oyalanmaya pek uygun bir durum yaratılmıştı.

Giles, adama cesaret vermek için, "Siz herhalde bu civardaki bahçelerin çoğunu bilirsiniz," dedi.

"Hah, burayı oldukça iyi biliyorum, evet öyle. Ve de insanların bahçelerini hayal ürünleriyle nasıl süslediklerini de bilirim. Yukarı kesimde, Niagara'da yaşayan Bayan Yule'un bahçesinde bir porsuk ağacı vardı, kadın ağacı kestirip biçtirip sincap şekline sokturdu. Budalalık bu, diye düşündüm. Tavuskuşu başkadır sincap başkadır. Sonra bir de Albay Lampard vardı o da begonyalara çok meraklıydı. Bahçesinde pek çok begonya tarhu bulunurdu. Artık çiçek tarhlarının modası geçti. Şu son altı yıl içinde ne kadar çok çiçek tarhını bozup çim ektim bir bilseniz. Artık hiç kimse sardunyalardan hoşlanmıyor, kimse kenarlara lobelya ekmek istemiyor."

"Siz Dr. Kennedy'nin evinde de çalıştınız, değil mi?"

"Ee, çok uzun zaman önceydi. 1920 yılında ya da daha sonraları. Doktor artık burada yaşamıyor. Buradan taşındı ve doktorluğu bıraktı. Şimdi Crosby Lodge'da genç Doktor Brent çalışıyor. Bu adamın da garip fikirleri var; küçük beyaz haplar falan. Doktor bunlara Vittapin'ler diyor."

"Herhalde siz Bayan Helen Kennedy'yi, yani Doktor Kennedy'nin kız kardeşini de hatırlıyor olmalısınız."

"Hıı, Bayan Helen'i elbette gayet iyi hatırlıyorum. Uzun sarı saçlarıyla çok güzel bir kızdı. Doktor, onu çok seviyordu. Helen evlendikten sonra geri geldi ve işte bu evde yaşadı. Kocasını Hindistan'da orduda görevliydi."

Gwenda, "Evet, biliyoruz," dedi.

"Hıı, duyduğuma göre... Cumartesi gecesiydi... sizin ve eşinizin onunla bir şekilde akraba olduğunuzu duymuştum. Bayan Helen okuldan buraya döndüğü zaman bir tablo kadar güzeldi. Çok da neşeliydi. Her yere gitmek

Uyuyan Öliim

istiyyordu... dansa, tenise, artık başka ne varsa. Bayan Helen yüzünden tenis sahasına da çizgiler çekmek zorunda kalmıştım... tenis sahası belki yirmi yıldır kullanılmıyordu. Ayrıca sahada otlar bitmişti. Onları da temizlemem gerekti. Pek çok badana yapmam gerekti, ayrıca çizgileri de yeniledim ve sonunda sahada tenis oynayan pek olmadı. Ben bunu hep biraz tuhaf bulmuşumdur."

Giles sordu. "Tuhaf olan neydi?"

"Tenis sahasında olanlar. Bir gece, birisi sahaya girip ağı kesip küçük parçalar haline getirmişti. Bunun inadına yapıldığı da söylenebilir. Evet, olanların nedeni buydu... düpedüz kin ve inat."

"İyi ama böyle bir şeyi kim yapabilirdi ki?"

"Doktorun da öğrenmek istediğı buydu. Çok sinirlenmişti, ama onu suçlamıyorum. Ağı da daha yeni almıştı. Fakat hiçbirimiz bunu kimin yaptığını anlayamadık. Bunu hiçbir zaman da öğrenemedik. Doktor saha için yeni bir ağ satın almayacağını söyledi. Doğrusu çok da haklıydı, çünkü kin ve inat uğruna bir kez zarar veren aynı şeyi tekrar yapardı. Fakat bayan.... zavallı pek üzölmüştü, hep ağladı. Onun hiç şansı yoktu, zavallı Bayan Helen'in şansı yoktu. Önce o tenis ağı sonra da ayağındaki yara."

Gwenda sordu. "Ayağındaki yara mı dediniz?"

"Evet... Bayan Helen'in ayağı bir tırmığa takılıp üzerine düştü ve ayağı berelendi. Önceleri basit bir sıyrık gibi duruyordu, ama o küçük yara bir türlü iyileşmedi. Bizim doktor gerçekten çok endişeleniyordu. Yara pansuman yapıp sarıyordu, fakat bir türlü iyileşmiyordu. Doktorun şöyle dediğini hatırlıyorum: 'Anlayamıyorum. Herhalde o tırmık mikrop-luydu. Ve de o tırmığın yol ortasında ne işi vardı?' Karanlık bir gecede Bayan Helen eve doğru yürürken ayağı o tırmığa takılmış ve kızcağız yere düşmüştü. Zavallı kızcağız, danslı eğlenceleri kaçıırıyordu ve evde ayağını yukarı dikip oturmamak zorundaydı. Sanki şanssızlıklar, bu kızcağızın peşini bırakmayacak gibiydi."

Agatha Christie

Giles, tam zamanı, diye düşündü ve kayıtsız bir tavırla sordu. "Siz Afflick adında birini hatırlıyor musunuz?"

"Hıı, siz Jackie Afflick demek istiyor olmalısınız. Fane ve Watchman'ın bürosunda çalışan delikanlı değil mi?"

"Evet. Bu delikanlı Bayan Helen'in arkadaşlarından biri değil miydi?"

"Bu saçma sapan bir maceraydı. Doktor hemen bu ilişkiye son verirdi. Ve böyle yapmakta çok haklıydı. Jackie Afflick öyle kibar biri değildi. Ama çok kurnazdı, işini bilirdi. Böyleleri sonunda başlarını derde sokarlar. Fakat bu delikanlı buralarda uzun süre kalmadı. Def oldu gitti. İyi de oldu. Biz, böylelerini Dillmouth'da görmek istemeyiz. Git, dalavrelerini başka yerlerde çevir, işte Afflick'in de böyle yapmasına memnun olduk."

Gwenda sordu. "Tenis ağı parçalandığı zaman Afflick buralarda mıydı?"

"Hıı, sizin ne düşündüğünüzü gayet iyi anladım. Fakat o asla böyle saçma bir şey yapmazdı. Şu Jackie Afflick gerçekten çok kurnaz biriydi. O işi her kim yapmışsa, özellikle yapmıştır."

"Bayan Helen'e gazez bağlayacak biri var mıydı. Yani onun üzülmesini isteyecek biri demek istedim."

İhtiyar Manning kıkır kıkır güldü.

"Genç hanımların bazıları ona gazez bağlamış olabilirler. Ama o hanımların hiçbiri güzellik bakımından Bayan Helen'in tırnağı bile olamazlardı. Hayır, tenis ağının parçalanması aptalca bir işdi. Kin besleyen bir serseri olabilir."

Gwenda sordu. "Helen, Jackie Afflick olayına çok üzüldü mü?"

"Bayan Helen o gençlerin hiçbiriyle fazla ilgilenmediği için olaya da üzüldüğünü sanmıyorum. O sadece eğlenmeyi severdi, hepsi bu. Delikanlıların bazıları ona çok bağlıydılar. Bunlardan biri de genç Bay Walter Fane'di. Bu delikanlı sadık bir köpek gibi Helen'in peşinden ayrılmazdı."

Uyuyan Ölüm

"Ama Helen, ona kesinlikle hiç yakınlık göstermemişti öyle değil mi?"

"Bayan Helen böyle bir şey yapmadı. Sadece güldü, yaptığı bundan ibaretti. Delikanlı da buralardan uzaklara gitti. Ama daha sonra da geri döndü. Şimdi genç adam büronun bir numaralı sorumlusu. O hiç evlenmedi. Onu suçlamıyorum. Kadınlar, erkeğin hayatında büyük sorunlara neden oluyorlar."

Gwenda sordu. "Siz evli misiniz?"

"İkisini gömdüm, evet öyle oldu." Manning sözlerine devam etti. "Ah, şey doğrusu durumumdan şikâyet edemem. Şimdi canımın istediği yerde pipomu tuttürebiliyorum."

Bu sözlerin ardından gelen sessizlik sırasında Manning tekrar tırmığın sapını kavradı.

Giles ile Gwenda patikadan yürüyerek arka taraftan eve yaklaştılar ve yabanotlarına saldırmaktan vazgeçen Miss Marple da onlara katıldı.

Gwenda, "Şey, Miss Marple," dedi. "Pek iyi görünmüyorsunuz. Yoksa bir sorun mu var?"

Yaşlı kadın, "Bir şey yok, hayatım," dedikten sonra ısrarla şu açıklamayı yapmadan önce bir an için durakladı. "Gwenda biliyorsun şu tenis ağı ile ilgili olay hiç hoşuma gitmedi. Ağın kurdele gibi kesilmesi... O zaman bile..."

Miss Marple sustu. Giles merakla ona baktı.

"Pek anlayamadım ama..." diye söze başladı.

"Anlayamadınız mı? Bana korkunç derecede açık görünüyor. Ama belki, iyi ki de anlamamışsınız. Her neyse belki de ben yanıliyorum. Şimdi anlatın bakalım. Northumberland'da neler yaptınız."

Karıkoca, yaşlı kadına yaptıklarını anlatırlarken Miss Marple da onları dikkatle dinledi.

Gwenda, "Aslında olanlar pek üzücü," dedi. "Hatta çok da kötü."

"Evet, gerçekten. Ah zavalıcılık... zavalıcılık."

Agatha Christie

"Ben de... ben de aynı şeyleri hissettim. O adam kimbilir nasıl acı çekmiştir."

"O mu? Ah, evet evet, tabii."

"Ama sen demek istemiştin ki?"

"Şey, evet... ben o kadını düşünüyordum. Yani eşi. Belki adama sırlı-sıklam âşık olmuştu ve adam da onu uygun bulduğu için veya ona acıdığı için ya da erkeklerin sık sık sergiledikleri şefkat ve mantık kaynaklı bir nedenle onunla evlenmişti, aslında bu çok büyük haksızlık."

"Aşkın yüz yolunu bilirim / ve her biri de sevileni pişman eder."

Miss Marple, Giles'e döndü.

Giles kısık sesle eski bir şiiirden alıntı yaptı.

"Evet, bu çok doğru. Biliyor musunuz, kıskançlığın genellikle bir nedeni yoktur. O daha çok... nasıl anlatayım? Çok daha köklü bir histir. Kişinin aşkına karşılık verilmediğinin bilinmesi temeline dayanır. Ve işte böylece kişi beklemeye, izlemeye ve umutlanmaya devam eder... Hep sevilenin bir başkasına âşık olacağını düşünüp durur. Ki bu da mutlaka gerçekleşir. Ve işte Bayan Erskine, kocasına cehennem hayatı yaşattı ve o da elinde olmadan karısına hayatı cehennem etti. Fakat sanırım, en fazla acı çeken Bayan Erskine oldu. Ve yine de, biliyor musunuz, adam karısına gerçekten çok düşkün."

Gwenda bağırdı. "Hayır, düşkün olamaz."

"Ah, hayatım, sen daha çok gençsin. Adam, karısını terk etmedi, eh bilirsin bu da hiç yoktan iyidir."

"Çocuklar yüzünden..."

Miss Marple, "Çocuklar konusunda haklısınız," dedi. "Şunu itiraf etmeliyim ki, erkekler, eşleri söz konusu olduğunda, görev duygusuna pek önem vermezler, tabii halka hizmet olursa o başka."

Uyuyan Ölüm

Giles güldü.

"Alaycılığınıza diyecek yok, Miss Marple."

"Ah, sevgili, Bay Reed, öyle olmadığımı umarım. İnsanın kişiliği konusunda her zaman umutlu olmalıyız."

Gwenda düşünceli bir tavırla, "Ben hâlâ o adamın Walter Fane olabileceğini düşünmüyorum," dedi. "Ayrıca o kişinin Binbaşı Erskine olduğundan da eminim. Hatta o olmadığını biliyorum da diyebilirim."

Miss Marple, "İnsanın hisleri her zaman güvenilir bir yol gösterici olmaz," dedi. "En umulmadık kişiler bazen akla hayale gelmeyen işler yapıyorlar. Vaktiyle benim küçük kasabamda Noel Kulübü'nün muhasebecisi, kulüpte toplanan paraların tamamını at yarışlarında bir ata yatırdığı öğrenilince büyük bir şaşkınlık yaşanmıştı. Adam at yarışlarına karşı çıkıyordu, daha doğrusu her türlü bahisçiliğe ve kumara karşıydı. Adamın, babası hipodromda görevliydi ve annesine çok kötü davranıyordu. Düşünce olarak atlardan ve kumardan nefret ediyordu. Fakat günün birinde arabayla Newmarket'tan geçerken bazı atlara koşu antrenmanı yaptırıldığını gördü. Ve işte o zaman kendinden geçer gibi oldu, çünkü bu merak onun kanında vardı."

Giles ciddi ciddi, "Walter Fane ile Richard Erskine'in geçmişleri her türlü kuşkunun üzerinde gibi görünüyor," dedi. Genç adam ciddi görünmesine rağmen dudaklarını biraz da alaycı bir tavırla bükmişti. "Ama sonuçta cinayet amatörce işlenen bir suçtur."

Miss Marple, "Önemli olan şey, onların orada bulunmalarıydı," dedi. "Yani tam olay yerinde. Walter Fane burada Dillmouth'daydı. Binbaşı Erskine'in kendi ifadesine göre, Helen Halliday ile onun ölümünden kısa bir süre önce beraber olmuştu ve adam o gece geç vakte kadar da otiline dönmedi."

"Ama binbaşı bu konuda son derece açık konuştu. O..."

Agatha Christie

Gwenda konuşmasını yarıda kesti. Miss Marple, ona dikkatlice bakıyordu.

Yaşlı kadın, "Ben sadece *olay yerinde* bulunmanın önemine dikkat çekmek istiyordum," dedi. Ve bir Giles'e bir Gwenda'ya baktı. Sonra, "J. J. Afflick'in adresini bulmakta zorlanmayacağınızı sanıyorum," dedi. "Daffodil Otobüsleri'nin sahibi olduğu için kolayca bulunması gerekir."

Giles başını öne doğru salladı. "Ben o konuyla ilgileneceğim. Belki telefon rehberinden adresini bulabilirim." Giles durakladıktan sonra, "Acaba onu görmeye gitmemiz gerektiğini mi düşünüyorsunuz?" diye sordu.

Miss Marple bir iki saniye bekledikten sonra, "Onu görmeye giderse-niz, çok dikkatli davranmalısınız. Yaşlı bahçıvanın az önce neler dediğini unutmayın -Jackie Afflick kurnazdır- *lütfen* dikkatli olun," dedim.

Bölüm 21

J. J. Afflick

I

J. J. Afflick, Daffodil Otobüsleri, Devon-Dorset Turları'nın telefon rehberinde kayıtlı iki numarası vardı. Exeter'de bir büronun ve o şehrin dış mahallelerinden birindeki bir evin telefon numaralarıydı bunlar.

Ertesi gün için randevu ayarlandı, Gwenda ile Giles tam arabalarıyla yola çıkmak üzereyken Bayan Cocker telaşla dışarı fırlayıp el kol hareketleri yapmaya başladı. Giles frene basıp arabayı durdurdu.

"Dr. Kennedy telefonda, efendim."

Giles arabadan inip eve koştu. Ahizeyi kavradı.

"Ben Giles Reed."

"Günaydın... Az önce oldukça garip bir mektup aldım. Lily Kimble adında bir kadından. Bu kadının kim olduğunu bulabilmek için beynimi kurcaladım durdum. Önce belki bir hastamdır, diye düşündüm fakat bu düşünce kafamı tamamen karıştırdı. Fakat sanırım bu kadın bir ara sizin evde çalışan bir kızdı. O tarihlerde oda hizmetçisiydi. Gerçi kadının soyadı bana yabancı geldi, ama adının Lily olduğundan eminim."

"Evet, Lily adında bir hizmetçi varmış. Gwenda, onu hatırlıyor. Kedinin boynuna kurdele bağlamıştı."

Agatha Christie

"Gwennie'nin çok iyi bir hafızası var."

"Ah, evet, kesinlikle öyle."

"Şey şu mektup hakkında sizinle görüşmek istiyorum, ama telefonda olmaz. Evdeyseniz size gelebilir miyim?"

"Biz Exeter'e gidiyoruz. Eğer isterseniz, giderken size uğrayabiliriz. Nasıl olsa eviniz yolumuzun üzerinde."

"Güzel. Bu çok iyi olur."

Karıkoca, doktorun evine vardıklarında, Dr. Kennedy bu meseleyi telefonda çok fazla konuşmak istemiyorum," dedi. "Yerel santral görevli-
lerinin gelen telefonları hep dinlediklerini düşünürüm. İşte kadından ge-
len mektup burada."

Dr. Kennedy mektubu masanın üzerine koydu. Mektup, çizgili adi
kâğıt üzerine bozuk bir yazıyla, cahil biri tarafından yazılmıştı.

"Sayın Bayım (Lily Kimble böyle yazmıştı.)

*Gazeteden kesip size yolladığım ilan hakkında bana tavsiyede bu-
lunursanız çok sevinirim. İlanı düşündüm ve Bay Kimble ile de konuyu
konuştuk. Fakat ne yapmam gerektiğini bilemiyorum. Bu bana para ya
da ödül verecekleri anlamına mı geliyor, çünkü paranın işime yarayaca-
ğından eminim, fakat polis falan istemem. Bayan Halliday'in gittiği ge-
ceyi arada sırada düşünüyorum ve efendim, onun bir yere gittiğini hiç
sanmıyorum, çünkü alınan giyeceklerin seçimi yanlıştı. Önce beyefendi
yaptı sandım fakat şimdi bundan pek de emin değilim, çünkü o gece
pencereden bakarken bir arabanın gittiğini görmüştüm. Çok lüks bir
arabaydı ve onu daha önce de görmüştüm. Fakat önce size sormadan
bir şey yapmak istemiyorum, yani bu polisle ilgili mi? Bugüne kadar po-
lisle hiç ilgim olmadı ve Bay Kimble da bundan hoşlanmaz. Eğer sizce
uygunsa önümüzdeki perşembe günü, pazar kurulduğundan ve de Bay*

Uyuyan Ölümler

Kimble evde olmayacağı için size gelebilirim, efendim, eğer beni kabul ederseniz çok minnettar kalacağım.

Saygılarımla.

Lily Kimble."

Kennedy mektup benim Dillmouth'daki eski evimin adresine gönderilmiş," dedi. "Oradan da buraya yollamışlar. Mektuptaki kupür, sizin ilanız."

Gwenda, "Harika," dedi. "Şu Lily... gördüğünüz gibi, bunu yapanın babam olduğunu düşünmüyor."

Gwenda coşkulu bir sesle konuşmuştu. Dr. Kennedy şefkat dolu yorgun gözlerle ona baktı.

Doktor yumuşak bir sesle, "Senin adına sevindim, Gwennie. Umarım haklı çıkarsın. Şimdi bizim yapmamız gereken... Ben, kadının mektubuna cevap yazacağım ve perşembe günü buraya gelmesini isteyeceğim. Trenle gelmesi iyi. Dillmouth bağlantı yerinde trenden inerse, kadın dört otuz gibi buraya gelebilir. Eğer o gün, siz ikiniz de burada olursanız, kadını üçümüz birlikte sorguya çekeriz."

Giles, "Harika," dedi. Saatine baktı. "Hadi, yürü Gwenda acele etmeliyiz. Bir randevumuz var. Daffodil Otobüs Turları falan filan yöneticisi Bay Afflick ile görüşeceğiz, ama o çok meşgul bir adam."

"Afflick mi?" Kennedy'nin kaşları çatıldı. "Elbette ya. Daffodil Otobüsleri'yle Devon Turları, şu korkunç sapsarı renkli kaba saba otobüsler. Ama nedense bu isim bana başka bir nedenle tanıdık geldi."

Gwenda, "Helen," dedi.

"Aman Tanrım... bu o delikanlı mı yoksa?"

"Evet."

"Ama o sefil bir fareydi... Demek yeniden ortaya çıktı ha?"

Agatha Christie

Giles, "Efendim bana bir şeyi açıklayabilir misiniz? Siz onunla Helen arasındaki o tuhaf yakınlaşmayı sona erdirmiştiniz. Bunu yapmanızın nedeni sadece onun, yani şey sosyal durumu muydu."

Dr. Kennedy, genç adama tatsız bir ifadeyle baktı. "Ben geri kafalıyım, genç adam. İnsanın belli bir çevrede dünyaya geldiğine ve bu çevrede kaldığı sürece mutlu olabileceğine inanırım." Dr. Kennedy sözlerine devam etti. "Ayrıca bu delikanlının yanlış biri olduğunu düşünmüştüm. Zaten o da bunu kanıtladı."

"Peki, bu delikanlı ne yaptı?"

"Onu şimdi hatırlayamıyorum. Bildiğim kadarıyla bir dava konusu vardı. Fane'in yanında çalışırken edindiği bazı bilgileri parayla satmış. Fanelerin müşterilerinden biriyle ilgili gizli bir bilgiyi satmış."

"Afflick işden kovulduğu için öfkeli miydi?"

Kennedy, ona sert bir bakışla baktı ve kısaca, "Evet," dedi.

"Bu delikanlının kız kardeşinizle dost olmasına karşı çıkmanızın başka herhangi bir nedeni yoktu öyle mi? Yani şey, delikanlının tuhaf biri olduğunu düşünmediniz öyle mi?"

"Konuyu açtığınıza göre, sorunuza ben de açık bir şekilde cevap vereceğim. Jackie Afflick kovulduktan sonra sanki dengesiz tavırlar sergilemeye başlamıştı. Örneğin herkesin ona düşman olduğunu düşündüğüne karar verdim. Fakat sonradan yaşam düzeyini yükselttiğine göre, ben yanlışmış olmalıyım."

"Onu kim kovdu? Walter Fane mi?"

"Walter Fane'in bu işle ilgisinin olup olmadığı konusunda hiçbir fikrim yok. Afflick'i şirket kovdu."

"Ve de adam, kurban edildiğini mi ileri sürdü?"

Kennedy başıyla onayladı.

"Anlıyorum... Neyse şimdi biz rüzgâr hızıyla yola koyulmalıyız... Perşembeye görüşürüz, efendim."

II

Ev yeni inşa edilmişti. Snowcrete taşından, kemerli büyük pencerceli bir yapıydı. Giles ile Gwenda'yı büyük bir holden geçirip bir çalışma odasına buyur ettiler. Üzeri cam kaplı büyük çalışma masası, odanın yarısını kapatmıştı.

Gwenda sinirli bir şekilde Giles'e şöyle mırıldandı. "Miss Marple olmasa ne yapardık, gerçekten bilemiyorum. Her dönemde sırtımızı ona yaslıyoruz. Önce, onun Northumberland'daki dostları ve şimdi de papazın eşinin Erkek Çocuklar Kulübü Yıllık Pikniği."

Kapı açılıp da J. J. Afflick birden odaya dalarken Giles, eşini susturmak ister gibi elini havaya kaldırdı.

J. J. Afflick orta yaşlı tıknaz bir adamdı, renkleri göz alan kareli bir takım elbise giymişti. Gözleri koyu renkli bakışları ise sertti. Kırmızı yüzünde uysal bir ifade vardı. Başarılı bir muhasebeci tipine sahipti.

"Bay Reed siz misiniz? Günaydın. Sizinle tanıştığım memnun oldum."

Giles, Gwenda'yı adama takdim etti. Genç kadın elinin fazla hareketli sıkıldığını hissetti.

"Ee, sizin için ne yapabilirim, Bay Reed?"

Afflick o koskoca camlı masasının başına oturdu. Oniks taşından yapılmış bir kutudan Giles'e sigara ikram etti.

Giles hemen Erkek Çocuklar Kulübü'nün pikniğini gündeme getirdi. Bu kulübü yönetenler, Giles'in eski dostlarıydı. Giles de Devon'da birkaç gün sürecek bir gezi düzenlemek istiyordu.

Afflick hızla tam bir işadamı tavrıyla konuşmaya başladı, fiyatları sıralayıp önerilerden dem vurdu. Fakat yüzünde belli belirsiz bir şaşkınlık ifadesi vardı.

Agatha Christie

Afflick nihayet, "Evet, her şey anlaşıldı, Bay Reed," dedi. "Ben anlaşılmayı kesinleştirmek için bir mektup göndereceğim. Fakat bu doğrudan bir büro işidir. Kâtibimden sizin benim özel mekânımda özel bir randevu isteğinde bulunduğunuzu öğrendim."

"Evet, bu doğru, Bay Afflick. Aslında sizinle görüşmek istediğim iki konu vardı. Birincisini açıkladık. Diğeri ise tamamen özel bir mesele. Karım yıllardan beri görmediği üvey annesiyle bağlantı kurmayı çok istiyor ve de sizin bu konuda bize yardımcı olup olamayacağınızı öğrenmek istedik."

"Şey, eğer bana o hanımefendinin adını söylerseniz... onu tanıyıp tanımadığımı belirtebilirim."

"Siz bir zamanlar onu tanıyordunuz. Onun adı Helen Halliday ve de evlenmeden önce de Bayan Helen Kennedy idi."

Afflick hareketsiz öylece oturmuş kalmıştı. Adam önce gözlerini kaşdı sonra koltuğunu hafifçe geriye itti.

"Helen Halliday... hatırlamıyorum... Helen Kennedy..."

Gwenda, "Eskiden Dillmouth'da yaşıyordu," dedi.

Afflick'in sandalyesinin ayakları hızla kaydıldı.

"Hatırladım," dedi. "Elbette yaa." Adamın yuvarlak kırmızı yüzünde bir memnurluk ifadesi belirdi. "Küçük Helen Kennedy! Evet onu hatırlıyorum. Ama aradan çok uzun zaman geçti. Aşağı yukarı yirmi yıl olmalı."

"On sekiz."

"Gerçekten öyle mi? Eskilerin dedikleri gibi zaman çabucak uçup gidiyor. Fakat korkarım ki, düş kırıklığına uğrayacaksınız, Bayan Reed. Ben o zamandan beri Helen'i hiç görmedim. Ve dahası ondan hiç haber alamadım."

Gwenda, "Ah, ne yazık. Bu gerçekten çok can sıkıcı bir durum. Oysa sizin yardımcı olacağınızı ümit ediyorduk."

"Sorun nedir?" Afflick bir Gwenda'ya bir Giles'e baktı. "Kavga mı? Evi mi terk etti? Para sorunu mu?"

Uyuyan Ölüm

Gwenda, "Helen, evi terk etti -hem de ansızın- Dillmouth'daki evden -on sekiz yıl önce şöyle- birisiyle beraber," dedi.

Afflick'in yüzünde alaycı bir ifade belirdi. "Ve siz de onun benimle birlikte kaçmış olabileceğini düşündünüz. Öyle mi? Peki ama neden?"

Gwenda açık açık konuştu. "Çünkü duyduğumuza göre Helen ile siz bir zamanlar... şey birbirinize çok yakınmışsınız."

"Ben ve Helen mi? Oo, ama bu önemli değil ki. Sadece çocuksu bir macera. İkimiz de bunu ciddiye almadık," dedi. Afflick'in sesi ifadesizdi. "Ayrıca bu konuda bize cesaret veren de olmadı."

Gwenda, "Herhalde bizim küstahlık ettiğimizi düşünüyor olmalısınız," diye söze başladı, ama Afflick, onu hemen susturdu.

"Bunun bir önemi yok ki. Ben öyle duygusal biri değilim. Siz belli birisini arıyorsunuz ve bu konuda benim size yardım edebileceğimi düşündünüz. Lütfen, istediğinizi sorun, benim gizleyecek hiçbir şeyim yok." Afflick düşünceli bir tavırla Gwenda'ya baktı. "Demek siz Halliday'in kızıdır?"

"Evet. Babamı tanıır mıydınız?"

Afflick başını iki yana salladı.

"Vaktiyle iş için Dillmouth'a gittiğimde Helen'i ziyaret ettim. Onun evlendiğini ve Dillmouth'da yaşadığını duymuştum. Helen, bana çok kibar davrandı fakat akşam yemeğine kalmamı önermedi. Hayır, sizin babanızla tanışmadım."

Gwenda, adamın, Helen akşam yemeğine kalmamı önermedi, sözlerinde bir kin belirtisi olup olmadığına karar veremedi.

"Helen şey miydi? Eğer hatırlarsanız, mutlu görünüyor muydu?"

Afflick omuzlarını silkti.

"Yeterince mutluydu. Ama dediğim gibi, aradan çok uzun zaman geçti. Eğer Helen mutsuz görünmüş olsaydı, mutlaka hatırlardım."

Afflick doğal sayılabilecek bir merakla, "Yani Helen on sekiz yıl önce Dillmouth'dan gittikten sonra ondan hiç haber alamadınız mı?" diye sordu.

Agatha Christie

"Hiç haber alamadık."

"Hiç... mektup da mı?"

Giles, "İki mektup vardı," dedi. "Fakat bunları Helen'in yazmadığını düşünmemiz için bazı nedenler var."

Afflick durumu biraz da eğlenceli bulmuş gibi, "O mektupları Helen'in yazmadığını düşünüyorsunuz, öyle mi?" dedi. "Bu biraz da filmlerdeki esrarengiz olaylara benziyor."

"Aslında bize de biraz öyleymiş gibi görünüyor."

"Ya Helen'in ağabeyi, şu doktor olan, o da Helen'in nerede olduğunu bilmiyor mu?"

"Hayır."

"Anlıyorum. Bildik esrarengiz olaylara benziyor bu öyle değil mi? Neden ilan vermediniz?"

"İlan vermesine verdik."

Afflick kayıtsız bir tavırla, "Galiba Helen ölmüş, öyle görünüyor," dedi. "Siz bunu duymamış olabilirsiniz."

Gwenda ürperdi.

"Üşüdünüz mü, Bayan Reed."

"Hayır sadece Helen'in ölmüş olabileceğini düşünüyordum. Onu bir ölü olarak düşünmek istemiyorum."

"Bakın işte bu konuda haklısınız. Bende onu ölü olarak düşünmek istemem. Soluk kesici bir güzelliği vardı."

Gwenda birden, "Siz, onu tanıyordunuz. Onu çok iyi tanıyordunuz," dedi. "Benim sadece çocukluk anılarım arasında yer almıştı. O nasıl biriydi? İnsanlar onun hakkında neler düşünüyorlardı? Siz neler hissettiniz?"

Afflick bir iki saniye kadar genç kadına baktı.

"Size dürüst davranacağım, Bayan Reed. İster inanın ister inanmayın, bu size kalmış. Ben çocuk için üzülüyordum."

Uyuyan Ölümler

"Üzülüyor muydunuz?" Gwenda soran ve şaşırmış gözlerle adama baktı.

"Evet öyle. Okulunu yeni bitirmiş eve dönmüştü. Her kız gibi o da biraz eğlenmeye can atıyordu ve işte o haşın orta yaşlı ağabeyi kafasında, bir genç kızın neler yapabileceğine neler yapamayacağına dair fikirleriyle kızı sıkıyordu. Eğlenmek hiç yoktu, o çocukcağız eğlenmek nedir bilemedi. Şey, ben, onu biraz gezdirdim... biraz da hayatı göstermeye çalıştım. Ona pek düşkün değildim. Helen de bana düşkün değildi. O sadece çılgın biri olmaktan hoşlanıyordu. Sonra da tabii bizim buluştuğumuzu öğrendiler, ağabey buna son verdirdi. Gerçekten onu suçlamıyorum. Helen, sosyal konum bakımından üstündü. Zaten biz nişanlanmış falan da değildik. Günün birinde evlenmeyi istiyordum fakat biraz daha yaşım ilerlemeden değil. Ayrıca hayatta ilerlemeyi düşünüyordum ve bu konuda bana yardım edecek biriyle evlenmeliydim. Helen'in hiç parası yoktu, ayrıca birbirimize uygun da değildik. Biz sadece iyi iki arkadaşlık, araya biraz da flört karışmıştı."

"Ama doktor araya girince herhalde çok kızmış olmalısınız."

Gwenda sustu, Afflick, "İtiraf edeyim sinirlenmiştim. İnsana yeterince iyi olmadığının söylenmesi hiç hoş bir şey değil. Fakat fazla alıngan olmanın da yararı yoktur," diye cevap verdi.

Giles, "Ve sonra da işinizi kaybettiniz," dedi.

Afflick'in yüzündeki sevimli ifade değişivermişti.

"Evet, kovuldum Fane ve Watchman Şirketi'nden kovuldum. Ve de bundan kimin sorumlu olduğunu da biliyorum."

"Yaa?" Giles soru sorar gibi mırıldanmıştı, fakat Afflick başını iki yana salladı.

"Ben hiçbir şey demiyorum. Kendi fikirlerim var. Beni oyuna getirdiler -hepsi bu- bunu da kimin yaptığı konusunda aşağı yukarı bir fikrim var." Afflick'in yüzü mosmor kesilmişti. "Pis bir oyun," diye sözlerini sür-

Agatha Christie

dürdü. "İnsanı gözetlemek, ona tuzaklar kurmak, onun hakkında yalanlar söylemek. Ah evet, tamam benim de düşmanlarım olmuştur. Fakat onların beni alaşağı etmelerine asla izin vermedim. Bana yapılanları hiç karşılıksız bırakmadım. Ve bir de ben unutmam." Afflick sustu. Birden eski haline dönmüştü. Yine dostça bir tavır takınmıştı.

"İşte bu nedenle korkarım ki size yardımcı olamayacağım. Helen ile kısa bir süre birlikte güzel vakit geçirdik, hepsi buydu. İlişki öyle derinlere inmedi."

Gwenda şaşkınlık içinde adama baktı. Bu gayet açık bir hikâyeydi, ama bakalım doğru muydu? Gwenda bunu merak ediyordu. Kafasını karıştıran bir şey vardı. Bu şeyin ne olduğu da sonunda su yüzüne çıktı.

Genç kadın, "Ama yine de daha sonra Dillmouth'a geldiniz ve Helen'i aradınız."

Afflick güldü.

"Bakın beni fena kıstırdınız, Bayan Reed. Evet, onu aradım. Belki de uzun suratlı bir avukat beni bürosundan dışarı attı, diye yıkılmadığımı ona göstermek istedim. İyi bir işim ve güzel bir arabam vardı; doğrusu yaşam standardı yükselmişti."

"Siz, onu bir defadan fazla ziyaret ettiniz değil mi?"

Afflick bir an bocaladı.

"İki kez... belki de üç kez. Sadece kapıdan uğradım."

Afflick başını salladı sonra konuyu kapatmaya kesin kararlı olduğunu belirterek, "Üzgünüm ama size yardım edemem."

Giles ayağa kalktı. "Sizin çok fazla zamanınızı aldığımız için özür dilemeliyiz."

"Bunun önemi yok. Eski günlerden söz etmek benim için güzel bir değişiklik oldu."

Kapı açıldı ve bir kadın içeri bakıp hemen özür diledi.

"Ah, çok affedersin -yanında biri olduğunu- bilmiyordum."

Uyuyan Ölümler

"İçeri gel, hayatım. İçeri gel. Karımla tanışın. Bunlar da Bay ve Bayan Reed."

Bayan Afflick ziyaretçilerle tokalaştı. Ufak tefek zayıf ve depresif görünümlü bir kadındı, fakat kıyafeti, ondan beklenmeyecek derecede güzeldi ve çok iyi dikilmişti.

Bay Afflick, "Çok çok eski günlerden söz ediyorduk," dedi. "Seni tanımadan önceki günleri konuşuyorduk, Dorothy."

Bay Afflick konuklarına döndü. "Karımla bir gemi yolculuğunda tanıştım. Karım dünyanın bu bölgesinden gelmiyor. Kendisi Lord Polterham'ın kuzinidir."

Bay Afflick bu sözleri gururla söylerken Bayan Afflick de kızardı.

Giles, "Şu gemi yolculukları çok hoş oluyor," dedi.

Afflick ekledi. "Çok da eğitici. Bakın ben hemen hiç eğitim görmemiş sayılırım."

Bayan Afflick, "Kocama şu Yunan Adaları'na yapılan gezilerden birine katılalım diye hep söylüyorum," dedi.

"Zaman yok. Ben çok meşgul bir adamım."

Giles de, "Ve biz de sizi meşgul etmemeliyiz," dedi. "Hoşça kalın. Ayrıca teşekkürler. Bana turla ilgili bilgileri göndereceksiniz değil mi?"

Afflick, onları kapıya kadar geçirdi. Gwenda omzunun üzerinden arkaya baktı. Bayan Afflick çalışma odasının kapısında duruyordu. Kocasının arkasına gizlenen yüzünde pek de hoş olmayan bir korku ifadesi vardı.

Gwenda ile Giles tekrar vedalaşıp arabalarına doğru yürüdüler.

Gwenda birden, "Hay aksi, eşarbımı evde bırakmışım," dedi.

Giles söylendi. "Her zaman arkada bir şeyler bırakıyorsun."

"Canım öyle dünya başına yıkılmış gibi durma. Ben gidip eşarbmı alırım."

Gwenda koşa koşa eve gitti. Çalışma odasının açık kapısından Afflick'in yüksek sesle söylediklerini duydu. "Neden içeri daldın? Senin hiç aklın yok."

Agatha Christie

"Özür dilerim, Jackie. Bilmiyordum. Sahi bu insanlar kimin nesiydiler ve seni neden bu kadar sarstılar?"

"Beni sarsan falan olmadı. Ben..." Bay Afflick kapının ağzında Gwenda'yı görünce birden susuverdi.

"Ah, Bay Afflick, acaba burada bir eşarp bırakmış mıyım?"

"Eşarp mı? Hayır, Bayan Reed, burada eşarp falan yok."

"Ben ne aptalım. Herhalde eşarbmı arabada bıraktım."

Gwenda tekrar dışarı çıktı.

Giles arabayı döndürmüştü. Ön tarafta, kaldırımın kenarında krom kısımları parıldayan sarı renkte bir limuzin duruyordu.

Giles, "Vay be bu ne araba böyle," dedi.

Gwenda, "Lüks bir araba," dedi. "Hatırlıyor musun, Giles? Edith Pagett bize Lily'nin neler dediğini anlatmıştı hani? Lily parasını, şu bizim parlak gösterişli arabadaki esrarengiz adama değil de Yüzbaşı Erskine'e yatırdığını söylemişti. O parlak gösterişli arabadaki esrarengiz adamın Jackie Afflick olduğunu daha anlamadın mı?"

Giles, "Evet," dedi. "Lily, Doktor Kennedy'ye gönderdiği mektupta da bir 'lüks' arabadan söz etmişti."

Karıkoca birbirlerine baktılar.

"Afflick oradaydı. Miss Marple'ın ifadesiyle tam o noktadaydı. Ah, Giles, Lily Kimble'in anlatacaklarını öğrenmek için perşembeyi iple çekiyorum."

"Ya birdenbire kadın korkup gelmekten vazgeçerse?"

"Yo, Lily mutlaka gelecek. Giles eğer o gece şu parlak araba orada görülmüşse..."

"O arabanın böyle bir sarı tehlike olduğunu mu düşünüyorsun?"

Bay Afflick'in nazik sesiyle birden irkildiler. "Benim arabamı mı seyrediyorsunuz?" Bay Afflick karıkocanın hemen arkasındaki özenle kırpılmış mazı çitine yaslanmış duruyordu. "Küçük Katırtırnağım, ben, ona

Uyuyan Ölüm

böyle derim. Daima güzel bir şasi benim dikkatimi çeker. İnsanın birden gözünü alıyor öyle değil mi?"

Giles, "Gerçekten öyle," dedi.

Bay Afflick, "Çiçekler," dedi. "Ben çiçekleri çok severim. Zerrinler, katırtırnakları, çanta çiçekleri... hepsine bayılırım. İşte eşarbınız, Bayan Reed. Masanın arkasına düşmüş. Güle güle. Sizlerle tanıştığıma sevindim."

Arabayla oradan uzaklaşırlarken Gwenda sordu. "Acaba arabasından 'sarı tehlike' diye söz ettiğimizi duymuş mudur?"

"Ah, hiç sanmam. Bay Afflick bayağı sevimli biri gibi görünüyor, öyle değil mi?"

Giles biraz tedirgindi.

"Eeveet... fakat bunun pek de bir anlamı olduğunu sanmıyorum. Giles, adamın karısı... ondan korkuyor. Kadının yüzünü gördüm."

"Nee? O neşeli sevimli adamdan mı korkuyor?"

"Belki de Bay Afflick aslında öyle sevimli ve hoş bir adam değil... Giles, şu Bay Afflick'ten hoşlandığımı sanmıyorum.. Acaba ne kadar zaman arkamızda durup konuştuklarımızı dinledi dersin?... Kuzum biz o sırada neler söyledik?"

Giles, "Pek fazla bir şey konuşmadık." Fakat Giles yine de tedirgindi.

Bölüm 22

Lily Randevuya Geliyor

I

Giles, "Hay kör şeytan," diye bağırdı.

Genç adam öğle postasıyla gelen bir mektubu az önce açmış büyük bir şaşkınlık içinde mektuba bakakalmıştı.

"Ne oldu?"

"El yazısı uzmanlarının raporu geldi."

Gwenda merakla, "Ve de Helen, gittiği yerden o mektubu *yazmamış* değil mi?"

"İşte sorun bu, Gwenda. O mektubu Helen *yazmış*."

Karıkoca birbirlerine bakakaldılar.

Gwenda şaşkınlık içinde, "Öyleyse o mektuplar sahte *değilmiş*. Hep-sini *gerçekten* Helen yazmış. Ve Helen o gece gerçekten evi terk etmiş. Ve de denizaşırı bir yerden mektup göndermiş. Ve tabii boğularak öldürölmemiş."

Giles ağır ağır, "Öyle görünüyor," dedi. "Fakat bu gerçekten çok sar-sıcı bir durum. Ben bir şey anlamıyorum. Tam her şey öbür yönü göste-rirken."

"Belki uzmanlar yanıldılar?"

Uyuyan Öliim

"Yanılmış olabilirler sanırım. Fakat çok da emin görünüyorlar. Gwen-da, ben bütün bu olup bitenlerden hiçbir şey anlamıyorum. Yoksa biz iki koca budala gibi mi davrandık?"

"Her şey benim tiyatrodaki o aptalca davranışından mı kaynaklanıyor-du acaba? Bak sana ne diyeceğim, Giles, hadi Miss Marple'ı ziyaret edelim. Saat dört buçukta Dr. Kennedy'ye gidinceye kadar bol vaktimiz var."

Ancak Miss Marple'ın mektuba tepkisi karıkocanın beklediğinden çok farklı oldu. Sonucu çok iyi bulduğunu söyledi.

Gwenda, "Ama sevgili Miss Marple, bu sözlerinizle ne demek istiyorsunuz?"

"Demek istediğim şu ki, canım, birileri, aslında onlardan beklendiği kadar akıllıca davranmamışlar."

"Ama nasıl? Yani hangi bakımdan?"

Miss Marple başını sallayarak, "Bir hata yapıldı," dedi.

"Ama nasıl?"

"Şey sevgili Bay Reed, bunun sahanın iyice daraldığını herhalde anlamışsınızdır."

"Helen'in gerçekten bu mektupları yazdığını kabul edince onun cina-yete kurban gittiğini mi ima ediyorsunuz?"

"Ben sadece mektupların gerçekten Helen'in el yazısıyla yazılmış ol-masının birisi için çok büyük önem taşıdığını ima ettim."

"Anlıyorum... Hiç değilse anladığımı sanıyorum. Helen'in bir şekilde bu mektupları yazmaya zorlanmış olması da mümkün... Bu da çemberi iyice daraltıyor. Fakat bunun hangi koşullar altında gerçekleştiğini bilmi-yoruz."

"Hadi canım, yapmayın Bay Reed. Aklınızı çalıştırmadan konuşuyor-sunuz. Mesele aslında çok basit."

Giles hem sıkılmıştı hem de isyan etmeye hazır gibiydi.

Agatha Christie

"Bana hiç de basit görünmüyor, sizi temin ederim ki, basit görünmüyor."

"Şöyle biraz düşünürseniz..."

Gwenda, "Hadi canım, Giles, gel, geç kalacağız," dedi.

Miss Marple'ın yanından ayrılırlarken yaşlı kadın da kendi kendine gülümsüyordu.

Giles, "Şu yaşlı kadın bazen benim canımı sıkıyor," dedi. "Onun neyi ima ettiğini de kesinlikle anlayamadım."

Karıkoca tam zamanında Dr. Kennedy'nin evine vardılar.

Onlara kapıyı bizzat Doktor Kennedy açtı.

"Kâhyama öğleden sonrası için izin verdim," dedi. "Böylesi daha iyi olur diye düşündüm."

Doktor Kennedy önden, çay fincanları, ekmek, tereyağı ve kekten oluşan çay tepsisinin bulunduğu oturma odasına yürüdü.

Doktor, Gwenda'ya biraz da kararsız bir tavırla, "Bir fincan çay iyi bir başlangıç olur, öyle değil mi?" dedi. "Bu Bayan Kimble'ı da rahatlatır sanırım."

Gwenda, "Çok haklısınız," dedi.

"Ya siz ikiniz ne diyorsunuz? Sizi onunla hemen tanıştırayım mı? Yoksa bu kadını konuşmaktan vazgeçirir mi?"

Gwenda yavaş yavaş, "Köylüler çok kuşkucu olurlar," dedi. "Bence, onu siz tek başınıza ağırlarsanız daha iyi olur."

Giles, "Bence de öyle," dedi.

Dr. Kennedy, "Siz yandaki odada oturursanız ve aradaki kapı şöyle biraz aralanmış olursa, konuşulanları rahatça duyabilirsiniz."

Gwenda, "Yani kulak misafiri olacağız," dedi. "Ama doğrusu bu umurda değil."

Dr. Kennedy hafifçe gülümseyerek, "Bu işin ahlak kurallarıyla bir ilgisinin olduğunu sanmıyorum," dedi. Ayrıca ben kimseye gizlilik sözü vermedim sadece eğer benden istenirse nasihat verebilirim."

Uyuyan Ölümler

Kennedy saatine baktı.

"Tren Woodleigh'e saat dört otuz beşte varacak. Yani birkaç dakika sonra burada olabilir. Sonra da Lily'nin tepeyi tırmanması yaklaşık beş dakika sürer."

Kennedy odada sinirli bir şekilde bir aşağı bir yukarı gezinip durdu. Yüzünde çizgiler vardı ve de yorgun ifadesi dikkat çekiyordu.

Doktor, "Anlamıyorum," dedi. "Bütün bunların ne anlama geldiğini kesinlikle anlamıyorum. Eğer Helen o evi hiç terk etmediyse ve bana yazdığı mektuplar sahte ise..." Gwenda sert bir hareketle kıpırdadı. Fakat Giles, bir baş hareketiyle karısını durdurdu. Doktor sözlerine devam etti. "Eğer Kelvin, şu zavallı adamcağız, Helen'i öldürmediyse, Tanrı aşkına ne oldu?"

Gwenda, "Başka birisi onu öldürdü," dedi.

"Peki ama sevgili çocuğum, eğer başka birisi Helen'i öldürmüştü, Kelvin neden ısrarla karısını öldürdüğünü söyleyip duruyor?"

"Çünkü Bay Halliday, karısını öldürdüğünü düşünüyordu. Bay Halliday, karısını yatağın üzerinde buldu ve onu öldürmüş olduğunu düşündü. Böyle bir şey olabilir, öyle değil mi?"

Dr. Kennedy sıkıntılı bir şekilde burnunu sıvazladı.

"Ben nereden bileyim? Psikiyatr değilim ki. Şok mu? Sinir hastalığı o dönemde başlamış olabilir mi? Evet, sanırım bu mümkün. Ama Helen'i öldürmeyi kim ister?"

Gwenda, "Üç kişi arasından birinin bu işi yaptığını düşünüyoruz," dedi.

"Üç kişi mi? Hangi üç kişi? Hiç kimsenin Helen'i öldürmek için bir nedeni olamaz. Tabii eğer aklından zoru yoksa Helen'in hiç düşmanı yoktu. Onu herkes severdi."

Dr. Kennedy masanın çekmecesini açtı. İçindekilerin arasında bir şeyler aradı.

Agatha Christie

Sonra solmuş bir fotoğrafı çekip aldı. Fotoğrafta, jimnastik tuniği giymiş uzun boylu bir öğrenci vardı, saçlarını bir kurdeleyle ensesine bağlamıştı ve yüzünde neşeli bir ifade vardı. Bugüne nazaran daha genç ve mutlu görünen Kennedy de kızın yanı başındaydı; bir teriyer cinsi bir köpek yavrusunu kucağına almıştı.

Kennedy, "Son zamanlarda Helen'i çok düşünmeye başladım," dedi. "Uzun yıllar, onu hiç aklıma getirmedi... neredeyse onu unutmaya başlıyordum... Şimdi ise sürekli onu düşünüyorum. Sizin yüzünüzden."

Kennedy'nin sesinde suçlayıcı bir ifade vardı.

Gwenda, "Bence bu Helen'in işi," dedi.

Kennedy sert bir hareketle Gwenda'ya döndü.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Sadece bunu. Açıklayamam. Fakat işi yapan gerçekten biz değiliz. Helen'in kendisi."

Lokomotifin hafiften duyulan melankolik sesi. Onların da kulaklarına geldi. Dr. Kennedy pencereden dışarı çıktı. Diğerleri de onu izlediler. Vadide ince bir duman sütunu ağır ağır gözden kayboluyordu.

Kennedy, "İşte tren gidiyor," dedi.

"Yani istasyona mı geliyor?"

"Hayır, istasyondan ayrılıyor." Kennedy duraksadı. "Eli kulağındadır, kadın neredeyse gelir."

Fakat aradan dakikalar geçmesine rağmen Lily Kimble gelmedi.

II

Lily Kimble, Dillmouth kavşağında trenden indi, köprüden karşıya geçip küçük banliyö treninin yanına gitti. Trenin pek az yolcusu vardı; en fazla yarım düzine. Günün en tenha saatiydi ayrıca o gün Helchester'da da pazar vardı.

Uyuyan Ölümler

Biraz sonra tren hareket etti dönemeçli vadide puf puflayarak ilerlemeye başladı. Lonsbury Garı'na gelmeden önce üç istasyona daha uğrayacaktı. Newton Langford, Matchings Halt (Woodleigh Kampı için) ve Woodleigh Bolton.

Lily Kimble pencereden dışarıya bakarken güzelim kır manzarasını görmeyen gözlerle seyrediyordu, kır manzarasının yerine yeşim rengi ipek kumaşla kaplı klasik bir koltuk takımını görür gibiydi.

Matchings Halt İstasyonu'nda trenden inen tek kişi Lily Kimble oldu. Kadıncağzı biletini istasyon görevlisine verdikten sonra istasyondan ayrıldı. Yolda biraz ilerledikten sonra, "Woodleigh Kampına Gider" tabelasıyla karşılaştı. Bu tabela dik bir tepeye giden patikayı işaret ediyordu.

Lily Kimble patikadan yürümeye başladı. Yol, korunun yanından geçiyordu, tepenin diğer yanı ise fundalıkla kaplıydı.

Ağaçların arasından biri çıktı ve Lily Kimble korku içinde sıçradı.

Lily, "Ay, beni korkuttunuz," diye bağırды. "Sizinle burada buluşmayı beklemiyordum."

"Demek seni şaşırttım, öyle mi? Aslında sana bir sürprizim daha var."

Ağaçların arasında kimse yoktu. Bir çılgılığı ya da mücadeleyi duyacak kimse yoktu. Aslında çılgılık da yoktu ve mücadele de çok kısa sürede sona erdi.

Huzuru kaçan bir orman güvercini ağaçlıktan uçup kayboldu...

III

Dr. Kennedy sinirli bir tavırla, "Bu kadının başına ne gelmiş olabilir?" diye söylendi.

Saatın akreple yelkovanı beşi on geçtiğini gösteriyordu.

"İstasyondan buraya gelirken yolunu kaybetmiş olmasın?"

Agatha Christie

"Ben, ona yolu iyice tarif ettim. Ayrıca zaten yol çok basit. İstasyon-da trenden inince sola dönecek sonra da sağdaki ilk yola sapacak. Dedi-ğim gibi birkaç dakikalık kısa bir yol."

Giles, "Belki de kadın kararını değiştirdi," dedi.

"Öyle görünüyor."

Gwenda, "Sakin treni kaçırmış olmasın?" dedi.

Kennedy ağır ağır, "Hayır," diye mırıldandı. "Bana kalırsa kadının bu-
raya gelmemeye karar vermiş olması daha akla yakın. Belki kadının kocası
araya girdi. Bu köylülerin ne yapacaklarını bilemiyorsunuz."

Kennedy odada aşağı yukarı gezinmeye başladı.

Sonra telefonun başına geçti ve santralden ona bir numaranın bağ-
lanmasını istedi.

"Alo? Orası istasyon mu? Ben Dr. Kennedy. Dört kırk beş treniyle bir
ziyaretçim gelecekti. Orta yaşlı bir köylü kadın. Acaba orada benim evimin
yolunu tarif ettirmek isteyen biri var mıydı? Ya da... siz ne dersiniz?"

Diğerleri Woodleigh Bolton'un tek hamalının yumuşak ve tembel
sesini duyacak kadar yakındaydılar.

"Sizi ziyarete gelen birinin olduğunu hiç sanmıyorum doktor. Dört
otuz beş treninde hiç yabancı yoktu. Meadows'dan Bay Narracotts, John-
nie Lawes ve yaşlı Benson'un kızı. Bu saydıklarımın dışında başka kimse yok-
tu."

Dr. Kennedy, "Demek kadın fikrini değiştirmiş," dedi. "Neyse size
çay ikram edebilirim. Çaydanlık ocakta. Gidip getireyim." Dr. Kennedy
çaydanlıkla geri döndü. Çay tepsisinin başına geçip oturdular.

Kennedy biraz daha neşeli, "Bu sadece geçici bir durum," dedi. "Biz-
de kadının adresi var. Belki gidip onu ziyaret ederiz."

Telefon çaldı ve doktor telefona cevap vermek için ayağa kalktı.

"Dr. Kennedy'yi aramıştım."

"Ben Dr. Kennedy."

Uyuyan Ölüm

"Ben Longford Polis Merkezi'nden Müfettiş Last. Acaba siz Lily Kimble... Bayan Lily Kimble adında birinin bugün öğleden sonra sizi ziyaret etmesini bekliyor muydunuz?"

"Evet, bekliyordum. Neden sordunuz? Yoksa bir kaza falan mı oldu?"

"Aslında buna pek de kaza denemez. Kadın öldü. Cesedin üzerinde sizin göndermiş olduğunuz bir mektup bulduk. Sizi de bu nedenle aradım. Acaba mümkün olduğu kadar kısa sürede Longford Polis Merkezi'ne gelebilir misiniz?"

"Hemen geliyorum."

IV

Müfettiş Last, "Şimdi şu meseleyi açıklığa kavuşturalım," diyordu.

Müfettiş bakışlarını Kennedy'den doktorla birlikte merkeze gelen Giles ve Gwenda'ya çevirdi. Gwenda çok solgundu, ellerini birbirine kenetlemiş duruyordu. "Siz bu kadının dördü beş geçe Dillmouth İstasyonu'ndan kalkan trenle gelmesini bekliyordunuz. Tren Woodleigh Bolton'a dört otuz beşte varıyor değil mi?"

Dr. Kennedy başını öne doğru salladı.

Müfettiş Last, ölen kadının cesedinden aldığı mektuba baktı. Her şey gayet açıktı.

Sevgili Bayan Kimble (Dr. Kennedy mektuba böyle başlamıştı.)

"Size elimden geldiği, gücüm yettiği kadar tavsiyelerde bulunmak isterim. Bu mektubun başlığından da anlayacağınız gibi ben artık Dillmouth'da yaşamıyorum. Eğer saat üç otuzda Coombeleigh'den kalkan trene biner, Dillmouth kavşağında iner, sonra Lonsbury Bay treniyle Woodleigh Bolton'a gelerseniz, benim evim istasyondan birkaç dakikalık bir yürüme mesafesinde. İstasyondan çıkınca, sola dönün sonra da

Agatha Christie

sağdaki ilk sokağa sapın. Benim evim sokağın sonunda, sağ tarafta. İsimim bahçe kapısının üzerinde yazılı.

Saygılarımla

James Kennedy

"Konuğunuzun daha erken kalkan bir trenle gelmesi ihtimali yok muydu?"

"Daha erken bir tren mi?" Dr. Kennedy şaşırılmış göründü.

"Çünkü Bayan Kimble böyle yaptı. Coombeleigh'den üç otuz treniyle değil, bir buçuk treniyle ayrıldı. Dillmouth kavşağında ise ikiyi beş geçe kalkan trenle yola çıkmış, ama Woodleigh Bolton'da değil, ondan bir önceki istasyonda yani Matchings Halt'da inmiş."

"Ama bu inanılır gibi değil."

"Bu hanım sizin hastanız mıydı, doktor?"

"Hayır, ben doktorluğu yıllar önce bıraktım."

"Ben de öyle olduğunu düşünmüştüm. Onu iyi tanır mıydınız?"

Kennedy başını iki yana salladı.

"Onu neredeyse yirmi yıldan beri görmemiştim."

"Ama şey... siz onu az önce görür görmez tanıdınız."

Gwenda ürperdi, fakat cesetler, bir doktoru asla etkilemezdi. "Bu koşullar altında onu tanıyıp tanıyamadığımı söylemek zor. Galiba boğularak öldürülmüş öyle mi?"

"Evet, boğulmuş. Cesedi Matchings Halt'dan Woodleigh Kampı'na giden patikada yolun kenarındaymış. Ceset, saat dörde on kala yürüyüş yapmak için kamptan inen biri tarafından bulunmuş. Polis doktoru ölüm saatinin ikiyi çeyrek geçe ile üç arasında olduğunu söylüyor. Sanırım kadın istasyondan ayrıldıktan çok kısa bir süre sonra öldürülmüş. Matchings Halt'da trenden inen başka yolcu yokmuş. Orada trenden ayrılan tek kişi oymuş.

Uyuyan Ölümler

"Peki ama Bayan Kimble, neden trenden Matching Halt'da indi? İstasyonu mu karıştırdı? Buna hiç ihtimal vermem. Her neyse kadın sizinle olan randevusuna iki saat erken gelmişti ve de sizin ona önerdiğiniz saatte trene binmemiştii, hem de ona yolladığınız mektubu yanında taşıması-na rağmen."

"Şey... bu kadının sizinle ne işi vardı, doktor?"

Dr. Kennedy elini cebine sokup. Lily'nin mektubunu çıkardı.

"Bunu yanımda getirdim. Mektuba, Bay ve Bayan Reed'in gazeteye verdikleri ilanın kupürü de eklenmişti."

Müfettiş Last, Lily Kimble'ın mektubunu ve ekteki kupürü okudu. Sonra bakışlarını Dr. Kennedy'den Giles ve Gwenda'ya çevirdi.

"Bütün bunların arkasındaki öyküyü öğrenebilir miyim? Anladığım kadarıyla başlangıcı çok eskilere dayanıyor."

Gwenda, "On sekiz yıl öncesine," dedi.

Eklemler, araya girmelerle öykü parça parça ortaya çıktı. Müfettiş Last iyi bir dinleyiciydi. Karşısındaki üç kişinin olanları kendi görüşlerine göre anlatmalarına izin verdi. Kennedy kuru ve doğrudan gerçeklere bağlı bir açıklama yaptı, Gwenda biraz tutarsızdı, ama hikâyesini hayal gücüyle süsleyerek anlatmıştı. Giles belki de en işe yarar açıklamayı yapmıştı. Genç adam açık ve doğrudan konuya girerek konuşmuştu, Kennedy kadar sıkıcı ve Gwenda kadar da anlaşılmasız değildi.

Sonunda Müfettiş Last içini çekip anlatılanları özetledi.

"Bayan Halliday, Dr. Kennedy'nin kız kardeşiydi, sizin de üvey annenizdi, Bayan Reed. Üvey anneniz, on sekiz yıl önce sizin şimdi yaşadığınız evden kayboldu. Lily Kimble (kızlık soyadı Abbott'tu) o tarihlerde evde hizmetçilik yapıyordu. (orta hizmetçisi) Her nedense Lily Kimble, (aradan yıllar geçtikten sonra) bir cinayetin söz konusu olabileceğine inanmaya başlamıştı. Olayın yaşandığı günlerde Bayan Halliday'in kimliği bilinmeyen bir erkekle evi terk ettiği düşünülmüştü. Binbaşı Halliday on beş yıl önce bir

Agatha Christie

akıl hastanesinde öldüğünde hâlâ karısını boğarak öldürdüğü kâbusundan kurtulamamıştı. Tabii şayet bu sadece bir kâbusa."

Müfettiş Last açıklamasına ara verdi.

"Bunların hepsi son derece ilginç, fakat birbirleriyle pek de bağı olmayan açıklamalar. Asıl önemli olan nokta Bayan Halliday'ın sağ olup olmadığı. Eğer ölmüşse, ne zaman öldü? Ve de Lily Kimble ne biliyordu?"

"İlk bakışta Bayan Kimble'in oldukça önemli bir bilgiye sahip olduğu düşünülebilir. Kadının bildiği şey o kadar önemliydi ki sırf bunun hakkın-da konuşmasını diye onu öldürdüler."

Gwenda bağırды. "Peki ama onun bildiklerini açıklamak üzere olduğunu bizden başka bilen biri olabilir mi?"

Müfettiş Last düşünceli bakışlarını Gwenda'ya yöneltti. "Bakın bu çok belirgin bir konu, Bayan Reed," dedi. Bayan Kimble'in Dillmouth kavşağından dördü beş geçecek tren yerine ikiye beş geçecek treni tercih etmesi gerçekten üzerinde durulması gereken bir nokta. Kadının böyle davranmasının mutlaka bir sebebi vardı. Ayrıca kadın Woodleigh Bolton'dan bir önceki istasyonda trenden inmiş. Neden? Bana şöyle bir durum mümkünmüş gibi görünüyor: Bayan Kimble, doktora mektup yazdıktan sonra başka birine de bir mektup yazıp Woodleigh Kampı'nda buluşmalarını önerdi, belki de kadın bu randevudan istediğini elde edemezse, Dr. Kennedy'ye başvurup onun fikrini alacaktı. Lily Kimble belli bir şahıstan kuşkulanıyordu ve de bu kişiye bir mektup yazıp bildikleri konusunda bir hatırlatma yapmış ve de randevu isteğinde bulunmuştu."

Giles birden, "Şantaj," dedi.

Müfettiş Last, "Bayan Kimble'in meseleye bu gözle baktığını sanmam," dedi. "Sadece paragöz ve umutluydu... tabii bütün bunlardan kazancının ne olacağı konusunda da kafası karıştı. Bakalım anlayacağız. Belki kadının kocası bize daha fazla bilgi verebilir."

V

Bay Kimble ağır ağır, "Uyardım, onu ben uyardım," dedi. "Bu işe bur-nunu sokma, dedim, aynen böyle dedim. Ama benden habersiz iş çevirmiş. Her şeyi en iyi kendisinin bileceğini düşünmüş olmalı. Zaten Lily her za-man böyleydi. Herkesten daha akıllı olduğunu sanıyordu."

Sorgulamanın sonunda Bay Kimble'in onlara pek yardımcı olamaya-cağı anlaşıldı.

Lily, kocasıyla tanışmadan önce St. Catherine villasında çalışıyordu, Bay Kimble ile tanıştıktan sonra onunla gezmeye başlamıştı. Kadın sine-mayı çok seviyordu ve bir keresinde Bay Kimble'a cinayet işlenmiş olan bir evde çalıştığını söylemişti.

Bay Kimble, "Onun bu açıklamasına hiç önem vermedim. Her şeyin hayal ürünü olduğunu düşünmüştüm. Karım hiçbir zaman düz gerçeklerle ilgilenmezdi. Bir keresinde de bana evin beynin karısını öldürüp cese-dini bodrumda gizlediğini anlatmıştı, bir de pencereden bakıp birisini ya da bir şeyi gören bir Fransız kızından söz etmişti. 'Sen yabancılarla ilgi-lenme, kızım,' demiştim. 'Bunların hepsi yalancıdır. Bize benzemezler. Ve de karım olayı tekrar anlatmaya kalkışınca, onu dinlemedim, çünkü her şeyi uydurduğunu düşünüyordum. Lily suçlardan ve de suçlulardan hoşlanırdı. Bir zamanlar *Sunday News* gazetesini alırdık bu gazetede ünlü katillerle ilgili bir dizi yayınlanıyordu. O diziye bayılmıştı. Karım cinayet işlenen bir evde çalıştığını düşünüyorsa, eh düşünmekten kimseye zarar gelmez. Fakat Lily, bana şu ilana cevap vermekten söz edince, 'Sen bu işe karışma,' dedim. 'Belaları kurcalamanın bir yararı yok.' Tabii eğer Lily benim dediğimi yapsaydı, bugün hayatta olurdu."

Bay Kimble bir iki saniye düşündü.

"Yaa, Lily şu anda hayatta olurdu. Lily, benim karım, herkesten akıllı olduğunu düşünürdü."

Bölüm 23

Onlardan Hangisi?

Dr. Kennedy ile Müfettiş Last, Bay Kimble ile görüşmeye giderken Gwenda ile Giles onlara katılmamıştı. Karıkoca, akşam yediye doğru eve vardılar. Gwenda'nın yüzü bembeyazdı ve genç kadın kendini kötü hissediyordu. Dr. Kennedy, Giles'e, "Karına biraz brendi içir ve mutlaka bir şeyler yemesini sağla, sonra da onu yatağına yatır. Karın çok kötü bir şok geçirdi," demişti.

Gwenda durmadan, "Ne kötü. Şu aptal kadın katil ile randevulaşıyor ve gayet emin bir şekilde gidiyor yani öldürülmeye. Tıpkı mezbahaya giden bir koyun gibi," deyip duruyordu.

"Şey, sevgilim artık bunu düşünme. Canım ne de olsa birisinin varlığını biliyorduk... bir katil yani."

"Hayır, bilmiyorduk. Şimdiye dek bir katil yoktu. Yani o zamandı, on sekiz yıl önceydi demek istedim. Nasılsa pek de gerçek gibi görünmüyordu. Her şey bir hatadan ibaret olabilirdi."

"Ee, işte şimdi bu da ortada bir hata olmadığını kanıtlıyor. Sen başından beri haklıydın, Gwenda."

Giles, Miss Marple'ı Hillside villasında bulunca pek sevindi. Yaşlı kadın ile Bayan Cocker, Gwenda'nın üzerine titriyorlardı, genç kadın, ona Manş Denizi'nde gemiyle yolculukları hatırlattığını ileri sürerek

Uyuyan Ölüm

brendi içmeyi kabul etmemişti fakat sıcak viski ve limona hayır demedi. Sonra da Bayan Cocker'ın ısrarı üzerine oturup bir omlet yedi.

Giles'e kalsa, kararlı bir tavırla başka konulara değinecekti, fakat Miss Marple, Giles'in kabul ettiği süper taktikleriyle konuyu cinayete getirdi ve yumuşak bir tavırla cinayetin tartışmasını yapmaya başladı.

Miss Marple, "Gerçekten çok korkunç," dedi. "Ve tabii çok da büyük bir şok, fakat kabul edelim ki aynı zamanda çok da ilginç bir vaka. Ve tabii ben o kadar yaşlıyım ki, ölüm beni sizi olduğu kadar çok şaşırtmıyor. Beni sadece kanser gibi ıstırap veren ve bir türlü geçmek bilmeyen sorunlar üzer. Asıl hayati önem taşıyan şey bu yaşadıklarımızın zavallı genç Helen Halliday'in öldürüldüğünün şüpheye yer bırakmayacak şekilde kanıtlanmış olması. Başından beri bunu düşünüp duruyorduk ve işte şimdi de biliyoruz."

Giles, "Tabii size göre cesedin nerede olduğunu da bilmemiz gerekir," dedi. "Herhalde bodrumda olmalı."

"Hayır, hayır, Bay Reed. Edith Pagett'in neler anlattığını hatırlayacaksınız. Kadın, Lily'nin anlattıklarından rahatsız olduğu için bodruma gitmiş ve orada hiçbir işaret bulamamış -oysa biliyorsunuz, mutlaka bir şeyler bulunmalıydı- yani birisi gerçekten iz aramayı aklına koymuşsa, mutlaka bulurdu."

"O halde cesede ne oldu? Bir arabayla evden uzaklaştırılıp bir uçurumdan aşağıya denize mi atıldı?"

"Hayır. Şimdi biraz hafızanızı kurcalayın, canlarım. Buraya ilk geldiğin zaman ilk dikkatini çeken şey neydi, Gwenda? Oturma odasının penceresinden denizin hiç görünmemesi. Ayrıca çok doğru olarak da merdivenlerden çimenliğe inilmesi gerektiğini düşündün oysa orada bodur ağaçlar ve fidanlar vardı. Senin sonradan bulduğun basamaklar aslında eskiden de oradaydılar, fakat bunlar bir ara terasın sonuna taşınmıştı. Basamakların yeri neden değiştirilmişti?"

Agatha Christie

Gwenda, yaşlı kadına, her şeyi yavaş yavaş anlamaya başladığını gösteren bakışlarla baktı.

"Yani sizce orası mı?"

"O değişikliğin yapılmasının mutlaka bir nedeni olmalı ve de mantıklı bir neden de akla gelmiyor. Açıkçası çimenliğe incek basamak yapmak için orası hiç de uygun bir yer değil. Fakat terasın o ucu pek sessiz bir yerdir -bir pencere dışında, o bölüm evden de görünmez- sözünü ettiğim pencere de birinci kattaki çocuk odasının penceresi. Anlamıyor musunuz, eğer bir cesedi gömmek isterseniz, toprak kazılacak, tabii toprağın kazılmasının da bir nedeni olmalı. Bu neden de, oturma odasının önündeki basamakları terasın ucuna taşımaktı. Ben Dr. Kennedy'den Helen Halliday ile eşinin bahçeye çok meraklı olduklarını ve sürekli bahçede çalıştıklarını öğrendim. Aylıkla tutulan bahçıvan sadece onların emirlerini yerine getiriyordu, eğer eve gelip de bu değişikliğin yapılmakta olduğunu gördüyse ve kaldırım taşlarının bazılarının kaldırıldığını fark ettiyse, karı-koca Hallidaylerin, onun yokluğunda işe koyulduklarını düşünmüştür. Tabii ceset iki yerden birinde gömülmüş olabilir, fakat ben cesedin oturma odasının penceresinin önünde değil, terasın ucunda gömülü olduğundan eminim."

Gwenda, "Bundan nasıl emin olabiliyorsunuz?" diye sordu.

"Şu zavallı Lily Kimble mektubunda- cesedin bodrumda olduğu iddiasından Léonie'nin pencereden baktığı zaman gördüğü şey yüzünden vazgeçtiğini belirtmişti. Bu her şeyi açıklıyor, öyle değil mi? İsviçreli kız, o gece bir ara çocuk odasının penceresinden dışarı baktı ve mezarın kazılmakta olduğunu gördü. Hatta belki mezarı kazın kim olduğunu da fark etti."

"Ve de kızcağız polise hiçbir şey söylemedi öyle mi?"

"Hayatım, o günlerde ortada bir cinayet soruşturması yoktu. Bayan Halliday, âşığıyla kaçmıştı. Léonie'nin anlayabildiği tek şey buydu. Kızcağız belki İngilizce de bilmiyordu. Léonie belki olanları Lily'ye anlatmıştır,

Uyuyan Ölümler

ama o günlerde değil de bir süre sonra, o gece pencereden bakarken gördüğü garip olayı anlatmıştır ve bu da Lily'nin bir cinayet işlendiği düşüncesini pekiştirmiştir. Fakat Edith Pagett mutlaka Lily'yi saçma sapan konuşuyor diye azarlamıştır ve de İsviçreli kız da onun düşüncesine katılıp polisle başını derde sokmaktan kesinlikle kaçınmıştır. Benim bundan hiç kuşum yok. Yabancılar, başka ülkelerde oldukları zaman polisten çekinirler, huzurları kaçır. Bu nedenle de kız kendi ülkesine dönmüş olabilir, yaşadıklarını da artık hiç aklına getirmiyordur."

Giles, "Eğer kız hâlâ yaşıyorsa eğer onun izi bulunabilirse..." dedi.

Miss Marple başını öne doğru salladı. "Belki."

Giles sordu. "Biz bu işi nasıl yoluna koyabiliriz?"

Miss Marple, "Bunu polis sizden çok daha iyi yapabilir."

"Müfettiş Last, yarın sabah buraya gelecek."

"O zaman müfettişe şu basamakların durumunu anlatmalıyım."

Gwenda sinirli bir sesle, "Ve de benim gördüklerimden... ya da holde gördüğümü sandığım şeylerden söz etmeliyiz öyle mi?" diye sordu.

"Evet, hayatım. Bugüne kadar o konu hakkında hiçbir şey söylememekle akıllılık ettin. Gerçekten çok akıllıca bir tutumdur. Fakat sanırım artık bunu da açıklama zamanı geldi."

Giles yavaş yavaş konuştu. "Helen, holde boğularak öldürülmüştü, katil daha sonra onu yukarı çıkarıp yatağına yatırdı. Kelvin Halliday oda ya geldi, içtiği viski yüzünden kendinde değildi ve katil, onu da yukarıya yatak odasına taşıdı. Kelvin Halliday kendine gelince karısını öldürmüştüğünü düşündü. Katil de o yakınarda olanları izliyordu. Kelvin, Dr. Kennedy'nin evine gidince, katil cesedi alıp bir yere sakladı, muhtemelen terasın sonundaki fidanların arasına bıraktı, herkes yatıp uykuya dalınca ya kadar bekledi, sonra da mezarı kazıp cesedi gömdü. Bu da katilin, bütün geceyi evde geçirdiğini gösteriyor, öyle mi?"

Miss Marple başını öne doğru salladı.

Agatha Christie

"Katil orada olmak zorundaydı; tam cinayet mahallinde. Sizin bunun çok önemli olduğunu söylediğinizi hatırlıyorum. Şimdi elimizdeki üç şüpheliden hangisinin şartlara en uygun kişi olduğunu araştıralım. İncelemeye Erskine ile başlayalım. O kesinlikle olay yerindeydi. Kendi ifadesine göre gece saat dokuz sularında Helen ile birlikte kumsaldan döndü. Erskine, Helen'e veda etti. Acaba gerçekten Helen ile vedalaştı mı? Diyelim ki veda etmek yerine Helen'i boğarak öldürdü."

Gwenda bağırdı. "Ama onların ilişkisi bitmişti. Hem de çok önceden. Adam ayrıca Helen ile hiçbir zaman yalnız kalamadığını da belirtti."

"Ama hâlâ anlamıyor musun, Gwenda, bu aşamada hiç kimsenin sözüne güvenemeyiz."

Miss Marple, "Bakin işte bunu söylemenize çok sevindim," dedi. "Çünkü aslında ben biraz da siz ikinizin insanların söyledikleri her şeye inanmaya meyilli olmanızdan endişe duyuyordum. Ne yazık ki ben doğuştan şüpheli biriyim, fakat özellikle bir cinayet söz konusu olduğunda, bana söylenen hiçbir sözü araştırmadan doğru kabul etmemek gibi bir kuralım var örneğin Lily Kimble, Helen'in bavula doldurduğu giyeceklerin aslında ona gerekli olmadığını söylemişti ya artık bunun doğruluğuna kesinlikle inanabiliriz. Çünkü sadece Edith Pagett bunu Lily'den öğrendiğini söylemekle kalmadı, Lily de Dr. Kennedy'ye yazdığı mektupta bundan söz etti. İşte size bir gerçek. Dr. Kennedy bize Kelvin Halliday'in karısının onu gizli gizli zehirlediğine inandığını söylemişti ve Kelvin Halliday günlüğünde bu iddiayı doğruluyor -ve işte size bir gerçek daha- ve de üstelik çok merak uyandırıcı bir gerçek bu, siz de öyle düşünmüyor musunuz? Her neyse, şimdilik bu konuya girmeyeceğiz."

"Fakat şimdiye kadar yaptığınız tahminlerin size anlatılanlardan kaynaklandığını belirtmek isterim... hepsi de akla uygun şeylerdi."

Giles dikkatli bir şekilde Miss Marple'a baktı.

Uyuyan Ölümler

Rengi yerine gelen Gwenda kahvesini yudumlayıp masanın üzerinden karşıya doğru eğildi.

Giles, "Şimdi şu üç kişinin bize anlattıklarını inceleyelim. Önce Erskine'i ele alalım. O diyor ki..."

Gwenda atıldı. "Senin bu adamla alıp veremediğin ne var? Onunla uğraşmak bence zaman kaybı, çünkü o kesinlikle şüpheliler listesinin dışında kaldı. Lily Kimble'i o öldürmüş olamaz."

Giles hiç istifini bozmadan sözlerine devam etti. "Adam, Helen ile gemide Hindistan'a giderken tanıştığını ve birbirlerine âşık olduklarını söylüyor, fakat karısıyla çocuklarını terk etmeyi göze alamayınca, ayrılmaya karar vermişler. Ya gerçek böyle değilse? Diyelim ki adam, Helen'e umutsuz bir aşkla bağlandı ve onunla kaçmayı kabul etmeyen kişi de Helen'di. Farz edelim ki, Bay Erskine, Helen'i tehdit etti, eğer başkasıyla evlenmeye kalkışırsa onu öldüreceğini söyledi..."

Gwenda, "Buna hiç imkân yok," dedi.

"Ama böyle şeyler her zaman oluyor. Adamın, karısının, ona neler dediğini hatırlasana. Sen bunu kıskançlığa bağlamıştın, ama dedikleri doğru da olabilir. Belki de kadın araya başka kadınlar girdiği için çok kötü bir hayatı vardı, bu adam pekâlâ bir seks manyağı da olabilir."

"Ben buna inanmam."

"Hayır, kadınlara çekici görüldüğü için dedim. Ben şahsen Erskine'de bir gariplik olduğunu düşünüyorum. Neyse şimdi onu neden suçladığıma gelelim. Helen, nişanlısı Fane'den ayrılıyor ülkeye dönüp senin babanla evleniyor ve buraya yerleşiyor. Derken Erskine birdenbire geri geliyor. Görünüşte, karısıyla birlikte yaz tatilini geçirmek için burayı seçiyor. Aslında bu yaptığı çok tuhaf bir davranış. Adam, Helen'i tekrar görmek için buraya geldiğini kabul ediyor. Şimdi farz edelim ki, Helen'in o gün oturma odasında görüştüğü kişi Erskine'di. Lily onların konuşmalarına kulak misafiri ol-

Agatha Christie

duğunda, Helen, adama ondan korktuğunu söylüyordu. '*Senden korkuyorum -aslunda senden hep korktum- bence sen delisin*'.

"Ve de Helen adamdan korktuğu için gidip Norfolk'da yaşamayı planlıyor, fakat niyetini gizli tutuyor. Bunu hiç kimse bilmeyecektir, yani Erskineler Dillmouth'dan ayrılıncaya kadar. Buraya kadar taşlar yerine oturuyor. Şimdi o korkunç geceye gelelim. Halliday çifti o gece erken saatlerde ne yaptılar, bunu bilmiyoruz."

Miss Marple öksürdü.

"Doğrusunu isterseniz, ben Edith Pagett'i tekrar gördüm. Kadın o gece akşam yemeğinin erkenden yenildiğini söyledi. Binbaşı Halliday bir toplantıya gideceği için saat yedide sofraya oturmuşlar. Bayan Pagett, Halliday'ın golf kulübünde ya da kilisede düzenlenen bir toplantıya katıldığını sanıyor. Bayan Halliday de yemekten sonra dışarı çıkmış."

"Tamam Helen, Erskine ile randevulaşmıştır belki de kumsalda buluşacaklardı. Erskine ertesi sabah oradan ayrılacaktır. Belki adam gitmeyi reddeder. Helen'e onunla birlikte gitmesini teklif eder. Helen buraya geri döner, Erskine de peşinden gelir. Ve sonunda bir cinnet anında Erskine, Helen'i boğar. Hikâyenin gerisi bizim önceden kabul ettiğimiz şekilde gelişir. Adam biraz delidir, Kelvin Halliday'ın karısını öldürenin o olduğuna inanmasını ister. Daha sonra Erskine cesedi gömer. Adamın, Gwenda'ya o gece çok geç saatlere kadar Dillmouth'da gezindiği için otele hemen dönmediğini söylediğini hatırlıyorsunuz."

Miss Marple, "İnsan ister istemez merak ediyor," dedi. "Acaba o saatlerde karısı ne yapıyordu?"

Gwenda, "Belki kıskançlıktan çılgına dönmüştü. Ve de Erskine otele dönünce, kocasına dünyayı dar etti," dedi.

Giles, "Bu benim kurgum," dedi. "Ve doğru olması da mümkün."

Gwenda, "Ama bu adam, Lily Kimble'ı öldürmüş olamaz, çünkü adam Northumberland'da yaşıyor. Bu nedenle onu düşünmek bence zaman kaybı. Hadi Walter Fane'i ele alalım."

Uyuyan Ölümler

"Tamam. Walter Fane duygularımı baskı altında tutan bir tip, uysal, yumuşak başlı ve kolayca itilip kakılacak birine benziyor. Fakat Miss Marple, bize çok değerli bir ipucu sundu. Walter Fane bir keresinde öylesine büyük bir öfkeye kapılmış ki az kalsın erkek kardeşini öldürüyormuş. Kuşkusuz o zamanlar çocukmuş fakat bu olay herkesi çok şaşırtmış çünkü Walter Fane her zaman uysal ve bağışlayıcı kişiliğiyle dikkat çekiyormuş. Neyse, Walter Fane, Helen Halliday'ye âşık oluyor. Sadece âşık olmakla kalmıyor, Helen için çıldırıyor. Helen, onu istemeyince, Walter Fane de Hindistan'a gidiyor. Bir süre sonra Helen, genç adama mektup yazıyor ve Hindistan'a gelip onunla evleneceğini belirtiyor. Helen yola çıkıyor. Ve işte ikinci darbe geliyor. Helen Hindistan'a varır varmaz, Walter Fane'i tekrar terk ediyor. Helen yolculuk sırasında birisiyle tanışmıştır. Sonra İngiltere'ye dönüp Kelvin Halliday ile evlenir. Bir ihtimal, Walter Fane, sevgilisinin onu terk etmesinin gerçek nedeninin Kelvin Halliday olduğuna inanmıştır. Genç adam artık kafasında durmadan bir şeyler kurmaya başlamıştır, çılgınca bir kıskançlık duygusu onu esir almıştır ve sonunda o da İngiltere'ye döner. Walter Fane, Helen'e karşı bağışlayıcı ve dostça bir tavır sergiler; üstelik sık sık da bu eve gelir, artık evin içinde ehlileşmiş uslu kedi ya da sadık köpek olmuş çıkmıştır. Fakat belki de Helen bunun gerçek olmadığını sezmiştir. Dış görünüşün altında olup bitenleri görür gibi olmuştur. Belki de çok önceleri o sakin gençte, yani Walter Fane'de insanı tedirgin eden bir şeyler olduğunu hissetmiştir. Ve Helen, genç adama, 'Sanırım senden hep korktum,' der. Helen hemen Dillmouth'u terk edip Norfolk'a yerleşmek için gizli gizli plan yapar. Neden? Çünkü Walter Fane'den korkmaktadır.

"Şimdi yeniden o korkunç geceye dönelim. Aslında artık durumdan pek de emin değiliz. O gece Walter Fane'in ne yaptığını bilmiyoruz ve bunu öğrenme ihtimalimizin de hiç olmadığını düşünüyorum... Fakat Miss Marple'ın 'olay yerindeydi' sözlerini doğruluyor, çünkü genç adam

villaya sadece iki üç dakikalık bir mesafede yaşıyor. O gece başı ağrıdığı için erkenden eve gittiğini ya da yapılması gereken işleri olduğu için çalışma odasına kapandığını söylemiş olabilir; ya da işte onun gibi bir şey. Katilin yaptığına karar verdiğimiz her şeyi o yapmış olabilirdi ve de sanırım bavul hazırlamak hatasını yapmış olabileceğini düşündüğümüz üç adaydan en akla yakın olanı. Walter, kadınların giyimi konusunda yeterli bilgiye sahip değildi.

Gwenda, "Çok tuhaf," dedi. "O gün Walter'ın bürosuna gittiğim zaman onun perdelerinin tümü sıkı sıkı kapatılmış bir eve benzediğini düşünmüştüm... ve hatta o evde bir de ölü varmış gibi geldi."

Gwenda, Miss Marple'a baktı.

"Bu anlattıklarım size çok mu budalaca geliyor?" diye sordu.

"Hayır, hayatım. Senin hatta belki de haklı olduğunu düşünüyorum."

Gwenda, "Şimdi de sıra Afflick'te," dedi. "Afflick'in turları. Her zaman şeytana külahını ters giydirecek derecede kurnaz olan Jackie Afflick'i ele alalım. Onun aleyhine olan ilk konu. Dr. Kennedy'nin biraz da dengesiz biri olduğuna inanması. Yani demek istediği şu: Afflick hiçbir zaman gerçekten normal biri olmamıştı. Bize kendisinden ve Helen'den söz etti, ama şimdi hepimiz adamın anlattıklarının kesinlikle yalan olduğunu biliyoruz. Afflick, Helen'in sadece sevimli bir çocuk olduğunu düşünmüyordu. Ona çılgınca ve büyük bir ihtirasla âşık olmuştu. Fakat Helen, ona âşık değildi. O sadece gönül eğlendiriyordu. Miss Marple'ın da belirttiği gibi Helen bir erkek delisiydi."

"Hayır, canım, ben öyle bir şey demedim."

"Şey eğer terimi tercih ediyorsanız nemfomanyak diyelim. Her neyse Helen, Jackie Afflick ile bir aşk ilişkisi yaşadı sonra da onu başından savmak istedi. Fakat Afflick terk edilmek istemiyordu. Ağabeyi, kızı bu dertten kurtardı, fakat Jackie Afflick bunu asla bağışlamadı ve unutmadı. Afflick işinden oldu. Adamın dediğine bakılırsa, Walter Fane'in iftirası

Uyuyan Ölümler

yüzünden bunlar başına geldi. Bu da adamın kötülük yapma tutkusunun kesin işareti."

Giles, "Evet ama," dedi. Diğer taraftan şayet bu doğru ise Fane'in aleyhine bir puan daha eklemek gerekiyor hem de oldukça değerli bir puan."

Gwenda sözlerine devam etti. "Helen, Hindistan'a gidince, Afflick de Dillmouth'u terk eder. Fakat adam Helen'i hiç unutmamıştır ve o evlenmiş olarak Dillmouth'a dönünce, gelip Helen'i ziyaret eder. Adam önce, Helen'i sadece bir kez ziyaret ettiğini söylemişti, fakat daha sonra ziyaret sayısının birden fazla olduğunu söyler. Ve ah, Giles, Edith Pagett'in 'parlak arabadaki esrarengiz adam' deyişini hatırlamıyor musun? Senin anlayacağın bu adam, evdeki hizmetçilerin dedikodu yapmalarına neden olacak kadar sık geliyordu. Fakat Helen, onu yemeğe davet etmemek için bin dereden su getiriyordu, çünkü Kelvin ile tanışmasını istemiyordu. Belki de Helen ondan korkuyordu. Belki de..."

Giles söze karıştı.

"Bu iki taraflı bir mesele olabilir. Farz edelim ki, Helen, ona âşıktı. Helen'in âşık olduğu ilk ve tek adam. Ve de diyelim ki, Helen'in aşkı devam etti. Belki bir ilişki yaşadılar ve Helen hiç kimsenin bunu öğrenmesine izin vermedi. Belki adam, Helen'e onunla birlikte kaçmasını önerdi, ama o sıralar Helen artık ondan bıkmıştı ve kaçmayı kabul etmedi. Bunun üzerine Afflick de -evet Afflick de- Helen'i öldürdü. Ve işte sonrası da malum. Lily, Kennedy'ye gönderdiği mektupta o gece evin önünde lüks bir arabanın durduğunu yazmıştı. Bu, Jackie Afflick'in arabasıydı. Jackie Afflick de olay yerindeydi."

Giles, "Bu bir varsayım, ama bana mantıklı bir varsayım gibi geliyor. Fakat Helen'in mektuplarını da yeniden değerlendirmeye almalıyız. Miss Marple'in ifadesiyle Helen'i o mektupları yazmaya zorlayan nedenleri bulabilmek için kafa yorup duruyorum. Bana öyle geliyor ki, mektupların

Agatha Christie

bir açıklamasını yapabilmek için önce onun gerçekte bir âşığı olduğunu ve onunla kaçmaya hazırlandığını kabul etmemiz gerekiyor. Şimdi biz şu üç şüpheliyi tekrar incelemeliyiz. İşe Erskine ile başlayalım. Diyelim ki, o eşini terk etmeye ya da yuvasını yıkmaya henüz hazır değildi, fakat Helen Kelvin Halliday'i terk edip Erskine'in sık sık onu ziyaret edebileceği bir yere kaçmayı kabul etmişti. Bayan Erskine'i kuşklarından kurtarmak için Helen, ağabeyine ulaşmasını sağlayacağı birkaç mektup yazar, güya Helen birisiyle kaçıp gitmiştir. Bu varsayım, Helen'in söz konusu erkeğin kim olduğunu gizlemesinin nedenini açıklamaya yetiyor."

Gwenda, "İyi ama Helen, Erskine'in uğruna kocasını terk etmeyi göze almışsa, adam onu neden öldürdü?" diye sordu.

"Belki de Helen birdenbire kararını değiştirmişti. Her şeye rağmen, kocasını sevdiğini anlamıştı. Erskine'in birden gözleri döndü ve Helen'i öldürdü. Sonra kadının bazı giyeceklerini bir bavula doldurdu ve mektuplarından yararlandı. Bu her şeyi gözler önüne seren mükemmel bir açıklama."

"Walter Fane için de aynı şey geçerli olabilir. Bir taşra avukatı için öyle bir skandal büyük bir felaket olabilir. Helen, Walter Fane'in, onu ziyaret edebilmesi için yakın bir şehre taşınmayı kabul etmiş olabilir ve böylece Helen'in başka bir erkekle kaçtığı havası yaratılabilirdi. Mektupların hepsi hazırlandıktan sonra sizin ileri sürdüğünüz gibi Helen fikrini değiştirdi. Walter çıldırdı ve Helen'i öldürdü."

"Ya Jackie Afflick?"

"Onun açısından mektuplara bir neden bulmak daha zor. Skandalın bu adamı etkileyeceğini hiç sanmam. Belki Helen, Afflick'ten değil de babamdan korkuyordu -bu nedenle de uzaklara gitmiş havasını vermenin daha doğru olacağını düşündü- belki de Afflick'in parası o tarihte karısının elindeydi ve adam bu parayı alıp işine yatırmak istiyordu. Ah evet, bu mektuplarla ilgili pek çok olasılık akla geliyor."

Uyuyan Ölümler

Gwenda sordu. "Siz bunların hangisini akla daha yakın buluyorsunuz, Miss Marple? Ben Walter Fane'i pek düşünmüyorum fakat yine de..."

O sırada Bayan Cocker kahve fincanlarını toplamak için yanlarına gelmişti.

Bayan Cocker, "Ah, madam, tamamen aklımdan çıkmış. Şu zavallı kadının öldürülmesi, sizin ve Bay Reed'in de bu işe bulaşmanız, bunu hiç hak etmediniz, madam, özellikle de şu sıra. Şey, Bay Fane bugün öğleden sonra buradaydı, sizi sordu. Yarım saat kadar burada bekledi. Sanki sizin onu beklediğinize inanmış gibiydi."

Gwenda, "Ne garip," dedi. "Bay Fane saat kaçta geldi?"

"Saat dört gibi falandı ya da dördü biraz geçiyordu. Ve daha sonra da başka bir beyefendi geldi, büyük sarı renkte bir arabası vardı. O da sizin kendisini beklediğinizden emindi. Hayır cevabını duymak bile istemedi. Adam yirmi dakika bekledi. Ben de içimden acaba bir çay daveti vermeyi düşündünüz de sonradan bunu unuttunuz mu diye geçirdim."

Gwenda, "Hayır," dedi. "Ne tuhaf."

Giles, "Hadi şimdi Fane'i arayalım," dedi. "Bu saatte yatmış olamaz."

Genç adam bu sözleri söyler söylemez telefonun başına gitti.

"Alo, Fane ile mi görüşüyorum? Ben Giles Reed. Bugün öğleden sonra bizi ziyarete geldiğinizi öğrendim. Ne?... Hayır... hayır ben eminim... hayır ama ne tuhaf. Evet, ben de merak ediyorum."

Giles telefonu kapadı.

"Tuhaf bir durum var. Bu sabah Walter Fane'i bürosundan arayıp bugün öğleden sonra bizi ziyaret etmesi için bir mesaj bırakılmış. Güya konu çok önemliymiş." Giles ile Gwenda şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. Sonra Gwenda, "Afflick'e telefon et," dedi.

Giles tekrar telefonun başına gitti, numarayı bulup Afflick'i aradı. Telefonun bağlanması biraz uzun sürdü.

"Bay Afflick. Ben Giles Reed. Ben..."

Agatha Christie

Giles konuşmaya fırsat bulamadan karşı taraf hiç soluk almadan konuşmaya başladı. Nihayet biraz sonra Giles şunları söylemeye fırsat bulabildi.

"Ama biz aramadık... hayır, sizi temin ederim... kesinlikle öyle bir şey olmadı. Evet... evet, sizin çok meşgul biri olduğunuzu biliyorum. Bunu aklımın köşesinden bile geçirmezdim. Evet, ama buraya bakın sizi arayan kimdi?... Bir erkek mi? Hayır, o ben değildim diyorum ya. Hayır... hayır, anlıyorum. Şey, elbette bunun çok sıra dışı olduğunu kabul ediyorum."

Giles telefonu kapadı ve masanın başına geri döndü.

"İşte mesele şu," dedi. "Ben olduğum süsünü veren birisi Afflick'i arayıp buraya gelmesini söylemiş. Çok acil bir durum varmış... büyük miktarda bir para söz konusuymuş."

Karıkoca bakiştılar.

Gwenda, "İkisinden biri olabilir," dedi. "Anlamıyor musun, Giles? İkisinden biri Lily'yi öldürmüş olabilir, sonra da buraya gelip bizi tanık gösterecekti."

Miss Marple, "Pek de tanık sayılmazsınız, hayatım," dedi.

"Ben de tam olarak onu demek istemedim. Sadece bürodan ayrılmış olması için bir bahane. Benim demek istediğim adamlardan birinin doğru diğerinin ise yalan söylediği. Adamlardan bir diğerine telefon edip buraya gelmesini söylemiştir -kuşkuyu diğerinin üzerine atmak için- fakat bunu hangisinin yaptığını bilemiyoruz artık bu meselenin ikisi arasında olduğunu söyleyebiliriz. Fane ya da Afflick. Ben Jackie Afflick derim."

Giles, "Ben Walter Fane olduğunu sanıyorum," dedi.

Karıkoca Miss Marple'a baktı.

Kadın başını iki yana salladı.

Miss Marple, "Bir başka olasılık daha var," diye mırıldandı.

"Elbette. Erskine."

Giles koşar adım telefonun başına gitti.

Uyuyan Ölümler

Gwenda, "Ne yapacaksın?" diye sordu.

"Şehirlerarası santralden Northumberland'ı arayacağım."

"Aman Giles... gerçekten bunu düşünmüyorsun değil mi?"

"Bilmemiz gerek. Eğer Erskine oradaysa bugün öğleden sonra Lily Kimble'ı öldürmüş olamaz. Özel uçakmış ya da bilmem neymiş, böyle şeyler yok."

Telefon çalınca kadar sessiz sedasız beklediler.

Giles telefonun ahizesini kaldırdı.

"Binbaşı Erskine ile görüşmek istemiştiniz. Buyurun, binbaşı telefon-da bekliyor."

Giles sinirli bir şekilde genzini temizledi sonra da, "Er... Erskine ile mi görüşüyorum? Ben Giles Reed... Reed, evet."

Giles birdenbire sıkıntı dolu bakışlarla karısına baktı, bu bakışlarla açıkça, şimdi ne diyeceğim, diye soruyordu.

Gwenda yerinden kalkıp telefonu kocasının elinden aldı.

"Binbaşı Erskine siz misiniz? Ben Bayan Reed. Biz şey... bir ev haberi aldık. Linscott Brake. Bu ev şey mi... yani siz bu ev hakkında bir şey biliyor musunuz? Yanılmıyorsam, ev size yakınmış."

Erskine'in sesi duyuldu. "Linscott Brake mi? Hayır, bu ismi duyduğumu hiç hatırlamıyorum. Posta kodu nedir?"

Gwenda, "Yazı çok silik," dedi. "Emlakçıların daktilo ile yazılmış listelerini bilirsiniz, hepsi berbattır. Broşürde evin Daith'den on beş mil uzakta olduğu belirtilmiş bu yüzden biz de düşündük ki..."

"Üzgünüm. O evin adını bile duymadım. Kim oturuyormuş?"

"Şey... ev boş. Neyse, siz aldırmayın, aslında biz bir ev için aşağı yukarı karar vermiş sayılırız. Sizi rahatsız ettiğim için çok özür dilerim. Herhalde çok meşguldünüz...."

"Hayır, hiç de değil. Yani ev işlerinden dolayı meşgulüm. Karım burada yok. Aşçımız da annesini ziyarete gitmek zorunda kaldı, bu yüzden

Agatha Christie

evin günlük işleri de benim üzerimde. Ne yazık ki, ev içlerinde hiç de başarılı değilim. Bahçe bakımında daha iyi olduğum sylenabilir."

"Aslında ben de ev işi yapmaktansa, bahçeyle uğraşmayı yeğlerdim. Umarım eşiniz hasta değildir."

"Yoo hayır. Kız kardeşlerinden biri çağırdı, ona gitti. Yarın geri d-
necek."

"Neyse size iyi geceler ve de ayrıca rahatsız ettiğim için özür dile-
rim."

Gwenda telefonu kapadı.

Zafer kazanmış birinin edasıyla, "Erskine liste dışı," dedi. "Karısı ev-
de yok, evin işlerini o yapıyor. Bu durumda diğer ikisi arasında bir karara
varmalıyız. Öyle değil mi, Miss Marple?"

Miss Marple çok ciddi görünüyordu.

"Sevgili ocuklarım, sizin bu mesele üzerinde yeterince düşündüğü-
nz ve dikkatinizi verdiğinizi sanmıyorum. Ah Tanrım. Ben gerçekten
Çok endişeliyim. Keşke ne yapılması gerektiğini bilebilseydim..."

Bölüm 24

Maymunun Pençeleri

I

Gwenda dirseklerini masaya dayayıp çenesini bir avucunun içine aldı, telaşla yedikleri öğle yemeğinden sofrada kalanlara ilgisiz gözlerle baktı. Birazdan bunlarla ilgilenmesi gerekecekti, kirli tabakları mutfığa götürüp yıkadıktan sonra her şeyi yerli yerine kaldırarak ve sonra da akşam yemeği için ne yapacağına karar verecekti.

Fakat bu işlerin acelesi yoktu. Genç kadın olup bitenleri iyice anlayabilmek için biraz zamana ihtiyacı olduğunu düşünüyordu. Her şey çok hızlı gelişmişti.

Sabah yaşananları gözden geçirirken onların da kafa karıştırıcı ve inanılmaz şeyler olduklarını fark etti.

Müfettiş Last sabah erkenden gelmişti; saat dokuz buçukta. Yanında merkezden Dedektif Müfettiş Primer ile bölge polis müdürünü getirmişti. Son gelen ziyaretçi çok fazla kalmamıştı. Lily Kimble cinayeti ve onunla ilgili gelişen olaylarla artık Müfettiş Primer ilgilenecekti. Özür dileyen bir ses ve sakin bir tavırla Gwenda'ya adamlarının bahçeyi biraz kazmalarında bir sakınca olup olmadığını soran da Müfettiş Prime oldu.

Agatha Christie

Adamın ses tonuna bakılırsa, on sekiz yıl gömülü kalan bir cesedi aramayı değil de adamlarına sağlıklı yaşamaları için bir çeşit egzersiz yaptırmak istediği düşünülebilirdi.

O zaman Giles konuşmak ihtiyacını hissetmişti. "Şey, belki bir iki öneri ile size yardımcı olabiliriz," demişti.

Giles, müfettişe çimenliğe inen basamakların yer değiştirmesinden söz ettikten sonra onu terasa götürmüştü. Müfettiş birinci katta, evin köşesindeki parmaklıklı pencereye bakıp, "Sanırım bu çocuk odası olmalı," demişti.

Giles de bu tahmini doğruladı.

Sonra müfettiş ile Giles eve geri dönmüşlerdi, kürekli kazmalı iki adam da bahçeye çıkmıştı. Giles de, müfettiş soru sormaya başlamadan şöyle demişti: "Müfettiş bey, karımın şu ana dek iki kişiden başka kimseye anlatmadığı bir şeyi siz de öğrenmek isteyeceksiniz."

Müfettiş yumuşak, ısrarcı bakışlı gözlerini Gwenda'ya dikmişti. Bu bakışlarda biraz da merak vardı. Gwenda içinden adamın kendine şöyle bir soru sorduğunu düşündü. Bu güvenilir bir kadın mı yoksa, zaman zaman hayaller kurup bunlara inananlardan mı?

Gwenda bu düşünceye öylesine kendini kaptırmıştı ki, kendini savunmak ister gibi bir tavırla konuşmaya başladı. "Ben bir hayal kurmuş olabilirim. Belki öyle oldu. Fakat bu çok kötü bir şekilde gerçek gibi görünüyor."

Müfettiş Primer yumuşak ve yatıştırıcı bir sesle, "Evet, Bayan Reed, hadi bakalım anlatın, sizi dinliyoruz," dedi.

Ve Gwenda da bu eve ilk geldikleri zaman evin ona nasıl tanıdık geldiğini anlattı. Bir süre sonra çocukken bu evde yaşadığını öğrenmişti. Çocuk odasındaki duvar kâğıdını ve ara kapıyı nasıl hatırladığını ve ayrıca da çimenliğe inen bir merdivenin bulunması gerektiğine nasıl inandığını açıkladı.

Uyuyan Ölümler

Müfettiş Primer başını öne doğru salladı. Adam, Gwenda'nın çocukluk anılarının pek de ilginç olmadığını söylemedi, fakat Gwenda içinden acaba müfettiş böyle düşünüyor mu, diye geçirdi.

Genç kadın sonra da kendini toplayıp son açıklamayı yapmaya çalıştı. Birdenbire bir tiyatrodan oturduğunu, Hillside'da merdiven korkuluklarının arasından aşağıya bakınca orada bir kadın cesedi gördüğünü anlattı.

"Kadın boğulduğu için yüzü morarmıştı ve altın sarısı saçları vardı -ve işte bu kadın Helen'di- fakat bu çok aptalca bir durumdu, Helen'in kim olduğunu kesinlikle bilmiyordum."

Giles, "Bize kalırsa," diye söze başladı, fakat Müfettiş Primer beklenmedik otoriter bir tavırla elini yukarı kaldırarak genç adamı susturdu.

"Lütfen, olayları Bayan Reed'in bana kendi kelimeleriyle anlatmasına izin verin."

Ve Gwenda da yüzü kıpkırmızı olmuş bir halde kekeleyerek konuşurken Müfettiş Primer da müşfik bir tavırla onun içini dökmesine yardımcı oldu hem de Gwenda'nın pek de teknik bir davranış saymadığı bir ustalıkla yaptı bunu.

Müfettiş, "Dexter mı?" diye düşünceli bir tavırla sordu. "Hımm, *Malfi Düşesi*. Maymunun pençeleri."

Giles, "Ama bu belki de bir kâbustu," dedi.

"Lütfen, Bay Reed."

Gwenda da, "Bunların hepsi bir kâbus olabilir," diye mırıldandı.

Müfettiş Primer, "Hayır bunların bir kâbus olduğunu hiç sanmıyorum. Bu evde bir kadının öldürüldüğünü varsaymazsak."

Bu sözler öylesine mantıklı ve hemen hemen de rahatlatıcı olduğu için Gwenda da telaşla sözlerine devam etti.

"Ve de Helen'i öldüren kişi, babam değildi. Gerçekten o değildi. Dr. Penrose bile babamın cinayet işlemek için uygun bir tip olmadığını ve babamın hiç kimseyi öldüremeyeceğini söylemişti. Ayrıca Dr. Kennedy de

Agatha Christie

babamın bu cinayeti işlemediğinden sadece onun kendi kendine böyle bir düşünceye kapıldığından emindi. Yani gördüğünüz gibi bunu babamın yaptığı inancını yaymak isteyen birisi vardı ve de biz onun kim olduğunu bildiğimizi düşünüyoruz, en azından bunu yapan iki kişiden biri olmalı."

Giles, "Gwenda," dedi. "Gerçekten bunu yapamayız..."

Müfettiş, "Bay Reed," dedi. "Acaba bahçeye gidip adamlarımın çalışmalarının ne durumda olduğuna bakabilir misiniz? Onlara sizi benim gönderdiğimi söyleyin."

Müfettiş, Giles gittikten sonra camlı kapıyı kapatıp kilitledi ve Gwenda'nın yanına döndü.

"Şimdi bana sadece kendi fikirlerinizi sıralayın, Bayan Reed," dedi. "Söyleyecekleriniz pek akla yakın olmasa da buna aldırmayın."

Bu sözler üzerine Gwenda, kocasıyla birlikte yaptıkları çalışmaları, araştırmaları ve Helen Halliday'ın hayatına girdiklerini düşündükleri üç erkekle ilgili öğrenebildikleri her şeyi ve de vardıkları sonucu- Walter Fane ile J. J. Afflick'i meçhul birinin kendine Giles süsü vererek adamları bir gün önce Hillside'a çağırdığını anlattı.

"Ama siz de şunu görüyorsunuz değil mi müfettiş? Yani adamlardan ikisinden birinin yalan söylediğini..."

Müfettiş yumuşak ve oldukça da yorgun bir sesle, "Benim mesleğim- de karşılaşılan belli başlı zorluklardan biri budur. O kadar çok insan yalan söyleyebilir ki... Ve o kadar çok insan genellikle... Ancak sizin aklınızdan geçireceğiniz nedenlerden dolayı değil. Bazı insanlar, neden yalan söylediklerini bilemezler."

"Sizce ben de öyle biri miyim?" Gwenda korkuyla sordu.

Müfettiş de gülümsedi. "Bence siz çok doğrucu bir tanıksınız, Bayan Reed."

"Yani sizce Helen'i kimin öldürdüğü konusunda da haklı mıyım?"

Uyuyan Ölümler

Müfettiş içini çekti. "Bu bir tahmin meselesi değil, yani bizimle ilgili olarak. Asıl düşünülenlerin doğruluğunu kanıtlamak gerek. Herkes neredeydi, herkes neler yaptığı konusunda neler anlatıyor. Şimdi Lily Kimble'in öldürüldüğü saati belki de aşağı yukarı on dakikalık bir yanılma, biliyoruz. Kadın saat iki yirmi ile iki kırk beş arasındaki bir sürede öldürüldü. Dün öğleden sonra, onu herhangi bir kimse öldürüp sonra da buraya gelmiş olabilir. Ben o telefonların neden edildiğini anlamadım. Telefon sözünü ettiğiniz kişilerin cinayet saatinde nerede olduklarını belirleyecek bir kanıt sayılmaz."

"Ama siz yine de onların cinayet saatinde ne yapıyor olduklarını öğreneceksiniz değil mi? Saat iki yirmi ile iki kırk beş arasında. Onlara bunu soracaksınız değil mi?"

Müfettiş Primer gülümsedi.

"Gerekli soruların hepsini onlara soracağız, Bayan Reed. Bundan emin olabilirsiniz. Her şeyin zamanı var. İşleri aceleye getirmenin bir yararı olmaz. İnsan önünü görmek zorundadır."

Gwenda birden sabırla ve heyecan yaratmadan yapılan çalışmalarını gözlerinin önünde canlandırdı. Telaşlanmadan ve de pişmanlık duymadan.

Genç kadın, müfettişe, "Anlıyorum... Evet. Çünkü siz profesyonelsiniz. Oysa ben ve Giles, iki amatörüz. Şans eseri hedefi vurabiliriz belki fakat daha sonra ne yapmamız gerekeceğini bilemeyiz," dedi.

"İşte onun gibi bir şey, Bayan Reed."

Müfettiş tekrar gülümsedi. Yerinden kalkıp pencerenin sürgüsünü açtı. Sonra tam pencereden dışarı çıkmak üzereyken durdu. Gwenda içinden av kokusu alan bir köpek gibi, diye düşündü.

"Beni bağışlayın Bayan Reed. Şu hanımefendi, Miss Jane Marple olmaz değil mi?"

Agatha Christie

Gwenda, müfettişin yanına gitti. Bahçenin dip tarafında Miss Marple hâlâ ayırıktlarıyla ümitsizce savaşıyordu.

"Evet, bu hanım Miss Marple. Bahçede bize yardım ederek büyük bir iyilik yapıyor."

Müfettiş, "Miss Marple mı?" dedi. "Anlıyorum."

Gwenda soran gözlerle müfettişe bakarken o da, "Miss Marple, çok iyi niyetli bir kadın," dedi. Sonra da konuşmasına devam etti. "Miss Marple var ya o çok ünlü bir hanımefendi. En azından üç bölge müdürünü cebinden çıkarır. Henüz benim müdürümü etkisi altına alamadı. Fakat o günün de geleceğini rahatça söyleyebilirim. Demek Miss Marple, bu işe de el attı?"

Gwenda, "Miss Marple bize gerçekten çok yararlı önerilerde bulundu," dedi.

"Mutlaka öyledir. Müteveffa Bayan Halliday'yi aramanız gereken yeri size söyleyen o muydu."

Gwenda, "Miss Marple kocamla benim Bayan Halliday'yi nerede arayacağımızı çok iyi bilmemiz gerektiğini söyledi. Ve bunu daha önce düşünmediğimiz için de aptallık ettiğimize inandım," dedi.

Müfettiş hafifçe güldü ve Miss Marple'ın yanına indi. "Sizinle tanıştıldığımızı sanmıyorum, Miss Marple. Fakat bir tarihte Albay Melrose, sizinle ilgili olarak benim dikkatimi çekmişti."

Miss Marple doğruldu, yüzü kızarmıştı bahçeden kopardığı bir tutam otu avucunda tutuyordu.

"Ah evet, sevgili Albay Melrose. O bana her zaman çok iyi davrandı, yani şeyden beri..."

"Bir kilise görevlisi, rahibin çalışma odasında ölü bulunduğundan beri. Bu uzun yıllar önceydi. Ama siz o günden sonra başka olaylarda da başarıya ulaştınız. Lymstock yakınlarında zehir saçan küçük bir mürekkepli kalem."

Uyuyan Ölüm

"Bakıyorum da benim hakkımda çok şey biliyorsunuz, müfettiş."

"Benim adım Primer. Herhalde siz de burada çok meşgulsünüz."

"Şey bahçede elimden geleni yapmaya çalışıyorum. Zavalıcık, çok ihmal edilmiş. Örneğin şu boruçiçekleri çok kötü şeyler." Miss Marple, müfettişe dikkatli bir şekilde bakarak, "Bunların kökleri toprağın altında çok derinlere gidiyor," dedi. "Toprağın altında ilerleyip duruyorlar."

Müfettiş, "Sanırım, bu konuda siz haklısınız," dedi. "Çok çok derinlerde. Çok çok gerilerde... bu cinayet demek istedim. Aradan on sekiz yıl geçmiş."

Miss Marple, "Belki daha da önce," dedi. "Toprağın altında gelişiyor... Ve de çok zararlı bunlar, müfettiş. Güzelim çiçekleri boğup canlarını alıyorlar..."

Polis memurlarından biri patikadan onlara doğru geldi. Adam ter içinde kalmıştı, alını topraklanmıştı.

"Bir şey bulduk, efendim. Görünüşe göre bu o kadın."

II

Gwenda işte o zaman günün kâbusa dönüşümünün başlamış olduğunu anımsadı. Giles gelmiş, solgun bir yüzle kekeleyerek, "İşte o... Helen orada, Gwenda," demişti.

Derken polis memurlarından biri telefon etmiş ve bunun üzerine kısa boylu çevik bir adam olan polis doktoru gelmişti.

Ve tam o sırada da sakın ve de soğukkanlı Bayan Cocker bahçeye çıkmıştı. Bekleneceği gibi merakını gidermek için değil de bahçeden öğle yemeği için hazırlamakta olduğu yemekte kullanması gereken otları toplamak amacıyla oraya gelmişti. Bir gün önce işlenen cinayetin haberi büyük bir şok yaratmıştı ve kadıncağız Gwenda'nın sağlığı için endişeleni-

yordu (Çünkü Bayan Cocker. Yukarı kattaki bebek odasının belli bir süre sonra dolacağına kendi kendine karar vermişti.). Bayan Cocker doğruca cesedin bulunduğu noktaya yürümüş ve gördüğü korkunç manzara karşısında fenalaşıp herkesi endişelendirmişti.

"Bu çok korkunç, madam. Ben kemik görmeye asla dayanamam. Bunların insan kemikleri olmadığı da söylenebilir. Ve üstelik burada, şu bahçede tam da otların arasında. Kalbim de öyle hızlı atıyor ki... soluk almakta zorlanıyorum. Açık sözlü olmamı bağışlarsanız, acaba minicik bir kadeh dolusu brendi içebilir miyim?"

Bayan Cocker'ın soluk soluğa kalmasından ve benzinin kül gibi olmasından endişelenen Gwenda hemen içki dolabına koşup bir kadeh brendi alıp Bayan Cocker'a vermişti.

Bayan Cocker da, "İşte tam benim ihtiyacım olan şey bu, madam," demişti. O sırada kadının sesi iyice kısılmış ve de görünüşü öylesine kötüleşmişti ki, Gwenda avazı çıktığı kadar bağırarak Giles'e seslenmişti. Giles de polis doktoruna bağırmıştı.

Doktor daha sonra, "Benim orada olmam bir şans eseri," demişti. "Durum çok tehlikeliydi. Doktor olmasa kadıncağz o zaman orada ölebilirdi."

Daha sonra Müfettiş Primer brendi şişesini almış ve de doktorla ikisi bir köşeye çekilip uzun uzun konuşmuşlardı. Müfettiş Primer, Gwenda'ya kocasıyla kendisinin bu şişeden en son ne zaman brendi içtiklerini sormuştu.

Gwenda brendi içmeyeli uzun bir süre olduğunu söyledi. Zaten evde de değildiler. Kuzeye gitmişlerdi ve içki içmeyi düşündükleri zamanlarda da cin içmişlerdi. Gwenda, "Ama dün az kalsın biraz brendi içecektim," dedi. "Fakat bu içki bana Manş Denizi'ndeki gemi yolculuklarını hatırlattığı için Giles, bir viski açtı."

"Çok şanslıymışsınız, Bayan Reed. Eğer dün brendi içseydiniz, bugün hayatta olma ihtimaliniz çok zayıftı."

Uyuyan Ölümler

"Az kalsın Giles brendi içecekti, ama son anda benimle viski içmeyi tercih etti."

Gwenda ürperdi.

Şimdi bile polisler ve ayaküstü bir şeyler atıştıran Giles evden ayrıldıktan sonra tek başına kalan Gwenda, (Bayan Cocker hastaneye kaldırılmıştı.) sabah olup bitenlere hâlâ inanamıyordu.

Sadece bir tek şey özellikle dikkatini çekiyordu: bir gün önce Jackie Afflick ile Walter Fane'in evde olmaları. Bu adamların birinden biri, içkiye zehir katmış olabilirdi. Ayrıca brendi şişesine zehir katma niyeti olmasa o telefonla davetlere ne gerek vardı? Gwenda ile Giles gerçeğe çok fazla yaklaşmışlardı. Yoksa Gwenda ile Giles, Dr. Kennedy'nin evinde oturmuş Lily Kimble'ın gelmesini beklerlerken üçüncü bir şahıs, yemek odasının açık penceresinden içeri girmiş olabilir miydi? Şüpheyi diğer iki kişinin üzerine atmak için o telefon davetlerini de bu üçüncü kişi düzenlemiş olamaz mıydı?

Fakat Gwenda üçüncü kişi varsayımının mantıklı olmadığına karar verdi. Üçüncü bir kişi, kuşkusuz o iki adamdan sadece birine telefon etmiş olacaktı. Üçüncü kişi için iki zanlı değil, sadece bir zanlı gerekli olacaktı. Ayrıca şu üçüncü kişi kim olabilirdi? Erskine kesinlikle Northumberland'da idi. Hayır ya Walter Fane, Afflick'i aramış ve ona da telefon edilmiş gibi davranmıştı. Ya da Afflick, Fane'e telefon etmişti ve o da sanki kendisine de telefon edilmiş gibi davranmıştı. Bu ikisinden biri ve onlardan daha da akıllı görünen polis, Gwenda ile Giles'den çok daha fazla imkâna sahiptiler ve olan biten her şeyi mutlaka öğreneceklerdi. Ama burada adamların ikisi de göz hapsinde tutulacaktı. Bu insanlar cinayet işlemeyi tekrar göze alamazlar.

Gwenda tekrar ürperdi. Birinin seni öldürmeye çalıştığına inanması biraz zaman alıyordu. Miss Marple çok önce, "Tehlikeli," demişti. Fakat genç kadın ve Giles tehlike fikrini fazla ciddiye almamışlardı. Lily Kimble

Agatha Christie

öldürüldükten sonra bile Gwenda birisinin onu ve Giles'i öldürmeye çalışabileceğini aklına getirmemişti. Gwenda ile Giles on sekiz yıl önce olanlarla ilgili gerçeğe iyice yaklaştıkları için böyle bir tehlikeyle karşılaşamazlardı. Yani o dönemde neler olduğunu ya da bunları kimin yaptığını bilmek gibi.

Walter Fane ve Jackie Afflick.

Hangisi?

Gwenda gözlerini kapadı, yeni edindiği bilgilerin ışığında onları yeniden değerlendirmeye çalıştı.

Sakin Walter Fane bürosunda oturuyor; soluk örümcek ağının tam ortasında. Öylesine sessiz ve öylesine zararsız görünüyor ki. Perdeleri sımsıkı kapatılmış bir ev. On sekiz yıl önce ölmüş biri, ama hâlâ orada. Şimdi o sessiz sakın Walter Fane ne kadar da ürkütücü görünüyordu. Vaktiyle kardeşine onu öldürecekmiş gibi hırsla saldıran Walter Fane. Helen'in bir keresinde evde, bir keresinde de Hindistan'da evlenme teklifini tiksintiyle reddettiği Walter Fane. Çifte yenilgi. Çifte hakaret. O çok sakın, çok duygusuz Walter Fane belki de ancak ani ölümcül şiddetle kendini ifade edebiliyor... belki de o sakın Lizzie Borden'in yaptığı gibi...

Gwenda gözlerini açtı. Genç kadın aradıkları adamın Walter Fane olduğuna kendini inandırmıştı öyle değil mi?

İnsan belki de sadece Afflick üzerinde durmalıydı. Tabii gözleri kapalı olarak değil iyice açılmış olarak.

Afflick'in o göz alan kareli elbisesi, küstah tavırları ile Walter Fane ile taban tabana zıttı. Afflick'in duygularını baskı altında tutmak ve sakın olmak gibi özellikleri yoktu. Ama adamcağız belki de aşağılık duyguları yüzünden böyle davranıyordu. Aşağılık duygusu olanlar böyle davranırlardı, uzmanlar bu görüşteydiler. Eğer kendinden emin değilsen, övünüp yüksekten atmak zorunda kalabilirsin. Helen, onu kendine uygun bulmadığı için reddetmişti. Yara kapanıyor, ama unutulmuyor. Dünyaya ayak uydurma

Uyuyan Ölüm

konusunda kararlılık. Zulüm. Herkes ona düşman. Bir düşmanın iftirası yüzünden işinden kovulmuştu. Kuşkusuz bu Afflick'in normal bir insan olmadığını gösteriyordu. Böyle biri cinayet işleyerek kimbilir kendini ne kadar güçlü hissedecekti. Adamın o iyilik dolu neşeli yüzü, aslında zalim bir adamın yüzüydü. Lily Kimble, onu tehdit etmişti, sonunda ölmüştü. Gwenda ile Giles de bu işe burunlarını sokmuşlardı... o halde Giles ile Gwenda da ölmeliydiler, dahası onu yıllar önce işten kovan Walter Fane'i de bu işe buluşturacaktı. Evet taşlar yerli yerine oturuyordu.

Gwenda kendini toplayıp hayallerden sıyrıldı ve günlük işlerine döndü. Giles birazdan eve gelecek ve çayını isteyecekti. Genç kadın ortalığı toplayıp bulaşıkları yıkamalıydı.

Gwenda bir tepsi alıp sofradaki kirlileri mutfağa götürdü. Burada her şey inanılmayacak derecede düzenliydi. Bayan Crocker gerçek bir hazineydi.

Evyenin yanı başında bir çift lastik ameliyat eldiveni duruyordu. Bayan Cocker bulaşık yıkarken her zaman eldiven giyerdi. Kadının bir hastanede çalışan yeğeni, bu eldivenleri çok ucuza temin ediyordu.

Gwenda eldivenleri giydi ve bulaşıkları yıkamaya başladı. Ellerinin bozulmasını önlemek elbette iyi olacaktı. Genç kadın tabakları yıkadıktan sonra suların süzülmesi için tabaklığa bıraktı, diğer bulaşıkları yıkayıp kuruladı ve her şeyi güzelce yerlerine yerleştirdi.

Sonra hâlâ düşüncelere dalmış bir halde yukarı kata çıktı. Hazır işe başlamışken çorapları ve birkaç eteği de yıkasa iyi olacaktı. Eldivenleri ellerinden çıkarmayacaktı.

Genç kadının kafasını öncelikle meşgul eden konular bunlardı. Fakat aklının bir köşesinde onu sürekli rahatsız eden bir şeyler vardı.

Gwenda, Walter Fane ya da Jackie Afflick demişti. İkisinden biri. Ve de genç kadın bu iki adam aleyhine çok sağlam ipuçları bulmuştu. Belki de Gwenda'yı aslında endişelendiren de buydu. Çünkü açık konuş-

Agatha Christie

mak gerekirse, tüm delillerin sadece bir kişi üzerinde toplanmış olması ve o bir kişiyi suçlayabilmek çok daha tatmin edici olacaktı. Artık insanın hangisinin suçlu olduğuna karar vermesi gerekirdi. Fakat Gwenda emin değildi.

Ah, bir başkası daha var olabilseydi... Fakat başka biri olamazdı. Çünkü Richard Erskine temize çıkmıştı.

Lily Kimble öldürüldüğünde ve de brendi şişesine zehir katıldığında, Richard Erskine, Northumberland'daydı. Evet, Richard Erskine kesinlikle temize çıkmıştı.

Gwenda buna sevinmişti, çünkü doğrusu Richard Erskine'den hoşlanıyordu. Richard Erskine çekici hem de çok çekici bir adamdı. Onun şu kuşkulı bakışlı, erkek sesini andıran boğuk kalın sesli dev kılıklı kadınla evli olması ne acıydı. Kadının boğuk kalın erkeksi sesi vardı...

Bir erkeğin sesi gibi.

Birden Gwenda'nın zihninde bir şimşek çaktı ve garip bir endişeyle sarsıldı.

Bir erkek sesi... Dün gece telefonda Giles'e cevap veren kişi kocası değil de Bayan Erskine olabilir miydi?

Hayır... hayır, kesinlikle hayır. Hayır, elbette olamaz. Aksi halde Gwenda ile Giles bunun farkına varırlardı. Ve de her şey bir yana, Bayan Erskine telefon eden kişinin kim olduğunu kesinlikle bilemezdi. Hayır, kuşkusuz konuşan Bay Erskine'di ve de adamın dediğine göre karısı evde değildi.

Adamın karısı evde değildi.

Kuşkusuz... hayır, bu imkânsızdı... Arayan Bayan Erskine olabilir miydi? Kıskançlıktan deliye dönmüş Bayan Erskine? Lily Kimble'ın mektup yazdığı Bayan Erskine? Léonie'nin o gece pencereden bakarken gördüğü kadın Bayan Erskine miydi?

Uyuyan Ölümler

Birden aşağıdaki holden bir gümbürtü duyuldu. Sokak kapısından içeri birisi girmişti.

Gwenda banyodan çıkıp sahanlığa geldi ve merdivenin korkuluklarından aşağı baktı. Gelenin Dr. Kennedy olduğunu görünce de rahatladı. Genç kadın seslendi.

"Ben buradayım."

Gwenda ellerini öne uzatmıştı... ıslak, parıldayan pembemsi kurşuni parmaklar... bu parmakları genç kadına bir şey hatırlattı...

Kennedy elini gözlerine siper ederek yukarı baktı.

"Sen misin, Gwennie? Yüzünü göremiyorum... Gözlerim kamaştı..."

İşte o zaman Gwenda bir çığlık attı.

O düzgün maymun pençelerine bakıp holden gelen sesi duyarken...

Gwenda kısık bir sesle, "O sendin," dedi. "Onu sen öldürdün... Helen'i sen öldürdün... Şimdi biliyorum... O sendin... Başından beri... Sen..."

Kennedy yukarı çıktı, Gwenda'ya doğru yürüdü. Ağır ağır... Genç kadına bakarak.

"Neden beni rahat bırakmadın?" dedi. "Neden bu işlere burnunu sokmak zorundaydın? Neden Helen'i geri getirmen gerekti? Hem de tam onu unutmaya başladığım sırada. Sen, onu geri getirdin, Helen'i, benim Helen'im. Her şeyi ortaya döküverdin. Lily'yi öldürmek zorundaydım... şimdi de seni öldürmem gerekiyor. Helen'i öldürdüğüm gibi.... Evet, tıpkı Helen'i öldürdüğüm gibi..."

Kennedy artık Gwenda'ya iyice yaklaşmıştı, elleri genç kadına dokunmak üzereydi. Gwenda o ellerin boynunu sıkacağını biliyordu. O müşfik, sıradan, yaşlı yüz -aynı stil, fakat gözler aynı değil- o gözler birer deli gözüydüler...

Gwenda, adamın önünden ağır ağır geri çekilirken çığlığı da boğazında donmuş kalmıştı. Bir daha çığlık atamayacaktı. Zaten çığlık atsa da onu kimse duyamazdı.

Agatha Christie

Çünkü evde kimse yoktu. Giles de, Bayan Cocker da. Hatta bahçede olan Miss Marple da. Hiç kimse yoktu. Yandaki ev de, Gwenda'nın çığlığının duyulmasına imkân olmayacak kadar uzaktaydı. Hem zaten Gwenda çığlık atamıyordu.... Çünkü, çığlık atamayacak kadar çok korkmuştu. O kendisine uzanan korkunç ellerden korkuyordu.

Gwenda geri geri bebek odasının kapısına doğru gidebilirdi ve sonra da -sonra da- o eller, genç kadının boğazında kenetlenenecekti...

Gwenda'nın dudaklarının arasından çok hafif iniltiye benzer bir ses çıktı.

Ve sonra da Dr. Kennedy birden durdu. Gözlerine çarpan sabunlu su onu gerilemeye zorladı. Adam inleyerek gözlerini kırıştırdı ve elleri yüzüne gitti.

Miss Marple, "Çok şanslısın," dedi. Yaşlı kadın arka merdivenlerden yukarıya koşarak çıktığı için soluk soluğa kalmıştı. "İyi ki, senin güllerindeki yeşil sinekleri kovmak için şırıngayla ilaç püskürtüyordum."

Bölüm 25

Torquay'da Bir Dipnot

Miss Marple, "Tabii Gwenda şekerim," dedi. "Evden ayrılıp seni orada tek başına bırakmayı aklımın köşesinden bile geçirmemeliydim. Ortalıkta serbestçe dolaşan tehlikeli birinin varlığını biliyordum ve bu nedenle de bahçeden kimseye belli etmeden evi gözlüyordum."

Gwenda sordu. "Siz başından beri suçlunun... o... olduğunu biliyor muydunuz?"

Üçü birlikte yani Miss Marple, Gwenda ve Giles, Torquay'daki Imperial Oteli'nin terasında oturuyorlardı.

Miss Marple, "Biraz değişiklik iyi gelir," demişti ve Giles de bunun Gwenda için çok yararlı olacağını düşünerek yaşlı kadının fikrini onaylamıştı. Müfettiş Primer da kararı onaylayınca hep birlikte Torquay'a hareket etmişlerdi.

Miss Marple, Gwenda'nın sorusuna cevap olarak, "Şey, hayatım, onu akla getiren bazı işaretler vardı. Ama ne yazık ki ortada kanıt sayılabilecek herhangi bir şey de yoktu. Sadece işaretler, başka bir şey yoktu," dedi.

Giles merakla kadının yüzüne bakarak, "Ama ben ortada bir işaret bile göremiyorum."

"Ah, sevgili Giles, bir düşünsene, Dr. Kennedy, başlangıçta da oradaydı."

Agatha Christie

"Orada mıydı?"

"Tabii kesinlikle öyle. O gece Kelvin Halliday, doktoru ziyarete geldiğinde Kennedy, *hastaneden az önce dönmüştü*. Ve o tarihlerde hastane birçok kişinin bize söylediği gibi, Hillside'ın ya da o zamanki adıyla St. Catherine'in hemen yanı başındaydı. Kısacası senin de anlayacağın gibi, doktor, *doğru zamanda, doğru yerdeydi*. Ve ayrıca da birçok küçük dikkat çekici gerçek vardı. Helen Halliday, Richard Erskine'e evde mutlu olmadığı için Walter Fane ile evlenmeye gittiğini söylemişti. Yani ağabeyiyle aynı evde yaşamak ona mutluluk vermiyordu. Oysa anlatılanlara bakılırsa ağabey, kardeşine çok düşkündü. Peki o zaman Helen neden mutlu değildi? Bay Afflick, size, o zavallı yavrucağ için üzülüyorum," demişti. Bence adam bunları söylerken gerçekleri yansıtıyordu. Helen neden gidip genç Afflick ile gizli gizli buluşuyordu. Onun, Afflick'e çılgın gibi âşık olmadığı ortada. Acaba Helen normal yollardan hiçbir delikanlı ile tanışmadığı için mi bu yola başvurmuştu? Helen'in ağabeyi aşırı derecede sert ve geri kafalıydı. Onun biraz da Wimpole Caddesi'nden Bay Barrett'i anımsattığını söyleyemez miyiz? (İngiliz şairi Elizabeth Barrett Browning'in babası. Elizabeth tutucu babası yüzünden acı çekmişti.)

Gwenda ürperdi.

"O adam delinin biriydi," dedi. "Gerçekten deliydi."

Miss Marple da, "Evet," dedi. "O normal biri değildi. Üvey kız kardeşine düşkündü ve zamanla kardeşine hükmedici bir duyguyla bağlandı. Bu tür olaylara sizin düşündüğünüzden çok daha sık rastlanıyor. Kızlarının evlenmelerini istemeyen babalar, onların genç erkeklerle tanışmalarına bile karşı çıkarlar. Tıpkı Bay Barrett gibi. Tenis sahasındaki ağ olayını duyduğum zaman bunu düşündüm."

"Tenis ağı mı?"

"Evet, bu bana pek belirgin bir işaret gibi geldi. O kızı, yani genç Helen'i bir düşünsenize, okuldan eve geliyor onun da tüm genç kızlar gibi

Uyuyan Ölümler

hayattan beklediği en önemli şey, genç erkeklerle tanışmak, onlarla flört etmektir. "

"Biraz da seks delisi diyelim."

Miss Marple kelimelerin üzerine basa basa, "*Hayır*," dedi. "Bu cina-yet hakkında söylenenlerin en kötüsü de *buydu*. Dr. Kennedy, Helen'i sa-dece fiziksel olarak öldürmekle kalmadı. Eğer geçmişini dikkatle incelerse-niz, Helen Kennedy'nin erkek delisi ya da kullandığınız kelime neydi? Ah evet, nemfomanyak, aslında Dr. Kennedy'nin kullandığı sözcüktü. Ben şahsen, Helen'in çok normal bir genç kız olduğunu, eğlenmek ve de güzel vakit geçirmek, önce biraz flört edip sonra da seçeceği erkekle bir yuva kurmaktan başka bir şey istemediğini düşünüyorum, hepsi bu kadar. Ağabeyinin yaptıklarına bir bakın. Kıza özgürlük tanımak konusunda çok sert ve geri kafalı davrandı. Daha sonra kızcağız tenis partileri düzenle-mek isteyince -ki bu da son derece normal ve zararsız bir istek- üvey ağa-bey önce kardeşine izin verdi. Fakat partiden bir gece önce tenis ağını in-ce ince şeritler halinde kesti- bu da çok dikkat çekici ve sadistçe bir dav-ranış. Daha sonra da hâlâ tenis oynamaya veya danslı toplantılara gidebi-lecekti, ama bu kez de Helen'in ayak parmağındaki sıyrık doktorun işine yaradı. Yarayı tedavi eder gibi yapıp iyice mikrop kapmasını sağladı. Ah evet, adam bunu da yapmış olmalı... aslında ben bundan eminim.

"Tabii Helen'in bütün bunların farkında olduğunu hiç sanmıyorum. Ağabeyinin, ona karşı derin bir sevgi beslediğini biliyordu, bu arada evde kendini neden huzursuz ve mutsuz hissettiğini de bildiğini sanmıyorum. Fakat Helen'in duyguları böyleydi ve sonunda sırf kaçabilmek için Hin-distan'a gidip genç Fane ile evlenmeye karar verdi. Helen neden kaçıyor-du? Bunu bilmediği kesin. Helen bunları bilemeyecek kadar genç ve saf-tı. Böylece Helen, Hindistan'a gitmek üzere yola çıktı. Gemide Richard Erskine ile karşılaşp ona âşık oldu. İşte yine seks delisi bir kız gibi değil, akli başında efendi bir kız gibi davranmıştı. Erskine'e karısını bırakması için baskı yapmadı. Hatta erkeğin böyle bir şey yapmaması için ona ısrar

etti. Fakat Helen, Walter Fane'i görünce onunla evlenemeyeceğini anladı ve başka ne yapabileceğini bilmediğinden eve dönebilmesi için ağabeyine telgraf çekip para istedi.

Helen ülkeye dönerken babanla karşılaştı ve de başka bir kaçış yolu karşısına çıkmış oldu. Bu kez mutlu olma şansı çok yüksekti.

"Helen, senin babanla, birtakım yalanlar uydurarak evlenmedi, Gwen-da. Baban da çok sevdiği eşini yeni kaybetmişti ve acısı büyüktü. Helen de mutsuz bir aşk serüvenini unutmaya çalışıyordu. Onlar birbirlerine yardım edebilirlerdi. Bence Helen ile Kelvin Halliday'in Londra'da evlenip daha sonra da haberi Dr. Kennedy'ye vermek için Dillmouth'a gitmeleri de çok anlamlıydı. Sanırım Helen, Dillmouth'a gidip orada evlenmek yerine bu işi Londra'da yapmayı daha akıllıca bulmuştu, ama normali Dillmouth'da evlenmesiydi. Ben hâlâ onun neyle mücadele etmek zorunda olduğunu bildiğini sanmıyorum fakat çok da huzursuzdu, ağabeyine evlendiğini haber verirken kendini daha bir güvencede hissettiği kesin.

"Kelvin Halliday, Kennedy'ye çok dostane davranıyordu ve de ondan hoşlanmıştı. Kennedy de gerçek duygularını bir yana bırakıp bu evliliğe pek memnun olmuş gibi davranıyordu. Evli çift orada mobilyalı bir ev kiraladı.

"Ve şimdi de çok dikkat çekici bir gerçeğe sıra geldi; Kelvin'in karısı tarafından ilaçla yavaş yavaş zehirlenmekte olduğu iddiasına. Bunun da sadece iki açıklaması olabilir, çünkü böyle bir şeyi yapma fırsatına sahip iki kişi vardı. Ya Helen Halliday, kocasını ilaçla zehirliyordu ya da zehri Dr. Kennedy temin ediyordu. Halliday'in kayınbiraderine danışmasından da anlaşılacağı gibi. Kennedy, Halliday'in doktoruydu. Halliday, kayınbiraderinin tıbbi bilgisine güveniyordu ve de karısının onu zehirlemeye çalıştığı iddiasını da Kennedy büyük bir ustalıkla eniştesine kabul ettirmişti.

Giles sordu. "İyi ama bir insanın karısını boğarak öldürdüğüne dair korkunç kâbuslar görmesini sağlayacak bir ilaç var mıdır?" diye sordu. "Ya-ni özellikle böyle bir etkisi olan bir ilacın varlığı düşünülemez değil mi?"

Uyuyan Ölümler

"Sevgili Giles, sen yine tuzağa düştün. *Sana söylenen her sözün doğruluğuna* inanmanın tuzağına. Halliday'in kâbuslar gördüğünü sadece Dr. Kennedy'den duyduk. Kelvin Halliday günlüklerinde bundan hiç söz etmiyor. Gerçi adam kâbus görmesine görmüş, ama kâbusların ne tür olduklarını belirtmemiş. Fakat şu kadarını söyleyebilirim ki, Kennedy, ona Kelvin Halliday'in geçirdiği bunalımları yaşadktan sonra eşlerini boğarak öldüren erkeklerden söz etmiştir."

Gwenda, "Doktor Kennedy gerçekten kötü ruhlu bir adammış," dedi.

Miss Marple, "Bana kalırsa Dr. Kennedy o zamana kadar akıllılıkla delilik arasındaki çizgiyi kesinlikle geçmiş olmalı. Ve de Helen zavallı kızcağız da bunu fark etmeye başlamıştı. Helen, şu Lily'nin kulak kabarttığı konuşmayı da herhalde ağabeyi ile yapıyor olmalıydı: '*Sanırım senden hep korktum.*' Helen'in söylediği sözlerden biri buydu. Ve de tabii bu sözler çok dikkat çekiciydi. Helen sonunda Dillmouth'u terk etmeye karar verdi. Kocasını Norfolk'da bir ev satın almaya ve ev konusunda kimseye söz etmemesi için ikna etmişti. Ev meselesinin gizliliği gerçekten çok aydınlatıcıydı. Helen belli ki *birileri* bunu öğrenecek diye korkuyordu -fakat bu Walter Fane teorisiyle de Jackie Afflick teorisiyle de bağdaşmıyordu- ve kesinlikle de Richard Erskine ile de hiçbir ilgisi yoktu. Hayır, korkunun kaynağı eve çok daha yakın bir yerdeydi.

"Ve sonunda kararın gizliliğinden rahatsız olan ve bunu gereksiz bulan Kelvin Halliday durumu kayınbiraderine açıklamış olmalıydı.

"Ve böyle yaparak kendisinin ve eşinin kaderini belirlemiş oldu. Çünkü Kennedy, Helen'in gitmesine ve kocasıyla mutlu bir hayat sürmesine izin vermeyecekti. Sanırım planı Halliday'in sağlığını ilaçlarla bozmaktı. Fakat kurbanı ile Helen'in kaçmayı planladıklarını öğrenince artık işler çığırından çıktı. Kennedy hastaneden St. Catherine'in bahçesine geçti, giderken yanına bir çift ameliyat eldiveni almıştı. Kennedy, Helen'i holde yakaladı ve kadını boğdu. Onu hiç kimse görmedi, zaten görecekti

Agatha Christie

biri de yoktu ya da Kennedy öyle zannetti, kara sevdadan çıldırmış bir halde o yürek paralayıcı ve de gerçeğin tam tersi olan satırları yazdı."

Miss Marple içini çekip konuşmasına devam etti.

"Aptalca davrandım- hem de çok büyük bir aptallık yaptım. Aslında hepimiz aptallık yaptık. Gerçeği hemen görmemiz gerekirdi. Şu *Malfi Düşesi* isimli eserden alınan dizeler, aslında bütün bu olanlar için önemli bir ipucuydu. Yanılmıyorsam, o dizeleri kız kardeşinin sevdiği erkekle evlenmesinin intikamını almak için onu öldüren *erkek kardeş* söylüyordu. Evet, biz çok aptalca davrandık."

Giles sordu. "Ya sonra?"

"Sonra da Kennedy o şeytanca planını uygulamaya başladı. Cesedi yukarıya taşıdı. Giyecekleri bir bavula doldurdu. Daha sonra Halliday'yi inandırmak için bir not yazdı, kâğıdı buruşturup çöp sepetine attı."

Gwenda, "Fakat ben olsam Kennedy'nin açısından babamın cinayetle suçlanmasını daha doğru bulurdum," dedi.

Miss Marple başını iki yana salladı.

"Yoo hayır, Kennedy bu tehlikeyi göze alamazdı. Biliyorsunuz, adamda İskoçlara özgü kurnazlık ve mantık vardı. Polise saygı duyuyor ve güveniyordu. Polisler, bir adamı cinayet işlemekle suçlamadan önce her şeyden iyice emin olmak isterler. Polis bir sürü can sıkıcı soru soracaktı. Cinayet saati ve yeri konusunda da bir sürü can sıkıcı araştırma yapacaktı. Hayır, adamın planı daha basitti ve sanırım daha şeytancaydı. Sadece Halliday'yi inandırması yeterli olacaktı. Halliday önce karısını öldürdüğüne karar verecekti. Sonra da delirdiğine hükmedecekti. Halliday'yi bir akıl hastanesine gitmesi için ikna etti, fakat Halliday'in her şeyin bir kâbustan ibaret olduğuna inanmasını da hiç istemiyordu. Baban bu teoriyi, sanırım sırf senin iyiliğin için kabullendi, Gwennie. Helen'i gerçekten öldürdüğüne inanmayı sürdürdü. Ve ölünceye kadar da bu düşünceden vazgeçmedi."

Uyuyan Ölüm

Gwenda, "Alçak," dedi. "Alçak herif -alçak herif- alçak herif."

Miss Marple da, "Evet," dedi. "Onu anlatacak başka bir kelime gerçekten yok. Bence senin o gece gördüklerinin belleğinden silinmemesinin nedeni de bu, Gwenda. O gece evin havasında gerçek bir kötülük vardı."

Giles, "Peki ya mektuplar," dedi. "Helen'in mektupları? Mektuplar, Helen'in el yazısıyla yazılmıştı, bunlar sahte olamazdı."

"Elbette mektuplar sahteydi. Fakat işte bu noktada, Kennedy kendini aşmış sayılır. Adam seni ve Giles'i soruşturma yapmaktan vazgeçirmek için her şeyi göze almıştı. Belki Helen'in el yazısını kolayca ve de başarıyla taklit edebilirdi, ama bununla bir yazı uzmanını kandıramazdı. Ve işte Helen'in el yazısının örneği diye size gönderdiği yazı aslında Helen'in el yazısı değildi. O örneği ve mektupları da Kennedy kendisi yazmıştı. Eh, tabii bu durumda yazılar birbirine uydu."

Giles, "Vay canına ben bunu hiç düşünmemiştim," dedi.

Miss Marple da, "Hayır," diye karşılık verdi. "Siz Kennedy'nin *anlatıklarına inandınız*. Aslında insanlara hemen inanmak gerçekten çok tehlikelidir. Ben yıllardan beri kimseye inanmadım."

"Ya brendi?"

"Adam o işi de Helen'in mektubunu Hillside'a getirip benimle bahçede konuştuğu zaman yapmıştı. Bayan Cocker bahçeye çıkıp da bana Kennedy'nin geldiğini haber verdiği zaman o evde bekliyordu. İçkiye zehir katmak bir dakikalık iş."

Giles, "Aman Tanrım," dedi. "Ve Kennedy, bana da Lily Kimble öldürüldükten sonra polis merkezinden çıkınca, Gwenda'yı eve götürüp ona birkaç yudum *brendi içirmem için ısrar etti*. Peki, Kennedy, Lily Kimble ile daha önce buluşmayı nasıl ayarladı?"

"O da çok basitti. Adamın Lily Kimble'a gönderdiği ve de Woodleigh Kampı'nda buluşmalarını önerdiği mektupta Dillmouth bağlantısından saat ikiyi beş geçe treniyle Matchings Halt'a gelmesi yazılıydı. Ken-

nedy ağaçların arasından yürüyüp belki de kadın yoldan yukarı yürürken onun önüne çıkıverdi ve oracıkta boğdu. Sonra da o mektubu kadının yanında taşıdığı mektupla değiştirdi (O mektupta da yolun tarifi yazılıydı.). Kennedy daha sonra sizler için hazırlanmak ve Lily'nin beklenmesi komedisini birlikte oynamak için oraya geldi."

"Lily, onu gerçekten tehdit ediyor muydu? Kadının mektubunda böyle bir ima yoktu. Kadın asıl Afflick'ten kuşkulanyormuş izlenimini uyandırmıştı."

"Belki ondan kuşkulanyordu. Fakat Léonie, şu İsviçreli kız Lily ile konuşmuştu ve aslında Kennedy için bir tehlike unsuruydu. Çünkü kızcağız pencereden bakarken Kennedy'nin bahçeyi kazdığını görmüştü. Sabahleyin Kennedy, kızla konuştu ve damdan düşer gibi Binbaşı Halliday'in karısını öldürdüğünü açıkladı- ayrıca binbaşının deli olduğunu kendisinin de çocuğun iyiliği için olayları örtbas etmeye çalıştığını belirtti. Ancak Léonie, polise gidip ifade vermek istiyorsa, bunu yapmalıydı, fakat böyle bir davranış, Léonie için hiç de hoş olmazdı... ve işte falan filan.

"Léonie polis kelimesini duyar duymaz korkuya kapıldı. Ona hayrandı ve de *Mösyö Doktor*'un doğru olanı yapacağına inancı sonsuzdu. Kennedy, kızı hatırı sayılacak miktarda para verip onu çarçabuk İsviçre'ye yolladı. Fakat kız yola çıkmadan önce Lily'ye babanın karısını öldürmüş olmasıyla ilgili imalarda bulundu ayrıca cesedin gömülüşünü gördüğünü belirtti. O tarihte bunlar Lily'nin fikirlerine uyuyordu. Léonie'nin mezar kazarken gördüğü kişinin de Kelvin Halliday olduğuna karar vermişti."

Gwenda, "Tabii Kennedy'nin bundan haberi yoktu," dedi.

"Elbette adamın haberi yoktu. Lily'nin mektubunu alınca, onu korkutan açıklamalar Léonie'nin Lily'ye *camdan bakarken* gördüklerini anlatmış olması ve de dışarıda bekleyen arabaya değinmesiydi."

"Araba mı? Jackie Afflick'in arabası mı yani?"

"İşte bir yanlış anlama daha. Lily dışarıda yolun kenarında Jackie Afflick'inkine benzeyen bir araba gördüğünü hatırlıyordu ya da hatırladı-

Uyuyan Ölüm

ğını sanıyordu. Hayal gücü de Bayan Halliday'yi ziyarete gelen esrarengiz adama odaklanmıştı. Evin hemen yanı başında bir hastane olduğuna göre bu yolun kenarına park eden pek çok arabanın var olması da doğaldı. Fakat o gece doktorun arabasının gerçekten hastanenin önünde park edilmiş olduğunu hatırlamalısınız. Doktor belki de bu araba iddiasını duyunca hemen kendi arabasından söz edildiği sonucuna varmıştı. Mektupta kullanılan 'parlak' sıfatı doktor için bir anlam taşıyordu."

Giles, "Anlıyorum," dedi. "Evet, vicdan azabı çeken biri için Lily'nin mektubu şantaj gibi görünebilir. Fakat siz, Léonie hakkında nasıl bu kadar çok şey biliyorsunuz?"

Miss Marple dudaklarını büzdü. "Bildığınız gibi Kennedy'nin akli başından gitmişti. Müfettiş Primer'in nöbetçi bıraktığı adamlar içeri dalıp da onu yaka paça yakalayınca, suçu nasıl işlediğini defalarca -defalarca anlattı- yaptıklarının hepsini sıraladı. Anlaşıldığı kadarıyla Léonie, İsviçre'ye döndükten kısa bir süre sonra ölmüş. Aşırı miktarda uyku haplarıyla sanırım... Oh, yoo Kennedy, hiçbir şeyi şansa bırakmıyordu."

"Yani beni de brendi ile zehirlemeye çalışması gibi mi?"

"Sen ve Giles, ikiniz Kennedy için büyük bir tehlike oluşturunuyordunuz. Tanrı'ya şükür, sen, ona Helen'in holde yatan cesedini gördüğünü açıklamadın. Kennedy, olayın bir görgü tanığının bulunduğunu asla bilmedi."

Giles, "Fane ile Afflick'in telefonla aranmaları," dedi. "O telefonlar da Kennedy'nin işi miydi?"

"Evet. Eğer içkiye kimin zehir kattığı araştırılacak olursa, bu iki adamdan biri harika bir sanık adayı olurdu ve de Jackie Afflick arabasıyla tek başına oraya gelirse, adam Lily Kimble'in cinayetinden sorumlu tutulabilecekti. Fane ise kendini temize çıkaracak bir şahit bulabilecekti."

Gwenda, "Üstelik adam bana düşkünmüş gibi davranıyordu," dedi. "Hep küçük Gwennie derdi."

Agatha Christie

Miss Marple, "Kennedy, rolünü oynamak zorundaydı," dedi. "Bunun onun için ne anlam taşıdığını tahmin etmeye çalışmış. On sekiz yıl sonra sen ve Giles ortaya çıkıyorsunuz, sorular sorup geçmişin anılarını karıştırıyorsunuz ve uykuya dalmış bir cinayeti kurcalıyorsunuz... Geçmişteki cinayet... Sevgili dostlarım, gerçekten çok tehlikeli bir işe kalkışmıştınız... Ben çok üzülüyordum ve çok endişeleniyordum."

Gwenda, "Zavallı Bayan Cocker," dedi. "Kıl payı ölümden döndü. Onun iyileşeceğini duymak beni sevindirdi. Acaba Bayan Cocker, bize geri döner mi, ne dersin Giles?"

Giles ciddi bir tavırla, "Eğer evde bir çocuk odası oluyorsa, Bayan Cocker da işine geri döner." Gwenda'nın yüzü kızardı. Miss Marple da hafifçe gülümseyip Torbay'a doğru baktı.

Gwenda düşünceli bir şekilde, "Her şeyin böyle olması ne garip," dedi. "Benim o lastik eldivenleri takmış olmam ve onlara bakmam sonra Kennedy'nin hole gelmesi ve diğerlerine çok benzeyen şu sözleri söylemesi "Yüz" ... ve sonra da, "gözlerim kamaştı" demesi.

Gwenda dehşet içinde ürperdi.

"Onun yüzünü ört... Benim gözlerim kamaşıyor... o çok genç öldü... Bu kişi ben olabilirdim... yani Miss Marple oraya gelmemiş olsaydı."

Gwenda sustu sonra kısık bir sesle, "Zavallı Helen," dedi. "Zavallı genç ölen güzel Helen... Biliyor musun Giles. Helen artık orada değil -evde değil- holde değil. Dün oradan ayrılmadan önce bunu hissettim. Geride sadece ev kaldı. Ve bu ev bizi seviyor. Eğer istersek, oraya geri dönebiliriz..."

S O N

